FÂNTÂNILE TĂCERII

AUTOARE DE BESTSELLER #1 *NEW YORK TIMES*

RUTA SEPETYS

EPICA

Autoarea bestsellerului internațional, publicat în patruzeci de limbi, *Printre tonuri cenușii*, ne oferă un extraordinar și captivant portret al dragostei, al tăcerii și al secretelor în timpul frământărilor interne spaniole de după al Doilea Război Mondial.

„O uluitoare poveste de dragoste, despre pierderea celor dragi și despre sentimentul de vină... Sepetys strălucește prin această impozantă lucrare de perspectivă istorică. Reușește deopotrivă să te zdruncine și să-ți redea încrederea în nețărmurita generozitate umană."

— *Entertainment Weekly* —

„Spania sub Francisco Franco este un cadru la fel de distopic ca și Gileadul lui Margaret Atwood, în noua operă de ficțiune istorică, plină de suspans și romantism, a Rutei Sepetys. *Fântânile tăcerii* spune adevărul despre putere, în speranța ca viitorii lideri politici să se ferească de a repeta crimele trecutului."

— *New York Times* —

„Captivantă. Plină de răsturnări de situație și de revelații. Ruta Sepetys este cea mai bună scriitoare de ficțiune istorică a zilelor noastre."

— *The Wall Street Journal* —

„Această ficțiune istorică, împletită cu măiestrie... va păstra viu interesul adolescenților și deopotrivă al adulților, de la prima până la ultima pagină."

— *SLC* —

„Documentarea meticuloasă este prezentată prin intermediul personajelor veridice și complexe, în prag de maturizare, personificând întrebări despre locul nostru în lume, întrebări la care trebuie să răspundem cu toții. Un roman uimitor, care atrage atenția asupra fascismului modern și elogiază rezistența umană."

— *Kirkus* —

EPICA

Ficțiune istorică.

www.edituraepica.ro

– Madrid, 1957 –

SUB CONDUCEREA DICTATORIALĂ a generalului Francisco Franco, Spania continuă să trăiască, dar redusă la tăcere. Cu toate acestea, vizitatorii și oamenii de afaceri străini sosesc neîntrerupt în țară, ademeniți de vremea însorită și de vinul bun. Printre aceștia se află și Daniel Matheson, un tânăr texan de optsprezece ani, fiul unui magnat al petrolului, care își însoțește părinții la Madrid, sperând să se conecteze cu țara natală a mamei lui prin intermediul obiectivului aparatului de fotografiat. Pasiunea pentru fotografie și destinul i-o scot în cale pe Ana — în familia căreia fatalitățile întretesute dezvăluie persecuțiile din timpul Războiului Civil Spaniol —, precum și sensuri inedite ale șansei în viață, ale norocului și totodată ale fricii. Plasa tăcerii e deasă. Printre umbrele pericolului, pentru Daniel fotografiile sale ridică o sumă de întrebări incomode și se vede nevoit să ia decizii dificile pentru a-i proteja pe cei pe care îi iubește. Viețile se întrepătrund, iar inimile se caută, totul pe fundalul rău prevestitor al însoritului oraș spaniol.

Include articole din presa vremii, mărturii, fotografii și multe altele.

RUTA SEPETYS este o autoare de renume internațional, publicată în peste șaizeci de țări și tradusă în patruzeci de limbi. Sepetys este considerată o romancieră „crossover", deoarece cărțile sale sunt citite atât de adolescenți, cât și de adulți din întreaga lume. *Printre tonuri cenușii*, *Adio, New Orleans* și *O mare de lacrimi* au câștigat sau au fost selectate pentru mai mult de patruzeci de premii literare și sunt incluse în peste șaizeci de liste de premii de stat. *Printre tonuri cenușii* a fost adaptat în filmul *Ashes in the Snow*, iar celelalte romane ale autoarei sunt în prezent în lucru pentru adaptare TV și ecranizare. Este câștigătoare a premiului *Carnegie Medal* și a susținut alocuțiuni la NATO, în Parlamentul European, la Congresul Statelor Unite și la ambasadele din întreaga lume.

Ruta Sepetys s-a născut și a crescut în Michigan și acum locuiește cu familia în Nashville, Tennessee.

www.rutasepetys.com
Twitter: @RutaSepetys
Instagram: @rutasepetysauthor

AUTHOR PHOTO BY MAGDA STAROWIEYSKA
JACKET IMAGES: ARCANGEL, ALAMY
JACKET DESIGN BY THERESA EVANGELISTA

EPICA

RUTA SEPETYS

FÂNTÂNILE TĂCERII

Traducere din limba engleză și note de
GABRIELA STOICA

EPICA
București, 2020

Editor: Anca EFTIME

Redactori: Cristina JINGA, Ioana SOCOLESCU
DTP: Simona RĂDULESCU

The Fountains of Silence, Ruta Sepetys
Copyright©2019 by Ruta Sepetys
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Philomel Books, an imprint of Penguin Young Readers Group, a division of Penguin random House LLC.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii Epica.
© 2020, Editura Epica.

ISBN: 978-606-8754-84-0

București, 2020

Pentru comenzi și informații vă rugăm contactați:
Editura EPICA
Str. Vasile Lucaciu, nr. 115, sector 3
București, cod poștal 030693
Tel.: 031 0699705
E-mail: vanzari@edituraepica.ro
office@edituraepica.ro
Magazinul virtual și blog:
www.edituraepica.ro

Format: 16/54x84
Coli tipo: 35

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEPETYS, RUTA
Fântânile tăcerii / Ruta Sepetys ; trad. din lb. engleză și note de Gabriela Stoica. - București : Epica, 2020
ISBN 978-606-8754-84-0
I. Stoica, Gabriela (trad.) (note)
821.111

Tipar: ARTPRINT
Email: office@artprint.ro

Pentru Kristina și John

Războiul Civil Spaniol (1936–1939) a început ca o revoltă militară împotriva celei de-a Doua Republici Spaniole, alese în mod democratic, și apoi s-a transformat într-un conflict armat între naționaliști și republicani. Naționaliștii erau conduși de Generalisímo Francisco Franco și susținuți de Hitler și de Mussolini. Republicanii erau conduși de guvernul democratic de la acea vreme și susținuți de Mexic, de Uniunea Sovietică și de voluntari din peste cincizeci de țări, având totodată sprijinul academicienilor, al artiștilor, al muncitorilor și al comuniștilor. Măcinați de diviziuni interne, republicanii nu au reușit să oprească ascensiunea naționaliștilor și au capitulat în 1939.

Dictatura lui Franco a durat treizeci și șase de ani.

Vom fi morți doar dacă ne uitați.

Epitaf anonim
Groapă comună din timpul Războiului Civil Spaniol

PARTEA ÎNTÂI

1957
MADRID, SPANIA

Nu m-a încântat niciodată ideea de a trimite un ambasador în Spania și nici acum nu mă încântă, iar dacă Franco nu își schimbă maniera de a-i trata pe cetățenii care nu-l aprobă orbește, mă gândesc foarte serios să întrerup orice legătură cu el, oricât de riscantă ar fi măsura aceasta pentru apărarea Europei.

— HARRY S. TRUMAN, al treizeci și treilea președinte
al Statelor Unite, 2 august 1951

Memorandum înaintat de Truman Secretarului de Stat Dean Acheson
Documentele lui Acheson — Dosarul Secretarului de Stat
Arhivele Bibliotecii Truman

1

Se stă la coadă pentru sânge.

Primele raze de soare ale dimineții de început de iunie se revarsă peste șirul femeilor care așteaptă, răbdătoare, în față la *el matadero*. Ventilatoarele se deschid brusc și încep să se rotească, luptând împotriva arșiței din Madrid și alungând afară, în stradă, izul de carne proaspăt tăiată din abator.

Sângele e folosit pentru a prepara *morcilla*, sângeretele tradițional. Trebuie cântărit cu grijă. Dacă pui prea mult, sângeretele nu mai iese compact și bine închegat. Dacă pui prea puțin, compoziția se fărâmițează precum țărâna uscată.

Rafael își șterge cuțitul de șorț, cu gândul departe de *morcilla*. Se întoarce încet cu spatele la clienți și își ridică ochii spre cer.

În mintea lui este duminică. Limbile ceasului indică ora șase fix.

A sosit timpul.

Trompeta sună și se aude marșul de *pasodoble*.

Rafael pășește în arenă, în lumina soarelui.

Este gata să înfrunte Frica.

În loja centrală a arenei coridelor se află dictatorul spaniol, Generalisímo Francisco Franco. I se spune *El Caudillo* — conducătorul suprem al forțelor armate, eroul înzestrat cu har divin. Franco își coboară privirea în arenă. Ochii celor doi se întâlnesc.

Tu nu mă cunoști, generalisime, dar eu te cunosc.

Eu sunt Rafael Torres Moreno și astăzi nu îmi este frică.

— Rafa!

Șeful îi altoiește o palmă lui Rafael pe ceafa nădușită.

— Ești chior? E coadă. Nu mai visa cu ochii deschiși. Sângele, Rafa. Dă-le sângele de care au nevoie.

Rafa încuviințează dând din cap și se îndreaptă spre clienți. Viziunea lui cu arena de coride se risipește rapid.

Dă-le sângele de care au nevoie.

Amintiri din război bat la poarta minții lui. Vocea aceea micuță și batjocoritoare, care îi strangulează reveriile, transformându-le în coșmaruri, revine la viață. *Îți mai amintești, nu-i așa, Rafa?*

Sigur că își amintește.

Silueta este inconfundabilă.

Oameni de piei de lac cu inimi de piei de lac.

Garda Civilă. În secret, el le spune „Corbii". Sunt servitorii generalisimului Franco și și-au făcut apariția pe stradă.

— Vă rog. Nu aici, șoptește Rafael din ascunzătoarea lui, în spatele copacilor.

Un scâncet de copil răsună de undeva de deasupra lui. Își ridică privirea și o vede pe Julia în dreptul ferestrei deschise, ținând-o în brațe pe sora lor mai mică, Ana.

Vocea tatălui lor tună dinăuntru:

— Julia, închide fereastra! Încuie ușa și așteapt-o pe mama ta! Unde e Rafa?

— Aici, Papá, șoptește Rafael, stând cu picioarele încrucișate în ascunzișul lui. Sunt chiar aici.

Tatăl lui se ivește în prag. Corbii se ivesc la cotitura drumului.

Se aude un foc de armă, urmat de o explozie de lumină. Julia țipă de sus.

Corpul lui Rafa încremenește. Nu mai respiră. Nu are aer.

Nu.

Nu.

Nu.

Corbii târăsc de un braț corpul fără viață al tatălui său.

— *¡Papá!*

E prea târziu. Chiar în momentul în care strigătul îi scapă din gâtlej, Rafa își dă seama: s-a dat de gol.

O pereche de ochi se întoarce iute.

— Băiatul lui e după copac. Prindeți-l!

Rafa clipește, blocând amintirile dureroase, ascunzându-și inima făcută țăndări îndărătul unui zâmbet.

— *Buenos días, señora.* Cu ce vă pot ajuta? o întreabă pe clientă.

— Cu sânge.

— *Sí, señora.*

Dă-le sângele de care au nevoie.

Mai bine de douăzeci de ani, Spania și-a tot dat sângele. Uneori, Rafa se întreabă — cât i-a mai rămas de dat?

2

E o minciună.

Trebuie să fie.

Știu ce ai făcut.

Ana Torres Moreno stă două etaje mai jos de nivelul solului, în al doilea subsol al servitorilor. Rupe biletul fâșii-fâșiuțe pe care și le îndeasă în gură și le înghite.

O voce îi strigă din hol:

— Grăbește-te, Ana! Așteaptă clienții.

Pornind imediat prin labirintul de ziduri din piatră fără ferestre, Ana se silește să meargă mai repede. Se silește să zâmbească.

Un bec chior aruncă o lumină slabă peste raftul cu provizii. Ana vede micuța trusă de cusut și o vâră în coșuleț. Se îndreaptă în fugă spre scări și o prinde din urmă pe Lorenza, ce duce o tavă pe care se află în echilibru un sortiment variat de țigări.

— Ești cam palidă, îi șoptește Lorenza. *¿Estás bien?*

— Sunt bine, îi răspunde Ana.

Întotdeauna să spui că ți-e bine, mai ales atunci când nu ți-e, își reamintește ea în gând.

În capătul scării, se ivește ușa ce dă la parter. Scânteierile unui candelabru de cristal dansează ademenitor dinspre holul îmbăiat în lumină.

Fetele încetinesc, își potrivesc pasul și apoi își fac apariția la unison, pe podeaua din marmură a foaierului hotelului, cu fețele numai zâmbet. Ana recapitulează lista din minte. Bărbatul din

New York va dori un ziar și chibrituri. Femeia din Pennsylvania va dori mai multă gheață.

Americanilor le place gheața la nebunie. Unii zic că au tăvi pentru cuburi de gheață chiar în propriile bucătării. Se poate. Ana vede reclame pentru tot felul de aparate de uz casnic în revistele cu coperte lucioase pe care clienții hotelului le lasă în urmă.

Frigidaire! Rustproof aluminium shelving, controled butter-ready.[1]

Ce o mai fi însemnând și asta? Tot ce se află dincolo de granițele Spaniei e un mister.

Ana aude fiecare cuvânt, dar oaspeții n-au de unde să știe asta. Ea aleargă în sus și-n jos, îndeplinind cu atâta promptitudine toate solicitările, încât clienții hotelului nu au timp să-și ridice ochii din lumea lor și să-i arunce în lumea ei.

Julia, figura matriarhală din familia lor fracturată, îi face observație mereu: „Te încrezi cu prea multă ușurință în oameni, Ana. Dezvălui prea multe despre tine. Fii mai tăcută!".

Ana s-a săturat de atâta tăcere, s-a săturat de întrebări fără răspuns și s-a săturat de secrete. O fată alcătuită din bucăți peticite, care visează la un nou început. Visează să plece din Spania. Dar sora ei are dreptate. Visurile ei s-au dovedit a fi periculoase.

Știu ce ai făcut.

— Măcar o dată urmează regulile și nu ce îți spune inima, o imploră sora ei.

Urmează regulile. Să fii invizibilă, în același timp prezentă și vigilentă, ăsta-i planul. Și e și foarte bine plătită pentru asta:

[1] Frigorifer, frigider cu tăvi de aluminiu și compartiment pentru unt.

cinci *pesetas* pe oră. Fratele mai mare, Rafael, are două slujbe: una la abator și alta la cimitir. Din ambele câștigă numai douăsprezece *pesetas*, douăzeci de cenți, conform biroului de schimb valutar al hotelului, pentru o zi întreagă de muncă.

Ana îi dă trusa de cusut *concièrge*-ului și se îndreaptă rapid spre liftul personalului. Dimineața a trecut deja, dar lista ei de sarcini crește în continuare. Sezonul de vară la hotel s-a deschis în mod oficial și mii de noi vizitatori străini au început să vină în Spania. Ușile liftului se deschid la etajul al șaptelea. Ana își pune coșul la șold și o pornește în grabă pe coridor.

— Prosoape la 760, îi șoptește o supraveghetoare, care trece ca vântul pe lângă ea.

— Prosoape la 760, confirmă ea.

Deși este vechi de patru ani, pentru Ana, hotelul american miroase a nou. Are în coșul ei un teanc de broșuri ale hotelului, ce înfățișează un chipeș luptător cu taurii, un matador, care ține în mână o capă roșie. Pe capă e scris, cu litere elegante:

Castellana Hilton Madrid. Your Castle in Spain[1].

Castele. Le-a văzut în niște cărți poștale vechi, pe când era copilă. Ca un buletin de știri obsedant de la cinematograf, i se derulează prin fața ochilor mințiii:

Bulevardul străjuit de copaci mari din Paseo de la Castellana — cu reședința familiei regale spaniole și cu palatele grandioase. Și apoi, imaginile luminoase se estompează. Vine 1936. Izbucnește războiul civil în Spania. Războiul îi scurge Madridului toată culoarea din obraji. Somptuoasele palate devin fantome cenușii. Parcurile și fântânile dispar. La fel și părinții Anei. Foametea și izolarea aruncă un văl de întuneric peste țară. Spania este izolată, în spatele unei cortine, de restul lumii.

Și acum, după douăzeci de ani de declin național, Generalísimo Franco le permite în sfârșit vizitatorilor să vină în Spania.

[1] Castelul vostru din Spania.

Băncile și hotelurile schimbă fațadele palatelor vechi. Vizitatorii nu-și dau seama. Ceea ce există dedesubt este acum bine ascuns, la fel ca biletul care se dezintegrează în stomacul ei.

Ana citește ziarele și revistele de care se descotorosesc oaspeții hotelului. Memorează broșurile, astfel încât să le poată reda conținutul cuvânt cu cuvânt.

> *Formerly a palace, Castellana is the first Hilton property in Europe. Over three hundred rooms, each with a three-channel radio, and even a telephone.*[1]

— Dacă vi se repartizează un oaspete dintr-o suită, trebuie să aveți grijă să îi îndepliniți orice dorință, le dăscălește supraveghetoarea. Ții minte, americanii sunt mai puțin formali decât spaniolii. Sunt obișnuiți să facă puțină conversație. Trebuie să fiți amabile, pline de solicitudine și comunicative.

— *Ay*, eu întotdeauna sunt amabilă și comunicativă, șoptește Lorenza și-i face cu ochiul.

Ana ar vrea să fie comunicativă, dar faptul că sora ei îi cere să fie tăcută intră în contradicție cu instrucțiunile hotelului. Împinsă constant în două direcții opuse, se simte ca o păpușă de cârpe, sortită să rămână fără un braț.

Un bărbat cu o cămașă albă, apretată, iese pe ușa unei camere în hol.

Ana se oprește și face o mică reverență.

— *Buenos días, señor.*

— *Hi, doll!*

Doll: păpușă. *Dame:* domniță. *Baby:* puiule. Americanii au o mulțime de termeni cu care se adresează femeilor. De fiecare dată când Ana crede că i-a aflat pe toți, mai apare unul nou. La orele

[1] *Odinioară un palat, Castellana este prima proprietate Hilton din Europa. Are peste trei sute de camere, fiecare dotată cu un radio cu trei posturi și chiar și cu un telefon.*

ei de engleză de la hotel, aceste cuvinte sunt denumite „termeni de alint".

După cele întâmplate anul trecut, Ana știe mai bine ce se ascunde în spatele lor.

Diplomați americani, actori și muzicieni aterizează în mijlocul trombelor de praf, pe aeroportul Barajas. Fac cunoștință și se împrietenesc în orele palide ale dimineții. Ana le notează în secret preferințele. Starletele au apartamentele lor preferate. Politicienii au starletele lor preferate. Mulți nu au habar de ceea ce s-a întâmplat în Spania, cu două decenii în urmă. Își savurează paharele de cava, visând romantic la Hemingway și la flamenco. Rareori o întreabă cineva pe Ana despre războiul spaniol. Ea schimbă subiectul în mod politicos. Nu este vorba doar de politica hotelului, ci și de o promisiune făcută ei înseși.

Va privi spre viitor. Trecutul trebuie uitat.

Tatăl executat. Mama arestată. Infracțiunea lor n-a fost o faptă propriu-zisă, ci o ambiție — profesori care sperau să pună bazele unei școli Montessori, cu metode de predare bazate pe dezvoltarea copilului, mai degrabă decât pe religie. Dar generalisimul Franco ține ca toate școlile din Spania să funcționeze sub egida Bisericii Catolice. Simpatizanții republicani trebuie stârpiți.

Ofensa adusă statului de părinții ei a lăsat-o pe Ana să navigheze prin apele întunecate ale secretelor îngropate. Născută în umbra lungă a rușinii, ea nu trebuie să vorbească niciodată în public despre părinții ei. Trebuie să trăiască în tăcere. Dar, uneori, din ungherele tainice ale inimi ei, strigă întrebarea care o bântuie:

Ce se poate construi prin tăcere?

Hotelului Castellana Hilton de la noi i se spune, pe bună dreptate, „Al Patruzeci și nouălea Stat", deoarece doar în America se pare că sunt mai mulți *americanos* decât aici...

[...] Sunt diplomați și generali, amirali și aventurieri, conți falși și adevărați, actrițe de cinema care încearcă să arate ca actrițele de cinema și femei care nu sunt actrițe, dar încearcă, de asemenea, să arate ca actrițele. Unii dintre clienții fideli ai hotelului se află aici de atâta timp, încât, ca să-i urnești, trebuie să le tai rădăcinile pe care le-au prins stând pe taburetele de la bar. Și mai există, de obicei, o magnifică adunătură de ciudați.

[...] Am văzut pe aici fețe care n-au mai ieșit la lumină din vremurile de demult, ale contractelor de leasing din al Doilea Război Mondial. Se înghesuie prin baruri și dau petreceri, într-o continuă căutare de „contacte", căci Spania se deschide din ce în ce mai mult spre comerțul exterior și bineînțeles că s-ar putea face bani frumoși din construirea bazelor militare aici.

— Robert C. Ruark

Extras din „Hotelul Hilton, Cel de-al patruzeci și nouălea Stat"
Defiance Crescent News, *Defiance, Ohio*
1 martie 1955

3

Ei știu că e străin.

Nu aparatul de fotografiat le atrage privirile, ci îmbrăcămintea lui. Ochii localnicilor se îndreaptă mai întâi spre cizmele mătuite de noroi ale lui Daniel. Apoi privirile lor urcă încet pe jeanșii lui, oprindu-se puțin la catarama centurii pe care este înfățișată harta Texasului. Urmează o rapidă inspecție în sus, peste cămașa lui în carouri, dar, de îndată ce descoperă aparatul de fotografiat, își întorc rapid capul.

Oamenii se uită la el, dar nimeni nu îi vorbește.

Doi puști trec prin dreptul unui chioșc de ziare. Pe prima pagină a ziarului este o poză a conducătorului Spaniei. Băieții se opresc și își ridică brațul drept, salutând poza.

¡Franco! El Caudillo de España.

Daniel le face o fotografie.

Cuvintele și poza lui Franco, în diverse variante, apar peste tot. Pe monedele țării, pe timbrele poștale, pe vagoanele tramvaielor și pe indicatoarele stradale. Daniel se uită la poza din ziar. Generalul Franco este scund, cu un chip banal și un început de chelie. Mustața lui subțire este probabil singura trăsătură distinctivă. În ciuda staturii lui modeste, autoritatea sa asupra țării se ridică uriașă, absolută.

— Dan are acum un metru optzeci și cinci, îl lăuda recent tatăl lui. Nu-i așa, uriașule?

Greșit. Înălțimea nu îl face pe un om nici mare, nici puternic. El și tatăl său au viziuni diferite.

***

Pe când iese din parcul Retiro, zgomotul erupe de parcă ar fi o târlă de pisici miorlăitoare. Pe asfaltul încins, motocicletele sfârâie ca friptura pe grătar, țâșnind printre autobuzele care gâfâie gata să-și dea duhul și mașinile care claxonează. O fetiță într-o rochie cu volănașe stă pe ghidonul unei motociclete, în timp ce conducătorul ei nărăvaș se avântă nebunește în trafic.

Daniel se oprește pe trotuar. Madridul vuiește cu o energie exotică de culori aprinse. Negrul mașinilor și al încălțămintei se pierde în fresca străzii, cu griul-cărbune, maroul de Goya, brunul-stafidă. Scenele clocotitoare sunt accentuate de trombele de fum emise de țevile de eșapament și de frânturi de spaniolă. Mama lui, născută în Spania, ține morțiș ca Daniel să vorbească limba țării ei. În primii lui cinci ani de viață, ea i-a vorbit numai în spaniolă. Deși limba îi este familiară, toate celelalte lucruri din Madrid îi sunt străine.

La colț, lângă intrarea în parc, niște măgari obosiți trag cărucioare încărcate ochi. Vânzătorii ambulanți oferă suveniruri. Un bărbat înalt și deșirat stă în spatele unui etalaj pestriț de evantaie spaniole. Ține în mână mai multe și le deschide pe toate odată, agitându-le în aer ca pe niște fluturi pictați. Vânzătorul face semn spre ecusonul care atârnă de cureaua aparatului de fotografiat al lui Daniel și-l întreabă dacă e jurnalist.

— *¿Periodista? Americano?*

Daniel dă din cap, confirmându-i jumătatea de adevăr. Aparatul a fost un cadou de absolvire a liceului, de la mama sa. Ecusonul e de la un ziar local de acasă, din Dallas.

— Vreau să fiu fotoreporter, anunțase el de curând, într-o seară la cină.

— Crede-mă, o să-ți treacă, îi spusese tatăl său.

Nu îi trecuse. Fotografiile sunt spontane și incitante, ceva ce creează el, nu ceva moștenit. Ele reprezintă o poveste făcută de

el însuși, și nu o avere provenită din afacerile cu petrol, moștenită din generație în generație. Se gândește la scrisoarea bătută la mașina de scris din sertarul biroului său de acasă.

* * *

Dragă D-le Matheson,

Felicitări! Aţi fost selectat între cei cinci finaliști la Premiul Magnum pentru Fotografie, ediţia 1957.

Portofoliul trebuie depus în septembrie.

Tatăl său nu-l înțelege. Daniel nu s-a săturat de fotografie, dar s-a săturat de cei care-l ascultă cu jumătate de ureche și sunt generoși cu opiniile. Iar opiniile sunt numeroase:

Ar trebui să se ocupe de fotbal, în loc de box.

Fotografia e pierdere de timp.

Afacerea cu petrol a familiei îi va aduce fericirea până la adânci bătrâneți.

Cei care cred că îl cunosc cel mai bine de fapt nu-l cunosc deloc.

Nici fetele nu erau diferite.

— Daniel Matheson. Măi să fie, unde ai stat ascuns până acum? glumeau frumoasele din familiile bune, care se îngrămădeau în jurul tonomatului de la Nelson's.

Nu stătuse ascuns. Fusese tot timpul acolo, dar fetele nu îl remarcaseră niciodată — asta până când s-a întors din vacanță în ultimul an de liceu, cu zece centimetri mai înalt și niște mușchi în plus. Telefonul lui a început să sune. Le plăceau camioneta lui, fotografiile lui și când îl auzeau vorbind în spaniolă cu chelnerii de la El Fenix. Dintr-odată, era „interesant". Și, dintr-odată, fusese atât de fraier încât să le creadă.

După ce își dăduse trei luni întâlnire cu Laura Beth, „interesantul" nu o mai interesa.

— Ce-ar fi să porți mocasini în loc de cizme de cowboy? îi sugera ea.

Sau:

— Hai să luăm Cadillacul lui taică-tău, în locul camionetei tale.

Și:

— Ah, el? E doar un bun prieten de familie.

Prietenii lui de la școală, de la St. Mark's, râdeau.

— Ce te așteptai? Ea călărește doar caii de rasă. Tu călărești la rodeo. Toată lumea știe că este flușturatică. Nu merită să irosești un whisky pentru ea.

Din fericire, moștenirea lui spaniolă a fost cea care a pus capăt relației cu Laura Berth. El era „prea etnic". *Gracias, Madre.*

Daniel trece prin dreptul unei cafenele. Aerul uscat, împins de vânt, se umple cu mirosuri de ulei, de usturoi și de ardei iute. Mormane de creveți, țipari, ardei copți și cârnați picanți sunt stivuite în vitrina mare de sticlă. Face o fotografie. Vântul cald îi răvășește părul. Madridul este la fel de torid ca Dallasul. Cotește pe o stradă îngustă, pavată cu piatră, și se adăpostește în intrândul unei uși. Se uită la ceas și apoi la poziția soarelui. Părinții lui îl așteaptă la hotel să ia prânzul împreună. Tatăl său se va supăra pe el. Din nou.

Tropăitul unor încălțări care se apropie răsună pe caldarâm. Daniel își ridică aparatul de fotografiat la ochi.

O călugăriță.

Pașii ei sunt repezi. Hotărâți. Poartă în brațe o legăturică, înfășurată într-o cârpă. Se uită mereu peste umăr, de parcă ar fi urmărită. Daniel rămâne în intrând, neobservat, așteptând momentul pentru cadrul perfect. O pală de vânt înfoaie poalele robei negre a călugăriței. Ea duce o mână în jos, ca să le potolească. Pe când face astfel, briza ridică un colț al cârpei, dând la iveală conținutul boccelei.

Un chip de copil, cenușiu ca fumul, se holbează la Daniel.

Lui i se taie respirația și apasă pe butonul declanșator.

Copilul este mort.

Ochii călugăriței, holbați de spaimă, se întorc imediat spre obiectivul lui.

Apăsatul declanșatorului nu produce nimic altceva decât un țăcănit sec. A rămas fără film.

Își vâră grăbit mâna în buzunar, după un nou rolfilm. Îl încarcă repede, dar în zadar. Când își ridică privirea, călugărița a dispărut, în locul ei descoperind doi bărbați cu pelerine și cu pălării cu boruri largi pe cap. Amândoi au pușți.

Guardia Civil. Garda civilă, forța militară din serviciul lui Franco.

Federico García Lorca, poetul preferat al lui Daniel, îi descrie astfel:

Cine ar putea să vă vadă și să nu vă țină minte? Oameni de piei de lac, „cu inimi de piei de lac"[1].

„Stai departe de ei", îl avertizase tatăl său.

Dar apariția lor sinistră, ca niște corbi umani, parcă face un semn ademenitor obiectivului lui Daniel. Se înghesuie și mai mult în ușă ca să stea ascuns. Nu e ilegal să fotografiezi Garda Civilă, nu-i așa?

Doar o singură poză. Pentru concurs.

Daniel apasă pe declanșator. A reușit?

O fluturare de aripi. O bombă tăcută explodează.

Gardienii se năpustesc numaidecât asupra lui, îl izbesc de ușă și-i smulg ecusonul de pe cureaua aparatului de fotografiat.

— *¿Americano?*

---

[1] Din „Balada Gărzii Civile spaniole", de Federico García Lorca, din volumul *Romancero țigan și alte poeme*, traducere de Teodor Balș, Editura Minerva, București, 1977.

— *Sí, señor. Americano*, le răspunde Daniel, făcând eforturi să nu-i împingă în lături.

Încearcă să rămână politicos.

— *Yo hablo español.*

Gardienii rânjesc batjocoritor.

— *¿Y qué?* Dacă vorbești spaniola, crezi că ai dreptul să fotografiezi orice ți se năzare? Dă-ne filmul! Acum!

Emoționat, Daniel bâjbâie până deschide clapa din spate a aparatului de fotografiat și scoate filmul. O să-l aresteze?

Un gardian îi smulge filmul din mână.

— Ecusonul tău nu are nicio valoare aici. Unde stai? îl întreabă.

— La Castellana Hilton.

Hait!

Nu.

De îndată ce cuvintele îi ies din gură, Daniel vrea să le înhațe, să le ia înapoi și să le ascundă.

Dar e prea târziu.

... Regimul era foarte dur. Era Spania lui Franco. Nu voiai să cazi în mâinile Gărzii Civile sau ale poliției. Închisorile erau crunte și oamenii erau băgați la zdup una-două.

— ALEXANDER F. WATSON, funcționar al oficiului consular al Statelor Unite la Madrid (1964–1966)

Septembrie 1966,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

4

Puri ține un bebeluș în poală. Leagă șireturile botoșilor care se asortează cu rozul palid din obrajii pruncului. Acestei fetițe mici îi plac sunetele, așa că Puri pocnește din buze. Copila chicotește și zâmbește de încântare, animată de bucurie și de curiozitate.

Un medalion de alamă atârnă de gâtul nou-născutei, agățat de o sfoară albă. Puri întoarce medalionul și își trece degetul mare peste gravură.

20 116.

20 116 n-are habar că e orfană. Nu-și dă seama că a fost adusă la Inclusa, orfelinatul din Madrid. Nu știe că este ținută în brațe de Purificación Torres Pérez, nici că Puri poartă un șorț negru pe care sunt imprimate săgețile roșii ale Falangei[1], mișcarea fascistă spaniolă.

— Datoria ta, misiunea ta de femeie este să servești, au învățat-o instructorii școlii.

Puri este recunoscătoare să servească lucrând cu copiii.

— Mergem să facem fotografii. O să fie amuzant, îi gângurește ea copilei.

20 116 este îmbrăcată în haine frumoase, care nu îi aparțin. Puri o va duce în cămăruța albă de la etajul al treilea. Un bărbat, cu un aparat de fotografiat negru și pătrățos, va veni și se va învârti în jurul orfanei, imortalizându-i portretul. Puri o va liniști după sperietura din pricina blițurilor. Va pocni din buze.

[1] Grupare politică paramilitară de tip fascist, din Spania.

20 116 va fi adusă înapoi în pătuțul ei mototolit din creșă. Hainele frumoase vor fi returnate în debaraua întunecată a Sorei Hortensia.

Un rând de hăinuțe pentru fete. Un rând de hăinuțe pentru băieți.

Sora Hortensia se ocupă de fiecare copil cu o afecțiune sinceră și cu devotament. Fotografiile copiilor vor fi trimise cuplurilor iubitoare de copii din Spania. Puri netezește puful de păr al fetiței, mulțumită că sunt atâtea familii doritoare să adopte copii loviți de soartă.

Un portret mare, înrămat, al lui Franco stă agățat în partea din față a încăperii.

— Apărătorul nostru, *El Caudillo*, ne veghează, îi șoptește Puri bebelușei. Are grijă de noi.

Ridică brațul micuț și fragil al fetiței, în chip de salut spre portret. Apoi începe să cânte imnul național, săltând-o pe copilă în ritmul melodiei:

El este Franco, Franco, Franco, este cârmuitorul și căpitanul nostru.

O călugăriță de la spitalul local intră disperată în încăpere, ducându-se drept la Sora Hortensia. Dau amândouă din cap. Șoptesc.

— Pe stradă. Da, adineauri. Și Garda Civilă...

Puri ciulește urechea.

20 116 începe să scâncească. Puri pocnește din buze.

Călugărițele se uită la ea.

Puri le întoarce spatele.

5

Ana verifică în carnețelul cu notițe din buzunarul șorțului ei oaspetele care i-a fost repartizat.
Daniel Matheson.

Bate ușor la ușă. Niciun răspuns.

Intră în cameră, folosindu-se de cheia ei universală.

Căldură. Liniște. Ventilatorul este oprit și ușa de la balcon este deschisă. Perdeaua subțire, alb-perlat, se ridică și coboară, animată de briza fierbinte.

Majoritatea vizitatorilor doresc camere cu ventilatoare, împreună cu gheața lor. Dar acest oaspete este diferit. El lasă să pătrundă aerul fierbinte și uscat al Madridului în apartamentul spațios. Hainele lui nu au fost încă așezate în sertare sau în dulap. Se revarsă din valizele deschise până pe podea, laolaltă cu diversele nimicuri de călătorie pe care nu le-a aruncat încă. Teancuri de ziare și reviste stau pe măsuța de cafea. Un titlu de revistă, *LIFE*, îi atrage atenția Anei. Lângă ziare se află o cutie galbenă, pe a cărei etichetă scrie: GE blițuri foto.

Oaspeții hotelului își aduc o mulțime de lucruri scumpe. Un bărbat din Illinois lucrează pentru o companie numită Zenith. El are radiouri cu „tranzistoare" în toate culorile curcubeului, destul de mici cât să-ți încapă în buzunar. Un muzician de la capătul holului are un pick-up portabil, pe care-l ține într-o valiză. Cum de câștigă atâția bani ca să își cumpere asemenea lucruri? Aperitivul cu homar din meniul hotelului costă mai mult decât câștigă majoritatea spaniolilor într-o lună.

— Adeseori nici nu se ating de mâncare, o lasă pur și simplu în farfurie, îi povestește Ana fratelui ei, Rafael.

— Păi, da, pentru ei nu este scumpă, îi explică el. Americanii au ceva ce se numește „salariu minim" pentru muncă. Un dolar american pe oră. Și ăsta e cel mai mic salariu al lor. Îți poți imagina?

Rafa se apleacă spre Ana.

— Americanii ăia bogați sunt fericiți, nu știu ce înseamnă să faci foamea. Pune niște homar în buzunar, pentru mine, îi spune el, conspirativ.

Ana râde când o tachinează fratele ei. Sora lor mai mare, Julia, nu râde. Julia își face griji. Când nu își ține copilul în brațe, își împreunează mâinile, frământându-le de îngrijorare.

— Avem cinci guri la masă acum. Nimeni nu poate să-și piardă slujba, zice Julia.

Ana își iubește slujba, cu orele de limba engleză și atmosfera americană relaxată pe care i-o aduce. Nu ar putea suporta să își piardă postul. Dar Rafa are dreptate. Majoritatea oaspeților hotelului nu au cunoscut niciodată foamea — nici foamea de mâncare, nici foamea de viață.

Familia ei le-a cunoscut pe amândouă.

O revistă deschisă stă cuminte pe un scaun. O fotografie a unei familii americane îi sare Anei în ochi. Lasă prosoapele jos și se apleacă să ia revista.

Fetele americance poartă șosete cu manșetă și pantofi alb cu negru. Privesc transfigurate niște poze ale cântăreților care interpretează un soi de muzică numită rock-and-roll — muzică socotită indecentă în Spania. Ce s-ar întâmpla dacă fetele spaniole ar purta pantaloni pe stradă? Ar fi arestate? Oare o femeie nemăritată din Spania va avea voie vreodată să aibă pașaport?

Ana visează să călătorească, să plece într-o bună zi din Spania. Ceea ce se află dincolo de granițele țării este de neatins pentru familii ca ale ei. De zeci de ani, Francisco Franco este

convins că influența externă ar corupe puritatea și identitatea Spaniei. Ecartamentul șinelor de tren din Spania este intenționat mai mare decât în restul Europei, pentru a împiedica intrările și ieșirile nedorite.

— Spania are nevoie de bani și de investiții străine, de aceea a permis Franco un hotel american, susține Rafa. *Ay*, un castel în Spania pentru *americanos*! râde el.

Este adevărat. După ani de izolare, anumite industrii americane au fost invitate la cooperare — turismul, cinematografia și petrolul. Americanii stau la Castellana Hilton. Dar hotelul Hilton are mai mult decât simple camere de hotel. Are un birou de afaceri. Engleza Anei este solidă. Odată ce va fi lucrat la hotel o perioadă de doi ani, va putea depune o cerere pentru un post într-un alt departament. Membrii secretariatului de la biroul de afaceri călătoresc împreună cu directorii prin toată Spania. Pleacă din Madrid.

O cheie zdrăngănește în broască. Un bărbat tânăr, înalt și cu păr castaniu, intră în cameră. Amândoi tresar, speriați. Revista aterizează fâlfâind pe podea.

— Bine ați venit înapoi, *señor*.

Ana îl salută pe oaspete așa cum a fost instruită.

Tânărul rămâne în picioare, cu aparatul de fotografiat în mână. Se holbează la ea, apoi aruncă priviri pline de nervozitate prin cameră. Hainele lui sunt diferite de cele pe care Ana le vede în reviste. Majoritatea americanilor sunt eleganți și ordonați. Băiatul acesta e frumos, dar neîngrijit. Părul lui rebel stă cum vrea el.

Vocea joasă a tânărului întrerupe tăcerea.

— *Lo siento. No era mi intención asustarte.*

— *I'm not scared*, îi zâmbește Ana.

— Ah, vorbești engleza, remarcă el, încet.

— Și dumneavoastră vorbiți foarte bine spaniola, *señor*, dar nu spaniola din Spania. Probabil vorbiți spaniola — face o pauză — din Mexic?

Colțul gurii lui se ridică, aproape într-un zâmbet.

— Din Texas. Probabil mă trădează accentul. Dar mama mea este din Spania.

Face semn cu mâna spre ușă.

— Părinții mei stau în apartamentul de la capătul holului.

Încearcă să-și netezească părul zburlit și atunci Ana observă — are mâneca sfâșiată.

El pune aparatul de fotografiat pe măsuță și se apleacă să ridice revista de jos. Ana i-o ia înainte.

Îi simte privirea îndreptată asupra ei, pe când lasă revista pe pat și își ia prosoapele.

— Ah, da. Părinții dumneavoastră sunt soții Matheson din Dallas. Ați sosit ieri. Bine ați venit la Castellana Hilton, *señor*. Sper că vă place aici?

— Da, *ma'am*, răspunde el.

Spre deosebire de „dulceață" sau „păpușico", Anei i s-a spus că „ma'am" este un termen de respect, nu unul de alint. Se uită la tânăr. Este mai mare decât ea cu cel mult doi ani.

— Părinții mei, întreabă el, încet, au trecut pe aici, prin camera mea?

— Nu, *señor*.

Umerii i se relaxează de ușurare.

Exact atunci se aude o bătaie în ușă. Deschide brusc ochii lui albaștri și își duce un deget la buze, cerând tăcere. Ana stă în fața lui, strângând prosoapele la piept.

Bătăile continuă, urmate de o voce feminină de dincolo de ușă.

— Daniel, te-ai întors?

El se uită la Ana și clatină rapid din cap. Buzele lui schițează cuvântul „nu", apoi zâmbesc timid.

Ana își înăbușă un hohot de râs, străduindu-se să nu deschidă gura larg. Urăște sclipirea aurie a coroanei dintelui ei de jos.

— Poate că a lăsat radioul deschis și asta ai auzit tu, spune o voce de bărbat.

Radio? întreabă Daniel pe mutește.

Ana i-l arată. El se apleacă peste ea și îl deschide, la volum scăzut. Miroase... plăcut.

După câteva clipe, Daniel trage cu urechea spre ușă.

— Cred că au plecat, șoptește el.

Răsuflă prelung, de parcă ar vrea să se calmeze.

— Îmi cer scuze. Încerc să îi evit pe părinții mei.

— Da, îmi dau seama, spune ea râzând.

Îi întoarce spatele și duce prosoapele în baie.

Sună telefonul.

— O, Doamne, acum mă sună din camera lor, spune Daniel.

Ea își dorește să mai facă un pic de conversație cu el, să descopere de ce își evită părinții, dar ține seama de avertismentul surorii ei.

— Mai aveți nevoie de ceva, *señor*? Dacă nu, eu o să plec acum, spune Ana.

— Nu. Mulțumesc mult pentru ajutor.

Face o pauză, se uită la ea.

— Știi, engleza ta este mai bună decât spaniola mea. Ești din Madrid?

Ana îl privește drept în ochi. Îl minte cu zâmbetul pe buze.

— *Sí, señor*, din Madrid.

Când am fost prima oară acolo, prin '55, te simțeai deprimat când ajungeai în Spania, constrâns. Era adevărat. Cu toții aveau mare grijă la ceea ce spuneau, la ceea ce făceau, la felul cum se distrau în public.

— William W. Lehfeldt, viceconsul al Statelor Unite la Bilbao (1955–1957)

Aprilie 1944,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

6

— „*Rebel, boem, vulgar.* Acestea sunt cuvintele folosite pentru a-l descrie pe Miguelín, noul toreador."

Rafael își ridică privirea din ziar. Prietenul lui, Fuga, stă pe o ladă din șopronul cimitirului și dă din cap, îndemnându-l pe Rafa să continue.

— „După prezentarea lui de la Las Ventas, din Madrid", citește Rafa, „acest *torero* asigură publicul că merită să fie privit."

Fuga arată cu degetul spre fotografia matadorului din ziar.

— *Sí*, el e Miguelín, confirmă Rafa. Vrei să-ți arăt cum se scrie numele lui? Ți-am mai spus, dacă vrei să ajungi un toreador faimos, trebuie să înveți alfabetul.

Propunerea lui este ignorată. Fuga se lasă pe spate pe lada șubredă, împungând în țărână cu o lopată. Coama lui de păr negru, zburlit și neîngrijit, nu îi poate ascunde ochii sălbatici. Cei care trec pe lângă el întorc capul și-l mai privesc o dată. Nu numai că-l văd, dar îl și simt. Este ca o furtună pe cale să se dezlănțuie.

Privirea lui Fuga pendulează între Rafa și un sicriu mic din placaj, de mărimea unei cutii de pantofi, așezat la picioarele lui.

— *Ay*, alt bebeluș? întreabă Rafa.

Fuga nu spune nimic, ci doar se uită la micul sicriu.

Unele prietenii se nasc din lucruri pe care le ai în comun tu cu acea persoană. Altele, din faptul că se întâmplă să fiți sau să locuiți în același loc. Și adeseori cele mai neobișnuite se nasc din efortul de a supraviețui. Rafa și prietenul său sunt camarazi de suferință. Refuză să vorbească despre căminul de băieți din

Barcelona. Nu era practic un „cămin". Era un iad, un abator de suflete. „Fraților" și „matroanelor" care conduceau instituția le făcea plăcere să-i umilească pe copii. Simpla amintire e ca o otravă.

Tortúrile îndurate încă mai mișună prin creierul lui Rafa, asemenea unor gândaci: când ținea cu nasul o monedă lipită de perete; când stătea în genunchi pe boabe de năut; când era imobilizat la podea și ars cu țigara. Își aduce aminte de frica pură din cauza căreia făcea pe el în pat, și apoi cum frații îi înfășurau cearșaful murdărit în jurul gâtului, obligându-l să își poarte lașitatea ca pe o capă, ca să-l vadă toată lumea. Își aduce aminte cum a slăbit, cum i-a căzut părul, cum și-a pierdut curajul.

— *¡Basta!*

Stop. Cuvântul ajunge la el înaintea pumnului prietenului său. Durerea fizică e antidotul obișnuit, o promisiune dusă la îndeplinire ori de câte ori amintirile pun stăpânire pe el. Amintirile sunt otravă. Nu lua otrava.

— *Gracias.*

Fuga dă din cap, ochii lui feroce îmblânzindu-se sub claia de păr. Își scoate deodată mâna din buzunar, întinzându-i lui Rafa o mică mandarină.

Lui Rafa îi plouă în gură după zeama acrișoară a citricei, dar este un gest mult prea generos. Doar atât are de mâncare, pentru prânz, prietenul său. Clatină din cap, refuzându-l.

Fuga ridică din umeri.

— *Entonces*, o întrebi?

Dacă o întreabă pe ea, adică pe Julia, sora lui mai mare. O favoare pe care numai ea i-o poate face.

— *Sí*, o s-o întreb.

Rafa rupe ziarul într-un teanc de foi pătrate, egale.

— Ana zice că nu se folosesc ziare în hotelul american. Zice că oaspeților li se pun role de hârtie albă și moale în toalete. Când o să devii faimos, *amigo*, o să ne cumperi la toți hârtie albă și moale pentru latrină.

Fuga se uită fix la sicriul bebelușului.

— Nu, șuieră el. Când o să devin faimos, o să le spun tuturor despre orfelinatele groazei și o să-i salvez pe copii.

Înfige lopata în pământ.

— Mai spune-mi o dată cuvintele din cartea ta.

Se referă la un volum subțire, la care Rafa ține mult. Este cartea preferată a tatălui său, ce conține filozofia lui Seneca.

— „Aurul se încearcă prin foc, iar oamenii viteji, prin necazuri", citează Rafa.

— *Sí*, șoptește Fuga. O să ies eu din acest foc și când am s-o fac — ridică brusc capul să se uite la Rafa cu ochii lui sălbatici, înflăcărați —, o să-i mistui pe toți.

7

Daniel se așază fără tragere de inimă pe un scaun din apartamentul părinților săi. Cum a putut fi atât de idiot? De ce nu le-o fi spus gardienilor că stătea la Ritz? L-ar fi urmat acolo și nimeni nu ar fi știut nimic. De bună seamă gardienii aveau ceva mai bun de făcut decât să escorteze un puști cu un aparat de fotografiat. Nu e mare lucru.

Dar dacă nu e mare lucru, atunci de ce încă mai nădușește? Imaginile i se derulează constant prin minte.

Copilul livid. Călugărița care și-a întors brusc fața spre aparatul de fotografiat. Expresia ei șocată, când s-a îndepărtat cât putea de repede. Apariția neașteptată a gărzilor.

Daniel se uită la aparatul de fotografiat din poală. Din fericire, soldații nu au observat rola de film din buzunarul lui. Oare imaginea copilului s-a întipărit pe film la fel cum a rămas fixată în mintea lui?

Ducându-și aparatul la ochi, îl încadrează pe tatăl său, cu umerii lui lați, la micul birou din camera de hotel. Tatăl său își ridică privirea și clatină din cap. Dezamăgirea lui apasă butonul de vinovăție, tocit de atâta folosință, al lui Daniel. De ce nu poate face o pasiune pentru forajul petrolier, ca tatăl său? Ar fi mult mai ușor.

Mama lui își trece în revistă rochiile și își drege glasul, ca să își alunge iritarea din gât.

— A fost un accident, Martin. Daniel nu a știut.

— M-am săturat de „accidentele" astea, María. Cu două zile înainte de călătorie, a intrat într-o încăierare la cinematograf.

— Nu am stârnit eu bătaia, tată. Luam apărarea unui prieten, spune Daniel.

El apăra, *într-adevăr*, un prieten — în același timp ce savura oportunitatea de a cotonogi un bătăuș vechi din cartier.

— Ai avut mare noroc că poliția din Dallas te-a lăsat să scapi doar cu un avertisment. Ai optsprezece ani. Poți fi judecat ca adult. Și asta de-acum?

Tatăl lui își desface larg brațele, subliniind întrebarea.

— Am sosit în Madrid de nici douăzeci și patru de ore, iar administratorul hotelului îmi spune că te-ai întors escortat de Garda Civilă!

— Mi-aș fi dorit să nu vadă și valeții asta, spune mama lui.

— Mi-aș fi dorit să nu-i fi cumpărat tu aparatul ăla de fotografiat, îi replică tatăl său.

— Mi-aș dori să nu vă mai certați, intervine Daniel.

— Nu ne certăm, oftează mama lui, întorcându-se spre Daniel. Pe tatăl tău și pe mine ne așteaptă săptămâni întregi de întâlniri și călătorii de afaceri, *cariño*. Am crezut că ar fi interesant pentru tine să explorezi singur zona. Dar poate că nu este un mediu sigur. Eu nu mai am o familie în Spania la care să apelez, dacă ți se întâmplă ceva cât timp suntem plecați. Și acum ești atât de departe de Laura Beth.

Încă nu le-a spus părinților că s-au despărțit. I-ar pune tot felul de întrebări. Daniel își examinează aparatul de fotografiat, ocolind subiectul Laura Beth și dorindu-și s-o fi fotografiat pe fata frumușică din camera lui de hotel.

— Îmi pare rău. A fost o greșeală prostească. O să fiu absolut în regulă de unul singur. Pe cuvântul meu.

Ridică din umeri în chip de scuze spre mama lui. În ultima vreme, glasul ei a căpătat o notă de oboseală. Ea a fost cea care a insistat să se întoarcă în Spania, dar, de când a sosit, pare nervoasă. Daniel înțelege reacția mamei lui — e teama de a nu se integra.

María Alonso Moya Matheson s-a născut în regiunea Galiciei, dar a fost crescută ca americano-spaniolă în Texas. Este soția unui magnat al petrolului și pare americancă get-beget. A copt prăjiturele pentru strângerea de fonduri în campania electorală a lui Eisenhower. Sprijină Școala Hockaday și Liga Juniorilor și este acceptată în mai toate cercurile înalte din Preston Hollow și din Dallas. Acasă, mama îi vorbește lui Daniel numai în spaniolă. Îl alintă *cariño*, „dragule", sau *tesoro*, „comoara mea". Mulți dintre servitorii lor au sânge spaniol. Mama lui are grijă ca mâncarea spaniolă și obiceiurile spaniole să existe constant în viața lui.

— E dificil să navighezi printre două culturi, i-a mărturisit ea odată. Mă simt ca un semn de carte înfipt între capitole. Locuiesc în America, dar nu m-am născut aici. Sunt spaniolă.

Mama lui este încântată că afacerea cu petrol i-a adus în Spania. Vrea ca ei să facă nemijlocit cunoștință cu țara pe care răposații ei părinți au adorat-o. Spania pură. Spania nobilă. Ăsta e planul ei.

Tatăl lui își deschide brusc servieta.

— Nu sunt aici ca să te salvez din necazurile în care te bagi singur, Dan. Asta nu este o vacanță pentru mine. Franco va acorda drept de foraj doar câtorva companii americane. Voi face turul câmpurilor petrolifere și voi încheia o afacere până la sfârșitul verii. *Ăsta* e planul. Ai înțeles?

— Da, domnule, răspunde Daniel.

Daniel este proaspăt absolvent al Școlii St. Mark's din Texas. În toamnă, va merge la Universitatea Texas A&M și, după ce își va da licența, va intra în afacerea cu petrol a familiei — condiția pentru a i se permite studiile la colegiu.

Gândurile lui Daniel se întorc la imaginea bebelușului mort; fotografia ar putea fi valoroasă pentru portofoliul său. Cu banii încasați în urma câștigării Premiului Magnum ar putea plăti

taxele pentru un an la școala de jurnalism, în loc să meargă la Texas A&M.

— Suntem invitați la un dineu la familia Van Dorn, îl anunță tatăl său. Au un băiat de vârsta ta, care s-a întors de la internat din Elveția.

— Familia Van Dorn. Diplomați din Oyster Bay, în Long Island, adaugă mama lui. Câteva dintre aceste prestigioase familii dețin posturi în Ambasada Statelor Unite. Daniel, *mi amor*, te rog să te îmbraci cu costum și cravată. Mi-ar plăcea să nu porți tot timpul jeanși. Arăți ca ultimul om.

Ea face o grimasă.

— Ai mâneca sfâșiată?

Daniel își examinează rapid cămașa.

— Oh, probabil am agățat-o în ceva.

Gardienii i-au luat filmul *și* i-au sfâșiat mâneca? Dacă așa se poartă cu turiștii, cum se poartă cu localnicii? Pornește spre ușă.

Mama lui îl ia de braț, cu blândețe.

— Am văzut că au cărți poștale, în hol. Să-i trimiți câte una în fiecare zi Laurei. Familia ei la asta s-ar aștepta.

Daniel iese din cameră cu aparatul de fotografiat, nevrând să provoace o scenă.

Nu e nevoie să o îngrijoreze pe mama lui spunându-i adevărul despre Laura Beth.

8

Puerta del Sol. Inima Madridului.

Seara, aici se adună vizitatorii și localnicii, lenevind pe lângă fântâni și pe lângă scările de la metrou. Cuvintele *GONZÁLEZ BYASS* luminează verde pe panoul publicitar pentru vinul xeres *TÍO PEPE,* în vârful unei clădiri, răspândind o aură stranie pe cerul palid al asfințitului.

Ana străbate străduța îngustă și pavată. Biletul pe care l-a înghițit a dispărut, dar gustul i-a rămas.

Știu ce ai făcut.

Aruncă o privire peste umăr, înainte de a se strecura pe ușa fără niciun număr. La baza scărilor întunecate, o lumină blândă pulsează pe sub intrare. Se oprește puțin ca să tragă cu urechea, apoi deschide ușa.

O explozie de culori o întâmpină. Valuri strălucitoare de mătase și satin urcă din podea până în tavan. Țesături cu ape albastru-ultramarin și violet de ametist și cu sclipiri aurii se revarsă în cascade peste tejghelele uzate. Schițe și tipare sunt fixate cu bolduri de pereți. Trei femei stau la mesele de lucru, în vreme ce alte două împing materialele grele prin mașini.

Ana se apleacă să ridice o mică perlă de pe jos. În atelierul acesta strâmt se lucrează doar pentru ceremonii. Frumoasele țesături și bijuterii nu sunt pentru toaletele de petreceri sau rochiile de mireasă. Sunt create pentru o singură persoană.

El torero. Matadorul.

Traje de luces. Costumul de lumini. Numit astfel deoarece strasurile și mărgele cusute pe material reflectă lumina și scânteiază de parcă ar fi aprinse de la un buton ascuns. Un costum este alcătuit din nenumărate piese, fiind necesare luni întregi pentru a-l realiza, iar fiecare detaliu este executat de o persoană diferită. O femeie e specializată în pantaloni, alta în cape și altele, în broderiile complicate. Specialitatea surorii ei — mărgelele și strasurile.

Ca și fratele ei, Rafa, verișoara Anei, Puri, îi adoră pe toreadori. Dar Anei îi plac taurii. Detestă luptele cu tauri. Loialitățile divizate în cadrul familiei sunt bine cunoscute, dar nu se vorbește niciodată despre ele.

Atelierul, în general animat de zumzetul conversațiilor, acum e mut. Ceea ce înseamnă că Luis, croitorul-șef și proprietarul atelierului, are un matador la probă, în camera de alături.

Sora Anei, Julia, stă pe un scaun din lemn într-un colț. O lampă își proiectează conul de lumină în poala ei. Ea înfige acul prin materialul rigid alcătuit din șapte straturi, cosând una din sutele de pietricele de safir pe o jachetă gata croită.

Degetele Juliei sunt niște povestitoare tăcute, pline de cicatrice. Ana împinge un scaun liber lângă sora ei. Ia un cleștișor de pe o masă din apropiere și îi pune o mână pe umăr.

— Ajută-te cu ăsta, îi șoptește Ana. O să-ți dea sângele, curând.

Julia dă recunoscătoare din cap, luând cleștișorul ca să apuce acul.

Ana face semn din cap spre cabina de probă. Care dintre toreadori se află în spatele ușii?

— Ordóñez, șoptește Julia.

Ana se uită la sora ei. Chipul Juliei, palid, are nevoie de odihnă și de soare. Julia are o fetiță, în vârstă de numai patru luni. Copila încă nu este destul de rezistentă. Nici Julia.

Strânge disperată copilul în brațe și plâng împreună toată noaptea.

Doctrina fascistă declară că destinul suprem al unei femei este căsătoria, maternitatea și activitatea casnică. Pentru familiile sărace, ca a lor, declarațiile astea nu țin de foame. Multe femei din familiile sărace își iau o slujbă de muncă fizică.

Dar Julia este aparte. Talentul ei de croitoreasă îi permite să lucreze într-un atelier. Luis are nevoie de îndemânarea Juliei pentru a-i mulțumi pe clienții lui toreadori. Julia are nevoie de salariu pentru a-și hrăni familia și a-și plăti dările.

— Trebuie să strângem toate câștigurile noastre la un loc, le reamintește soțul Juliei, Antonio. Toate salariile și monedele vor fi depuse în cutia asta veche de trabucuri.

Pentru a putea să se mute din sărăcăciosul Vallecas într-un mic apartament din Lavapiés — ăsta e planul. Julia stabilește rații și ține socoteala tuturor cheltuielilor, până la ultima *peseta*. Deocamdată, patru adulți și un nou-născut împart o singură cameră întunecoasă. Dar sunt împreună. Așa cum și-a dorit mama lor.

Ana nu mai ține minte războiul, dar își amintește lacrimile vărsate după ce părinții ei au dispărut. Își aduce aminte cum plângea cu disperare în ziua în care a plecat din Zaragoza, ca să fie crescută de mătușa și de unchiul din Madrid. Deși mătușa și unchiul au tot o fată, verișoara ei, Puri, este diferită. Ascultătoare. Puri nu știe ce înseamnă mâhnirea și rușinea. Nu e împovărată de secrete. Ana o invidiază.

— Și cum a fost astăzi, la palatul tău? o întreabă Julia.

Minciuni și amenințări. Dar nu-ți face griji. Le-am înghițit.

— Ca întotdeauna. Gheață și iar gheață, răspunde Ana râzând. Încearcă să schimbe subiectul.

— O să fiu la etajul șapte pe perioada verii. Am fost repartizată unei familii foarte bogate, care stă la hotel toată luna august. Au un băiat cam de vârsta mea.

Julia dă din cap.

— E din Texas, spune Ana. Are reviste americane.

Expresia de pe chipul Juliei se schimbă de la oboseală la spaimă.

— Hotelul ăla nu e viața adevărată, Ana. Nu pentru oameni ca noi.

— Julia, nouă ni se pare incredibil, dar pentru ei este viața adevărată! replică Ana. Femeile americance conduc mașini și zboară cu avioane în jurul lumii. Nu este considerat un păcat. Nu au nevoie de *permiso marital.* Își pot căuta de lucru, își pot deschide un cont la bancă și pot călători fără permisiunea soțului.

Julia aruncă o privire peste umăr, înainte de a-i șopti:

— Ana, te rog să nu mai scotocești printre gunoaiele din camerele de hotel. Nu mai citi cărțile și revistele alea! Știi foarte bine că în Spania tot ce scrie în ele e interzis. Asta nu este America.

Julia are dreptate. În Spania, femeile trebuie să se rezume la roluri strict subordonate în domeniul domestic. Ana își aduce aminte de învățăturile din *Sección Femenina*: „Nu pretindeți că sunteți egale cu bărbații". A învățat, de asemenea, că puritatea este absolută. Costumele de baie ale femeilor trebuie să ajungă până la genunchi. Dacă o fată este descoperită într-un cinematograf cu un băiat, dar fără însoțitoare, familia ei primește acasă o carte galbenă de prostituție[1].

Fruntea Juliei se încruntă, când o ia de mână pe Ana. Până și șoapta îi tremură.

— Lumea de la hotel este un basm. Îmi pare rău, Ana, dar nu este lumea noastră. Te rog să ții minte asta. Ai grijă cu cine vorbești.

---

[1] Cartea galbenă (cartela galbenă, pașaportul galben) este numele popular al actului de identitate al unei prostituate, la origini eliberat de poliție în vremea Rusiei Țariste. Acesta înlocuia toate celelalte documente (act de identitate, dovadă de rezidență), limita zona în care deținătoarea putea locui și îi făcea imposibil găsirea altei ocupații.

— Este obligația postului meu să conversez cu clienții, spune Ana.

— Și e în regulă, atâta timp cât tu nu le destăinui nimic. Tu poți să pui întrebări, dar încearcă să nu răspunzi la niciuna.

Asta ar putea să meargă. Oaspeților le place să vorbească despre ei înșiși. Cât timp dezvăluie cât mai puțin posibil din viața ei personală, nu e cazul să-și facă griji. Stomacul i se strânge zgomotos, digerând biletul.

— Ana, s-a întâmplat ceva? întreabă Julia.

— Nu, îi zâmbește ea. Absolut nimic.

Viața oricărei femei, în ciuda a ceea ce ar putea pretinde ea, nu este altceva decât o dorință continuă de a găsi pe cineva căruia să i se supună.

— Semanario de la Sección Femenina, 1944

Pe parcursul întregii sale vieți, misiunea unei femei este să îi servească pe ceilalți. Când Dumnezeu l-a zămislit mai întâi pe bărbat, s-a gândit așa: Nu este bine pentru bărbat să fie singur. Și atunci a zămislit-o pe femeie, ca să-l ajute și să îi țină companie, și ca să fie folosită ca mamă. Prima intenție a lui Dumnezeu a fost „bărbatul". La femeie s-a gândit mai târziu, ca la un accesoriu necesar, cu alte cuvinte, ca la un lucru util.

— Formación Político Social (manual), 1962

9

Daniel stă în salonul elegant al vilei din Madrid. Uși înalte din sticlă, ornamentate cu motive florale din fier forjat, sunt deschise spre terasa și parcul de dedesubt. Limbile ceasului din marmură se apropie de ora nouă. Cina nu s-a servit încă. Daniel se uită prin vizorul aparatului de fotografiat. Ochii lui cercetează intarsiile[1] minuțioase ale pardoselii din lemn, mobilierul de secol nouăsprezece și splendidele covoare țesute manual. Obiectivul lui aterizează asupra lui Nicholas Van Dorn, fiul diplomatului care i-a întâmpinat.

Prin luneta vizorului, Daniel vede că părinții lui au avut dreptate, sunt apropiați ca vârstă. Nick Van Dorn este bronzat, are părul blond și drept, ochi căprui și o privire vioaie. Poartă un sacou, pantaloni proaspăt călcați și niște mocasini scumpi, noi-nouți. Șosetele lui au modelul acela cu romburi pe care îl adoră mama lui. Ea le spune „șosete argyle[2]". Tatăl lui le spune „șosete de fătălău". Obiectivul aparatului de fotografiat se oprește asupra mâinii în care Nick ține un pahar. Articulații julite. O încăierare? Interesant. Articulațiile julite par să-i contrazică restul înfățișării elegante. Daniel face o poză.

— Prietenului meu îi displace să fie fiu de diplomat. Mie îmi place. Mă plictisesc când stau prea mult într-un loc.

---

[1] Incrustații de os, fildeș, sidef sau lemn de altă culoare în pardoseli de lemn sau în mobilă.

[2] Modelul *argyle* derivă din tartanul Clanului Campbell de Argyll, din vestul Scoției, și a devenit popular după Primul Război Mondial.

Privirea lui Nick se oprește asupra obiectivului aparatului de fotografiat.

— Hei, Dan, hai să-ți arăt un loc grozav pentru fotografii.

Nicholas îl ia pe Daniel din mijlocul oaspeților și îl conduce pe terasa din spatele vilei părinților săi. Face semn spre aparatul de fotografiat și apoi spre peisaj. Palmieri iluminați în formă de evantaie aruncă umbre de degete prelungi și răsfirate spre o fântână strălucitoare. Dar copacii toaletați nu îl interesează pe Daniel. Oamenii, da. Ei sunt peisaje vii, în mișcare. Când sunt surprinși la momentul potrivit, adevărul se dezvăluie aparatului de fotografiat.

— Tatăl tău lucrează pentru ambasadă?

Nick încuviințează.

— Este împuternicitul pentru afaceri publice al Statelor Unite. În Madrid este un post bun. Sunt multe de făcut aici. Viața de noapte e grozavă și vinul e mai ieftin decât apa.

Nick soarbe o înghițitură din paharul lui.

Un servitor purtând mănuși albe apare ca din pământ cu o tavă cu măsline murate umplute cu usturoi. Dispare la fel cum a apărut. Fără zgomot.

— Și cum e în afara Madridului? întreabă Daniel.

— Încă foarte multă sărăcie. De aceea au venit atât de mulți în oraș. A fost crunt după războiul civil. Dar lucrurile încep să se îndrepte. Spania le-a permis americanilor să construiască baze militare aici. Însă probabil că știi asta. Mama ta este spaniolă, nu-i așa?

— S-a născut aici, dar și-a petrecut viața în State.

Conversația le este întreruptă de tatăl lui Nick. În costum alb de vară, din in, cu o cămașă bleu-pal, proaspăt ras. Arată de parcă tocmai ar fi ieșit dintr-o revistă de modă pentru bărbați.

— Iar tu trebuie să fii Daniel Matheson, spune el, expunând un zâmbet exersat, plin de căldură.

Ținând în echilibru o țigară și un cocktail într-o mână, i-o întinde pe cealaltă:

— Shep Van Dorn. Bine ai venit în Madrid!

— Mulțumesc, domnule.

Shep trage cu sete din țigară, privindu-l pe Daniel. Daniel remarcă evaluarea subtilă, zâmbetul perfect, aura de politician.

— Ai un aparat profesionist, Dan. Este noul Nikon, cumva? Presupun că faci niște poze foarte interesante. Tatăl tău mi-a spus că ai avut deja o altercație cu autoritățile.

În calitate de diplomat însărcinat cu afacerile publice, Shephard Van Dorn lucrează cu presa. Este familiarizat cu fiecare tip de aparat de fotografiat, cu fiecare ciclu de știri, cu fiecare reporter. El vorbește limba pe care Daniel își dorește cu atâta disperare să o învețe. De ce o fi trebuit tatăl lui să-i povestească de altercație?

— Aveam pe aparat o legitimație de la ziarul nostru local. A atras atenția gardienilor, spune Daniel, ascunzând detaliul referitor la confiscarea filmului. Aparatul ăsta a fost cadoul meu de absolvire. Sper să surprind niște imagini bune în Madrid, vara aceasta.

Van Dorn dă încet din cap, clătinându-și licoarea în pahar.

— Sunt o mulțime de povești pe aici. Unele importante. Să ții minte că geografia în sine are o mare importanță aici. Deosebirile dintre un catalan, un madrileño și un locuitor din Țara Bascilor sunt mult mai pronunțate decât cele dintre un newyorkez și un texan. Să ții cont de asta.

— O să țin cont, domnule.

Van Dorn se duce la ușă și-l strigă pe un bărbat din salon. Oaspetele stă la o parte, fumând, în vreme ce la subsuorile cămășii lui elegante cresc ghirlande de sudoare. Părul lui negru, încărunțit la tâmple, este pieptănat cu cărare într-o parte și îmblânzit cu Brylcreem[1]. De la umeri în sus, gentlemanul e pregătit pentru o ședință foto. Dar partea de mijloc pare a fi căzut pradă unei vijelii. Poalele cămășii îi atârnă scoase din pantaloni peste burta proeminentă. Pantalonii îi sunt mototoliți, de parcă

[1] Briantină — produs cosmetic pentru ungerea părului.

ar fi fost ținuți într-o boccea, nu pe un umeraș. Daniel vede două portrete diferite.

— Stahl, vino puțin la noi, îl cheamă tatăl lui Nick.

Bărbatul își ia paharul și vine pe terasă.

Domnul Van Dorn pune o mână pe umărul lui Daniel.

— Ben, el este fiul lui Martin, Daniel Matheson. Tocmai am aflat că este un reporter aspirant, în căutarea unui subiect de articol.

— Fotoreporter, îl corectează Daniel.

— Ah, fotoreporter, scuze. El este Benjamin Stahl. Ben lucrează la biroul din Madrid al ziarului *New York Herald Tribune*.

— Mă bucur de cunoștință, domnule, spune Daniel.

— Și, Ben, îl cunoști, desigur, pe fiul meu, Nick.

Ben își aranjează cravata, în care are o arsură de țigară.

— O, da, Nick și cu mine suntem amici, spune el, rânjind.

Ben Stahl vorbește accentuând emfatic cuvintele. Se întoarce spre Daniel.

— Îți apreciez politețea, puștiule. Probabil că arăt, într-adevăr, ca un bătrân netrebnic, dar nu este nevoie să îmi spui „domnule". Știu că „domnule" este un apelativ obligatoriu în state precum Texasul, dar poți să-ți păstrezi limbajul prețios pentru petrecerile voastre între petroliști.

Lui Daniel nu i se pare că Ben ar fi bătrân. În mod cert, mai puțin cizelat decât Shep Van Dorn, arată neconvențional, ca un profesor rotofei de filozofie care doarme îmbrăcat cu hainele de peste zi.

— Așadar, un băiat de bani gata, cu un aparat de fotografiat scump și care visează la un Premiu Pulitzer, fără nicio îndoială. De ce m-ar interesa? spune Ben.

Nick izbucnește în râs.

Liniștea atârnă în aer până când Daniel acceptă provocarea.

— Plodul cu jucării scumpe. Mda, am mai auzit asta. De fapt, urăsc smochingurile și petrecerile pretențioase. Sunt finalist pentru Premiul Magnum.

— Hopa, Dallasul are simțul mândriei, comentează Nick. Îmi place tipul.

Ben Stahl scoate un fluierat printre dinți.

— Finalist pentru Premiul Magnum la vârsta ta? Trebuie să fi avut un material bun.

Daniel zâmbește, recunoscător.

— Ei bine, vă las între voi, jurnaliștii, spune Shep. Ben, fă-ne o favoare tatălui băiatului și mie. Învață-l cum merg treburile în presa de aici, ca să nu se pomenească azvârlit în închisoare. Și, Daniel, cât stai în Madrid, învață-l pe fiul meu ceva din manierele voastre texane.

Râde și se uită la Nick.

— „Da, domnule. Nu, doamnă." Poate că ți-ar prinde bine să te duci la Dallas.

Nick își îngustează ochii.

— Dallas? Ce, Elveția nu e suficient de departe pentru tine, Shep?

Van Dorn îi ignoră înțepătura și se întoarce în salon.

Nick începe să se plimbe nervos în sus și-n jos pe terasă.

Ben se sprijină de balustrada din colț, încadrat de umbrele a trei palmieri maiestuoși.

— E tatăl tău, Nicky. N-o pune la suflet, spune Ben.

Degetele lui Nick se încleștează încet-încet în jurul paharului.

— Las-o baltă, Nick. Pur și simplu, las-o baltă. M-am săturat să tot aud asta.

Își golește paharul și îl aruncă departe, de pe terasă. Daniel îi urmărește zborul, așteptând să audă zgomotul de spart, care însă nu mai vine.

Ben râde și face semn spre Daniel.

— Și iată titlul pentru următorul tău eseu fotografic. *Țipătul mut din Spania.*

Acordul pentru bază (militară) a fost negociat în 1952 și eu am ajutat la realizarea sa. Obiectivele Spaniei, neexprimate din câte știu eu, includeau asistență din partea Statelor Unite în privința reabilitării sale politice. Spania era condusă de Franco și era oarecum un stat paria. Statele Unite, în schimbul drepturilor asupra bazei, erau dispuse într-adevăr să ajute la poleirea imaginii lui Franco. Nu era un târg facil, deoarece mulți din State erau pur și simplu atât de anti-Franco, încât blocau orice deschidere spre Spania.

— William K. Hitchcock, asistentul special al Ambasadorului Statelor Unite din Madrid (1956–1960)

Iulie 1998,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

10

Copila adoarme, în sfârșit. Puri o urmărește cum respiră, îi studiază degetele mititele care strâng păturica subțire. Are doar câteva luni și 20 116 este mai plăpândă decât majoritatea bebelușilor. Puri simte o afecțiune specială pentru fetiță. Este întotdeauna calmă și dulce. De asemenea, 20 116 este *sin datos* — fără date. La sosirea în orfelinat, nu a fost însoțită de nicio informație. Botezată la Inclusa, acum se numește María, la fel ca multe alte orfane fără date. Dar Puri are un nume secret pentru ea. Îi spune acestei fetițe speciale Trifoi. Ea o să fie una dintre cele norocoase.

Sosirile la orfelinat sunt de mai multe feluri. Sunt copii, așa cum este Trifoi, care nu vin însoțiți de nicio informație. Iar alții apar la ușa orfelinatului cu niște bilețele prinse cu ace de siguranță de scutec:

A fost botezat Manuel.
Vă rog să o țineți în brațe. Îi place să fie ținută în brațe.
Nu vrea să mănânce. Plânge încontinuu.
Dumnezeu să mă ierte.

Pe lângă copiii fără date, sunt și proaspete mămici la Inclusa. Orfelinatul oferă adăpost mamelor nevoiașe și pruncilor nou-născuți. Femeile servesc drept doici pentru ceilalți bebeluși.

Sora Hortensia spune că o să vină un preot de la Saint Sebastián după Trifoi. O va duce părinților ei adoptivi. O să locuiască pe țărmurile strălucitoare ale golfului, sub oblăduirea

noii statui a lui Iisus care privește lumea din vârful Muntelui Urgull. O fată norocoasă, într-adevăr.

Puri trece printre șirurile de pătuțuri cu așternuturi zdrențăroase. Zeci de bebeluși, toți sub un an. Asta e partea care-i place ei cel mai mult. *Auxilio Social*, programul spaniol de asistență socială, oferă ajutor umanitar — acordând o atenție specială văduvelor, orfanilor și săracilor. Este datoria fiecărui bun cetățean spaniol să îi ajute pe cei în nevoie.

Puri își dorește să fie o bună cetățeană spaniolă, să sprijine nobila țară pe care *El Caudillo* s-a luptat din greu s-o clădească. Munca ei la Inclusa o va pregăti pentru destinul ei suprem de a deveni mamă. Ea iubește copiii și aceștia o iubesc, la rândul lor. Doctorii de la Inclusa avertizează că bebelușii lipsiți de apropiere fizică sau de afecțiune au tendința de a se dezvolta mai încet. Slujba lui Puri este să interacționeze cu bebelușii. Să îi salveze pe copiii nevinovați și să le dea un viitor — da, va fi o bună cetățeană spaniolă.

Dincolo de fereastră, cerul se întunecă. Puri a stat prea mult cu bebelușii, astăzi. Își agață șorțul în cui și se îndreaptă spre biroul de recepție ca să își ia geanta.

Ochii lui Puri se opresc pe deschizătura pătrată din peretele de lângă ușă.

Boxa, care este numită *el torno*.

Afară, pe strada aglomerată, se află o intrare separată, înconjurată de ziduri, în Inclusa, astfel încât cei care-și abandonează copiii să poată accesa *el torno* fără a fi văzuți. Ușa din zid, ca un chepeng pătrat, este deschisă și copilul este așezat pe un disc mare, rotativ. Când roata aceasta se învârte, copilul ajunge din exteriorul zidului în interiorul biroului de primire. Când ușa dinspre *torno* se închide, copilul devine oficial orfan.

Acesta este procedeul standard, cu care Puri este familiarizată, cu excepția cazurilor în care o soră sau un doctor aduc un copil pe ușa din spate. Cum s-a întâmplat cu Trifoi.

Puri a întrebat odată despre sosirile pe ușa din spate, dar a fost certată.

— Iscodeala este un păcat. Nu mai pune atâtea întrebări.

Nu iscodea, era doar curioasă. E o diferență. Dar mama ei spunea că și curiozitatea era un păcat.

Puri iese din clădire. Mai are destul timp. *Portales*, porțile mari din fier forjat ale clădirii cu apartamente de închiriat, nu se încuie în Madrid până la zece și jumătate. După zece și jumătate, trebuie să bați rapid din palme de trei ori, strigându-l pe întuneric pe *el sereno*, paznicul de noapte.

Puri nu l-a strigat niciodată pe *el sereno*. N-a stat niciodată pe-afară până seara, târziu. Ea stă în casă, citind despre toreadorii ei din tăieturile din ziare.

— *¡Espere!*

O femeie de pe trotuar vine iute la Puri.

— Te rog, te rog, spune-mi.

O apucă strâns de mânecă.

— *Señora*, ce s-a întâmplat?

— Copilașul meu, șoptește femeia. Copilașul meu a fost trimis la botez. Asta a fost acum două zile. Încă îl mai aștept. L-ai văzut?

Femeia își înclestează și mai tare mâna pe brațul lui Puri. Puri încearcă să se desprindă din strânsoare.

— Unde este copilașul meu? Este înăuntru? întreabă femeia, implorator.

— Bineînțeles că nu, răspunde Puri. Acesta este un orfelinat.

Sora Hortensia apare la fereastra care dă în stradă.

— Uite, de ce nu vii să vorbești cu Sora? îi sugerează Puri.

Femeia se dă repede înapoi și o ia la fugă pe trotuarul întunecos.

Biata de ea, gândește Puri. *A înnebunit.*

11

Masa se întinde pe toată lungimea sufrageriei. Odată cu fiecare nou fel de mâncare adus, conversația devine mai animată. Douăzeci de fețe luminate de lumânări se mișcă și se leagănă în ritmul vorbirii, creând umbre dansatoare pe stucul tavanului. Reședințe de vară, chestiuni legate de colegi și de cine cunoaște pe cine — fiecare mesean deschide câte un subiect, aplecând balanța conversației în partea sa.

Ben Stahl, așezat lângă Daniel, bea câte puțin din paharul lui de scotch și îi privește cu luare-aminte pe invitați. Se apleacă, apropiindu-și periculos țigara de mâneca lui Daniel.

— Ei bine, reporterașule. Spune-mi într-un singur cuvânt. Ce vezi aici?

Daniel ezită, trăgând de nodul cravatei.

— Repede, spune-mi ce vezi?

— Competiție, răspunde Daniel.

— Exact!

Ben aprobă cu un gest și, făcând astfel, își scutură scrumul de țigară în farfurie.

— Un culoar lung și întunecat de orgolii fragile. Haide, mai dă-mi un cuvânt.

Daniel își plimbă privirea peste oaspeți.

— Bogăție?

— Da, bogăție, dar nu ai nimerit drept la țintă. Pentru un reportaj fidel trebuie să găsești cuvântul perfect. Cuvântul perfect

surprinde fiecare subtilitate. Cuvântul perfect arată adevărata înțelegere.

Mâna lui Ben marchează silabele când rostește „cuvântul perfect", lansând confetti de scrum pe fața de masă. Daniel se uită la scrumul care arde mocnit făcând găuri în țesătura scumpă. Își dorește teribil să surprindă asta pe film.

— Mă asculți, Matheson?

— Da, scuze. Cuvântul perfect.

— Exact. Cuvântul, aici, nu este „bogăție", Matheson. Cuvântul este „avere". Gândește-te la asta în timp ce faci poze prin Spania.

Ben își împinge scaunul în spate.

— Trebuie să găsesc o cutie cu nisip.

Ben are dreptate. Cuvântul perfect este precum unghiul perfect al aparatului de fotografiat; exprimă adevărata natură a situației. E suficient să schimbi ușor poziția obiectivului și fotografia relevă adevărul. Daniel se gândește la fotografia pe care i-a făcut-o călugăriței cu bebelușul. Poate că ar trebui să îi povestească despre asta lui Ben.

De cealaltă parte a mesei, mama lui Daniel stă lângă doamna Van Dorn. Fețele lor sunt animate, dar vorbesc în șoaptă. Mama lui își coboară brusc privirea în poală. Trage adânc aer în piept.

Daniel recunoaște privirea obosită a mamei lui, semnul ei de carte dintre capitole. Încearcă să se ascundă față de mama lui Nick. El se întoarce spre Nick, încercând să înceapă o conversație.

— Mai ai frați sau surori?

— O soră. E în New York. Mama pleacă mâine s-o viziteze.

— Și la școală, în Elveția, cum e?

— În Le Rosey? Este mai bine decât la un internat amărât din State. Ne petrecem weekendurile călătorind. O grămadă de

locuri de fotografiat. O mulțime de vizite la Madame Claude[1] de pe Champs-Elysées, știi?

— Nu, ea cine e?

Nick izbucnește în râs.

— Ai vreo iubită în Dallas?

— Am avut, îi răspunde el, aruncând o privire spre mama lui ca să se asigure că nu îi poate auzi. S-a terminat chiar înainte de absolvire.

— Ce noroc pe capul tău. Acum ești singur în Madrid pe toată durata verii. Spune-i tatălui tău că ai nevoie să închiriezi o mașină de la hotel. Mașina familiei mele aparține corpului diplomatic, așa că nu o putem folosi. Dar cu o mașină a noastră și cu relațiile tale — un zâmbet viclean se lățește pe fața lui Nick —, ne vom distra de minune.

— Relațiile mele?

— Bineînțeles. Totul se rezumă la relații, cowboy. Tatăl tău este un magnat al petrolului, care negociază forajul în Spania. Cine crezi că autorizează această afacere?

Daniel dă ușor din cap.

— Ai ghicit. Franco. După cât se pare, tatăl tău este un bogătaș foarte influent. Tatăl meu spune că ambasada procesează documentele necesare familiei tale pentru afacerea cu orfelinatul.

Daniel se uită lung la Nick.

— Stai puțin, știai asta, nu? îl întreabă Nick.

Daniel dă ușor din cap.

— Mda. Desigur.

[1] Madame Claude (1923–2015), Fernande Groudet pe numele ei adevărat, a fost o celebră matroană de bordel de lux, care asigura servicii sexuale oamenilor politici și funcționarilor publici oriunde în lume.

12

Zgomotele amiezii plutesc dinspre stradă și pătrund pe ușa balconului, în dormitorul lui Daniel. Razele de soare se revarsă pe fotoliul unde stă el așezat, cu o carte.

Orfelinat.

— Ești singurul copil din familie, Daniel. Afacerea familiei are nevoie de tine, i-a spus odată unchiul lui.

Dar dacă singurul lor copil nu este interesat de afacerea familiei, asta nu înseamnă că vor să adopte pe altcineva, nu-i așa? Daniel râde. Nu, e ridicol. Nick a înțeles greșit. Și de unde până unde știe el totul despre ei? Dar gândul nu-i dă pace. Aici e vorba despre o afacere cu petrol, nu de una cu un orfelinat. Nu-i așa?

Se aude o bătaie ușoară în ușa de la intrarea în apartamentul său. Daniel se ridică din fotoliu și deschide ușa. Este camerista care a fost în camera lui și ieri.

— *Buenos días, señor*, îi zâmbește ea cu drăgălășenie. Mama dumneavoastră m-a trimis să vă chem la dânsa.

Sclipirea aurie a dintelui ei se asortează cu nasturii mânecilor. Este energică, și totuși grațioasă, cu bucle grele de păr frumos și negru. El își pune cartea sub braț și o urmează pe hol.

— Cum te cheamă? o întreabă el.

— Ana, răspunde, privindu-l peste umăr.

Și are și ochi frumoși. Se gândește la aparatul lui de fotografiat.

— E bună? întreabă Ana, arătând spre carte.

Daniel o ridică la vedere și dă din cap. Robert Capa, *Slightly Out of Focus*[1].

Mama lui Daniel este așezată la birou, alcătuind o listă pe hârtia de corespondență cu antetul hotelului.

— Întâlnirea de afaceri a tatălui tău a fost amânată, *cariño*. Plecăm în seara asta la Valencia. Tu vrei să rămâi aici?

Fără să aștepte răspunsul lui, face semn spre o bluză de pe pat și i se adresează Anei:

— I-a căzut un nasture. Ai putea să îl coși?

— Bineînțeles, *Señora* Matheson.

Ana se duce să cerceteze bluza.

— Mai spune-mi o dată: cum te cheamă, draga mea?

— Ana, răspunde Daniel în locul ei.

— Aștept o telegramă. Vrei, te rog, să ai grijă să fiu anunțată de îndată ce sosește, Ana?

— Bineînțeles, *señora*.

— De asemenea, mi-ar plăcea să le duc un dar gazdelor noastre din Valencia. Ai vreo idee de vreun cadou drăguț pe care l-aș putea face?

Ana ezită, căzând pe gânduri.

— Probabil niște bomboane de *La Violeta*? Lumea le adoră.

— Ai vrea să îmi faci rost de două cutii?

— Mamă, sunt sigur că este foarte ocupată, intervine Daniel.

— Nu te deranjează, nu-i așa, draga mea?

Doamna Matheson își trece în revistă lista.

— Nu, deloc, spune Ana. Am fost repartizată să fiu la dispoziția familiei dumneavoastră.

— Grozav, pentru că fiul meu caută un magazin de echipament fotografic.

---

[1] Amintirile sale și fotografiile realizate de Robert Capa în Spania, în timpul războiului civil, au fost publicate într-un volum cu titlul *Slightly Out of Focus (Ușor defocalizat)*, în 1942.

Daniel îi zâmbește Anei, în chip de scuză. Acasă, în Dallas, interacțiunea mamei lui cu personalul menajer este mai relaxată. Oamenii de pe domeniul lor nu sunt angajați, fac parte din familie. În Texas, mama lui este adeseori descrisă ca „spaniolă elegantă". Dar aici, în Spania, comportamentul ei pare cumva grosolan pe lângă sinceritatea blândă a Anei.

De parcă i-ar fi sesizat stânjeneala, Ana se grăbește să-l liniștească.

— Fac adesea comisioane pentru oaspeții hotelului. Îl cunosc pe proprietarul magazinului de echipament fotografic. Vă conduc cu plăcere, *señor*.

Doamna Matheson scoate un suspin siropos și se răsucește în scaun.

— *Señor*. A devenit deja băiețelul meu scump un *señor*?

Daniel își dă ochii peste cap.

— Oh, iartă-mă, dragule. Bineînțeles că nu mai ești un băiețel. Tu și Laura Beth o să mergeți la colegiu, în toamnă.

Nu, n-o să mergem. Ne-am despărțit. Oare ar fi mai bine să-i spună și să termine odată cu asta? Reacția mamei lui nu poate fi mai rea decât sentimentul de vinovăție care îl încearcă din cauză că face un secret din treaba asta.

— *Perdón*, dar ar trebui să ne grăbim, *señor* Matheson. Magazinele se vor închide curând, pentru prânz, spune Ana.

— Desigur, să îmi iau doar geanta, spune Daniel.

Și el se grăbește. Cu cât developează mai repede fotografiile, cu atât mai iute își va da seama dacă are ceva demn de concurs, o poveste interesantă și valoroasă, în manieră proprie și — cel mai important — o potențială portiță de scăpare din afacerea cu petrol.

13

Ana și Daniel așteaptă în tăcere sosirea liftului la etajul al șaptelea. Tocmai când se gândește să spună ceva, ușile se deschid.

— *Buenos días, señor*, salută liftierul.

Cu mâna acoperită de o mănușă albă, le face semn să intre în cabină. Uniforma lui verde-pădure etalează stema aurie a hotelului Castellana Hilton între două șiruri de nasturi de alamă strălucitori.

Liftul coboară și se oprește la etajul al cincilea. Intră un domn corpolent, cu părul grizonant și cu ochelari cu rame subțiri, metalice.

— *¡Buenos días, Señor Lobo!* exclamă Ana.

Îi face grăbită loc oaspetelui, dându-se atât de mult în spate încât se atinge de Daniel. În oglinzile de pe pereții cabinei, Daniel o vede pe Ana din multiple unghiuri. Își duce aparatul la ochi și face o poză.

— Ei, da, asta va fi o fotografie frumoasă, spune bărbatul, făcându-i cu ochiul lui Daniel.

Ușile se deschid și personalul de la parter izbucnește într-un cor de saluturi, când oaspetele cu ochelari iese din lift.

— Cine este? întreabă Daniel în șoaptă.

— *Señor* Paco Lobo, răspunde Ana. Oaspetele cel mai îndrăgit al hotelului. Stă aici de trei ani. *Señor* Lobo întreține două fete orfane și, de curând, a adoptat un sat întreg.

— A adoptat un sat? se miră Daniel.

— Da, i-a adoptat pe oamenii din Navalperal de Tormes, în munții Gredos. Este foarte generos și îi sprijină financiar.

Desigur. Asta trebuia să fie legătura dintre părinții lui și orfelinatul despre care menționase Nick. Ei se implicau în tot felul de acte de caritate.

Daniel îl urmărește cu privirea pe oaspetele îndrăgit, care străbate lobby-ul hotelului. Oare de ce prefera omul să stea la un hotel, în loc să locuiască într-o casă sau într-un apartament?

Ana îi face semn unui *bellboy*[1], îmbrăcat într-o livrea asemănătoare cu a liftierului. O pălăriuță verde, rotundă, ca o tobă, îi stă pusă într-o parte pe cap.

Băiatul țâșnește prin lobby și vine la ea.

— *Hola*, Ana.

— *Hola*, Carlitos. *Señora* Matheson, de la etajul șapte, așteaptă o telegramă importantă. Când sosește, să i-o duci imediat.

Băiatul dă din cap energic și se întoarce spre Daniel.

— *¡Hola, señor!*

Arată cu degetul spre imaginea de pe catarama centurii lui Daniel și spune, încântat:

— Tex-has!

Își ridică două degete în chip de pistol.

— Poc! Poc!

— Da, Texas, spune Daniel, râzând. Câți ani ai tu, Carlitos?

— Doișpe! răspunde el radios, luând poziție de drepți. Nouă, băieților de serviciu din Spania, ni se spune *botones* — butoane. Majoritatea oaspeților îmi spun Buton, *señor*.

— În regulă. Pot să îți fac o poză, Buton?

Băiatul îi face pe plac, așezându-se într-o poziție evident exersată.

— Carlitos, anunță, te rog, la recepție, că ies în oraș cu o însărcinare de la familia Matheson, îl instruiește Ana.

---

[1] Curier, băiat de serviciu.

Carlitos dă din cap și pleacă.

— Este un băiat drăguț și foarte săritor.

Apare o angajată a hotelului, ducând o găleată cu gheață. Buzele ei sunt strident de roșii pe fața-i palidă, încadrată de păr negru. Văzându-i pe Ana și pe Daniel, ridică din sprâncene și își schimbă direcția, luând-o spre ei.

— *Hola*, Lorenza, spune Ana. Lorenza, ți-l prezint pe *Señor* Matheson. Familia dânsului a venit în vizită tocmai din Texas.

Lorenza dă încet din cap, fixându-l cu privirea pe Daniel. Ochii ei coboară, studiindu-i jeanșii și cizmele de cowboy. Sprâncenele îi tresar de interes.

— *Binevenido a Madrid, caballero.*

Zâmbește larg și se îndepărtează agale.

Felul cum își leagănă, infatuat, șoldurile îi amintește de Laura Beth. Nu merită să irosești un whisky pentru ea.

La ieșirea din hotel sunt loviți de aerul fierbinte de afară, care se lipește de fețele lor. Portarii dirijează taxiurile care duc și aduc clienții. Bagajiștii forfotesc, ținând în echilibru teancuri de cutii și pungi lucioase de la magazinele de artizanat din Madrid. Daniel își întoarce rapid privirea în jur, căutându-i pe gardieni. Nu se văd pe nicăieri.

— Lucrezi de mult timp la hotel? o întreabă el pe Ana.

— De aproape un an, răspunde ea.

— Și înainte de asta?

— Am lucrat ca menajeră pentru o familie.

— Ah, da? Și pe care dintre slujbele astea o preferi?

— De fapt, îi zâmbește Ana, aș prefera să aflu mai multe despre aparatul dumneavoastră de fotografiat. Pare a fi foarte special.

Daniel o urmează pe Ana pe trotuarele aglomerate, străjuite de acacia, descriindu-i diversele caracteristici ale aparatului său. Se oprește să fotografieze o arcadă veche de cărămidă.

— Aceea este intrarea la Muzeul Sorolla, *señor*. Trebuie să îl vizitați. Este minunat.

Se apropie de o cafenea împodobită cu un mozaic viu colorat. Un turist ars de soare stă singur la o masă de pe trotuar. Moțăie, strângând în mână un pahar cu o ultimă înghițitură de vin. Când e învins de somn, paharul și restul de licoare se înclină periculos spre pantalonii lui.

Daniel se oprește, ezitând.

Ana zâmbește și dă repede din cap.

— *Sí, sí.*

Chiar în clipa în care Daniel apasă pe declanșator, bărbatul deschide ochii, surprinzându-i asupra faptului. Ei se grăbesc să se îndepărteze, râzând.

— Ce crezi, era beat sau doar somnoros? întreabă Daniel.

— Și una, și alta! râde Ana. Dar care imagine a fost mai bună? A turistului adormit sau a fețelor noastre când a deschis ochii?

— Bună întrebare! Mi-ar fi plăcut să le vedem pe amândouă odată. E atât de ușor să ratezi instantaneele bune.

Lui Daniel îi piere zâmbetul când trece pe lângă doi oameni în uniforme cenușii, la colțul străzii. Au bastoane în mâini și mutre acre.

— Sunt și niște instantanee pe care trebuie să le evitați, *señor*, spune Ana, cu voce scăzută. Polițiștii în uniforme cenușii — *los grises* — și, firește, Guardia Civil.

— Așa e. *Gracias*, încuviințează el. Sunt mulți oameni în Garda Civilă?

Ana face o pauză, gândindu-se.

— Probabil vreo patruzeci de mii.

Lui Daniel i se pune un nod în gât.

— Patruzeci de mii?

— Da, dar probabil nu îi veți vedea. Patrulează în special la periferie, nu umblă prin centrul orașului.

Dar el i-a văzut, i-a văzut *în* centrul orașului. De ce o urmăreau pe călugărița cu copilașul? Cumva, pentru că pierduse filmul din cauza lor, își dorește și mai mult poza aceea.

Claxoanele urlă și radiatoarele mașinilor bolborosesc pe străzile fierbinți, în blocajele de trafic.

— Cum ați descoperit fotografia? întreabă Ana.

— Prin profesorul meu de arte, domnul Douglas. El m-a convins să mă alătur revistei școlii.

Conversația lor continuă, alternând firesc între engleză și spaniolă, în timp ce merg. Ana ascultă cu atenție — prima ființă de ceva vreme încoace care arată interes pentru pasiunea lui fotografică.

— Scuze. Ți-am împuiat capul cu vorbărie goală despre aparate de fotografiat.

— Nu e vorbărie goală. Eu v-am întrebat, *señor*.

Conducându-l în josul scărilor late din ciment de la Metrou, Ana îl învață cum să cumpere un bilet și îi spune ce linie de transport vor folosi ca să traverseze orașul. Deși nu se holbează fățiș, Daniel simte ochii localnicilor. De asemenea, simte și ochii Anei. Oare ce le atrage privirile? Să fie jeanșii, catarama mare a curelei sau cizmele?

Metroul este un tunel zdrăngănitor placat cu faianță albă. Luminile suspendate scot în evidență reclamele colorate, pictate pe pereții curbi. Peronul este înțesat cu pasageri, dar sunt disciplinați. Într-o societate atât de bine ordonată, chiar e nevoie de atâția polițiști și gardieni pe străzi?

— Acela este trenul nostru. Repede, să-l prindem până nu pleacă.

Ana îl trage pe Daniel de mânecă în mulțimea de oameni care urcă în vagoane. Ușile se închid, înghesuind pasagerii ca sardelele.

Ana se agață de bara metalică de sus. Aerul din interiorul vagonului este apăsător din pricina zăpușelii. Când vagonul se smucește, punându-se în mișcare, Daniel simte un firicel de sudoare care îi coboară pe tâmplă până la ureche. Stau atât de aproape unul de altul, încât abia s-ar putea strecura o foaie de hârtie printre ei.

— E prea cald pentru dumneavoastră, *señor*? șoptește Ana.

El îi simte adierea răsuflării pe gât. Încearcă să-și șteargă fruntea.

— Nu. Este destul de cald și în Texas.

— Aveți metrou în Dallas?

El clatină din cap.

— Avem linii de autobuze.

Daniel se gândește la proiectul lui jurnalistic. Anul trecut, Compania de Transporturi Dallas anunțase sfârșitul segregării în autobuze și că tăblițele care indicau „persoane ALBE" și „persoane DE CULOARE" vor fi înlăturate. Dar nu se întâmplase nimic. Daniel documentase întârzierea, făcând fotografii și înaintând un raport săptămânal sediului național al agenției Associated Press. Primise nota maximă pentru proiect, dar eforturile lui îi nemulțumiseră pe mulți.

— Aveți linii de metrou în New York totuși, spune Ana, întrerupându-i șirul gândurilor.

Trenul se balansează pe neașteptate, azvârlind pasagerii dintr-o parte într-alta și lipind-o pe Ana de el. Simțind-o atât de aproape, mai că uită să îi răspundă:

— Da... metrou în New York.

— Grand Central este o gară mare.

— Oh, ai fost în New York? întreabă Daniel.

Ana își ridică privirea, nasul ei aproape atingându-i bărbia. Clatină din cap:

— Nu, nu am fost niciodată în New York. Nu am ieșit niciodată din Spania, *señor*.

Face o pauză, după care își mută rapid privirea în altă parte.

Daniel nu poate să-și dea seama de cauza subitei schimbări de expresie a Anei.

Să fie tristețe sau frică?

14

— *Ay*, Julia. Doar pentru câteva ore.

— Rafa, ți-am mai spus, nu!

Julia clatină din cap spre fratele ei. De ce nu vrea să înțeleagă?

— Întreabă-l pe Luis. El o să înțeleagă. Un *torero* nu poate intra în arenă fără un costum de lumini.

— *Torero?*

Julia aruncă o privire în colțul în care un tânăr cu înfățișare sălbatică, îmbrăcat în zdrențe, doarme profund, culcat pe două fotolii rupte. Este desculț, iar fața și mâinile lui sunt pline de jeg. Sforăituri puternice reverberează din gura lui căscată.

— Orfanul ăsta amărât nu este toreador. Este gropar.

— Da, deocamdată suntem gropari. Și tot deocamdată eu lucrez la un abator. Dar, crede-mă, omul ăsta este un matador, Julia. Era cel mai curajos dintre toți băieții din orfelinat. Știi cum i se spunea în Barcelona? I se spunea *Fuga*. „Evadare." De fiecare dată când fugea, directorii îl târau înapoi și îl pedepseau. Dar el evada din nou. M-a ajutat să îmi găsesc curajul. Datorită lui am reușit să ies și să-mi găsesc drumul de întoarcere. El m-a protejat. Dacă aș fi fost singur pe câmpurile alea, n-aș fi supraviețuit.

— Lasă teatrul ăsta, ripostează Julia, storcând un scutec ud deasupra unei căldări de lemn.

— Nu e teatru. Ăsta e adevărul.

Rafa își coboară vocea.

— Ne era tuturor atât de foame, dar Fuga vomita tot ce mânca, așa protesta el. Ar fi murit mai degrabă de foame, decât

să fie hrănit de mâna care îl bătea. Noi, băieții, îl vedeam ca pe un idol. Îi scandam numele în șoaptă, încurajându-l. Neînfricarea lui ne-a ținut spiritele vii. Și apoi, într-o zi, m-am pomenit închis în carceră împreună cu el. N-o să uit niciodată primele cuvinte pe care mi le-a spus. A aruncat o privire piezișă în groapa aia mizerabilă și știi ce mi-a zis?

Rafa face o pauză.

— *Voy a ser torero.* O să fiu toreador.

S-a luptat toată viața lui. N-a fost laș ca atâția alții. Nu poartă în el microbul fricii.

— E ușor să fii fără frică dacă nu ai nimic de pierdut, spune Julia.

Rafa își azvârle mâinile în sus, exasperat.

— Are totul de pierdut. I s-a oferit o șansă. Este un lucru atât de rar. Știi cu ce s-a luptat? Nu are capă roșie. A luat o pătură pe care a băgat-o în zeamă de cărămizi sfărâmate și, chiar și așa, l-am văzut cum vrăjea un taur de șapte sute de kilograme. L-a transformat într-o salcie plângătoare. Și acum, după multe rugăminți, Părintele Fernández m-a trimis la un om cu relații. Acesta îi dă lui Fuga o șansă.

Julia se oprește puțin.

— Dacă o să câștige, o să fie și rost de bani?

Se gândește la registrul în care scrie cu mâna ei toate cheltuielile și la suma de care este nevoie pentru a se muta cu familia.

— S-ar putea să câștige doar praful de pe tobă.

— Praful de pe tobă?

— Dar, Julia, va avea și șansa de a lupta din nou. E un început. Trebuie să arate ca un *torero*, nu ca un țăran. Ca să închirieze un costum de lumini i-ar trebui mai mult de cinci sute de *pesetas*. În fiecare zi tu ești înconjurată de zeci de asemenea costume în atelier. Te rog, întreabă-l măcar pe Luis. Hai să împrumutăm un costum vechi. Doar pentru câteva ore.

— Unde are loc lupta?

— Lângă Talavera de la Reina.

— Rafa, asta e la peste o sută de kilometri de Madrid. Cum o să ajungeți acolo?

— Nu-mi fac probleme. O să mergem pe jos din Vallecas, dacă trebuie.

Sunt în stare. Julia știe asta. Deși, în ochii lumii, Rafa se arată plin de vioiciune și senin, de fapt mocnește de furie. El este taurul. Observă, adună în tăcere piesă cu piesă și le pune cap la cap. Dar îi mai lipsesc încă multe piese. Corbii duc în buzunar piesele fratelui ei. Și el își dorește cu disperare să le câștige înapoi.

— O să mă mai gândesc, spune ea. Dar dacă vorbesc cu Luis, trebuie să faci și tu ceva pentru mine.

— Orice.

— Trebuie să vorbești cu Ana.

— *Ay*, nu am nimic să-i spun Anei. Ea e cea mai deșteaptă dintre noi toți.

— Rafa, pe tine o să te asculte. Hotelul ăla este o afacere americană. Angajații și angajatele lucrează împreună fără supraveghetori. Ea se uită tot timpul prin revistele alea americane. Este o fată foarte frumoasă, înconjurată de un decor de basm. Asta o va face din nou vulnerabilă.

— Ceea ce s-a întâmplat anul trecut n-a fost din vina ei, spune Rafa.

Are dreptate, dar n-ar fi putut s-o protejeze și ei, cumva?

— Necazul o urmărește pe sora noastră pas cu pas, insistă Julia. E foarte tăcută, în ultima vreme. Mă tem că ascunde ceva.

O explozie de sforăituri le întrerupe conversația. Bebelușul începe să plângă. Julia îi întoarce spatele fratelui ei, înainte ca acesta să poată răspunde că e un adevăr evident.

Bineînțeles că Ana ascunde ceva. Asta este Spania lui Franco. Toți ascund câte ceva.

15

Ana îi face semn spre un magazin micuț și elegant. La Violeta. Ferestrele ovale încastrate în stejar lăcuit se arcuiesc de o parte și de alta a ușii înalte din sticlă. În spatele vitrinei stau cuibărite în spumă de foiță mov bomboane, figurine de caramel și jeleuri. O fetiță în haine decolorate stă afară, fascinată de dulciuri. Daniel face o poză în spatele ei.

— Trebuie să intrați, îl îndeamnă Ana. Este ceva cu adevărat special.

Înăuntru, magazinașul miroase a zahăr. Pe rafturi sunt aliniate borcane cu dulciuri violete. Ana îi arată un bol din cristal de pe tejghea, cu bomboane de culoarea petalelor de levănțică.

— Încercați! îl invită ea și își vâră o bomboană în gură.

După aceea alege două cutii micuțe. O roagă pe vânzătoare să le împacheteze și să le treacă în contul hotelului.

Daniel ia cea mai mică bomboană violetă.

— Arată ca un trifoi mov.

După o clipă, se strâmbă.

— Cum vi se par? îl întreabă ea.

— Mamei îi vor plăcea la nebunie, răspunde el.

— Dar dumneavoastră nu.

El clatină din cap.

— E ca și cum ai mânca o floare.

Ana zâmbește în vreme ce portretul se materializează. Cizmele și jeanșii lui Daniel, tot ceea ce îl definește este în contradicție cu interiorul magazinului, în nuanța lavandei.

— Pot să vă fac o poză, *señor*?

— Desigur. Ar fi amuzant să am o altă pereche de ochi.

Daniel îi dă aparatul și o instruiește cum să-l mânuiască, în vreme ce fetița de afară îi privește prin vitrină.

Ana se uită prin vizor.

— În regulă, spuneți: „Băieților texani le plac bomboanele violete".

— Stai puțin, ce? râde Daniel.

Și în clipa aceea, când zâmbește larg și privirea îi este stânjenitor de timidă, Ana îi face o poză.

— Trebuie să ne grăbim. Miguel o să închidă curând magazinul foto, spune ea, luând-o spre ușă.

Dar Daniel se oprește la casă, unde cumpără o castană glasată învelită în staniol auriu.

— Pe-asta o să i-o dăm fetiței de afară, zice el, arătând spre vitrină. Crezi c-o să-i placă?

Ana dă încet din cap.

Bineînțeles că o să-i placă. Oricărei fete i-ar plăcea.

Magazinul de echipament fotografic e ca un dulap lung. Încape o singură persoană, două stau înghesuite. O tejghea de lemn separă micul spațiu în două. Între rândurile de rafturi cu rolfilme și accesorii atârnă o draperie neagră. Izul soluției de developare plutește dinspre spatele magazinului, emanând un miros înțepător, de metal ud.

— Ador mirosul ăsta, spune Daniel.

— Ana!

Miguel apare de după draperie, cu o pălărie de panama jerpelită pe cap. Orele petrecute în camera obscură dau tenului său un aspect tineresc pentru un bărbat care se apropie de șaizeci de ani, dar părul și sprâncenele au nuanțele unei fotografii alb-negru.

O salută pe Ana cu un zâmbet larg.

— Mă pregăteam să închid.

— Îmi pare rău, Miguel. Am adus un oaspete de la hotel. Vorbește spaniola, așa că nu va dura mult.

Miguel dă din mână, în semn că nu îl deranjează. Ochii i se îndreaptă asupra aparatului lui Daniel.

— *¡Caray!* Ăsta-i un aparat serios pentru un tânăr. Știți cum să îl folosiți?

— Dumneata va trebui să apreciezi, domnule.

Daniel scoate un rolfilm din geantă și un al doilea din aparat.

— N-am văzut decât vreo două din Nikonurile astea noi. Ambele erau ale unor jurnaliști americani. Mi-au spus că au dat mai mult de trei sute de dolari americani pe unul. Sper să merite banii.

Un junghi de tristețe îi înțeapă din nou inima Anei. Trei sute de dolari americani? Asta înseamnă optsprezece mii de *pesetas*. Optsprezece mii de *pesetas* înseamnă mai mult decât salariul pe care îl câștigă un spaniol obișnuit în cinci ani. Cu banii pe care i-a cheltuit Daniel pe aparatul lui de fotografiat, s-ar fi putut muta întreaga ei familie de cinci membri, din cocioaba cu acoperișul găurit din Vallecas, într-un apartament decent din Lavapiés, mai aproape de centrul orașului. Costul aparatului ar fi putut stinge datoriile și amenințările care îi sufocă viața. Se gândește la biletul pe care l-a înghițit în subsolul hotelului. O trece un fior pe șira spinării.

— Mda, probabil este prea bun pentru mine, spune Daniel. A fost un cadou de absolvire. Dar, la drept vorbind, fostul meu aparat de fotografiat era grozav.

Scoate un album de poze din geantă.

— Pe-astea le-am făcut cu vechiul meu aparat.

Miguel întoarce încet filele albumului.

— *¡Ave María Purísima!* exclamă el, arătând către o poză.

— *Sí*, îi confirmă Daniel. A fost o tornadă în Dallas, anul trecut, în aprilie. A ras tot ce a găsit în cale pe o rază de șaisprezece mile și a distrus sute de case.

Ana se uită la tornada uriașă, învârtejită. Este fără îndoială demonică, teribilă. Iar el se afla în fața ei.

— Nu v-a fost frică? îl întreabă ea, cu respirația tăiată.

— N-am avut timp să mă gândesc. Voiam cu tot dinadinsul să fac fotografia, spune Daniel.

Miguel continuă să dea paginile. Se oprește la o fotografie cu un grup de bărbați cu pălării de cowboy. Stau pe întuneric, cu un singur bec deasupra capetelor, cu mâinile ridicate în aer. Oboseala și arșița soarelui sunt întipărite adânc pe chipurile lor tăbăcite.

Ana se uită cu atenție la fotografie.

— Ei cine sunt?

— *Braceros*, explică Daniel, muncitori necalificați din Mexic care lucrează în Texas. La sfârșitul zilei, sunt controlați și percheziționați, pentru a se asigura că nu au furat nimic.

Miguel face o pauză, studiind cu atenție imaginea din fața lui.

— *Qué duro*, zice el, încet.

Daniel dă din cap aprobator. Dur.

— Acesta este Texasul? întreabă Ana.

— Doar o parte din el.

Daniel dă câteva pagini înainte din albumul său.

— Și ăsta tot Texas este.

Ana se uită lung la pozele alb-negru. Un teren arid, presărat cu sonde, scăldate într-un apus de foc. Fotografia este atât de clară, încât își poate imagina culorile. El dă pagina. O petrecere luxoasă într-o grădină. Un covor gros de iarbă înconjoară o piscină care scânteiază ca un costum de lumini. Grupuri de oameni îmbrăcați elegant beau cocktailuri și se distrează. Pare a fi o proprietate imensă.

Miguel arată o tânără femeie întinsă lângă piscină, într-un costum de baie din două piese.

— Ea ar fi pedepsită în Spania.

— Mama spune că unele femei ar trebui mustrate pentru că poartă așa ceva în America, spune Daniel, râzând.

Ana studiază poza. Femeia este frumoasă și pare relaxată. Un costum de baie nu are nimic ofensator, dar bineînțeles că n-ar putea spune asta cu glas tare.

Miguel ia rolfilmele pe care Daniel le pusese pe tejghea.

— Cum te cheamă, *americano*?

— Daniel Matheson.

Miguel se apleacă peste tejghea ca să dea mâna cu el.

— Eu sunt Miguel Mendoza. Ai un ochi ager, Daniel. Știi să vezi mai multe unghiuri.

— *Gracias, señor.* Am avut un profesor grozav. Fotografiile astea au făcut parte dintr-o competiție la care m-am înscris. Așadar poate nu e chiar cinstit că vă arăt cele mai bune lucrări ale mele.

— Cine știe, spune Miguel, luând cele două rolfilme. Poate că aici sunt cele mai bune lucrări ale tale. O să fie gata într-o zi sau două.

Cuvintele lor nu sunt decât un zgomot de fond pentru Ana. Se uită ca vrăjită la fotografia cu petrecerea din grădină, sorbind cu nesaț fiecare detaliu. Nenumărate mese încărcate cu mâncare. Cardigane elegante, șiraguri de perle, dinți frumoși, fețe strălucitoare, sentimentul vibrant al libertății. Fete și băieți tineri stau strânși în jurul unui fonograf, ținând în mâini discuri de vinil. Femeile fumează. Zeci de oameni fără nicio grijă — fericiți, și nu singuri —, care nu dau nicio atenție aparatului de fotografiat. Și apoi o descoperă. În colțul fotografiei, o fată frumoasă, cu ochi ademenitori, privind drept în obiectiv. Arată ca o stea de cinema. Îi trimite o bezea fotografului.

— Ar trebui să mă întorc la hotel, spune Ana. Trebuie să mă ocup de bluza mamei dumneavoastră.

— Desigur, consimte Daniel, punându-și portofoliul la loc în geantă.

Își iau la revedere de la Miguel.

Ana merge cu pas grăbit pe stradă, spre stația de metrou. Daniel aproape aleargă pe lângă ea.

— Îmi cer scuze pentru adineauri, spune el. Îți răpesc prea mult timp. Sunt sigur că ai foarte mult de lucru.

Ana clatină din cap.

— Slujba mea constă în servirea familiei dumneavoastră, *señor*. Hotelul m-a repartizat. Și, de altfel, chiar îmi plac fotografiile dumneavoastră.

Ana încetinește pasul. Se întoarce pe trotuar, ridicând privirea spre Daniel.

— Pot să vă cer o favoare, *señor*?

Face o pauză, adunându-și curajul.

— Poza pe care mi-ați făcut-o de dimineață, în lift. Vă rog să nu dați nimănui fotografia cu mine.

El se uită la ea în timp ce briza fierbinte îi înfoaie ușor părul des.

— Nu, n-aș fi arătat poza cuiva fără să am permisiunea ta. O să ți-o dăruiesc.

Ana răsuflă ușurată. Își reiau drumul spre metrou. După câțiva pași, Daniel îi întoarce rugămintea.

— Ana, pot să îți cer și eu o favoare?

— Desigur, *señor*. Ce anume?

— Nu îmi mai spune *señor*. Spune-mi Daniel.

Ana se poticnește, în așteptarea cuvintelor care îi ies pe gură cu regret.

— Îmi pare rău, dar este imposibil, *señor*.

Ana își ferește privirea, convinsă că, ascunzându-și chipul, va ascunde și adevăratele ei simțăminte.

16

Puri stă pe iarbă, purtând șorțul ei negru brodat cu un mănunchi de săgeți. O fetiță arată cu degetul spre ele.

— Uite, săgețile de pe șorțul tău seamănă cu alea de pe casă.

— Foarte bine!

Puri ridică privirea spre emblema familiară gravată pe exteriorul clădirii orfelinatului Inclusa.

Inclusa este alcătuită din trei corpuri mari din piatră în formă de U, cu o curte pavată în mijloc. Lui Puri îi place să ignore zidurile exterioare și să își imagineze Inclusa ca pe o casă de păpuși. La etajele inferioare se află sălile de masă, birourile administrației, o aripă medicală și camerele de studiu. Etajele superioare sunt împărțite în mai multe sectoare, având capacitatea de a găzdui cinci sute de copii și o sută de mame.

Puri se uită la ferestrele de la subsol, aflate la nivelul solului. În cel mai îndepărtat colț al subsolului se află o arhivă privată. Arhiva este încuiată, accesibilă doar pentru călugărițe și doctori. Nu se poate abține să se întrebe de ce este tot timpul încuiată.

— *¡Toro!* zbiară un băiat, trecând în fuga mare pe lângă Puri.

Majoritatea copiilor se bucură când ies pe-afară, dornici să alerge și să zburde. În zilele însorite, Puri și mamele scot copiii afară în schimburi. Doctorii spun că, fără o expunere adecvată la soare, orfanii pot suferi de rahitism, deformări scheletice care determină oasele să se înmoaie și să se curbeze. Din fericire, îngrijirea medicală este riguroasă la Inclusa. Însă Puri îi aude pe unii medici spunând că rata mortalității la nou-născuții din Spania

este deosebit de mare. Cazurile de poliomielită se înmulțesc de la un an la altul.

— În alte țări există un vaccin nou pentru poliomielită. De ce nu îl folosim și noi, în Spania? a întrebat una dintre tinerele mămici.

— Poate că alte țări au nevoie de un vaccin. Nu sunt destul de credincioși și nu se roagă îndeajuns pentru vindecare, i-a răspuns Sora Hortensia. Duhul Sfânt va avea grijă de poliomielită.

Oare? se întreabă Puri.

Se întreabă despre atât de multe lucruri, dar este mustrată dacă dă glas întrebărilor.

Când se anunță la radio: „Spania este țara aleasă de Dumnezeu", asta înseamnă că Dumnezeu le-a abandonat pe celelalte țări? Și dacă străinii sunt indecenți, de ce îi primește Spania ca vizitatori?

— De ce trebuie să pui întrebări despre toate lucrurile? o ceartă mama ei. Nu ai niciun pic de credință?

Cu siguranță are credință, dar are și întrebări. Nu le poate avea pe amândouă? Puri se întoarce pentru a urmări un grup de copii de șase ani, care stau sub frunzele argintii ale unui măslin. Își face griji pentru copiii mai mari. Nou-născuții sunt cei mai căutați pentru adopție. Este mai dificil să găsești cămine pentru orfanii mai mari. Dacă părinții sau bunicii copilului au fost cunoscuți drept republicani spanioli, adică aceia care s-au opus lui Franco în timpul războiului, atunci copilul trebuie reabilitat și reeducat ca ființă umană rațională. Puri a auzit un cuplu spunându-i Sorei Hortensia că nu voiau un copil care „a stat pe lângă putregaiuri". Spuneau că vor un copil „ca o pânză curată, proaspătă, de tablou".

Pentru Puri nu avea niciun sens. N-ar trebui să fie salvați primii copiii cei mai vulnerabili? Când a întrebat-o pe mama sa, până și ea a fost de acord.

Puri îi știe pe toți copiii de șase ani pe nume. Curând, vor pleca de aici. Dacă un copil împlinește șapte ani și nu este

adoptat, este scos din Inclusa și trimis la internatele separate pentru băieți și fete. Fetele orfane primesc mai multă asistență. Puri a auzit că, la vârsta de paisprezece ani, fetelor li se asigură soți prin intermediul unui serviciu matrimonial.

— Nu sunt prea tinere la paisprezece ani? a întrebat ea odată.

— Gata cu întrebările. Nu ești niciodată prea tânără pentru a-ți servi țara, a răspuns Sora Hortensia.

Din fericire, copiii pun la fel de multe întrebări ca și ea.

— Săgețile de pe clădire sunt o cicatrice? Eu am o cicatrice, spune un băiat, arătând spre brațul lui.

— Nu, *chico*, pe clădire este o gravură. Cicatricea ta este specială. Este o piele de luptător, foarte puternică, îl asigură Puri pe băiat, masându-i brațul firav și dorindu-și să îi poată îndepărta toate cicatricele.

Puri consideră că frumusețea copiilor o eclipsează în mod cert pe a ei. Ea este mult mai robustă decât mama sa. Părul ei șaten nu este la fel de strălucitor ca al altor fete, nici pe departe la fel de frumos ca al verișoarei sale, Ana. I se pare nedrept că Ana și Julia au moștenit toată frumusețea familiei. Dar nu ar vrea să fie în locul niciuneia dintre ele. Căci părinții lor au fost republicani spanioli. La școală, Puri a învățat că republicanii spanioli au ucis mulți preoți în timpul războiului. Cum a putut cineva să omoare un preot sau o călugăriță?

Sora Hortensia apare în grădină. Se plimbă încet pe la marginea peticului de iarbă, cu mâinile ascunse sub roba ei albă și groasă. Numai fața este la vedere, încadrată de boneta apretată a veșmântului monahal. Călugărițele sunt, și ele, predispuse la rahitism?

Sora Hortensia este bondoacă, fălcoasă, dar trăsăturile îi sunt îmblânzite de ochii ei blajini. Sora își dedică întreaga existență protecției și îngrijirii orfanilor. Este fermă cu copiii, dar bună. Unele mame tinere de la Inclusa cârtesc împotriva Sorei

Hortensia. O preferă pe Sora Pilar, o femeie de vârsta lor, cu un râs plăcut și o inimă răbdătoare.

Deși Puri o respectă pe Sora Hortensia, cumva se și teme de ea. Dacă ceea ce șușotesc tinerele mame este adevărat, Sora Hortensia are o putere extraordinară. Iar acum, cu coada ochiului, Puri privește rozariul de lemn care se leagănă pe roba Sorei care se apropie. Un băiețel o trage de mână pe Puri, întorcându-i atenția asupra copiilor. O fetiță încearcă să își împletească părul. Un al treilea copil se cațără în spinarea lui Puri.

— Bună ziua, Soră, o salută Puri.

Sora Hortensia dă din cap și apoi se oprește, privind-o fix. Puri simte cum începe s-o furnice pielea. Se uită în jos, la șorțul ei. Este mânjit cu alifie și talc de scutece, din creșă. Curățenia este un semn al purității spirituale.

— Îmi cer iertare, Soră.

Sora dă din cap îngăduitoare, întorcându-și privirea spre șirul de măslini. Îi vorbește fără să se uite la ea.

— Te-am văzut de la fereastră, ieri. Te-a oprit o femeie, pe stradă. Ce ți-a spus?

Puri este dornică să povestească despre întâmplarea aceea ciudată. Poate că Sora va avea răspunsuri.

— Era confuză. I s-a spus că băiețelul ei a fost luat pentru botez. Dar copilul nu i-a mai fost dat înapoi. M-a întrebat dacă era aici.

— Și ce i-ai spus?

— Păi, i-am explicat că nu putea fi aici, deoarece locul acesta este un orfelinat. Și atunci ea a plecat în grabă. Cred că biata femeie suferea de o tulburare emoțională.

— Adevărat, încuviințează Sora Hortensia. Roagă-te pentru ea, mai spune călugărița și se îndepărtează.

Puri dă din cap. Vrea să întrebe dacă tulburarea emoțională se poate alunga prin rugăciune, ca poliomielita, dar renunță. Pune prea multe întrebări.

17

— Bine ați revenit, *señor*!

Carlitos îi întâmpină pe Ana și pe Daniel la intrarea în hotel.

— Nu a sosit nicio telegramă deocamdată, anunță el.

— *Gracias*, Carlitos, spune Ana.

Foaierul rotund de la mezanin este înțesat de oameni, toți stând de vorbă în engleză. Daniel îi zărește pe mama lui, pe Shep Van Dorn și pe Ben Stahl, reporterul.

— Este dineul lunar al Clubului American din Madrid, îi șoptește Ana.

O voce îi interpelează din spate.

— Și ce faceți voi doi, mai exact?

Vocea îi aparține lui Nick Van Dorn, care o privește insistent pe Ana.

— Bună, Ana, spune el și apoi îl salută cu o înclinare a capului pe Daniel.

Daniel răspunde în același fel, remarcând privirea fixă a lui Nick asupra Anei.

— *Buenas tardes*, spune Ana, liniștit.

După o mică pauză, ea adaugă:

— Am avut niște comisioane de făcut pentru familia Matheson. Îmi cer scuze, dar mă grăbesc. Am ceva de terminat pentru *Señora* Matheson.

— Mulțumesc din nou pentru ajutor, spune Daniel.

— Plăcerea a fost de partea mea, *señor*.

Se întoarce cu spatele și țâșnește ca o săgeată prin mulțime.

— De unde o cunoști? întreabă Daniel.

— E doar o prietenă, atâta tot, răspunde Nick. Haide, vino să iei masa cu noi.

Daniel se uită la bărbații îmbrăcați în costume, cu cravate.

— Ar fi bine să mă schimb mai întâi.

— Nu, atunci ai fi la fel de plictisitor ca noi, restul. Lasă-le pe fete să creadă că ești tipul din reclama la Marlboro.

Daniel îl urmează pe Nick în foaierul circular, unde se servesc băuturi. Chelnerii fac echilibristică, strecurându-se cu tăvile de argint, cu pahare de sangria, printre zecile de oaspeți înstăriți. Nick își ia un pahar de băutură.

— Majoritatea de aici sunt familii de diplomați americani și de ofițeri ai bazei aeriene a Statelor Unite, îi explică Nick. Hotelul găzduiește în mod constant recepții pentru ei.

Daniel îl zărește pe Paco Lobo, oaspetele permanent al hotelului, mângâindu-l pe papagalul bilingv care servește drept mascota hotelului. Tocmai vrea să își ducă mâna la aparatul de fotografiat, când aude un hohot de râs.

Îi aparține mamei lui. Nu este râsul ei adevărat, este cel pe care îl folosește când este stresată. Întorcându-și privirea spre râsul forțat, Daniel îl vede pe Shep Van Dorn delectând-o pe mama lui cu o poveste.

Nick scoate un oftat de dezgust văzându-l pe Shep.

— Unde este tatăl tău? întreabă el.

Daniel dă din umeri.

— Probabil că lucrează. Tot timpul lucrează.

Și, cumva, întotdeauna lucrează împotriva mea, gândește Daniel. I-ar plăcea să îi povestească tatălui său despre Miguel și atelierul foto, dar știe că nu îi va da atenție, considerând că așa ceva e o pierdere de timp.

Îl urmează pe Nick prin mulțime, spre Ben.

— Știi cu cine stă de vorbă Ben? întreabă Nick.

Daniel clatină din cap.

— Cu Max Factor Jr., mogulul cosmeticelor de la Hollywood. El și soția stau la hotelul ăsta. Franco le permite câtorva studiouri hollywoodiene să facă filme aici.

Nick se apropie, suficient cât să asculte, dar fără să întrerupă conversația.

— Când le-am văzut pălăriile alea și pelerinele, am crezut că erau costumați și că filmau, spune Factor râzând. Mă pregăteam să le pomenesc despre noua noastră serie de produse.

— Crede-mă, îi spune Ben, cei din Garda Civilă nu sunt actori. Unde i-ai văzut?

Daniel mai face un pas înainte, apropiindu-se de ei. Stomacul lui face un pas înapoi.

— După colț, acum o oră. Stăteau de vorbă cu o angajată a hotelului. Din fericire, băiețașul acela, ușierul, m-a oprit chiar înainte a le vorbi despre Hi-Fi. Este o nouă bază pentru fondul de ten, mai subțire decât Pan-Cake, pe care l-am folosit pentru Tehnicolor. Bănuiesc că nu ești interesat să scrii un articol despre noua serie Hi-Fi pentru ziarul *Tribune*, nu-i așa, Ben?

Părul lui Ben este aranjat impecabil, dar cămașa lui elegantă are un nasture lipsă și urme de stropi de la o masă servită anterior. Burta lui generoasă îi face cravata să pară prea scurtă.

— Scuze, Max, mă axez mai mult pe știri internaționale, spune Ben.

Max urmărește direcția în care alunecă privirea lui Ben și se întoarce cu fața la Daniel.

— Ia te uită! Salutare și ție, partenere! Tocmai ai aterizat dintr-un studio de filmare? întreabă Factor.

— Nu, domnule, sunt doar îmbrăcat necorespunzător pentru recepție, spune Daniel.

— Prostii. Nu-i nimic rău în a te simți confortabil, tinere.

Dar el nu se simte confortabil. În ciuda complimentului domnului Factor, știe pe că mama lui o va enerva faptul că nu este îmbrăcat adecvat.

— Hai să îi dăm puștiului un rol într-un film hollywoodian, propune Factor.

— Dan este fotograf, nu actor, spune Ben.

— Serios? În mod cert pare să fie dintre cei de cealaltă parte a obiectivului.

Daniel își reține impulsul de a-și da ochii peste cap. De ce ține toată lumea să-l catalogheze? Și incorect, pe deasupra. Laura Beth avea un talent special în privința asta.

— Mă scuzați, acum mă voi duce în camera mea, spune el.

Pe lângă ținuta lui neadecvată, auzind că cei din Garda Civilă dau târcoale hotelului, se simte neliniștit.

— Dan, așteaptă puțin.

Ben Stahl vine după el.

— Nu mă duc nici eu la dineu. Putem lua masa împreună, în cafeneaua hotelului. Este singurul loc din Madrid unde vom găsi un burger și un milkshake.

Daniel ezită, cântărind invitația lui Ben. Asta-i generozitate sau este doar o altă mutare de șah a tatălui său? Se hotărăște să afle.

— Sigur, un burger sună bine.

18

Ana coase un nasture pe bluza de mătase a *Señorei* Matheson. Pe eticheta albă de pe guler scrie că este de la Neiman-Marcus. Un oaspete care i-a fost repartizat mai demult Lorenzei îi povestise acesteia totul despre Neiman-Marcus. Magazinul somptuos, deschis în Dallas, vinde articole de lux bogaților petroliști texani. De când Franco acordase drepturi de forare în Spania, hotelul era invadat de texani. Odată cu petroliștii bogați veniseră și discuțiile despre balurile fetelor ce-și făceau intrarea în societate, despre taberele de vară cochete, despre dolarii de argint și despre ceva ce se numea „sandwich pimento-cheese".

În mintea Anei revine imaginea lui Daniel, cu castana glasată. Fetița, săltând în loc, se uita la bomboană ca la un un diamant. Diamantele sunt, de asemenea, ceva obișnuit la texani. Să fie Daniel un texan obișnuit? Fără îndoială, este diferit față de ceilalți oaspeți ai hotelului. Se uita la ea când ea îi vorbea. I-a deschis ușa. A dus el sacoșa de la Violeta de parcă ar fi fost de datoria lui, nu a ei. Oricât de amabil este Nick, n-ar fi făcut niciodată asta. Se gândește la fotografiile lui Daniel și la jeanșii lui uzați. Este neobișnuit. Oare a fost nepoliticos din partea ei că, în loc să îi răspundă la întrebări, îi adresa în schimb altele?

Ana împăturește cu grijă bluza și o pune lângă valiza pregătită pentru Valencia. Așază cele două cutii cu bomboane de la Violeta pe birou. Se uită lung la ambalaj, amintindu-și de atmosfera încântătoare din magazin. Ce norocos va fi cel din Valencia, care va primi bomboanele!

Valencia. Un oraș la malul mării, locul unde s-a născut pictorul ei preferat, Sorolla. Oaspeții hotelului vorbesc despre frumusețea liniștitoare a Valenciei, despre parfumul portocalilor și despre valurile albastre, neobosite. Oare cum sună și miroase o întindere mare de apă? se întreabă Ana. Țintuită, îngrădită de împrejurări, nu văzuse niciodată marea. Ea vedea Spania doar prin imaginile din cărțile poștale pe care oaspeții le adunau în camerele lor. Dacă se va transfera la biroul de afaceri al hotelului, poate că, într-o zi, se va plimba și ea pe plaja din Valencia. Ana o să aibă nevoie de scrisori de recomandare pentru cererea ei. Dacă face o treabă bună, poate că familia lui Daniel va accepta să o ajute? O scrisoare de la o familie americană influentă ar putea să grăbească lucrurile în favoarea ei.

Ana face ordine prin cameră, cu gândul la portocali, cu gândul la Valencia. Pe comodă vede un pachet turcoaz strălucitor.

NOU!

Din cercetările făcute pe televizoarele color –
o mare descoperire în domeniul machiajului:

Fondul de ten fluid Hi-Fi Max Factor

Lorenza i-a șoptit că Max Factor și soția lui sunt cazați la hotel. Ana abia așteaptă să-i spună și ei ce-a aflat despre noile produse cosmetice.

Se duce să golească gunoiul. În coșul mic se află un singur obiect: o sticlă plată, verde. Ana o cercetează și imediat după aceea regretă. Nu are nevoie de secretele Texasului. Are destule de-ale ei.

La Madrid sunt în ziua de azi mai mulți texani decât spanioli. În barul din Castellana Hilton e o gălăgie de ai crede că e adunarea generală a Texasului.

Până acum, niciun texan n-a riscat să intre în Plaza de Toros, ca să încerce să le arate spaniolilor cum poate un bărbat adevărat să doboare un taur. Nu am văzut pe niciunul să intre călare în lobby-ul hotelului. Prieteni, bogăția vă slăbește vâna care v-a făcut excepționali. Întovărășirea constantă cu oamenii de afaceri yankei[1] vă transformă în pămpălăi. Eu dau vina pe doamne, în general. Ele încearcă să trăiască la standardul Neiman-Marcus și pun presiuni asupra soților, care odinioară purtau pinteni la cadrilurile din hambar. Fetele spun: „Gata, acum purtați-vă frumos". Și flăcăii se conformează.

— Robert C. Ruark

Extras din „World Travel Is Turning Texans into Real Sissies"
(Călătoriile în jurul lumii îi transformă pe texani
în adevărați pămpălăi)
Abilene Reporter-News, *Abilene, Texas, 30 iulie 1954*

[1] Nume dat locuitorilor din nord-estul SUA.

19

Ben își alege un separeu în micul alcov al restaurantului.

— E mai liniște aici, spune el. Și nimeni nu vorbește despre farduri.

Trage de nodul cravatei, slăbindu-l, și își aprinde o țigară.

— Hotelul acesta este înșelător de mare, remarcă Daniel. De afară nu-ți dai seama, dar când intri, e imens.

— Înșelător. Bun cuvânt, încuviințează Ben.

Un chelner apare și strecoară discret o scrumieră sub mâna lui Ben, anticipând ninsoarea cenușie din țigara lui.

— M-am rătăcit pe aici, dar nu am dat niciodată de labirintul de dedesubt. Poziția este strategică, știi?

— Cum adică?

Ben oftează.

— Ei, haide! Un hotel american, într-o țară guvernată de un dictator fascist? Nu este nicio coincidență că Ambasada americană este practic vizavi. Sunt mai multe niveluri subterane în clădirea asta. Întreab-o pe frumușica aceea cu care ai venit adineauri!

— E camerista repartizată în serviciul familiei mele. Doar am mers împreună până la un atelier foto.

— La care?

— Al lui Miguel Mendoza.

— Miguel e un tip grozav, zice Ben. Are și o cămăruță obscură la fel de grozavă. Te-aș invita să folosești camera obscură a biroului nostru — este perfect ermetică —, dar atunci ar trebui să ai de-a face cu cenzorii.

— Miguel pare de treabă. Îmi face plăcere să îi dau de lucru. O să-mi developeze două rolfilme. Și, de asemenea, s-a uitat și la portofoliul meu.

— Bine, e rândul meu. Dă să-l văd!

Daniel își scoate repede albumul din geantă și îl împinge pe masă. E o nesperată oportunitate. Omul din fața lui scrie reportaje pentru unul dintre cele mai mari ziare din lume.

Nimic din ce face Ben Stahl nu e grăbit. Îi ia o veșnicie să comande din meniu, cu toate că știe bine ce vrea. Îi ia încă mai mult de atât ca să se uite prin portofoliu. Întoarce paginile încet, cercetând amănunțit fiecare imagine de parcă ar fi un mesaj codificat.

Daniel se foiește pe scaun. Este inconfortabil să vezi cum ți se evaluează munca. Ben cunoaște senzația. Ajunge la sfârșitul albumului, studiază ultima fotografie, apoi închide albumul. Trage prelung din țigara lui, în tăcere. Își ridică privirea spre Daniel.

— Ești un impostor, tinere cowboy.

— Poftim?

— Tatăl tău mi-a spus că o să intri în afacerea lui cu petrol. Dar adevărul este aici. Te interesează petrolul tot atât cât mă interesează pe mine cosmeticele Hi-Fi.

— Nu vreau să mă ocup de afacerile cu petrol.

— Și atunci de ce i-ai spus tatălui tău că vrei?

— Nu i-am spus. Știe că îmi place fotografia. Vreau să devin fotoreporter, dar tata nu mă susține deloc în privința asta. Va plăti pentru colegiu doar dacă voi studia ingineria la Texas A&M.

— A&M? Nu, tu ar trebui să mergi la J-School.

Daniel se uită la Ben cu recunoștință.

— Vreau să merg la Jurnalism. Am fost admis la Missouri, dar tata n-o să-mi plătească taxele pentru facultatea de Jurnalism.

După o pauză, întreabă:

— Apropo de plată, tata te plătește cumva ca să stai cu ochii pe mine?

— Tatăl tău? Nu, răspunde Ben, privindu-l în ochi. Dar Shep și ambasada ar putea să îmi facă niște favoruri, dacă ai să stai închis într-o cameră obscură, în loc de închisoare.

Daniel dă din cap. Bineînțeles. Tatăl lui are un aranjament cu domnul Van Dorn și cu ambasada. O plasă de siguranță discretă, în caz de vreo problemă. Însă nu sunt probleme. Nu-i așa? Ana i-a spus că cei din Garda Civilă, corbii, nu patrulează prin centrul orașului. Deși... nu zicea Max Factor că i-a văzut azi?

— Ascultă, uită de motivele tatălui tău, îl sfătuiește Ben. Și pe mine m-au descurajat oamenii în privința jurnalismului. Dar, în mod cert, ai prins microbul. Materialele din portofoliul ăsta sunt la fel de serioase ca tensiunea mea arterială.

Ben își șterge teatral sudoarea de pe frunte. Discursul lui se animă.

— Sinceritate. Asta-i important. Dacă faci fotografii cu acest gen de sinceritate, e ca și cum ai ține o armă în mână. Se întâmplă lucruri importante aici, în Spania, de natură umană. Este practic imposibil să transpui și chiar mai dificil pentru un străin să înțeleagă. Trebuie să acționezi inteligent. Aici este o dictatură. Regimul lui Franco cenzurează absolut tot. Libertatea presei nu există. Și să fii convins că cenzorii citesc tot ce scriu eu înainte să trimit materialul la New York. Sunt în vizorul tuturor. Dar tu... Tu!

Ben lovește cu palma în tăblia mesei. Un chelner apare în fugă.

— E în regulă. Scuze, Pepe, îi spune el chelnerului.

Se apleacă spre Daniel și îi șoptește:

— Dar *tu*... Tu poți surprinde adevărul de aici — un eseu fotografic care să arate o altă față a Spaniei decât aceea de pe cărțile poștale. Toți corespondenții străini vânează aceleași subiecte — că Hitler a supraviețuit și Franco l-a ajutat să fugă

în America de Sud; că Texaco l-a finanțat în secret pe Franco în timpul Războiului Civil Spaniol.

Daniel face ochii mari.

— Chiar sunt adevărate lucrurile astea?

— Cui îi pasă dacă sunt adevărate? Toți aleargă după informațiile astea, așa că într-o bună zi vor afla întreaga poveste. Dar le scapă ceva. Ce se întâmplă cu poporul spaniol? Cum este viața lor sub dictatură? Cum e pentru tineri când manualele lor școlare sunt întocmite de guvern? Care mai sunt visurile și speranțele lor, când alegerile nu sunt libere și nu există decât o singură religie?

Chelnerul le aduce hamburgerii și milkshake-urile. Ben gesticulează spre farfurie cu țigara din mână.

— Toată lumea pare să înțeleagă cum o duce clasa de mijloc americană în anii 1950. Se spune că numai cu hamburgeri și cu milkshake-uri, nu? De ani buni încerc să îi explic lumii ce înseamnă viața pentru un spaniol de rând.

Daniel se uită la Ben, nefiind sigur că înțelege. Îi aruncă o momeală sau încearcă să-l inspire?

— Dar viața pare frumoasă aici. Mama este spaniolă și susține că Franco este înțelegător. Nick spune că lucrurile stau mai bine acum.

— Franco este un arhitect, îi spune Ben în șoaptă. Poate că lucrurile stau mai bine decât la încheierea războiului, dar salariile... sunt chiar mai mici decât erau în 1936. Însă nu asta e problema.

Ben își înfige degetul în coperta portofoliului lui Daniel.

— Tu ești un fotograf, un povestitor. În câteva fotografii, mi-ai arătat zece fețe ale Texasului. Alege-ți un unghi și arată-mi zece fețe ale Madridului.

Daniel se uită lung la Ben, încercând să îi interpreteze comentariul.

— Și îmi vei publica fotografiile în *Herald Tribune*?

— La naiba, nu. Nu pot face asta. Eu sunt doar un corespondent aici. Trebuie să joc după regulile lor. Sunt cenzurat. De ce crezi că e atât de greu să spunem povestea reală a acestei țări?

Face o pauză, aruncând o privire peste umăr.

— Dar niște fotografii sugestive, cu ființe umane care îndură greutăți, vor atrage atenția juriului competiției Magnum. Așa îți vei câștiga premiul în bani și vei ajunge la Jurnalism. Și cine știe, când te vei întoarce la Dallas, s-ar putea să dai peste o persoană care să te recomande revistei *LIFE*. Madridul văzut prin ochii unui tânăr american — un material foarte interesant, nu crezi?

LIFE.

Daniel rămâne încremenit, nevenindu-i să creadă ceea ce îi sugerează Ben. Un potențial eseu fotografic în revista *LIFE*? Robert Capa, Eugen Smith, Gerda Taro — toți eroii lui au făcut poze în Spania. *LIFE* le-a publicat fotografiile. Imaginea călugăriței cu copilul îi revine brusc în minte. De ce ezită să îi spună lui Ben despre ea?

Ben mușcă zdravăn din hamburger. Scoate din buzunar o cutie de pastile Bisma-Rex împotriva acidității și o pune pe masă. Vocea îi redevine o șoaptă.

— Fixează-ți obiectivul pe poporul spaniol.

Ben își ridică țigara, împungând prin aer spre Daniel, în timp ce continuă:

— Dar nu fi prost. Există și o latură întunecată aici. Sigur că da, ei vând turiștilor zile însorite și castaniete. Dar nu numai asta vinde Franco. O singură mișcare greșită, și Garda va tăbărî pe tine. Vei fi mort și aruncat într-un șanț.

Cred că acțiunea cea mai importantă a Departamentului Politic a fost să dea Washingtonului o idee despre modul în care spaniolii obișnuiți trăiau sub regim, ce simțeau față de acesta și care erau relațiile regimului cu țările europene. Evident, relațiile Spaniei cu Satele Unite la acea vreme erau întru câtva controversate, de vreme ce existau multe persoane la noi, în special în Congres, care aveau o puternică aversiune față de regimul lui Franco.

— Stuart W. Rockwell, șeful departamentului politic al ambasadei SUA la Madrid (1952–1955)

Octombrie 1988,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

Unul dintre lucrurile amuzante pentru mine a fost faptul că exista un minister numit Ministerul Informațiilor și al Turismului, condus de un falangist[1] vechi, care sunt sigur că nu mai avusese vreo idee nouă de multă vreme. În primul rând, el era cenzorul principal — asta însemna partea de informații. Informații nu însemna transmiterea de informații, ci însemna controlarea informațiilor.

— Frank Oram, director al biroului de relații publice, USIS, Madrid (1959–1962)

Aprilie 1989,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

[1] Fascist. Membru al falangei fasciste.

20

Julia duce un pachet învelit în hârtie aspră, maronie. Înainte de a ajunge în fața ușii deschise, aude copila începând să plângă.

— Lali, vine *mamá*!

Soțul ei, Antonio, plimbă fetița în brațe, în sus și în jos prin casă. Șchiopătatul ușor al piciorului drept este un suvenir din adolescență, prin bunăvoința Gărzii Civile. La paisprezece ani, Antonio și prietenii lui se credeau maturi. Își împărțeau țigări, analizau politica de forță a Spaniei și încercau să răspundă la întrebarea dacă Franco se folosea de amintirile războiului ca să controleze populația. Conversațiile lor secrete au avut drept rezultat bătăi brutale din partea poliției, care l-au costat pe un băiat un ochi, pe altul dinții, iar pe Antonio mersul.

Julia închide ușa. O mică lampă cu kerosen atârnă de o sârmă fixată în tavanul coșcovit. Când nu intră lumina zilei pe ușă, singura lumină din încăpere vine de la lampa veche și de la o mică fereastră spartă.

— De ce te-ai întors așa de devreme? întreabă Antonio, cu chipul schimonosit de îngrijorare. De ce închizi ușa? E prea cald.

Julia își sărută soțul și fetița. Așază pachetul pe un scaun și caută într-o ladă de unde scoate o bucată de stofă împăturită. Scuturând o dată din încheietură, despăturește stofa și o întinde peste tăblia zgâriată a mesei.

— Luis ne-a trimis acasă. O actriță americancă voia să discute cu el despre o comandă de pelerină. Ea a cerut discreție totală.

Antonio scoate un oftat de ușurare.

— Lasă-mă să ghicesc. Ava Gardner.

Apoi clatină din cap:

— Bietul Luis. O comandă pentru unul dintre iubiții ei toreadori, fără îndoială.

Julia mută pachetul gros pe masă.

— *Sí.* Dar, de fapt, uite de ce am închis ușa.

Trage de sfoară și capetele hârtiei aspre se desfac singure ca prin farmec. Chiar și în odaia slab luminată, grămăjoara de haine sclipește și luminează ca beculețele electrice.

— *¡Maravilloso!* exclamă Antonio, cu respirația tăiată. E frumos.

Julia dă din cap și ridică *chaquetilla*, jacheta matadorului, răscroită și bogat ornamentată.

— Fac noapte albă. Trebuie să termin de cusut mărgelele de pe bordura jachetei. Ordóñez vine după ea, mâine.

Antonio arată spre jacheta turcoaz rămasă în ambalaj.

— Și aia?

Julia zâmbește.

— Pentru *torero* Rafa.

— Nu se poate! Luis i-a permis orfanului rebel să împrumute un costum de lumini?

— Nu chiar. Anul trecut, Rafa l-a îngropat pe fratele lui Luis, în cimitir. Luis spune că această favoare este pentru Rafa, nu pentru *torero*. Este cam mare. Va trebui s-o modific ca să i se potrivească.

— În timpul liber pe care nu îl ai. Ești o soră minunată!

Julia îndoaie hârtia la loc peste costumul albastru, ca să îl ascundă. Întinde mâinile după fetiță.

— Se simte mai bine astăzi, îi spune Antonio, punându-i-o pe Lali în brațe. Prinde puteri. Și în glas a prins putere.

— Mi s-a părut mie, de dimineață, dar m-am întrebat dacă nu cumva îmi imaginez.

Julia o ia în brațe pe micuță și apoi se așază pe un scaun ca să o hrănească la sân. Lali scâncește și își agită pumnii micuți.

— Și tu, *mi amor*? întreabă Antonio.

— Îmi recapăt și eu puterile, răspunde Julia.

Își dorește să o creadă. Julia știe că pe Antonio îl ucid brațele, de jale. Se întreabă dacă Antonio îi simte durerea în îmbrățișare, așa cum ea i-o simte pe a lui, așa cum i-o simte pe a lui Lali. Plânsetele fetiței sunt bântuitoare, încărcate de suferința separării.

Antonio toarnă apă dintr-o găleată într-o ulcică și i-o aduce soției lui. Apoi își toarnă și lui o ulcică.

Julia aruncă o privire prin cămăruță și oftează. Șuvițe de păr, năclăite de sudoare, i se lipesc de față.

— Îmi tot spun că este ceva temporar. Dar muncim de ne spetim, zi și noapte, și nimic nu se schimbă. Nu-i de mirare că Ana și Rafa visează ce visează. Nu-i de mirare că Rafa îl idolatrizează pe amicul lui gropar. Rafa zice că i se spune *Fuga*. „Evadare."

Julia își coboară privirea spre fiica ei.

— Bineînțeles că vor să evadeze. Adeseori mă întreb ce ne-ar spune mama și tata să facem.

— Ne-ar spune să stăm împreună, că aici, în Vallecas, suntem în familie.

— Dar ei au fost profesori, Antonio. Mamei nu i-ar fi plăcut să știe că Rafa muncește la două slujbe și că sapă morminte. Ar fi trebuit să meargă la universitate.

— *Sí*, și tatăl meu a fost librar, ucis chiar în librăria lui. Nici lui nu i-ar fi plăcut să știe că sunt gunoier, spune Antonio. Și nu i-ar fi plăcut să știe nici că fiii lui au moștenit durerea și cruzimile războiului. Dar străinii care vizitează Spania ajută la dezvoltarea economiei. Expunerea la vederea străinilor ajută și ea. Îi face pe oameni să realizeze că restricțiile din Spania... că nu trebuie să fie așa.

— Dar dacă e periculos? Uită-te la Ana.

— Uneori adevărul este periculos, Julia. Dar tot ar trebui să îl căutăm, oricum ar fi.

Antonio oftează.

— Vom evita să dăm de necazuri, încă puțin.

Arată spre Lali, care acum doarme profund în brațele mamei sale.

— Și ne vom bucura de micile noastre binecuvântări.

Mai multe voci de bărbați se apropie, de afară. Ușa se întredeschide și glasul lui Rafa răsună puternic înăuntru.

— Antonio! Mă duc la fântână să mă spăl. Apoi o voi lua pe Lali.

Antonio se îmbracă în hainele de lucru. Se face schimbul. Familia lucrează fără să se plângă, cu participarea tuturor. Ana rămâne la hotel două nopți pe săptămână, timp în care Rafa îi ajută cu Lali. Înainte de venirea pe lume a lui Lali, puteau face față greutăților și datoriilor. Julia își amintește de fața sobră a doctorului la care a fost o singură dată, cât timp a fost însărcinată.

— Dificultățile voastre depășesc bunele voastre intenții. Cum o să vă descurcați? întrebase el, clătinând din cap.

— Cum am făcut-o întotdeauna, îi răspunsese Antonio. Împreună.

Dar, cu timpul, datoriile lor cresc. Familiile trebuie să plătească o chirie pentru morminte. Deși nu știu unde e îngropat tatăl lor, sunt responsabili pentru chiria pe lotul de pământ costisitor al mamei lor. Dacă nu își mai pot permite să plătească, rămășițele pământești ale răposatei *Mamá* vor fi scoase și aruncate într-o groapă comună. Julia nu poate îndura acest gând. După ce mama lor a fost torturată în închisoare, să știe că se odihnește pe vecie în propriul loc este o mare mângâiere.

Rafa se întoarce, fără cămașă și ud de la talie în sus, cu apa picurându-i din părul negru și cârlionțat. Antonio îi întinde singurul prosop al familiei și pleacă la muncă.

Când o vede pe sora lui, Rafa încremenește.

— *Ay*, Julia, de ce ești acasă? S-a întâmplat ceva cu Lali?

— Nu s-a întâmplat nimic. Luis a închis magazinul mai devreme, pentru o clientă. O să termin jacheta lui Ordóñez aici, în seara asta.

— Ordóñez?

Ochii lui Rafa se luminează și se apropie de sora lui.

— Oprește-te! Trebuie să te ștergi bine. Nu vreau să pice de pe tine vreo picătură de apă pe jachetă!

Rafa se folosește de prosopul mic și uzat, ștergându-și viguros părul și pielea. Nu își dezlipește ochii de la țesătura scânteietoare din poala surorii lui.

— Ia te uită! *¡Sensacional!* Trebuie să fie o mie de pietre prețioase pe jacheta aia. Materialul e bățos ca un scut. Câte ace ai rupt în el?

— Nepermis de multe, răspunde Julia, uitându-se la mâinile ei distruse.

Când acele se rup, bucățile fărâmate i se înfig în degete.

— Și acolo sunt pantalonii? întreabă Rafa, arătând spre pachetul ambalat în hârtie.

Julia clatină din cap.

— E altceva acolo.

Îi face semn lui Rafa să deschidă pachetul.

El dă hârtia deoparte și ridică jacheta turcoaz. Se uită la sora lui.

— De la Luis. Pentru toreadorul tău.

Zâmbetul luminos al lui Rafa se transformă într-o expresie de șoc. Așază cu grijă costumul vechi pe masă, cu atâta delicatețe, de parcă ar fi făcut din sticlă. Îl privește ca pe un exponat, nevenindu-i să-și creadă ochilor.

— Julia, șoptește el. *Gracias*, Julia.

Rafa își ridică încet o mână la față. Începe să plângă.

21

Daniel se trezește de sunetul strident al unui claxon. Ceasul arată ora unu noaptea. Corpul și mintea lui încă nu s-au adaptat la ora din Spania. Ușa deschisă a balconului lasă se intre aerul mai răcoros al nopții în camera încinsă. Iese pe balcon și se uită la curtea care freamătă de viață. În Preston Hollow, tot cartierul amuțește și se sting luminile până în ora zece seara. Aici, în Madrid, orașul e plin de viață la unu noaptea, de parcă ar fi de-abia ora cinei.

Se întreabă dacă părinții lui s-au întors din Valencia.

— Nu vom lipsi decât câteva zile, *cariño*. Ne poți găsi la hotelul Alhambra, i-a spus mama lui, dându-i un sărut de despărțire.

— Am aranjat să închiriezi o mașină, așa cum mi-ai cerut, l-a anunțat tatăl lui, morocănos.

Stomacul lui Daniel protestează, reamintindu-i că a ratat cina. Își pune jeanșii și cizmele. O să coboare la parter și va găsi ceva de mâncare.

Lobby-ul hotelului zumzăie de muzică și de oaspeți veseli.

— Petrecerea este încă în toi pe aici, îi spune el recepționerului.

— *Sí, señor*. Doar dimineața devreme este liniște. Orașul se trezește la viață noaptea.

O mică fantă în peretele lateral de lângă lifturi îi atrage atenția lui Daniel. Își mijește ochii și vede o scară. Poate că duce la vreunul dintre restaurante?

Îi revin în minte cuvintele lui Ben. *M-am rătăcit pe aici, dar n-am dat niciodată de labirintul de dedesubt. ... Sunt mai multe niveluri subterane în clădirea asta.*

Labirint. Descrierea îi stârnește curiozitatea. Daniel o ia pe scări.

Ajunge la primul nivel de la subsol și, simțind că nimic nu mișcă, continuă să coboare. Al doilea nivel este mai întunecat. Aerul este mai stătut. Spre deosebire de etajele superioare, pline de strălucire, ale hotelului, acest nivel nu este luxos și atrăgător. Lespezi de piatră cenușie, tocite de vreme, acoperă pereții și podelele. Lămpi de gaz pâlpâie în suporturi vechi, neconvertite încă la electricitate. Este mult mai interesant decât foaierul elegant. Se gândește să se întoarcă după aparatul său de fotografiat.

După ce trece pe lângă câteva cămări, un dulap cu uniforme și o spălătorie mare, ajunge la o sală de clasă. Rândurile de scaune sunt aliniate în fața unei table lungi. O hartă a lumii, veche și încrețită, este lipită pe perete. În timp ce continuă să străbată coridorul din piatră, trece pe lângă o baie și pe lângă niște debarale cu echipamente de curățenie.

La capătul coridorului, o lumină strălucește în spatele geamului unei uși. Daniel se apropie și aruncă o privire pe furiș. Membrii personalului, în mod clar în afara serviciului, fumează și stau la o masă, jucând cărți. În colțul îndepărtat, o fată stă singură. Buclele ei umede și negre i-au căzut peste față. Citește o revistă. Geamul din ușă este un cadru perfect. De ce nu și-a adus aparatul? Fata își dă părul pe după ureche și atunci o recunoaște. Este Ana.

— *¿Qué hay, amigo?*

O pereche de mâini îl înhață pe Daniel.

22

Daniel se împiedică și cade peste ușa care se deschide în cameră.

— Încă doi la jocul de cărți.

Ana sare ca arsă de pe scaun.

— *Señor* Matheson.

Se uită de la Daniel la jucătorii de cărți.

— Acest gentleman este un oaspete al hotelului.

Oamenii lasă cărțile din mâini și iau poziție de drepți.

— Scuzele mele, *señor*, spune bărbatul care l-a împins în cameră.

Ochii lui studiază hainele lui Daniel și se măresc de frică.

— Avem sute de angajați la hotel. Coridorul este foarte întunecat. Am presupus că făceați parte din personal și vă doreați să jucați și dumneavoastră, dar vă sfiați să cereți voie. Nu am vrut să vă jignesc.

— Nu m-ai jignit, spune Daniel.

Toată lumea stă în picioare, într-o tăcere stânjenitoare. Ana se uită la ceasul de perete și apoi la Daniel.

— Vă putem ajuta cu ceva, *señor*?

Daniel se foiește, în căutarea unui răspuns.

— Scuze, cred că m-am rătăcit.

Umerii bărbaților, ridicați până aproape de urechi, coboară încet. Își întorc privirile la Ana.

— *Sí*, o să-l conduc eu înapoi.

Îi spune lui Daniel să o urmeze pe coridor.

— Doar așteptați-mă o clipă.

Dispare în spatele unei uși. Când reapare, părul ei ud este strâns la spate și poartă un șorț verde, cu blazonul aurit al hotelului.

— Îmi cer scuze. Te oblig să te întorci la muncă. Tocmai te-ai întors de la înot?

Ana se uită la el și râde, arătându-și dintele de aur.

— De la înot? Bineînțeles că nu. Sunteți nostim.

— Da?

Încă zâmbind, Ana își coboară glasul.

— Angajaților nu li se permite să folosească piscina hotelului, *Señor* Matheson. Acele facilități sunt rezervate oaspeților.

— Oh, credeam... și atunci de ce ai părul ud?

Ana înghite anevoie. Se uită la el și schimbă subiectul.

— Ați sosit de foarte puțin timp aici. Încă nu v-ați adaptat la schimbarea de fus orar. Nu vreți să mergem în foaier?

Ana îl conduce pe Daniel prin subsolul cu două niveluri. E ca un sat subteran, cu nenumărate holuri și alcovuri, așa cum l-a descris Ben. La ora asta târzie din noapte, ritmul vieții de la subsol este cu totul aparte. Trec pe lângă două bucătării unde activitatea este în toi, apoi pe lângă o patiserie, și apoi pe lângă o mașină uriașă de făcut gheață, care ocupă o întreagă încăpere.

Daniel se uită lung la mâncarea din bucătării.

— Vă este foame, *señor*? Vreți să vă trimitem cina în apartamentul dumneavoastră? îl întreabă Ana.

— Pot să mănânc aici, spune el, ridicând din umeri.

— Îmi pare rău, dar oaspeții nu pot mânca în bucătărie. Vi se va trimite o cină așa cum se cuvine prin room-service, în camera dumneavoastră. Nu este niciun deranj.

Daniel ezită.

— Ție îți este foame? o întreabă.

Ana face ochii mari. Se dă puțin înapoi.

— Oh, nu vreau să te pun într-o postură stânjenitoare, se grăbește să spună Daniel. Numai că părinții mei sunt plecați și încă nu cunosc pe nimeni pe aici.

Ana dă încet din cap. Vorbește cu bucătarii și, odată obținând permisiunea, începe să umple un platou.

— Veniți după mine, spune ea, ducând tava încărcată.

Îl ghidează în sala de mese a personalului, pustie acum, și alege o măsuță de lângă ușă.

— N-ar fi mai bine să stăm acolo? îi arată el o masă mai mare, din colț. E mai liniște.

Ana aruncă o privire spre colțul retras, șovăind.

— Păi... presupun că este în regulă. Am fost repartizată în serviciul familiei dumneavoastră.

Daniel se uită la tava cu mâncare pe care a umplut-o Ana. Pâine galiciană frecată cu usturoi, pe care sunt puse felii de roșii gratinate și ulei de măsline. Șuncă iberică și ardei piquillo copți.

Zâmbește.

— De unde ai știut?

— Mama dumneavoastră este spaniolă. Sunt gustările tradiționale preferate. Dintre cele tradiționale ale Dallasului, care vă plac?

— Friptura de pui, grătarul și prăjitura cu nuci pecan.

Daniel se uită la ea.

— De ce zâmbești?

— Aveți un puternic accent texan când spuneți „friptură de pui".

— Serios? se miră Daniel. Cum sună?

Încercarea Anei de a-i imita accentul texan se lasă cu o explozie de râs a amândurora.

— Dacă într-adevăr așa sună când vorbesc, nu e de mirare că oamenii se uită ciudat la mine, râde Daniel. E groaznic!

În timp ce Daniel mănâncă, Ana conduce conversația, punându-i întrebări.

— Și de ce ați ales să vă ocupați cu fotografia?

— Nu mă pricep la vorbe, dar am descoperit că pot spune foarte multe printr-o poză, explică Daniel, ridicând din umeri.

Fiecare rolfilm este o aventură, când aștept ca imaginile să fie developate. Mama mea mă încurajează, dar tata, nu.

— Nu?

— Nu, el vrea să mă ocup de petrol. Simte nevoia să conducă absolut totul. Când aveam cincisprezece ani, eram prea mic să joc fotbal american. Tatei îi era teamă că nu voi face față, așa că m-a înscris la box — orice, ca să mă țină departe de aparatele de fotografiat și de artă. Eram bun la dat cu pumnul și îmi plăcea tehnica din spatele luptei. Dar acum, că sunt mult mai înalt, a decis brusc că nu mai vrea nici să boxez. Spune că nu este un sport potrivit pentru colegiu.

— La ce colegiu veți merge?

— Ei bine, se presupune că ar trebui să merg la Texas A&M, dar, să rămână între noi, am fost admis la școala de jurnalism, spune Daniel. Sunt înscris la un concurs de fotografie și, dacă o să câștig, cu banii de premiu îmi voi plăti studiile de jurnalism. Însă părinții mei nu prea au cunoștință de treaba asta, deocamdată.

Ana dă din cap.

— Acum, că îmi știi secretele, spune Daniel, zâmbind, ar fi cinstit să îmi spui și mie unul de-al tău.

Ana își coboară glasul și aruncă iute o privire peste umăr.

— Secretul meu, îi șoptește ea, făcând o pauză pentru a crește suspansul, este că mă pricep foarte bine să păstrez secretele.

Râde și se lasă înapoi pe speteaza scaunului. Daniel aruncă un cocoloș de pâine în ea.

Să păstreze secretele. A observat. Ori de câte ori îi pune întrebări, ea schimbă repede vorba. Discuția lor o ia ba la stânga, ba la dreapta, ca într-un dans. El face un pas înainte cu o întrebare. Ea se dă înapoi, se oprește o clipă, apoi se apropie cu o întrebare de-a ei. În pofida precauției, Ana e plină de entuziasm, are o strălucire interioară.

Acum se apleacă peste masă spre el, schimbând subiectul.

— Spuneți-mi, de ce le place atât de mult americanilor gheața?

Daniel se apleacă și el, la rândul său, atacându-i sinceritatea.

— Spune-mi, de ce îmi pui întrebări atât de dificile?

— Încetați, râde Ana. Eu vorbesc serios, *señor*.

El ridică din umeri.

— Presupun că gheața este doar unul dintre acele lucruri cu care te obișnuiești.

Ana dă din cap.

— Îmi imaginez că există multe lucruri minunate cu care te obișnuiești în Texas.

Daniel se lasă pe spate în scaun, privindu-i expresia de curiozitate solemnă. Și-ar dori să o poată fotografia.

Ana deschide gura să mai întrebe ceva, dar se răzgândește.

— Ce-i? rânjește Daniel.

— Îmi place să citesc reviste și ziare americane. Mă ajută la engleză. Am citit de curând ceva într-o revistă. Ce înseamnă asta?

Fruntea Anei se încrețește, în timp ce îi redă citatul:

— *„Rustproof aluminum shelving... controlled butter-ready."*

Scoate un mic oftat când ajunge la sfârșit.

— Pare să fie descrierea unui frigider american, râde Daniel.

Ana zâmbește și râde, de asemenea. Daniel o privește. Sunt cam de aceeași vârstă. Poate vorbi în largul lui cu ea, însă este reținută. Se gândește la comentariile lui Ben: *Ce se întâmplă cu poporul spaniol? Cum este viața lor sub dictatură?*

— Ana, întotdeauna lucrezi până atât de târziu? o întreabă el.

— Nu. Stau aici peste noapte de două ori pe săptămână. Uneori sunt bonă pentru copiii oaspeților care...

Se oprește din vorbă și se repede să strângă masa.

— Haideți să vă conduc înapoi, sus.

Daniel aruncă o privire spre ușă. De ce a încetat brusc conversația?

Urcă scările, unul lângă celălalt. Daniel încearcă să îi întâlnească privirea, dar Ana se uită drept înainte.

— Mi se pare că ți-am spus o mulțime de lucruri despre Texas. Mi-ar plăcea să aflu și eu mai multe despre Spania, spune el.

— Nu sunt persoana potrivită pe care să o întrebați. Însă cei de la recepție vă pot fi de mare folos, răspunde Ana.

Ajung în foaier și Daniel este sigur — Ana este exact persoana potrivită. Este plină de întrebări. Să fie simplă curiozitate sau adună informații? Oricum ar fi, se simte mult mai în largul lui cu Ana, după o singură zi, decât s-a simțit după luni de zile de întâlniri cu Laura Beth. Ana are ceva natural și vesel, dar se străduiește să se țină bine în frâu. Respectă indicațiile hotelului sau ale altcuiva? Sau poate că respectă indicațiile stăpânului din Spania despre vorbea Ben.

Frica.

23

Ana ar vrea să spună atât de multe lucruri. Ar vrea să pună atât de multe întrebări. Înseamnă că e nepoliticoasă? El este un oaspete al hotelului. Oare ar trebui să își ceară scuze pentru că nu îi răspunde la întrebări? Se gândește la biletul pe care l-a înghițit, la avertismentele Juliei, și se hotărăște să nu spună nimic. Trebuie să păstreze tăcerea.

Tăcerea este atât de chinuitoare.

— Acum, că ați reușit să găsiți drumul înapoi din subsol — îi spune ea, arătând spre capătul holului —, poate v-ar plăcea să vizitați și barul Rendez-vous, *Señor* Matheson? Este clubul de noapte al hotelului. E deschis până la patru dimineața.

— Nu prea mă interesează cluburile de noapte.

— Sunteți sigur? zâmbește Ana. Nick probabil e acolo.

— Vrei să spui *Señor Van Dorn*? o corectează Daniel.

Ana pălește brusc. Își lasă ochii în jos.

— Da, desigur. *Señor* Van Dorn. Îmi cer scuze.

— Ana, glumeam. Lui Nick îi spui pe nume. Vreau să-mi spui și mie pe nume.

Ea se uită la cizmele lui, nefiind în stare să-și ridice ochii.

— Ana, nu te mustram. Știi asta, nu-i așa? Glumeam doar.

Daniel întinde o mână și o atinge pe braț.

Un angajat de la recepție se apropie de ei.

— A sosit o telegramă pentru *Señora* Matheson.

Amândoi întind mâinile după ea.

— Mama dumneavoastră mi-a cerut să i-o duc în cameră, îi explică Ana, trăgând de telegramă spre ea.

— Am cheia. O las eu la ei în cameră, spune Daniel, trăgând-o înapoi spre el.

Respirația Anei se precipită.

— Dar mama dumneavoastră a insistat. S-ar putea să sune de la Valencia pentru acest mesaj.

— Nicio grijă. I-l transmit eu.

Ana se chinuie să își găsească replica.

— Mi s-a părut că e ceva important.

— Atunci, în mod categoric poți s-o lași în seama mea.

Daniel își însușește foaia de hârtie împăturită.

— Mulțumesc pentru tot, Ana. Și, crede-mă, te rog, că am glumit doar.

Ana dă încet din cap, urmărindu-l cu privirea pe Daniel, care traversează foaierul cu telegramă cu tot. Îl vede ajungând la lift și făcându-i cu mâna. Senzația plăcută de mai devreme dispare subit. Ușile aurite ale liftului se închid, lăsând-o pe Ana în compania unicei sale prietene.

Singurătatea.

24

Se uită cu toții la 20 116, favorita lui Puri, fetița căreia ea îi spune Trifoi. Sora Hortensia face o grimasă. Stă lângă pătuțul fetiței, certându-se cu un doctor. În cealaltă parte a încăperii, Puri schimbă scutecele unui bebeluș și ciulește urechea, să audă ce spun cei doi.

— A trecut aproape o lună. Merit o explicație, zice Sora Hortensia.

Copilul se zvârcolește în mâinile lui Puri. Ea își întoarce atenția spre băiețel. Pur și simplu nu suportă să fie înfășat. Picioarele lui scurte sunt ca niște cozonăcei rozalii. Dă viguros din ele, bucurându-se de fiecare clipă de libertate. Asta o face pe Puri să râdă.

— Purificación!

Puri înțepenește la auzul numelui ei. Schimbă rapid scutecul și ridică bebelușul de pe masa pentru înfășat. Obosit de atâta luptă, băiețașul își odihnește căpșorul pe umărul lui Puri.

Ea zâmbește și se întoarce spre Sora Hortensia.

— A obosit de cât s-a zbătut.

— Pune copilul jos și vino aici.

Puri nu vrea să pună copilul jos. Vrea ca el să se odihnească pe umărul ei, să simtă confortul, siguranța și dragostea de după lupta cu scutecele. Se teme că, dacă îl pune jos, o să înceapă să sufere de singurătate, traumă pe care o descriu doctorii. Dar face cum îi cere Sora Hortensia. Datoria ei dintâi e să se supună ordinelor.

Puri se apleacă peste pătuțul lui Trifoi. Fetița răspunde imediat prezenței lui Puri, făcând ochii mari și zâmbind.

— Ia uite, e drăguță, observă Sora Hortensia.

— Este frumoasă. Desigur, toți sunt frumoși, adaugă Puri grăbită.

N-ar trebui să aibă preferați. Doctorul dă din cap și iese.

— Aparent, nu e suficient de frumoasă. Preotul din San Sebastián m-a informat că s-a produs o schimbare, anunță Sora Hortensia.

— Oh, nu! exclamă Puri. Nu mai vor să o adopte?

Încearcă să-și ascundă mâhnirea. Trifoi este o fetiță specială, care trebuie să aibă o viață specială. Să trăiască printre munții verzi ca de catifea din San Sebastián, cu vedere la marea agitată, albastru-cobalt, ăsta este planul.

Și atunci Puri își amintește.

Își amintește de articol și de conversația din bucătărie, purtată în șoaptă de părinții ei. Beretele basce pleoștite împotriva chipielor militare ferchețe. Zvonurile despre afișul ilegal lipit pe un zid din San Sebastián, pe care scria: ȚINEȚI MINTE! AICI NU E SPANIA!

Poporul basc este populația băștinașă, cu propria limbă și tradiție. Dar *El Caudillo* vrea să-i unească și să-i facă pe toți spanioli, drept urmare limba bască a fost interzisă și o parte din școlile lor au fost transformate în închisori.

Oare acesta este motivul pentru care Trifoi nu mai pleacă la San Sebastián? N-a înțeles mai nimic când a tras cu urechea, iar acum e și mai nedumerită. Puri se întreabă de ce este totul atât de complicat.

— Purificación! o mustră Sora Hortensia. Nu mai visa cu ochii deschiși! Ne trebuie alte fotografii. Spune-le să se concentreze pe portrete, de data asta.

Arată spre Trifoi, înfășată într-o păturică roz.

— Uite, vezi? Așa e perfectă.

Sora Hortensia oftează și iese din încăpere.

Ce-a vrut să spună? *Așa* cum? se întreabă Puri.

25

Soneria.

Se aude la intervale regulate. Începe, se oprește, începe din nou. Pleoapele lui Daniel se zbat și se deschid. Are senzația că trupul i-a fost bătut în cuie de pat, membrele i se par prea grele ca să le ridice. Când pleoapele i se închid la loc, sunetul ascuțit se face din nou auzit. Amețit de somn, se împleticește din dormitor în camera de zi a apartamentului. Lumina zilei se strecoară printre draperiile groase ce acoperă geamurile. Găsește telefonul și ridică receptorul.

— Daniel? Tu ești, *cariño*?

Vocea mamei lui izbucnește la fel de stridentă ca soneria telefonului.

— Da, mamă.

— Te-am sunat și te-am tot sunat.

— Dormeam.

— Este deja amiază, îl anunță ea. Se pare că ai rămas tot la ora Texasului.

— Sau poate că sunt mai spaniol decât ne-am dat noi seama.

— Am sunat la recepție. Mi-au spus că mi-a sosit telegrama.

— E la mine. Mă duc s-o iau.

— Nu, nu, zice mama lui. E o telegramă de afaceri, mă rog, chestiuni femeiești. Știu că nu poți suferi lucrurile de genul ăsta.

Ea râde. Cu râsul ei fals. Cu râsul ei nervos.

— Nu-i nevoie să o deschizi, dragul meu. Este un birou de telegraf, la parterul hotelului. Du-o acolo și roagă-i să mi-o retrimită la Hotelul Alhambra din Valencia.

Daniel cască, uitându-se cu jind înapoi, spre pat. Oboseala îi învinge curiozitatea.

— M-ai auzit, Daniel? Nu este nevoie să o deschizi. Am s-o aștept aici.

— Da, mamă. O voi trimite. La revedere.

Se uită din nou la pat. Îl ademenește. Vocea ei încă mai ciripește în receptor în timp ce el îl pune la loc în furcă.

Sună din nou.

Daniel se uită la ceas, de pe pernă. A mai dormit încă două ore. Anticipând reproșul mamei lui, nu răspunde la telefon. În schimb, se îndreaptă spre duș, dar se oprește la jumătatea drumului. Vede telegrama pe masă și își aduce aminte de neliniștea din glasul mamei lui, împreună cu dorința insistentă a Anei de a i-o da personal.

Mi s-a părut că e ceva important, zisese Ana.

Nu-i nevoie să o deschizi, a insistat mama lui.

Daniel își ia aparatul de fotografiat. Pozează telegrama pe măsuță, cu așternutul mototolit al patului, în fundal. Pune jos aparatul și ridică telegrama.

Apoi o deschide.

26

Miedo. Frica.

I-a rămas în sânge. De asta, Rafa e sigur.

Se duce la *el matadero*, abatorul cavernos, și se schimbă în hainele lui speciale de lucru: pantaloni albi, cămașă albă, șorț alb și saboți de lemn. Poartă aceleași haine toată săptămâna. În a șasea zi, angajații își duc acasă uniformele, scorțoase de sânge și puțind a hoit, ca să le spele.

În fiecare duminică, Rafa se trezește la răsăritul soarelui. Își duce copaia de tablă galvanizată la fântână. Folosind săpun castilian, făcut cu ulei de măsline și lămâie, freacă uniforma, să scoată din ea mirosurile și petele de sânge, de excremente și de măruntaie. Se uită cum rămășițele morții se preling de pe haine în apă. Când termină, apa din copaie este de un maroniu tulbure, hainele sunt mai aproape de ce erau la origini și șorțul are o tentă mai palidă de cheag de sânge, mirosind a lămâie.

Fuga obișnuiește să spună că există o moarte bună și o moarte rea. Frica aduce după sine moartea rea, care pătrunde în piele și în organe. Măcelarii zic că influențează negativ produsul. Moartea bună, pașnică sau în necunoștință de cauză separă rapid Sfântul Duh de bagajul de piele care ține oasele laolaltă.

Cimitirul este plin de oase. La început, lui Rafa îi era frică de ele. Majoritatea sunt în coșciuge, dar sunt și gropi comune, cu osemintele săracilor, și gropi mai vechi, cu ale protestanților. Cimitirul și abatorul îl obligă pe Rafa să-și înfrunte frica de moarte. De aceea le suportă.

— Vezi tu, înfruntând frica, mă curăț, îmi ușurez trecutul de groaza care mă molipsește, îi explică el lui Fuga.

În fiecare zi, Rafa afișează un zâmbet plin de curaj și de veselie. Își înfruntă frica și câștigă. Victoria temporară este tăcută, dar cântă în sufletul lui.

— Rafael! strigă șeful la el. Tot mai vreți să ajungeți la Talavera de la Reina, pentru coridă?

— *Sí.* Duminica cealaltă.

— Avem de făcut un transport de măruntaie pentru o fabrică de cosmetice, cu o zi înainte. Șoferul ar putea să vă lase în drum.

Rafa se duce repede la șeful lui.

— Este confirmat?

— Nu încă, dar, dacă lucrurile se aranjează, veți ajunge în Talavera de la Reina sâmbătă noaptea. Aveți unde să stați?

— O să dormim afară.

— *Torero* al tău ar fi de acord? îl întreabă șeful.

— Nu îl cunoști pe Fuga, zâmbește Rafa. Dar o să-l cunoști. *Por favor,* dacă n-ar fi transportul, ar trebui să mergem pe jos sau să facem autostopul. Nu avem bani de autobuz.

— Ce fel de publicitate faceți pentru această coridă?

— Din vorbă în vorbă. Spune-le tuturor celor pe care-i cunoști că, duminica următoare, oamenii din Talavera de la Reina o să fie martori istorici. O să vadă cum se naște o stea.

În capul lui Rafa izbucnesc imnuri de slavă. Trebuie să ajungă la cimitir și să-i spună lui Fuga despre transport.

— Dar cum îl cheamă? Nu îi poți spune unui *torero* „Fuga".

Rafa se gândește puțin. Numele lui? De ani buni el răspunde doar la „Fuga".

Șeful clatină din cap.

— Dacă vrei să se răspândească vorba, începe cu numele lui. O să aflu ceva sigur despre transport în vreo două zile. Și acum, treci la treabă.

Rafa își leagă șorțul la brâu și se duce la muncă. Un transport de mărunțaie la o fabrică de cosmetice. Asta înseamnă că ei doi or să stea în remorca unui camion, printre mormane de creier, piele, păr, oase, copite de animale și orice altceva se utilizează la fabricarea cosmeticelor. Moarte rea, dar mai bine decât să meargă pe jos.

Șeful lui are dreptate. Publicitatea pentru lupta cu tauri este esențială. De ce nu s-a gândit la asta până acum? Trebuie să se ducă vorba despre Fuga, furtuna întunecată. Își stoarce creierii, încercând să își amintească numele de botez al prietenului său. Numele nu îi vine în minte.

În schimb, îi vin vocile trecutului.

Mai au și alții în Spania fantome în mansarda minții lor? Încearcă să le înfrunte ca și el? Ușa mansardei scârțâie încontinuu, chemându-l cu un deget lung și încovoiat înapoi în copilărie. Înapoi în război. Pe scările întunecate care duc spre mansardă, el trece pe lângă clădiri ce explodează din pricina bombelor, pe lângă un om cu un crater în loc de nas, pe lângă vintre umflate de foame, și pe lângă „frații" din căminul pentru băieți, care-și freacă palmele grele.

Vino mai aproape, Rafa.

Nu sunt reale, își spune el. Poți să le învingi. În vârful scărilor se află un cimitir al șoaptelor, plin de oase care nu își găsesc liniștea și de morminte fără cruci. Inima îi bate nebunește. Tot corpul îi tremură și nădușește. Nimic din toate astea nu este real. Nu e real.

Vino mai aproape, Rafa. Avem ceva să îți arătăm. Mai aproape.

Degetul încovoiat arată spre o formă micuță, care se zvârcolește pe pământ. Răsărind din creierii tatălui său... e steagul Falangei.

Bau.

Am avut o conversație cu ambasadorul Griffis, înainte ca el să plece [la Madrid], și l-am informat că atitudinea lui Franco în aceste chestiuni este din cale-afară de neplăcută pentru mine. A fost o vreme, și cred că încă se mai întâmplă și acum, când protestanții nu puteau avea funeralii publice. Erau obligați să își îngroape morții noaptea și nu li se permitea să-și marcheze în vreun fel mormintele. Erau îngropați pe câmpuri, ca săracii și morții neidentificați. Cred că în aceste timpuri moderne, când noi facem tot ce este posibil pentru libertatea religioasă, ăsta e un exemplu foarte prost față de lumea întreagă.

— HARRY S. TRUMAN, al treizeci și treilea președinte
al Statelor Unite

2 august 1951, Memorandumul președintelui Harry S. Truman
către secretarul de stat, Dean Acheson
Documentele lui Acheson — Dosarul Secretarului de Stat
Arhivele Bibliotecii Truman

{ 27 }

Daniel se duce în foaier, cu gândurile răvășite din pricina telegramei pe care i-a retransmis-o mamei sale. Cuvintele din mesaj aparțin preotului lor din Dallas. Părintele Brodd face parte din familia lor de zeci de ani.

TELEGRAMA WESTERN UNION
— PRIN CABLOGRAMĂ[1]

EXPEDITOR: DIOCEZA CATOLICA DIN DALLAS
DOAMNEI MARIA MATHESON, CASTELLANA HILTON
MADRID
VOM TRIMITE DOCUMENTATIA CERUTA. RECENTUL
NECAZ INDEAMNA LA REFLECTIE SI RUGACIUNE.
IN DOMINO, PR BRODD

„Recentul necaz"? Oare s-a întâmplat ceva cu afacerea tatălui său? Ce fel de documentație i-ar putea trebui mamei lui de la Biserica Catolică?

Mai bine n-ar fi desfăcut telegrama. Dacă afacerea tatălui său s-a împotmolit, ar putea însemna mai multă presiune asupra lui ca să intre în companie.

— *Hola, Texano!*

[1] Comunicare transmisă prin cablu (submarin).

Carlitos, băiatul bagajist, vine în fuga mare la Daniel. Își înfige piciorul drept în podea și ia poziție de drepți.

— Am un mesaj pentru dumneavoastră! A sunat *Señor* Mendoza. Fotografiile dumneavoastră sunt gata.

Daniel se înviorează.

— Grozav. Mulțumesc, Buton.

El se scotocește în buzunar și-i dă un bacșiș băiatului, înainte de a o porni spre scări.

În scurta lui absență, i s-a făcut curat în cameră. Draperiile au fost strânse la loc, cu șnururile. Cearșafurile boțite sunt acum perfect întinse, patul este făcut și respectabil. Pe bancheta de la picioarele patului se află cureaua lui, încolăcită cu grijă în jurul cataramei. Când o ridică, vede ceva fluturând dedesubt. Este o tăietură din ziar.

La Madrid sunt în ziua de azi mai mulți texani decât spanioli. În barul din Castellana Hilton e o gălăgie de ai crede că e adunarea generală a Texasului.

O notiță scrisă pe margine spune: *Și unii băieți din Dallas „se rătăcesc" prin subsol.*

Izbucnește în râs, uitându-se la scrisul feminin. Ana este frumușică *și* deșteaptă. Este rândul lui să răspundă. Înșfacă o revistă de pe masă și începe să caute prin ea.

Ușile liftului se deschid în foaier. Aparent omniprezentul Paco Lobo, omul care adoptase un sat, stă într-un colț, vorbind cu personalul. Când îl vede pe Daniel, îi face cu mâna.

Carlitos apare ca din pământ și arată cu degetul spre plicul din mâna lui Daniel.

— Să vă pun scrisoarea la poștă, *señor*?

— Da, te rog. Care este numele de familie al Anei?

— Ana de aici, de la hotel? O cheamă Ana Torres Moreno.

Daniel scoate un stilou din geanta aparatului de fotografiat. Adaugă numele de familie al Anei pe plicul împodobit cu blazonul hotelului.

— De cât timp vorbești engleza? îl întreabă Daniel pe Carlitos, când îi dă scrisoarea.

— De peste un an.

Îi face semn lui Daniel să se aplece spre el, zâmbindu-i conspirativ.

— Este o sală de clasă la subsolul hotelului. *Señor* Hilton este foarte bun cu angajații dumnealui.

Daniel dă din cap, continuând conversația tainică.

— Am văzut clasa. Am fost acolo, azi-noapte. Sunt sigur că învățați și bunele maniere. Toată lumea de aici e atât de politicoasă. Toți insistă să îmi spună *señor*.

— Păi, bineînțeles! Trebuie să ne adresăm astfel tuturor.

Tuturor. Așadar se pare că Nick, pentru Ana, nu face parte din „toți"?

— Uite, Buton, dacă poți duce scrisoarea asta discret, îți dau un bacșiș gras când mă întorc.

Carlitos îl apucă pe Daniel de mânecă și îl trage și mai aproape.

— Desigur, *señor*. Discreția este primul cuvânt pe care îl învățăm în clasă. La urma urmei, un hotel este o casă a secretelor.

Daniel urăște secretele, dar ale lui se înmulțesc rapid. Fotografia călugăriței cu pruncul, despărțirea de Laura Beth, planurile lui pentru școala de jurnalism și acum, telegrama pe care a deschis-o.

Trage adânc aer în piept, acceptând realitatea.

Un secret nu rămâne niciodată secret prea mult timp.

{ 28 }

Carlitos își croiește drum prin subsol, în căutarea Anei. Fluieratul lui vesel ricoșează în ziduri în timp ce străbate meandrele labirintului subteran. N-o găsește pe nicăieri. Se îndreaptă spre încăperea de odihnă a personalului. Lorenza stă în pragul ușii, fumând o țigară. Femeile din Spania nu fumează, mai ales în public. Este considerat un lucru vulgar și lipsit de delicatețe. Dar, lucrând la hotel, unii dintre angajați își însușesc obiceiurile americane. Lorenza se pare că le-a adoptat pe toate.

— Ai văzut-o pe Ana? o întreabă el.

Lorenza scoate un șarpe de fum, lăsând pe țigară o urmă de ruj de culoarea crimei.

— *Sí*, a fost chemată sus, la *Placita*. De ce?

— Întrebam și eu. Dacă o vezi, spune-i că am căutat-o.

Lorenza îi smulge plicul din mână.

— De la cine este?

— *Ay*, Lorenza, dă-mi-l înapoi.

Ea ridică plicul la lumină, încercând să vadă prin hârtie.

— Nicio grijă, *pequeñín*. I-l dau eu.

— Nu, oaspetele mi-a spus să i-l dau personal.

Lorenza strânge plicul la piept și își coboară glasul.

— Este de la un client al hotelului? De la care? De la Max Factor?

Chipul băiatului se boțește de îngrijorare, de parcă ar fi comis o mare greșeală.

— Este o chestiune privată, Lorenza. Dacă te amesteci, s-ar putea să nu mai primesc bacșiș.

Își împreunează mâinile într-o implorare mută.

— Bine, *chico*. Încercam doar s-o ajut pe Ana. Nu vrem să dea iarăși de necaz.

Băiatul face ochii mari de uimire.

— A pățit ceva?

Lorenza trage din nou din țigară.

— *Uy*, n-ai auzit asta de la mine. Dar hai să zicem că zâmbetul dulce al Anei s-ar putea să nu mai fie chiar așa de dulce.

— *Ay*, încetează.

Carlitos înșfacă plicul și o lasă pe Lorenza cu țigara ei.

Urcă două etaje cu liftul de serviciu până la *Placita*, unde se află zona de shopping. *Placita* este o rotondă mare, pavată cu piatră cubică, înconjurată de un brâu de magazine de lux. La origini, o curte de palat, acum zonă de shopping, are un magazin de pălării pentru bărbați, un salon de coafură, un magazin cu specialități spaniole și un boutique de *haute couture* al renumitului designer Pedro Rodríguez.

Acolo o găsește pe Ana.

Carlitos mijește ochii și se uită prin vitrină. Vede o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie lungă, roz, acoperită cu flori de cristal. Ana îl ajută pe croitor la proba rochiei. Carlitos rămâne la ușă, nedorind să pășească în pandemoniul paietelor și al mătăsurilor. Finețea veșmintelor nu este singurul motiv al timidității lui. În majoritatea magazinelor din Spania, hainele sunt expuse pe siluete plate. Manechinele vii din magazinul hotelului au forme feminine, cu rotunjimi și proeminențe. Unele dintre manechinele voluptuoase poartă rochii care lasă multe la vedere.

— Am o livrare, strigă el, ferindu-și privirea.

Spre disperarea lui, croitorul îi face semn să intre.

Ana îngenunchează pe podea lângă tivul rochiei, primind instrucțiuni de la croitor.

— Ce ai acolo? întreabă croitorul.

Vorbește bolborosit, din pricina boldurilor pe care le ține în gură.

— O scrisoare.

El întinde mâna spre Carlitos.

— Nu, *señor*, nu pentru dumneavoastră. Pentru Ana.

Capul Anei se întoarce imediat spre băiat.

— Pentru mine?

— Va trebui să aștepte. Suntem aproape gata, spune croitorul. Nu-i splendidă?

Carlitos înghite anevoie.

— Aproape gata? Dar mai lipsește jumătate din rochie, *señor*, murmură el.

— Nu lipsește. Are spatele decoltat.

Carlitos se preface că înțelege.

— Oh. Și unde decolează?

— Nu, *chico*, asta înseamnă că este cu spatele gol, îl lămurește Ana. Rochia este pentru prezentarea de modă de la ambasada americană.

— *Ay*, rochia este pentru americance. Asta-i bine, fiindcă trebuie să avem grijă ca fetele spaniole, ca tine, să nu dea de necaz.

— Ana să dea de necaz? râde croitorul. Ana e prea cuminte ca să dea de necaz.

29

Necaz? O fi văzut cineva mesajele? Ana trage cu ochiul la plicul pe care băiatul îl ține strâns în mâna transpirată. Blazonul auriu. Inima îi stă în loc.

Un plic cu sigla oficială a hotelului.

Cum de s-a putut întâmpla așa ceva? Ea a înghițit biletul cu multe zile în urmă. Nu a spus nimic nimănui, nici măcar lui Rafa. Îi smulge plicul din mână lui Carlitos și îl îndeasă în buzunarul șorțului.

— *Bueno*, acum poți să scoți rochia, cu multă grijă, îi spune croitorul femeii manechin, descheindu-i fermoarul lateral.

Ana se duce cu ea în cabina de probă, ca să o ajute să-și scoată rochia.

— *¡Ay!* Mă înțepi cu boldurile! Ce-i cu tine? se răstește femeia.

— *Perdón.* Îmi pare rău, *señorita.*

— Păi, chiar că ar trebui să îți pară rău, pufnește femeia. Nu pot să port o asemenea rochie când am zgârieturi pe piele.

Îi întinde rochia Anei și îi poruncește să iasă din cabină.

Ana se uită la frumoasa rochie roz, o rochie pe care nu și-ar permite-o niciodată, o rochie mult prea decoltată pentru Spania. Scrisoarea de la hotel se ițește din buzunarul șorțului și îi revine în minte avertismentul încordat al surorii ei. Nu își permite să piardă slujba asta. Au cinci guri de hrănit.

Ana se duce în fundul magazinului și, după ce întinde rochia pe masa croitorului, se strecoară în spatele unui rastel cu rochii împodobite cu strasuri. Se uită lung la numele ei de pe plic.

Scrisul de mână este artistic, unic. Cu degete tremurânde, deschide plicul, fiindu-i frică să se uite înăuntru. Scoate hârtia. Nu este o hârtie de concediere. Este o reclamă.

Ana o recunoaște imediat. E din revista *LIFE*, un exemplar prin care s-a uitat puțin, în camera lui Daniel.

Ilustrația înfățișează o familie frumoasă, în jurul unei mese dintr-o bucătărie americană. Totul sclipește, mai cu seamă zâmbetele lor. Dar reclama este adnotată pe margine. O săgeată mare indică un aparat casnic. Deasupra stă scris *Frigidaire! Rustproof aluminium shelving, controled butter-ready*. Deasupra membrilor familiei sunt desenate bule de dialog, cu exclamațiile lor:

„Ana! Ne place gheața!"

„Mai ai gheață?"

„Uraa pentru gheață!"

Și deasupra capului bărbatului e scris: „Ana, am o idee!"

Se simte dintr-odată ușurată. E o glumă. De la Daniel. Zâmbește, apoi râde de-a binelea. O oglindă de pe perete îi reflectă imaginea și râsul i se curmă brusc și i se taie respirația. Rochiile cu strasuri sclipesc lângă părul ei negru și pielea măslinie. Țesăturile scumpe nu au atins niciodată trupul Anei, nu i-au drapat niciodată umerii. Și atunci nu se mai gândește la ea, ci la altcineva.

Au rămas fotografii. Mama ei, purtând rochii și bijuterii frumoase. Participând la evenimente selecte. Dansând alături de cei care, mai târziu, aveau să ordone arestarea și închiderea ei.

Cât de diferite puteau fi lucrurile. De ce nu fugise familia ei în Mexic sau în Franța, așa cum făcuseră altele? Ana nu vorbește despre asta, dar, când și când, îi aude pe turiști comentând.

— Micul general face o treabă bună aici, spun ei. Economia Spaniei își revine. Vezi, lucrurile nu sunt chiar atât de rele, la urma urmei.

Trebuie să facă mari eforturi ca să rămână tăcută, să reziste tentației de a le reaminti că ei nu au fost în Spania după război. Nu au văzut speranța măcinată de foamete și demnitatea distrusă.

Iar acum, descriind Madridul, noul ghid spune: *Oricine nu este servitoare deține una în casă.*

Da, Ana este servitoare. Temporar. Curând, se va muta la biroul de afaceri. Dar deocamdată ăsta e un vis secret. A făcut odată greșeala de a-și împărtăși un vis. Câte bilete va trebui să mai înghită din cauza asta?

Privirea Anei se întoarce la oglindă.

Ce i-o fi venit să îi lase acea tăietură din ziar lui Daniel? El e un oaspete al hotelului. Da, ea este repartizată în slujba familiei lui, dar să facă glume intime cu un băiat american care duce o viață de prinț? Ce nebunie! Însă el este atât de amabil și pot sta de vorbă împreună cu atâta ușurință. A fost doar un pic de distracție. Se presupune că ea ar trebui să fie comunicativă, nu-i așa? A fost nepoliticos din partea ei să-i ignore întrebările, în sala de mese. Familia lui n-o să-i dea o recomandare, dacă se va purta nepoliticos.

Nu. De ce încearcă să se justifice? Fiindcă este frumos? Se amăgește singură.

Într-o țară unde atât lui Dumnezeu, cât și omului de rând li se spune *señor*, între „a avea" și „a nu avea" se află o prăpastie. Acest adevăr cufundă orice altceva într-o lumină necruțătoare.

Sora ei are dreptate.

Viața și libertățile pe care le vede Ana la hotel nu îi aparțin. Rezultatul războiului îi va dicta pentru totdeauna viitorul. Dar... e doar un pic de distracție nevinovată.

Împăturește plicul de la Daniel și îl pune înapoi, în buzunarul șorțului.

Nimeni nu trebuie să știe.

30

Siesta de trei ore ia sfârșit. Obloanele se deschid de-o parte și de alta sau se ridică huruind, dezvăluind vitrinele care se trezesc la viață. Daniel se îndreaptă spre atelierul fotografic. De asemenea, caută ocazii de a face fotografii în drum, care să-l distragă de la telegrama mamei lui.

Madridul este un oraș cu pământ arid. Prin arșiță și uscăciune, petele de culoare îi atrag obiectivul aparatului de fotografiat. Culorile răsar din mulțimea copiilor. Fetițele sar coarda pe stradă, în rochii frumoase. Băieții bat mingi viu colorate.

— Copiii, da, sunt prețuiți în Madrid, i-a spus Ben, în timpul prânzului. Contracepția este ilegală. Franco recompensează părinții cu mai mulți copii. Nu-i neobișnuit să-i vezi cu șase până la zece copii. Mari fotografii de familie.

Fotografia de familie a lui Daniel este mică. Pe când era copil, tot timpul îi ruga pe părinții lui să îi mai dăruiască un frate sau o soră. Într-o seară, tatăl lui s-a așezat pe marginea patului și i-a explicat, blând, că dorința lui de a avea frați o făcea foarte tristă pe mama lui.

— Hai să nu mai vorbim despre asta, în regulă, amice? Nu vrem să o întristăm pe mama.

Dar, mulți ani mai târziu, mama lui părea în continuare tristă. Probabil de aceea sponsorizează ei un orfelinat acum.

Există culori ale frumuseții în Madrid, dar și culori ale vicisitudinii. Fantomele războiului încă umblă pe străzile Spaniei. Daniel trece pe lângă vânzători orbi de bilete de loterie, pe lângă cetățeni cu membre lipsă, pe lângă tineri în baston. Ar trebui

să se uite drept la ei și să le recunoască sacrificiul sau să își ferească privirea și să le respecte demnitatea? Sunt veteranii tratați diferit în Spania față de cum sunt în Statele Unite? Când avea cinci ani, Daniel le spusese părinților că voia să se înroleze în armată și să lupte în Germania. Ei îi cumpăraseră o cască de jucărie și grenade din plastic. Tatăl lui totuși nu luptase în război și părea ușurat că avea platfus.

Ușa din lemn a micului atelier al lui Miguel este deschisă, dar înăuntru nu e nimeni.

— *Hola!* strigă Daniel și pune aparatul de fotografiat pe tejghea.

Se întoarce să se uite la fotografiile înrămate de pe perete. Una dintre ele îi atrage imediat atenția, făcându-l să se apropie. Niște copii care stau pe trotuar, jucându-se. În spatele lor, o clădire în ruină, cu găuri de proiectile de mărimea unui grepfrut. Ușa clădirii a căzut din balamale. Șrapnele de piatră acoperă zona unde sunt copiii. Fotografia este semnată cu cerneală neagră.

Robert Capa.

— Îi știi lucrările? întreabă Miguel, intrând în atelier din stradă.

— *Sí*, foarte bine, răspunde Daniel. Cum de ai obținut dumneata o fotografie cu autograf?

— Eu i-am developat-o.

Miguel zâmbește și sprâncenele lui, ca două aripi ce încep să încărunțească, se ridică de parcă ar putea să-și ia zborul.

— L-ai întâlnit? întreabă Daniel.

— De multe ori, pentru niște rolfilme cu fotografii personale — nu voia să fie developate de ziare sau de reviste. Apropo de rolfilme, stai să le aduc pe ale tale.

Miguel dispare în spatele draperiei.

Capa îl fascinează pe Daniel. Robert Capa, născut Endré Friedmann, a fost un evreu ungur, care a fugit la Paris. În timpul exilului parizian, Endré și iubita lui au creat o nouă identitate,

„Robert Capa". Și-au vândut fotografiile agențiilor de presă, pretinzând că sunt ale unui fotograf american.

— L-ai cunoscut ca Endré Friedmann sau ca Robert Capa? întreabă Daniel.

Vocea lui Miguel răspunde din spatele draperiei.

— *Ay*, știi povestea. Pentru mine, el a fost întotdeauna Capa. Șiretlicul i-a fost în cele din urmă descoperit și a renunțat, dar numele „Robert Capa" a dăinuit.

Daniel se gândește la ideea de identitate alternativă. El ce nume și-ar alege?

— Știi care a fost mottoul lui? strigă Miguel, din spate.

— *Sí*. „Dacă nu-ți sunt suficient de bune pozele, înseamnă că nu ai fost suficient de aproape", spune Daniel.

Își întoarce privirea spre fotografiile de pe perete. Fotografiile lui Capa îl fac pe Daniel să se simtă de parcă ar fi în interiorul lor. Dar cât de aproape este prea aproape? În urmă cu trei ani, Capa murise călcând pe o mină, în Indochina.

Miguel se întoarce cu un plic.

— Fotografiile sunt personale. Probabil că ai vrea să te uiți singur la ele.

— Nu, deloc, răspunde Daniel. Sunt finalist la un concurs de fotografie din Statele Unite. Ajutorul dumitale ar fi bine-venit.

Deschide plicul și începe să scoată fotografiile. Nu se uită la ele. În schimb, le înșiră repede pe tejghea, de parcă ar împărți cărți de joc. De îndată ce toate fotografiile sunt la vedere, Daniel face un pas înapoi, ca să le evalueze. Își dă seama imediat: una dintre fotografii lipsește.

Fotografia călugăriței cu copilul. Nu se află printre celelalte. Poate să jure că a apăsat pe buton. Fotografia ar trebui să fie aici. Îl vede pe Miguel că îl privește atent, din spatele tejghelei.

Daniel alege rapid o fotografie și o pune deoparte, cu fața în jos. Mai alege încă două și le așază într-o poziție diferită. Apoi

creează două grupuri, aliniate. Miguel îl urmărește fascinat cum alcătuiește o narațiune cu fotografiile.

— *¿Qué piensas?* întreabă Daniel, vrând să afle părerea lui Miguel.

Miguel studiază aliniamentul ca pe o tablă de șah. Întinde mâna, cerându-i permisiunea lui Daniel.

— *Por favor*, îl încurajează acesta.

Miguel mută poza fetiței înfometate din fața magazinului de dulciuri lângă o fotografie a mesei încărcate cu bunătăți de la dineul opulent al familiei Van Dorn.

— *Sí*, încuviințează Daniel. E bine.

Unele șiruri creează o narațiune îmbinată din poze făcute în același decor. Altele alcătuiesc o poveste prin alăturarea contrastelor.

Daniel și Miguel evaluează pozele în tăcere, cu brațele încrucișate și cu frunțile încrețite de concentrare. Daniel face pe neașteptate un salt spre tejghea. Scoate pozele copiilor și creează o nouă linie. Fata săracă din fața magazinului de bomboane, Carlitos pozând mândru în foaierul hotelului și băiețelul unui diplomat american, îmbrăcat într-un costum miniatural cu cravată.

— *Sí!* aplaudă Miguel. Următoarea generație. Viitorul.

Miguel ia apoi fotografia băiețelului american și o plasează între cei doi copii spanioli.

— Asta e, spune Daniel. America în Spania.

Amândoi zâmbesc, satisfăcuți de firele narative pe care le-au creat.

Miguel se dă un pas înapoi de lângă tejghea.

— *Muy bonito.* Așa faci întotdeauna?

— Nu așa fac, așa văd, îi explică Daniel. O singură fotografie trebuie să fie atât de puternică încât să spună singură o poveste, așa cum sunt fotografiile lui Capa. Nu am ajuns încă la acea măiestrie. Deocamdată, creez povești alăturând instantaneele. Dar...

Daniel bagă mâna în plic după negative.

— Se pare că lipsește o fotografie.

— *¿Ah, sí?*

Miguel rămâne tăcut, în timp ce Daniel cercetează negativele. Iat-o. Fotografia este pe film. De ce nu a developat-o Miguel?

Înainte ca Daniel să îl întrebe, Miguel arată spre fotografia care stă deoparte, în afara grupurilor. O întoarce cu fața în sus. Este fotografia Anei, cu zâmbetul ei luminos reflectat în oglinzile multiple ale liftului.

— Și asta? Unde se potrivește?

Daniel se uită la fotografie. Este perfectă. Naturală și veselă, ca și conversația lor din subsol.

— Presupun că asta este o poveste aparte.

Începe să adune fotografiile.

Miguel râde din toată inima, suficient de puternic încât hohotul să se reverse afară pe stradă și să salte printre mingi.

— Exact așa ar spune și Rafael.

Daniel strecoară pozele la loc în plic.

— Rafael este iubitul ei?

Miguel remarcă faptul că Daniel îi evită privirea, așteptând totuși un răspuns.

— Nu, texanule, răspunde el, liniștit. Rafa este fratele ei mai mare.

Și, după o pauză, adaugă:

— Are și o soră mai mare.

Daniel dă din cap fără să își ridice ochii. Duce mâna la portofel ca să plătească.

— *Gracias*, Miguel. Dar... cred că ai sărit peste o poză de pe rolfilm.

Miguel ia banii de la Daniel și bate darabana în tejghea, cu degetele lui pătate de nicotină. Dispare în spatele draperiei. Când își face din nou apariția, ține o poză în mână.

— *Ay*, am crezut că poate asta a fost o greșeală.

O așază pe tejghea.

Robele în mișcare ale călugăriței întoarse. Privirea goală a copilului mort. Imaginea este exact așa cum și-o amintește Daniel. Este obsedantă, tulburătoare. Este o poveste, dar care anume? Ar fi trebuit să fie mai atent la ceea ce îl înconjura, la clădirile de pe stradă.

Miguel își drege glasul.

— Ești foarte talentat. Dar, ține minte, Spania nu este țara ta. Ai grijă, *amigo*.

Garda Civilă i-a transmis un mesaj asemănător. Daniel știe că avertismentele sunt menite să îl descurajeze. Ar trebui.

Dar nu o fac.

Domnul Capa, specialist în școala de fotografie sub ploaia de gloanțe, a fost genul de artist de prim-planuri care i-a făcut pe veteranii trupelor combatante să clipească de uimire... A sărit împreună cu parașutiștii în Germania, a aterizat pe plaja din Normandia în Ziua Z, a fost într-una dintre trupele de avangardă care au sosit în Anzo. A ridicat din umeri în fața riscurilor, remarcând că: „pentru un corespondent de război să rateze o invazie este ca și cum ar refuza o întâlnire cu Lana Turner, după ce a ispășit o pedeapsă de cinci ani la Sing-Sing".

„Cameramanul Capa ucis în Vietnam: fotograful revistei LIFE,
mort în explozia unei mine terestre —
aflat pe front doar de câteva zile"
The New York Times, *26 mai 1954*

31

Ana stă pe trotuarul de lângă hotel, râzând de verișoara ei care pune o grămadă de întrebări.

— *Ay*, nu mai râde, o ceartă Puri. Julia trebuie să îl cunoască pe Ordóñez. Face costume pentru toți matadorii faimoși. L-a întâlnit în persoană? Spune-mi.

Ordóñez. Pentru verișoară, el reprezintă perfecțiunea spaniolă. Luptător de coridă, soț, tată.

— Julia nu vorbește despre clienți. Știi asta, spune Ana zâmbind.

Puri este extraordinar de naivă. *La Sección Femenina*, aripa feminină a mișcării fasciste, are succes la verișoara ei. Femeile ar trebui să aspire la arhetipul cultural suprem — Fecioara Maria.

Pentru unele fete, natura desființează doctrina de îndată ce încep să fie remarcate de băieți. Ana se întreabă când ar putea lumea inocentă a lui Puri să devină mai complicată. Fotografia făcută de Daniel la petrecerea texană, în care fata senzuală trimite o bezea spre obiectiv, îi revine în minte. Aceea e iubita lui?

— Este adevărat că prietenul lui Rafa va lupta lângă Talavera de la Reina?

Ana îi dă la o parte o șuviță de păr Juliei, care-i flutură pe frunte, și o ia de mână.

— Puri, în cele câteva minute pe care le avem la dispoziție, hai să vorbim despre altceva decât luptele cu tauri. Ce mai fac unchiul și mătușa?

— Sunt bine, zice ea oftând. Mama ar vrea să le vadă pe Julia și pe Lali. A trecut o lună.

Ana dă din cap. Mama lui Puri este mătușa ei, Teresa, sora mai mică a mamei sale. Mătușa Teresa a avut grijă de Ana, cât timp mama ei a fost la închisoare. Ar vrea să știe mai multe despre ultimele zile de viață ale mamei ei, dar mătușa încă refuză să îi dea vreo informație. Este prea dureros sau prea primejdios? Ana evită alternativa „este prea rușinos".

— *¡Dios Mío!* Ana, ia uită-te. Bărbatul înalt. Este un actor faimos?

Ana își îndreaptă privirea spre stradă. Nu este un actor. Este Daniel. El o vede și îi face cu mâna. Ea îi răspunde.

— Este un oaspete al hotelului, șoptește Ana.

— *Ay, mi madre*, și îl cunoști?

Puri își aranjează grăbită părul și fusta.

— Bună. Ești în pauză? o întreabă Daniel pe Ana.

Ana dă din cap.

— Aceasta este verișoara mea, Purificación. Ne-am întâlnit să stăm de vorbă, câteva minute. Ea nu vorbește engleza.

Daniel se prezintă lui Puri, în spaniolă.

Puri face ochii mari.

— De unde sunteți? îl întreabă ea.

— Din Texas. Dar mama mea este din Spania. Din Galicia.

— Și *el Caudillo* este din Galicia, remarcă Puri, dând din cap.

— Ah, da? se miră Daniel.

Puri dă din nou din cap, studiindu-l.

— Câți ani aveți?

Ana îi aruncă o privire, cerându-și parcă scuze, dar Daniel zâmbește.

— Nouăsprezece, în curând.

— Nouăsprezece, dă din cap Puri. În Texas, sunteți catolici?

— Puri! exclamă Ana.

— Am auzit că unii americani nu sunt catolici.

— Mulți americani nu sunt catolici, îi confirmă Daniel.

— De ce? întreabă Puri.

— Pentru că unii sunt protestanți, alții sunt evrei. Sunt o mulțime de religii în America.

Puri își încrețește fruntea, nedumerită.

— Îmi cer scuze, *señor*, intervine Ana, încercând să redirecționeze conversația în engleză. Ea nu a întâlnit mulți americani. Este doar curioasă. Nu vrea să vă jignească.

— Dar nu sunt jignit. Mama mea este catolică. Tata a trebuit să se convertească pentru a se putea căsători cu ea. Este un soi de supliciu în Texas.

Puri se încruntă auzindu-i vorbind în engleză și excluzând-o pe ea din conversație.

Daniel se uită la Ana.

— Știi, tocmai am luat fotografiile de la Miguel.

— Sunteți mulțumit?

— Cred că da. Mi-ar plăcea să aflu și părerea ta. Dar ar trebui să fiu cu băgare de seamă.

Daniel își coboară glasul.

— Ai auzit? Băieții din Dallas se rătăcesc prin subsol.

Ana îl privește în ochi.

— Da, am auzit. Probabil porniți în căutare de gheață.

Ea aruncă o privire ca din întâmplare în lungul străzii, încercând să își ascundă roșeața ce îi urcă pe gât. Speră ca el să nu observe.

A observat-o. Rânjetul lui i-o spune.

Ana își dă seama că Puri se străduiește să descifreze schimbul lor de cuvinte, încercând să intre și ea în conversație. Ochii lui Puri aterizează pe cizmele lui Daniel. Sunt de culoarea caramelelor, au botul pătrat și au mare nevoie să fie lustruite.

— Călăriți un cal în Texas? întreabă ea.

— Da. Avem un murg pe nume Tony.

— Aveți un cal pe nume Tony?

Puri izbucnește într-o serie de chicoteli nervoase.

Daniel se uită la Ana.

— Presupun că am spus ceva amuzant? Ei bine, mă duc la mine în cameră.

Le face cu mâna fetelor și o pornește pe trotuar, îndepărtându-se.

Puri o înșfacă pe Ana de braț.

— Tocmai am făcut cunoștință cu un american, șoptește ea.

— Da, ai făcut.

— Încântată de cunoștință, Daniel! strigă Puri după el.

— Și eu la fel, Puri.

Arată cu degetul spre Ana și rostește în engleză:

— Mi-a spus pe nume. Sună destul de bine, nu crezi?

El zâmbește și ridică din umeri.

— Ce-a zis? întreabă Puri.

— A zis la revedere, răspunde Ana, urmărind cum silueta lui Daniel lasă o umbră prelungă în urmă, pe trotuar.

{ 32 }

Puri se uită lung la verișoara ei. Ana minte. Din nou. Băiatul american i-a spus mai multe decât la revedere. Oare Ana vorbește cu mulți băieți de la hotel? Este supravegheată cum trebuie când face curățenie în camerele lor? Obrajii Anei sunt îmbujorați. Și acea privire din ochii ei, oare despre asta a fost avertizată Puri?

Puri se gândește la tot ceea ce ar putea vedea Ana la Hilton. Să fie unii dintre oaspeți protestanți și evrei, așa cum a menționat Daniel? Sora Hortensia spune că americanii sunt cunoscuți drept indecenți și libertini. Puri se gândește la asta cu compătimire, dar și cu fascinație, în același timp. Ce înseamnă, mai exact, indecență? A fost indecent din partea ei să strige după Daniel pe stradă?

Părinții ei șușotesc despre Ana. Spun că nu este vina ei. Spun că Ana este o fată frumoasă, pedepsită de sângele tatălui ei.

Sânge republican. „Roșiii" au încercat să abată Spania de la virtute. Dar ce înseamnă asta, mai precis? se întreabă Puri. Și de ce nu îi răspunde nimeni la întrebări?

— Îți mulțumesc că ai venit să mă vezi, îi spune Ana, cu drăgălășenie.

Puri o îmbrățișează pe verișoara ei. Biata Ana. Dar poate că nu este totul pierdut. Poate că Puri ar putea s-o ajute pe Ana așa cum îi ajută pe orfanii de la Inclusa.

Poate că ar putea s-o salveze.

Femeile senzuale au ochii adânciți în orbite, obrajii îmbujorați, urechile transparente, bărbia ascuțită, buzele uscate, mâinile năduşite, talia frântă, pasul nesigur și o înfățișare generală tristă... Doar imaginația lor dereglată rămâne activă, cu reprezentarea de imagini lascive care le-o ocupă în totalitate. Femeia senzuală nu trebuie să se aștepte la o slujbă serioasă, la un respect serios, la sentimente curate sau la tandrețe din partea cuiva.

— Părintele García Figar
Medina, *revista mișcării* Sección Femenina, *12 august 1945*

{ 33 }

Rafa îl găsește pe Fuga în șopronul cimitirului. În majoritatea nopților, când Fuga nu hoinărește aiurea sau nu îl vizitează pe Rafa, doarme aici. În colțul colibei de tablă ondulată, printre mormanele de lopeți, se află un felinar și un balot de paie. În afară de hainele lui zdrențuite, Fuga mai deține două lucruri, din câte știe Rafa — o poză decupată dintr-o revistă cu taurul Miura și un mic pandantiv de aur, cu chipul senin, pictat de mână, al Preafericitei Maici Maria.

Atmosfera din șopron este încărcată cu o energie explozivă, ciclonică.

— *¿Qué pasa?* întreabă Rafa.

Fuga umblă în sus și-n jos prin spațiul strâmt, cu nările fremătând, încleștându-și și descleștându-și degetele. Furia îi clocotește prin corp cu asemenea forță încât i se poate observa vibrația.

— *Cálmate.* Spune-mi ce s-a întâmplat.

Fuga își ridică încet mâna și îi arată.

Un coșciug mic din placaj stă jos, pe pământ. Este pentru un copilaș.

— *Ay*, e foarte trist, încuviințează Rafa. Bietul *niño*.

Rafa îl înțelege pe prietenul său. Fie că sunt bolnavi, cu dizabilități sau orfani, copiii vulnerabili stârnesc în Fuga sentimente profunde. I se pare nedrept. Vrea să-i protejeze.

— Nimeni nu ne-a protejat pe noi. Nimeni, spune el adesea.

— O să te ajut să-l îngropi. În doi va merge treaba mai repede.

Rafa face un pas spre coșciug, dar Fuga îi blochează drumul. Se uită în jos la Rafa și clatină din cap.

— *¿Por qué?*

Furia lui Fuga explodează. Lovește în coșciugul copilului cu toată forța dinăuntrul lui. Cutia de placaj zboară prin șopron ca o rachetă, izbindu-se de perete.

— ÎNCETEAZĂ! strigă Rafa. Ce faci?

Fuga începe să umble din nou în sus și-n jos prin șopron.

— *¡Ay, no! ¡Ay, no!* se tânguiește Rafa.

Dă fuga la perete și începe să caute cadavrul printre bucățile coșciugului sfărâmat. Ridică o bucată de muselină murdară și se uită înnebunit în jur. În cele din urmă se oprește, gâfâind și cuprins de panică.

— Fuga, unde este copilul?

Fuga clatină din cap.

— Unde este copilul? Ce ai făcut cu copilul?

— Nu este niciun copil, șuieră Fuga.

Inima lui Rafa bate nebunește. Trage adânc aer în piept, încercând să își țină vocile în spatele barierei. Degeaba. Amintirile sar peste gard.

— Coșciugul este gol! Nu este niciun copil!

Fuga începe să îl îmbrâncească și să îl lovească, urlând:

— Înțelegi? Nu este niciun copil!

Rafa îl apucă de umeri pe prietenul său.

— *Tranquilo, amigo.* Nu înțeleg. Te-au pus să îngropi un coșciug gol?

Fuga dă din cap. Se duce la patul lui din paie și îl lovește cu piciorul, stârnind un nor de praf.

— Cine ți l-a adus?

Fuga se uită fix la peretele șopronului.

— Clinica. Multe dintre coșciugele pe care le aduc sunt prea ușoare.

— Clinica de maternitate îți cere să îngropi coșciuge goale? Nu înțeleg. De ce?

Fuga se întoarce vijelios spre el.

— Pentru că acești copii nu sunt morți.

34

— O livrare pentru camera 760.

Camera 760. A lui Daniel.

— *Gracias*, spune Ana.

Administratorul lasă să cadă o cutie în coșul ei.

Odată ajunsă în lift, Ana aruncă o privire la cutie. Este o rolă de bandă adezivă. Recunoscătoare pentru oportunitatea de a-l vedea pe Daniel, își compune în gând o scuză pentru întrebările lui Puri.

El îi deschide de la prima bătaie în ușă.

— *Hola, señor.* Administratorul mi-a cerut să vă aduc asta.

Ana îi întinde cutiuța.

— Mulțumesc.

Daniel ține ușa deschisă cu piciorul.

— Vrei să intri o clipă?

Ana rămâne încremenită în hol.

— Este nevoie să vă fac curățenie în cameră, *señor*?

— Curățenie? Nu, aș vrea să îți arăt fotografiile mele.

— Probabil că doriți să vă aranjez draperiile?

— Nu, sunt bine așa cum sunt.

Ana rămâne afară, zâmbind, până când lui Daniel îi pică fisa. Nu are voie să intre în cameră fără să i se ceară un serviciu.

— Oh, ai putea să mă ajuți să deschid ușa de la balcon?

— Bineînțeles, *señor*.

Ana își mută coșul de pe șold și intră. În apartament este deja cald, dar va deveni de-a dreptul înăbușitor în câteva minute. Cu toate acestea, ea deschide ușa.

Pe podea, lângă perete, este un mozaic de fotografii. Daniel îi face semn să se apropie de ele.

— Le-am grupat împreună cu Miguel, îi explică el. Fiecare secțiune ar trebui să spună o poveste. O să fie mai ușor de văzut, după ce le voi lipi pe perete.

Ana dă din cap, uitându-se cu atenție la fotografii. Într-adevăr, spun o poveste. De fapt, spun multe povești.

— Îți plac? o întreabă el, ștergându-și nădușeala de pe frunte.

— *Sí*. Foarte mult, *señor*. Mai ales fotografiile cu copii.

Ana menționează copiii, dar, de fapt, stă cu ochii lipiți de fotografiile de la dineul familiei Van Dorn. Studiază masa lungă și elegantă, cupele strălucitoare din cristal, ciorchinii de struguri proaspeți, atârnați printre candelabrele de argint. El a surprins totul.

Aerul din cameră devine dintr-odată greu, apăsător, înfășurându-se în jurul Anei. Ea își scoate un evantai micuț din buzunarul șorțului.

— Nu este prea cald cu ușa deschisă, *señor*? Să pornesc ventilatorul? îl întreabă ea, fluturând evantaiul în dreptul feței.

— Nu, mi-e bine.

Daniel trage de poalele cămășii lui de cowboy. Capsele scot mici pocnete, când o descheie.

— Așadar, ai primit biletul meu.

— Da, mai multă gheață, râde Ana încetișor, făcând eforturi să nu se uite la el.

Daniel stă cu ochii pe ea. Îi simte privirea, serioasă, de parcă ar încerca să surprindă momentul pe film.

— În bilet am pomenit despre o idee, spune el.

— Da, este o idee foarte bună, îi confirmă Ana. Îmi place cum ați ordonat fotografiile.

— Oh.

Daniel face o pauză și își trece o mână prin părul transpirat. Își coboară vocea. Se uită în ochii ei.

— De fapt, nu asta e ideea la care mă referam.

În capul Anei se pornesc sunete de alarmă, în vreme ce un amestec de speranță și spaimă îi bate în piept. Daniel se apropie de ea. Cămașa lui în carouri atârnă descheiată, dezvăluind privirii tricoul alb și umed de dedesubt.

— Mă gândeam, ei, mai bine zis speram..., spune el, încet.

Ana se uită la fotografii, în loc să se uite la Daniel. Știe că ar trebui să se îndepărteze, dar picioarele i-au prins rădăcini în podea. N-ar trebui să îi permită să stea atât de aproape de ea. N-ar trebui să inhaleze mirosul parfumului său scump. Dar rădăcinile cresc, șerpuind până în subsolul întunecat, de piatră.

— Speram c-ai putea lucra la un proiect împreună cu mine, spune Daniel.

— Un proiect?

Vocea ei este o șoaptă. Evantaiul, bătaia aripilor unui fluture.

— Aș vrea să creez o poveste despre viața din Spania, dar văzută prin ochii tinerilor ca noi.

O poveste. Despre Spania. Rădăcinile plesnesc. Anei i se prăbușește inima, simte golul în stomac. O năpădesc, în egală măsură, dezamăgirea și ușurarea.

— De ce? întreabă ea, îndesând evantaiul, odată cu speranța ei deșartă, înapoi în șorț.

— Ca să arăt deosebirile și asemănările dintre noi, dintre Statele Unite și Spania.

Ana se îndepărtează de Daniel.

Ce asemănări ar putea vedea el între ei? Daniel poate călători oriunde în lume. Este moștenitorul unui imperiu financiar, duce o viață de privilegiat și se bucură de orice libertate imaginabilă. Poate vota la alegeri, se poate ruga oricărui Dumnezeu vrea el și își poate exprima opiniile și tot ce simte cu voce tare, în public.

— Am putea rămâne anonimi, adaugă Daniel, repede. La fel ca Robert Capa și Gerda Taro. Tu ai putea fi Jane Doe.

— Jane Doe?

— *Sí*, Jane Doe înseamnă „o femeie anonimă". La fel ca Jane, ai putea să îmi furnizezi o perspectivă asupra Spaniei pe care nu o pot obține de unul singur. Am putea lucra împreună. Tu ești un subiect bun, dar și un fotograf bun. Uite.

Daniel îi indică două fotografii de pe birou. Una este poza Anei, făcută în lift. I-o dă.

Ea se strâmbă.

— Gura mea este chiar atât de mare?

Urăște dintele de aur din partea laterală. Pune fotografia la loc pe birou.

— Nu este nicio gură mare. Se numește un zâmbet luminos. Nu vrei poza?

Ea clatină din cap. Lângă poza ei e fotografia pe care i-a făcut-o ea lui Daniel, în bombonerie. Colțul stâng al gurii lui e ridicat, pe punctul de a izbucni în râs. El se uită la obiectivul aparatului cu ochi atât de sinceri și, cu toate acestea, este evident faptul că nu e locul lui în mijlocul dulciurilor frumoase. Fotografia pe care i-a făcut-o *este* bună. Este frumoasă. Dar nu are nicio legătură cu fotografia ei.

Cât despre proiectul lui — dacă Daniel i-ar face o cerere oficială directorului de hotel, oare ar putea lucra împreună?

Avertismentul surorii ei e ca o șoaptă puternică.

Ana își ia coșul și pornește spre ușă.

— Îmi pare foarte rău, *señor*, dar nu cred că vă pot ajuta cu proiectul dumneavoastră. Hotelul mă ține foarte ocupată.

Daniel rămâne pe loc, cu mâinile înfundate în buzunarele de la spate ale jeanșilor. Înclină capul, înțelegător.

Când Ana dă să treacă pe lângă măsuța de cafea, se oprește. Imaginea din revista hotelului Hilton îi dă fiori pe ceafă.

Crucea masivă din granit.

Este cocoțată pe un munte din nord-vestul Madridului, printre colții ascuțiți din piatră. Are o înălțime de o sută cincizeci de metri și poate fi văzută de la peste treizeci de kilometri distanță.

El Valle de los Caídos. Valea celor Căzuți.

Textul din revistă are un ton strident și ademenitor:

În construcție de aproape douăzeci de ani, Valea celor Căzuți se apropie de finalizare. Vizitatorii vor putea curând să cunoască acest frumos loc de odihnă și meditație, în memoria tuturor celor care au căzut în glorioasa cruciadă.

Răchita din mânerul coșului trosnește în strânsoarea ei. Face semn spre revistă.

— Știți ce e ăsta?

— Da, locul unde vizitatorii străini vor afla despre Războiul Civil Spaniol.

— Asta credeți dumneavoastră? se miră Ana.

— Am înțeles greșit? întreabă el. Mă gândeam să îl vizitez ca să fac fotografii. Uite, vezi, de aceea am nevoie de ajutorul tău. Eu nu înțeleg, dar Jane Doe poate să îmi explice.

Ana se holbează la el, în timp ce simte cum i se ridică un nod în gât. Așadar, astfel vede lumea Spania? Își închipuie că Valea celor Căzuți e un loc de unde poți cumpăra suveniruri? Monumentul este construit de prizonierii republicani.

Ana se întoarce la fotografiile de pe podea, oprindu-se la cea care îi atrage imediat atenția. Ridică de jos poza călugăriței cu pruncul și o azvârle pe măsuță.

— Uneori, nu există nicio explicație, *señor*. Bună seara!

Iese din cameră, simțind că nu mai are aer. După colțul holului, se lipește cu spatele de perete și se lasă să alunece pe podea, luptându-se din răsputeri să nu plângă.

În Valea celor Căzuți înflorește un sat cu două mii de muncitori și familiile lor... O minunată combinație de măreție, maiestuozitate și simplitate. Recomandăm neapărat o vizită.

Revista Castellana,
Hotelurile Hilton, iulie 1957

35

Merg pe întuneric. Cerul nopții se întinde în lung și în lat peste Madrid. Pașii lor răsună înfundat prin colbul ce acoperă drumul de țară. Rafa încearcă să mai schimbe o vorbă, dar Fuga merge cu pași mari și apăsați înaintea lui, ca în transă. Nu rostește decât un singur cuvânt: *mentirosos*.

Mincinoșii.

În această după-amiază, au exhumat corpul unui băiețel de patru ani, pentru neplată. Familia, prea săracă pentru a putea plăti chiria pentru lotul din cimitir, a stat uitându-se și plângând, în vreme ce rămășițele pământești ale copilului au fost scoase și mutate într-o groapă comună. Bunica jelea și blestema.

— Vă rog, *señora*, a încercat să îi explice Rafa. Nu este vina noastră, ne facem doar meseria. Dacă nu muncim, nu mâncăm.

— Să dea Dumnezeu să mori înecat cu pâinea pe care o câștigi din asta! i-a trântit-o femeia îndurerată.

— Fuga, nu ne blesteamă pe noi, zice Rafa. E doar din cauza durerii.

Rafa știe că Fuga nu doar că suferă pentru băiat, ci se vede pe el în fiecare copil sărac, în fiecare groapă umplută cu oseminte. Cu fiecare lopată de pământ, se îngroapă pe el însuși.

— *Mentirosos*, șuieră Fuga.

— Gândește-te la ce mi-ai spus tu mie, zice Rafa. Ai spus că să nu îngăduim să ne lăsăm otrăviți de împrejurări. Planul tău este onorabil.

Fuga dă din cap și scuipă în șanțul de pe marginea drumului.

Rafa se gândește la angajamentul prietenului său. Fuga a declarat că o să lupte pentru copii — pentru copiii nevinovați, nedoriți și pierduți ai Spaniei. O să folosească banii câștigați din lupta cu taurii ca să plătească pentru loturile copiilor din cimitir. Îi va salva pe copiii nevoiași din „căminele" abjecte. Acesta este planul lui.

Fuga se oprește și îi face semn să păstreze tăcerea. Să fi fost glasul unei păsări? Dau fuga spre un pâlc de chiparoși din apropiere. Culcați pe burtă, stau cu urechile ciulite.

Rafa nu îl aude decât pe Fuga. Cu nările fremătând gata de luptă, Fuga este animat de hotărâre înflăcărată. Mantra luptei cu tauri este: „Ca să devii toreador, mai întâi trebuie să devii tu însuți taur". Fuga este de multă vreme un taur. Are curajul și puterea de a se lupta cu orice om sau animal, și cu o finețe remarcabilă, totodată. Însă, uneori, Rafa își face griji că prietenului său îi lipsește grația necesară unui *torero*.

Pășunea lui Don José Isasa Cuadros nu este departe. Rafa speră ca Fuga să fi auzit doar o bufniță. Speră că, la ora aceasta târzie din noapte, Corbii dorm în paturile lor de campanie din barăci. Atât de disprețuiți sunt Corbii, încât nu patrulează în zonele în care locuiesc. Riscul la care și-ar expune familiile ar fi mult prea mare.

— Poate ne vom antrena într-o altă noapte, șoptește Rafa.

Fuga nu răspunde. După ce respiră adânc de câteva ori, se ridică și o pornește din nou la drum. Rafa îl urmează pe prietenul său spre pășune, sclipirea lunii fiind singura lor busolă.

Majoritatea matadorilor sunt gentlemeni, *toreros* pregătiți tradițional. Joselito, Belmonte și Manolete, toreadorul adorat de spanioli — Rafa îi venerează pe toți. Când a murit Manolete, o bucată din Spania a murit odată cu el. A fost străpuns cu coarnele în coapsă și echipa de chirurgi nu l-a putut salva. El și Fuga nu au chirurgi. Nu îi sprijină nimeni.

Merg mai departe, prin întunericul care se strânge în jurul lor. Rafa ține să îi reamintească:

— Lumea în care încercăm să pătrundem e o lume a oamenilor cu trabucuri barosane, automobile scumpe și relații solide, de mai multe generații. Știi asta. Dar este totodată o lume în care curajul și talentul sunt mai presus de origini și clasă, Fuga. Dacă un matador este cu adevărat talentat, sângele care îi curge prin vene nu este judecat. Este protejat.

Fuga încuviințează.

Este absolut ilegal să te antrenezi cu taurii de pe pășunea unui crescător de vite. Dacă ești prins, pedeapsa e imediată — și capitală. Rafa va merge să se spovedească înaintea slujbei de duminică. O să-l roage din nou pe preotul din Vallecas pentru iertare și curaj. Rafa și-a luat angajamentul că, de îndată ce va câștiga banii ce i se cuvin fiindcă face parte din *cuadrilla* lui Fuga, anturajul său, o să-i răsplătească în secret pe crescători, pentru că le-a chinuit taurii. Ăsta e planul lui.

Ajung la pășune. Răsuflările agitate și zgomotele făcute de copitele taurilor răsună puternic în aerul neclintit al nopții. Fuga își desfășoară pătura ruginie. Se uită la Rafa și dă din cap.

— În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, amin, spune Rafa.

Face semnul crucii.

Se strecoară amândoi prin gard.

36

Un băiețel de șase ani o vede pe Puri și îi face cu mâna, disperat.

— Ce este, *chico*?

El își ridică micuța lui mână dreaptă, cu pumnul strâns. Îi face semn lui Puri să meargă într-un colț și acolo își deschide pumnul.

În centrul palmei se află un dinte. Puri bate din palme, încântată.

— Minunat! Ia să văd, zice ea.

Băiatul zâmbește mândru, arătându-i un gol mare între dinții din față.

— Știi ce înseamnă asta, nu-i așa? îl întreabă Puri.

Băiatul dă din cap.

— *Sí*, continuă Puri. Diseară, o să-ți pui dintele sub pernă. Ratoncito Pérez, șoricelul care locuiește într-o cutie de biscuiți, o să te viziteze în timp ce dormi. O să ia dintele și o să-ți lase în schimb o surpriză.

Puri îl îmbrățișează pe copil, iar el țopăie de încântare. Copiii mai mari de la Inclusa au mai puține șanse de a fi adoptați, așa că Puri îi răsfață ori de câte ori este posibil. Îi place să joace rolul lui Ratoncito Pérez.

O călugăriță trece în fugă pe lângă Puri.

— Nu mai tândăli. Sunt scutece de schimbat, copii de îmbăiat și de hrănit.

Puri se îndreaptă spre salonul cu bebeluși, nerăbdătoare să îi împărtășească Sorei Hortensia vestea despre dinte.

Sora Hortensia stă lângă pătuțul lui Trifoi, prinsă într-o discuție cu o femeie însărcinată și cu soțul acesteia. Puri intră neobservată. Se ocupă de copiii din apropiere, trăgând cu urechea, în același timp.

— Soția mea s-a săturat să tot poarte o pernă peste burtă. Nu ne place deloc această situație, îi șoptește bărbatul.

Puri își dorește nespus să se uite la femeie, dar știe că-i mai bine să n-o facă.

— Copila ar putea fi soluția, răspunde Sora Hortensia. Este încă foarte mică.

— Este mică, totuși e prea mare ca să fie o nou-născută, mai ales dacă pretindem o naștere prematură. Pentru suma considerabilă pe care o plătim, vrem un nou-născut.

— Și o să aveți unul, șoptește Sora Hortensia. V-am prezentat-o pe aceasta doar ca o variantă, deoarece soția dumitale nu se simte în largul ei în situația de față. Haideți să discutăm în biroul meu.

Puri le numără pașii pe podeaua din gresie, în timp ce se îndepărtează. Se întoarce să se uite. Nu este prima oară când se întâmplă așa ceva. Sora Hortensia i-a spus că unele cupluri se simt rușinate din pricină că nu pot procrea. Susține că presiunea socială, în asemenea cazuri, este atât de mare, încât uneori o femeie preferă să se prefacă cum că este însărcinată, decât să admită că adoptă un copil. Când se întâmplă astfel, trebuie să păstreze secretul femeii cu orice preț. Este un păcat să dai în vileag secretul altcuiva.

Puri se gândește la familia Anei. Fiind copii de republicani, trebuie să aibă multe secrete. Și-atunci, cum a reușit Ana să obțină o slujbă la marele hotel american?

Trifoi începe să plângă și Puri se duce să îi verifice scutecul. Se bucură că perechea de adineauri nu a ales-o pe ea. Bărbatul era buhăit și sumbru. Nu i-a plăcut felul în care s-a referit la suma considerabilă de bani, nici că așa a forțat-o pe Sora

Hortensia să îl asigure că îi va face pe plac. Trifoi trebuie să aibă parte de o familie frumoasă și bună. Și-ar dori s-o adopte unul dintre neînfricații matadori. O familie spaniolă de vază să adopte un orfan ar fi incredibil de emoționant.

Gândul acesta îi readuce în minte visul de noaptea trecută. Puri scormonește prin memorie, încercând să reînnoade firul narativ care dă să se șteargă rapid. Un matador înalt, frumos și plin de grație a venit la ea. Purta un costum de lumini de un albastru-regal, acoperit cu fireturi aurii. Ea și-a ridicat privirea la el și a zâmbit. Și el i-a zâmbit, la rândul lui. Și atunci Puri își dă seama. Matadorul din vis nu este Ordóñez. Este Daniel, cowboy-ul texan pe care l-a întâlnit pe stradă.

37

Din ce cauză o supără Valea celor Căzuți pe Ana? Daniel cercetează fotografiile care acum sunt lipite pe peretele apartamentului său din hotel. N-ar fi trebuit să îi ceară să lucreze la proiectul lui. A făcut-o să se simtă stânjenită. Dar atunci când stau de vorbă și ea îi zâmbește, el uită că Ana este doar o angajată a hotelului.

Se întoarce cu fața spre tatăl lui, care stă așezat pe canapeaua micuță.

— Cum a fost la Valencia? îl întreabă.

— Un oraș minunat. Marea frumoasă. Aș mai fi stat o zi, dar mama ta a vrut să se întoarcă pentru prezentarea de modă de la ambasadă. Și fiindcă a venit vorba, ar fi cazul să te îmbraci. Costum și cravată, astă-seară.

Daniel dă din cap.

Martin Matheson se ridică în picioare. Se uită la fotografiile fiului său, fixate pe perete.

Te rog. Măcar un compliment, gândește Daniel.

În loc de asta, tatăl lui izbucnește în râs. Arată la poza cu încheieturile julite ale lui Nick Van Dorn.

— Destul de nediplomatic pentru fiul unui diplomat. Băiatul ăsta e o figură, nu?

Daniel ridică din umeri.

Tatăl lui își drege glasul.

— Ce părere ai despre Ben, ziaristul? îl întreabă tatăl lui.

— Îmi place. Pare a fi un tip deștept. Pasionat de munca lui.

— Majoritatea ziariștilor sunt așa. Vor să obțină informația pentru articolul lor și sunt în stare de orice pentru asta. Este o afacere vicioasă. Ține minte asta.

Tatăl lui pornește spre ușă.

Cuvântul *afacere* îi aduce aminte de telegramă.

— Ascultă, tată. Am ceva de discutat cu tine.

Tatăl lui se oprește.

— Știu.

— Știi?

Dă din cap, cu o expresie plină de regret.

— Dan, îmi pare rău.

Sinceritatea tatălui său îi mai atenuează iritarea.

— Așteptam să îmi spui tu, continuă tatăl său. Înțeleg de ce i-ai ascuns asta mamei tale. Îi plăcea Laura Beth. Va suferi.

Laura Beth? Tatăl lui crede că vrea să vorbească despre Laura Beth?

— Tată...

— Știu toată povestea. Cineva i-a spus unchiului tău. Laura Beth pur și simplu nu știe ce vrea. Absolvirea a fost copleșitoare. Voi doi făceați o pereche frumoasă și ea provine dintr-o familie excelentă. Nu-ți face griji, sunt sigur — aproape sigur — că se va răzgândi.

O pereche frumoasă? Nu aveau nimic în comun. S-au întâlnit doar câteva luni, timp în care ea s-a sărutat și cu alți tipi. Oare el știe că Laura Beth avea impresia că mama lui era „prea etnică" și, prin urmare, că familiile lor nu se potriveau?

— Este în regulă, tată, au fost niște probleme.

— Orice relație are problemele ei. Și dacă tot a venit vorba...

Tatăl lui face o pauză de parcă și-ar alege cuvintele cu grijă.

— Daniel, mama ta și cu mine am trecut printr-o perioadă dificilă. Las-o puțin să respire, dacă poți. Este important pentru ea ca tu să te simți bine aici, în Madrid.

Rugămintea îl ia pe Daniel prin surprindere. Perioadă dificilă? Ce înseamnă asta? Se gândește din nou la telegramă. Ar vrea să pună mai multe întrebări, dar expresia de pe chipul tatălui său îl îndeamnă să nu o facă. Tonul lui este mai blând decât de obicei, în mod intenționat îmbunat.

— Bine, consimte Daniel.

— Mulțumesc, partenere. Plecăm la ambasadă în cincisprezece minute.

Iese din cameră.

Daniel rămâne cu ochii la ușă. Tatăl lui poate fi un om încăpățânat și, fără îndoială, dinamica relației tată-fiu a fost tensionată în ultimii câțiva ani. Dar lucrurile nu au fost niciodată încordate între părinții lui.

Ce a vrut să spună prin „perioadă dificilă"?

38

Ambasada americană este construită din blocuri mari de gresie albă. Aspectul transmite un amestec de trăinicie și rafinament. Un steag mare, roșu, alb și albastru, cu cele patruzeci și opt de stele ale sale, te salută deasupra intrării.

— Bine ai venit la ambasadă, Daniel. Mă bucur că ai putut să ni te alături.

Tatăl lui Nick, Shep Van Dorn, îi întâmpină într-o suită oficială de primire, la intrare. Van Dorn îi strânge mâna, apoi se uită la mama lui Daniel.

— Bună seara, María. Oh, Doamne, arăți superb. Ești sigură că nu faci parte din prezentarea de modă de astă-seară?

Mereu manierat și profesionist, Shephard Van Dorn este croit din altă stofă decât fiul lui. Nick stă într-un colț, în mijlocul unui grup de femei tinere și frumoase, iar în momentul când îl vede pe Daniel, fluieră cu putere. Fetele râd de gestul lui nepotrivit. Tatăl lui Nick nu râde.

— Ei, ce ziceți de asta? spune Nick, râzând. Cowboy-ul și-a dat cizmele la schimb pentru un costum. Arăți bine, Dan.

Entuziasmul lui Nick, alimentat de vin, binedispune grupul în timp ce se fac prezentările.

— Am făcut niște aranjamente ca să fentăm regulile. La clubul hotelului se va cânta niște Elvis, diseară. Ar trebui să vii și tu, îi propune Nick.

Ca și costumul de baie din două piese, Elvis și șoldurile lui unduitoare sunt considerate indecente în Spania.

Daniel dă absent din cap și se uită împrejur prin încăpere. Tânjește după aparatul său de fotografiat cu care să surprindă simulacrul evenimentului. Deși este o reuniune diplomatică și participanții provin din multe țări, atmosfera i se pare tipic americană lui Daniel, de parcă ar fi la un eveniment din Dallas.

Tinerele femei, îmbrăcate în rochii bățoase din tafta și purtând mănuși albe, sunt domnișoare care-și fac intrarea în societate, fiicele diplomaților, ale mogulilor și ale comandanților militari americani. Ele urmează colegii precum Wellesley și Bryn Mawr. Rochiile lor sunt de culori diferite, dar Daniel se teme că destinele lor sunt probabil similare. Vor face căsătorii avantajoase și vor fi trecute în râvnitul Registru al Înaltei Societăți din orașele lor de reședință. Însă asta este ceea ce își doresc ele cu adevărat?

Daniel se uită la mama lui. Se bucură că ea este diferită, că păstrează tradițiile spaniole acasă, chiar dacă știe că lucrul ăsta îi creează dificultăți în mijlocul societății din Dallas.

— Mama ta se trage din nobilimea spaniolă? l-a întrebat redactorul rubricii mondene de la *Dallas Morning News*, pe vremea când Daniel lucra la ziar.

Apartenența la un titlu aristocrat crește în mod semnificativ interesul cercurilor din înalta societate. Unii locuitori din Dallas angajează genealogi, în speranța că vor dezgropa vreun baron, mort de mult, în arborele familiei, fapt ce ar putea să le înlesnească accesul la clubul potrivit.

Femeile din Dallas urmăresc știrile mondene la fel cum urmărește un broker tranzacțiile la bursă. Laura Beth vorbea până la saturație despre următorul bal al debutantelor, organizat în onoarea nepoatei lui Henry Ford. Daniel știe că asocierea lui cu familia Laurei Beth i-a adus mamei lui un sentiment de conexiune cu înalta societate. Lui i-a adus unul de letargie, la fel ca prezentarea aceasta de modă de la ambasadă.

Îl repereză pe Ben Stahl în celălalt capăt al încăperii, absorbit într-o discuție cu Paco Lobo. Chiar în momentul în care Daniel pornește spre ei, se pomenește condus în salonul principal.

În uriașa încăpere sunt peste o sută de scaune așezate ordonat, pe rânduri. Daniel o ajută pe mama lui să se așeze, apoi ia loc pe un scaun dinspre culoarul de trecere, lângă părinții lui. Un amfitrion prezintă evenimentul și designerii de modă. Luminile se sting.

— Nu-i minunat? spune mama lui.

Daniel dă din cap, deși nu este de acord. Trebuie să fie incredibil de greu să fii diplomat. El nu s-ar descurca să navigheze printre nesfârșitele evenimente și discuții formale. În vreme ce femeile defilează pe podium într-o miriadă de ținute, mintea lui zboară la pozele lipite pe peretele din apartamentul său de hotel.

Publicul scoate exclamații de uimire.

— Uluitor, șoptește mama lui.

Daniel își întoarce atenția asupra podiumului. Un model tânăr, într-o rochie roz, sclipitoare, a acaparat mijlocul scenei. Se rotește încet, etalându-și rochia strâmtă și, de data asta, lui Daniel i se taie respirația. Partea din spate a rochiei lipsește, dezvăluind tot spatele femeii, până la talie. Materialul stă agățat pe marginea torsului ei zvelt și se adâncește sugestiv, întâlnindu-se într-un V frivol deasupra osului sacral al coloanei vertebrale. Pielea ei măslinie este fără cusur și lucește în lumina reflectoarelor. Ochii lui Daniel sunt lipiți de spatele ei. Își dorește cu disperare să fotografieze curba subtilă și mica adâncitură. Ea se rotește și ochii lui se ridică de la talia ei îngustă spre gât. Strălucește de parcă ar fi luminată din interior. Părul ei negru este pieptănat pe spate, lăsându-i fața liberă, mai puțin câteva șuvițe ondulate care îi încadrează pomeții înalți, ochii negri și gura plină.

Ea pășește pe culoarul dintre scaune.

Toate capetele se întorc.

Este incontestabil frumoasă.

Și atunci își dă seama.

Este Ana.

39

Daniel se ridică de pe scaun înainte de a se aprinde luminile. Modelele ies în șir indian pe o ușă din partea din față a salonului, iar el se duce după ele. Însă i-au luat-o alții înainte. Shep Van Dorn, însărcinatul cu relațiile publice al Statelor Unite, conduce ședința foto cu fotoreporterii. Un designer pozează cu femeile în fața unui fotograf oficial.

— Regreți că n-ai aparatul la tine? îl întreabă Nick, venind lângă el.

Habar n-ai tu, gândește Daniel.

— Cred că știi că aici nu o să ai parte de un sărut adevărat, îi spune Nick.

— Poftim?

— Aici, în Spania, fetele nu te vor săruta. Spanioloaicele decente sărută doar pe obraz până se mărită. La toate întâlnirile, vin însoțite. Se maturizează greu fetele de aici, îi explică Nick. Mama crede că este grozav. Mie mi se pare ciudat. Dar nu-ți face griji. Sunt o mulțime de fete americance mai mult decât dornice pe aici, dintre care poți să alegi.

Nick își golește paharul de sherry, remarcând direcția privirii lui Daniel.

— O recunoști? îl întreabă.

Daniel dă din cap.

— Se pare că modelul s-a îmbolnăvit. Rochia i se potrivea Anei, așa că au pus-o pe ea să o poarte. Ia vino, hai să ne facem o poză.

Nick se duce spre Ana sigur pe el.

— Hei, fată frumoasă. Felicitări, îi spune Nick, întorcându-se spre aparat cu un zâmbet bine exersat.

Fotograful le face o poză lor trei.

— *Gracias*, spune Ana.

Îi zâmbește politicos lui Daniel.

— *Buenas noches, señor.*

— *Hola*, Ana. Arăți minunat.

— Totul a fost în ultimul moment. Rochia, machiajul — am fost foarte emoționată.

— Nu s-a văzut că ești emoționată, spune Daniel.

— Serios? întreabă Ana și zâmbește mai larg.

— Foarte serios, păreai în largul tău, îi confirmă și Nick.

Shep Van Dorn conduce un mic grup de oameni spre ei.

— Și cea care a întors capetele tuturor este o simplă cameristă la Hilton, vă vine să credeți? trâmbițează tatăl lui Nick.

O simplă cameristă. Anei i se șterge zâmbetul.

— Ceea ce ne vine să credem, Shep, este că uneori ești un măgar, îl apostrofează Nick.

Tăcerea se lasă instantaneu, inconfortabil.

Shep Van Dorn scoate un hohot de râs exagerat.

— Nu-l luați în seamă pe fiul meu. Cred că Nick are o slăbiciune pentru ea. Dar, Sfinte Sisoe, cum am putea să îl învinovățim?

Adulții râd.

Nick îi aruncă o privire ucigătoare tatălui său și clatină din cap. Iese din încăpere ca o vijelie.

— Vrei să iei o gură de aer proaspăt? întreabă Daniel.

— Da, vă rog, răspunde Ana grăbit.

Daniel o conduce la o ușă înaltă din sticlă ce dă într-o curte interioară.

Ana se uită la cerul întunecat.

— Am găsit răspunsul, spune ea încetișor.

— Ce spui?

— Știu de ce iubesc americanii gheața. Aici, în Spania, noi bem vin. Dar americanii au cocktailuri fanteziste, pentru care trebuie gheață. Gin tonic, whisky cu sifon...

— Ana.

Ea se întoarce spre el.

— Îmi pare rău că ți-am cerut să lucrezi la proiectul fotografic. Mi-am dat seama că te-am supărat. M-am simțit groaznic de ieri încoace.

— Nu aveți de ce, *señor*. Fotografiile dumneavoastră sunt frumoase. Doar că e dificil, fiindcă...

— Uite-l aici.

Shep Van Dorn îi conduce pe părinții lui Daniel în curtea interioară.

— Ne întoarcem la hotel, Dan, îl anunță tatăl său. Trebuie să ne trezim devreme, mâine.

— *Querida*, ești pur și simplu superbă, exclamă mama lui Daniel, venind lângă Ana. Eu sunt María Matheson.

Daniel se uită de la Ana la mama lui.

— Mamă, ea este Ana.

— Încântată de cunoștință, Ana, spune mama lui, cu efuziune — evident, fără să își dea seama că Ana este camerista ei de la hotel.

— Văd că ai făcut cunoștință cu fiul meu.

Daniel și Ana fac un schimb de priviri.

— Încântată de cunoștință, *señor*, îi spune Ana lui Daniel.

El zâmbește, înăbușindu-și un hohot de râs.

— Și ce păcat că nu ai aparatul de fotografiat la tine, continuă mama lui. Mi-ar plăcea să am o fotografie cu această rochie.

Domnul Matheson atinge cotul soției sale, nerăbdător să plece.

— Ai fost absolut minunată în seara asta. Sunt foarte încântată că am făcut cunoștință, Ana, mai spune mama lui Daniel.

Face un semn aprobator din cap, înainte de a pleca.

Ce stânjenitor. Daniel își imaginează cum trebuie să se simtă Ana.

— Îmi cer iertare pentru asta.

— Nu vă faceți griji, *señor*. Nu sunt în uniformă... Nu arăt ca mine însămi.

— Arăți exact ca tine însăți. Eu sunt cel care arată diferit, afirmă Daniel, slăbindu-și nodul de la cravată.

Ea îi studiază costumul scump.

— Prefer jeanșii.

— Asta-i bine. Și eu la fel. Ai nevoie de o escortă până acasă?

Ana se uită la Daniel. Deschide gura să răspundă, dar se oprește.

— Ce gentleman!

Domnul Van Dorn îl bate pe Daniel pe spate.

— Frumos din partea ta că te-ai oferit, Dan, dar am aranjat ca o mașină a ambasadei să le ducă pe toate fetele acasă.

Ana rămâne pe loc, nemișcată. Daniel încearcă să-i descifreze expresia ciudată, privirea din ochi.

— Deci ne vedem mâine? întreabă el, sperând că ea va spune da.

Ea trage o dată adânc aer în piept. Modul în care Ana se uită la el îl face să vrea s-o ia de mână. Ea se întoarce și se grăbește să se îndepărteze.

Daniel o privește plecând, se uită lung la spatele ei frumos și se ocărăște în gând. Știe că tocmai a făcut o greșeală, dar nu e sigur care anume.

40

Ana vede biletul, dar se preface că nu îl vede. Colțul alb al hârtiei se ițește din buzunarul poșetei, o mică săgeată special lăsată ca să-i atragă atenția. Încearcă să își dea seama când i-a fost strecurat. Era biletul deja în poșeta ei când a plecat de la hotel?

Își trece mâna peste fusta verde a uniformei hotelului. Uniforma este cea mai frumoasă ținută pe care o are. Dar dintr-odată materialul i se pare aspru și scorțos, atât de diferit de rochia mătăsoasă. Modelul se îmbolnăvise, iar cei de la boutique erau disperați. L-au implorat pe șeful Anei să îi acorde permisiunea.

A fost o pură întâmplare. Nimic mai mult. Așa cum a spus și domnul Van Dorn, ea este o simplă cameristă. Își scoate o batistă decolorată din buzunar și se șterge la gură, înlăturând cu grijă urmele rujului scump.

Însă, în pofida avertismentelor surorii ei, Ana nu regretă această seară. A purtat o rochie frumoasă, o rochie pe care n-ar putea s-o aibă niciodată. A stat de vorbă cu un băiat chipeș, singură, în curtea interioară, și a fost tratată cu respect de mama lui. Pentru câteva ore, s-a simțit frumoasă. Și, pentru acel scurt interval de timp, frumusețea a părut posibilă.

Șoseaua pavată se termină, mașina continuând să înainteze pe drumul de țară.

— Opriți aici, vă rog, spune Ana.

— Sunteți sigură? întreabă șoferul. Este întuneric. Nu e nicio problemă să vă duc până acasă.

— *Gracias,* dar mi-ar plăcea să iau un pic de aer. Prefer să merg pe jos restul drumului, spune Ana.

Șoferul oprește și Ana iese din mașină.

O mașină diplomatică strălucitoare ar atrage prea multă atenție în Vallecas. Copiii mici ar alerga după ea, bărbații ar deveni suspicioși și femeile — Ana se gândește în mod special la femei — ar da fuga la Julia, bombardând-o cu întrebările și părerile lor.

Ar vrea să-i poată povesti Juliei despre seara ei. Cusutul este pasiunea Juliei. A petrecut ani în șir studiind desenele și tiparele designerilor spanioli ca Pedro Rodríguez și Cristóbal Balenciaga. Tare i-ar mai plăcea Anei să îi vorbească surorii ei despre fiecare detaliu al frumoasei rochii. Dar nu este posibil. Evenimentul a avut loc la Ambasada americană. Julia și-ar face griji.

Sedanul negru o ia din loc, îndepărtându-se. Ana merge singură pe drumul de țară și, când zgomotul motorului nu se mai aude, scoate biletul din geantă.

Acesta va fi sfârșitul tău.

Ana rupe biletul în bucățele mici, împrăștiindu-le din mers. Clipește des ca să își țină în frâu lacrimile ce amenință să-i curgă și se uită peste umăr, asigurându-se că nu este nimeni. Asigurându-se că nu vede nimeni dâra de bucățele de amenințare care duce drept la ușa ei.

41

Două și jumătate dimineața.

Daniel stă la o masă din colț, cu aparatul de fotografiat la îndemână, studiind mulțimea. Clubul de noapte al hotelului pulsează în ritmul muzicii, al conversațiilor și al fumului de țigară. Sticle de șampanie goale, cu gulerele de staniol mototolite și sfâșiate, zac în frapierele din argint. Ben Stahl este roșu ca racul și transpirat. Își târșâie picioarele pe ringul de dans, cu țigara aprinsă într-o mână și cu paharul de whisky în cealaltă. Mișcările lui ritmice nu au nicio legătură cu muzica, de parcă ar asculta cu totul alt cântec. Ben se distrează grozav, fără să își dea seama, după toate aparențele, că dansează singur. Daniel îi face o poză.

Nick se trântește pe scaunul de lângă el.

— Nu vrei să dansezi, Danny boy?

— Mă distrez foarte bine cu aparatul de fotografiat. Fac o mulțime de poze bune aici.

— În Texas aveți lecții de dansuri de societate, așa ca noi, în New York?

— Doi ani încheiați, îi răspunde Daniel, dând aprobator din cap.

— Și dansați dansurile alea texane trăsnite?

— Exact. Cel mai bine dansez în cizme.

Nick trage o dușcă din paharul lui.

— Așadar ce s-a întâmplat cu fata ta din Dallas? A fost o treabă serioasă?

— Ea a fost foarte serioasă... când a încercat să mă schimbe.

— Au! Bine c-ai scăpat, spune Nick râzând.

— Nu contează. Au mai fost și alte probleme.

Daniel profită de ocazie.

— Dar tu? Tatăl tău a spus că îi faci ochi dulci Anei. Sunteți împreună?

— Nți! Nu-mi place să fiu legat de cineva. Diplomații se mută la fiecare doi ani. La ce bun să mă atașez de o fată, dacă tot trebuie să o părăsesc? De altfel, nu e tocmai genul de fată acceptată în Registrul Înaltei Societăți.

— Vasăzică tu și Ana nu v-ați dat întâlnire niciodată?

Nick își lasă paharul jos.

— De ce ești atât de curios despre Ana?

— Nu am un motiv anume. Ea a fost însărcinată să se ocupe de familia mea aici la hotel. Pare interesantă.

Nick se uită în paharul lui gol. Un zâmbet i se desenează deodată în colțul gurii.

— Este interesantă. De fapt, Ana locuiește într-o zonă unică a Madridului. Este un loc minunat pentru a face fotografii. Ar trebui să treci pe la ea pe acasă.

— Zău? Nu ar fi prea mare deranjul?

— Nu, i-ar plăcea. Nu poate să socializeze propriu-zis la serviciu. Întotdeauna e cineva care îi supraveghează toate mișcările, știi?

Daniel se gândește la conversațiile lui cu Ana. Probabil că Nick are dreptate. Ea a spus că hotelul o ține ocupată. Nu poate intra în camera lui, dacă nu are o treabă anume de făcut.

— Ai un stilou? întreabă Nick. O să-ți scriu cum ajungi acolo.

Nick îi scrie în grabă informațiile pe un șervețel de cocktail și azvârle stiloul pe masă.

— Mi-e sete. Ție nu?

Daniel se uită la șervețel.

— Nu, cred c-o să mă duc la culcare.

Nick dă din cap și dispare în mulțime. Daniel își mai petrece un sfert de oră făcând poze și refuzând invitații la dans. Tocmai a pornit-o spre ușă, când Ben îl înșfacă de braț.

— Dan, vino repede. Este vorba de Nick.

Ben îl trage după el prin ușa din spate a hotelului, care dă într-o alee dosnică. Nick se zvârcolește pe pavaj, în vreme ce doi oameni stau aplecați peste el, lovindu-l cu pumnii și cu picioarele.

— Hei! răcnește Ben, apropiindu-se de ei. Încetați!

— Nu-i treaba ta, *culón*. Dispari!

Atacatorul, încărcat de adrenalină, îl îmbrâncește pe Ben, în vreme ce tovarășul lui continuă să îi care pumni lui Nick. Pumnul lui îi face falca lui Nick să trosnească înfiorător.

— Oh, Doamne, spune Ben împleticindu-se, o să-l omoare pe puști. Am spus să încetați odată!

Nick evident a capitulat, copleșit de cei doi bărbați. Daniel îi dă aparatul său lui Ben.

— Hai, gata. Destul, spune el, strecurându-se între ei.

Îl dă la o parte pe bărbatul călare pe Nick. De îndată ce face asta, ambii atacatori își întorc atenția asupra lui Daniel.

— Uite ce-i, nu am nicio problemă cu voi, zice Daniel. Ar trebui să plecați.

Unul dintre bărbați îi face un semn din cap celuilalt.

— *Nenaza.*

La auzul insultei, Daniel simte o pulsație ciudată la baza gâtului. Nu vrea să aibă necazuri cu tatăl său. Nu vrea să aibă necazuri cu Garda Civilă. Dar nu, nu este un fătălău. Daniel se proptește bine pe picioare, gata de luptă.

Bărbații se reped la el, lansându-și pumnii. Vocea antrenorului îi răsună în urechi:

Mâinile sus. Coatele jos. Mișcă-ți capul.

Un croșeu de stânga în plină față, o directă de dreapta în stomac. *Eschivă. Expiră când lovești cu pumnul.* Ăștia sunt bătăuși, nu boxeri.

Nas spart. Primul bărbat doborât la pământ. *Joc de picioare. Privește-ți întotdeauna ținta. Rotește-te în jurul ei. Rămâi în alertă, dar păstrează-ți calmul.*

Lovește cu toată puterea doar atunci când ești sigur că nimerești la țintă.

Și nimerește.

Ben bombăne de pe bancheta din spate a taxiului.

— Sfinte Sisoe, Nicky! În ce te-ai mai băgat de data asta? Ce mai cafteală. Și petrecerea abia începuse. Este trei dimineața.

Ben își aprinde o țigară.

— Hei, Dan. Dan! Tu ești OK, băiete?

Daniel se întoarce spre el, de pe bancheta din față. Pe față îi curg șiroaie de transpirație.

— Sunt bine, dar n-or să cheme poliția?

— Nu-ți face griji, cei de la hotel știu să îl cheme pe Shep, când e vorba de americani, nu poliția, spune Ben.

— Pe bune, nu se poate să cheme poliția, insistă Daniel.

— Ai cumva cazier, cowboy-ule? Relaxează-te, n-or să cheme poliția.

Nick geme. Zace prăbușit lângă Ben, înfășurat în prosoape însângerate. Fața burdușită i s-a umflat. Daniel ridică aparatul de fotografiat și se uită prin vizor.

Ben dă din cap.

— Este o fotografie bună. N-o să se supere. Nu după ceea ce ai făcut tu pentru el, Matheson.

Daniel îi face o fotografie, în timp ce mașina gonește spre spital.

{ 42 }

Ana se întoarce și se uită peste umăr. Buclele ei negre flutură ușor, luându-și zborul. Florile de cristal de pe rochia ei roz aruncă raze colorate, de parcă ar lumina printr-o prismă. Se reflectă pe spatele ei gol. Daniel face o poză.

— Dan, trezește-te, băiete!

Daniel deschide ochii. Shep Van Dorn stă în fața lui. Costum albastru impecabil, cravată roșie, pantofii temeinic lustruiți. Daniel se freacă la ochi.

— Unde-i Ben?

— A plecat. Dormeai buștean, spune Shep.

— Nick este bine?

— O să-și revină.

Shep se așază.

— Dan, nu am cuvinte să îți spun cât de mult apreciez ce ai făcut. Doctorii mi-au spus că încă o lovitură și leziunile i-ar fi fost permanente sau fatale. Ben a zis că te-ai luptat din greu să-l aperi pe Nick.

— Ce au avut cu el?

Shep își coboară glasul.

— Nick a avut câțiva ani foarte zbuciumați. Este dificil să fii fiul unui diplomat, e greu să-ți faci prieteni adevărați când te muți atât de des dintr-un loc într-altul. Dar uneori Nick e cel mai aprig dușman al lui. De curând, a intrat în datorii la jocurile de noroc. Bineînțeles că nu mi-am imaginat vreodată că se va ajunge aici și că vei fi și tu târât în povestea asta.

Van Dorn respiră adânc.

— Tatăl tău o să mă jupoaie de viu când o să audă. Era ferm hotărât să te țină departe de necazuri. Îți rămân dator, Dan. Dacă există ceva ce pot face pentru tine, te rog să nu eziți să îmi ceri. Vorbesc serios.

— Nimeni nu o să cheme autoritățile, așa e? întreabă Daniel.

Shep clatină din cap.

— Fiindcă sunt responsabil cu relațiile cu publicul, mă ocup de chestiunile americane în mod privat — dacă știi ce vreau să spun. Oamenii lui Franco sunt antrenați să tragă, fără întrebări.

Daniel oftează. Fără întrebări. Se pare că aceasta este mantra pentru Spania.

Înainte de a pleca de la spital, Daniel trece să vadă ce face Nick. Fața lui — de culoarea și forma unei prune stârcite — e monstruos de umflată.

— *Hola*, campionule, îl salută Nick. Îmi vor da drumul până diseară, așa că avem timp să ne întoarcem la club. Crezi că fața mea va fi gata până atunci?

Dă să râdă, dar imediat tresare de durere.

— Te-a găsit bătrânul?

— Da. Am stat de vorbă.

— E îngrijorat că tatăl tău se va înfuria.

— Tata știe că mă bat. Am făcut ceva box în Texas.

— Pe bune?

Nick clatină din cap.

— Ești o enigmă, Matheson. Îți rămân dator.

De ce și Nick, și tatăl lui vorbesc cu atâta lejeritate de „a datora"? se întreabă Daniel.

— Nu-mi datorezi nimic. Odihnește-te.

— Fă-mi o poză. Știu că vrei. Am să o atârn pe perete în camera mea de cămin.

Daniel se uită prin vizorul aparatului. Pe patul de spital zace un tânăr care are tot viitorul în față, plin de oportunități. În ciuda faptului că este un diplomat cam șmecher, Shep pare a fi rezonabil și probabil că i-ar plăti lui Nick taxele pentru școala de jurnalism sau orice altă școală la care ar dori să meargă. În mod clar, relația tată-fiu nu e niciodată simplă.

Daniel face o fotografie.

43

— ¡*Buenos días, señor!* îl întâmpină Carlitos pe Daniel la intrarea în hotel, țopăind de entuziasm.

— *Hola*, Buton!

— Pot să văd?

— Ce să vezi?

Carlitos arată spre mâinile lui Daniel.

— Tex-has! Poc! Poc!

Daniel își vâră mâna în buzunar.

— De unde ai aflat?

— Toată lumea știe, *señor*!

— Care toată lumea?

— Personalul de la clubul hotelului a văzut totul. Doi oameni răi, care l-au bătut pe *señor* Van Dorn, au vrut să vă bată și pe dumneavoastră. Oamenii spun că i-ați doborât cu pumnii pe amândoi, în vreme ce ziaristul stătea acolo și fuma. Aveau cuțite mari? întreabă Carlitos, arătând cu degetul spre sângele de pe cămașa lui Daniel.

Daniel intră în hotel. Carlitos se ține scai de el, asaltându-l cu întrebări. Dacă știe Carlitos, atunci să fi ajuns deja vestea la părinții lui? Îi este groază de reacția tatălui său. Îi va spune adevărul. Dar care e adevărul? Că s-a simțit bine să lupte?

Liniștea matinală a foaierului devine și mai încremenită când Daniel pășește pe podeaua din marmură ca o tablă de șah. Angajații se opresc din vorbit și îl urmăresc cu privirea cum se duce la lift. Un tânăr portar îl arată cu degetul, șușotind.

Liftul urcă la etajul șapte. Liftierul nu face contact vizual cu el. În schimb, se lipește de perete, păstrând distanța față de Daniel. Daniel își surprinde reflexia în oglinzile liftului. Mâna lui stângă e plină de julituri proaspete. Cămașa îi este ruptă și plină de sânge. Nu mai are cravata.

Daniel ridică aparatul de fotografiat și își face o poză în oglindă.

Sperând să îi evite pe părinții lui, trece în grabă prin dreptul apartamentului lor și intră tiptil într-al lui. Găsește un bilet strecurat pe sub ușă.

Sunt la întruniri de afaceri. Am auzit despre noaptea trecută. Să rămână între noi. Mama ta se odihnește. Plecăm la Toledo în această după-amiază, dacă vrei, poți să vii și tu.

— Tata

Să rămână între noi. Fără vreun reproș? Fără furie?

În apartament s-a făcut curățenie. A fost Ana pe aici? O tavă mare de argint tronează pe masa din mijlocul camerei. Suc de fructe proaspăt, cafea, o farfurie mare cu *churros*, o ceașcă de cacao și o găletușă cu gheață. Daniel pune câteva cuburi de gheață în șervetul de pânză și le ține apăsat pe pumnul zdrelit. Se lasă pe spătarul fotoliului, epuizat. Tocmai când este pe punctul de a închide ochii, îl vede. Un ziar, împăturit strategic și proptit lângă cafetieră, în care este o poză.

Și în acea poză e el.

44

Există anumite lucruri care nu pot fi spuse, un sertar întunecat unde adevărurile inexprimabile trăiesc în exil. Julia le știe prea bine.

Nu vorbi. Nu spune.

Estamos más guapas con la boca cerrada. Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecetluite. Așa zice mătușa Teresa.

Julia stă într-un colț al atelierului, reparând o pereche de pantaloni pentru un matador. Broderia bogată care se întinde, ca o vipușcă, pe toată lungimea craculuí este concepută și măsurată abil, în așa fel încât să flateze silueta matadorului.

Când viața e plină de agitație, Julia este capabilă să își țină gândurile și întrebările ascunse în fundul sertarului. Astăzi, într-una dintre rarele dimineți liniștite, gândurile i se întorc în minte, în timp ce lucrează. Fiecare împunsătură de ac este o meditație.

Care este prețul tăcerii? Dacă nu dă glas suspiciunilor ei, înseamnă că acceptă ceea ce se întâmplă? Dacă le impune Anei și lui Rafa să păstreze tăcerea, ce le sugerează cu asta? Că îi este rușine cu părinții lor? Părinții lor nu au făcut nimic greșit. Au fost profesori universitari, care au muncit din greu, oameni sofisticați. Tatăl lor a vrut să înființeze o școală care să nu fie sub tutela Bisericii Catolice. Atâta tot.

Mintea ei scormonește mai adânc în sertar. Asta nu este tot.

După ce franchiștii[1] l-au ucis pe tatăl ei, mama Juliei s-a alăturat rezistenței. În ciuda rugăminților prietenilor și ale

[1] Forțele franchiste sau naționaliste, conduse de generalul Franco.

familiei, mama ei a cusut în secret steaguri republicane timp de aproape un an. Când trupele lui Franco au arestat-o, nimeni nu i-a sărit în ajutor. Vecinii s-au ascuns în spatele perdelelor, cuprinși de spaimă și panică. Cei care împărtășeau convingerile ei nu au făcut nimic ca să o protejeze. Prețul era prea mare.

În închisoare, au ras-o în cap. Au ars-o cu fierul roșu, însemnând-o cu jugul-și-săgeata, simbolul Falangei. Au forțat-o să bea ulei de ricin, ca să se murdărească după aceea. Au plimbat-o așa pe străzi, demnitatea umană curgându-i, cu excrețiile, pe picioare, în văzul tuturor. Mama lor, o profesoară, a devenit o pancartă umană.

Asta ți se întâmplă când devii o *rojilla*, o micuță „roșie".

E atâta suferință, atâta durere. Obosită să-i tot fie frică, obosită să-i fie foame — Julia nu știe cât poate să mai lupte. Dar faptul că ține sertarul cu secrete încuiat bine nu înseamnă că îi tolerează pe dictator sau pe Falangă. Înseamnă că vrea să protejeze ce i-a mai rămas. De aceea repetă mantra mătușii Teresa: *Estamos más guapas con la boca cerrada.* Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecetluite. Viața este mai frumoasă cu gura închisă.

Frații ei au altă părere. Plini de energie, jinduiesc după adevăr și dreptate. Este dificil pentru generația mai tânără. Rafa crede că se poate elibera învingându-și propria frică. O să fie asistentul matadorului gropar. Arena coridei va deveni scena curajului său. Ana crede că își poate croi propriul destin și că, în cele din urmă, va pleca din Spania. Dar visurile surorii ei sunt prea mari. Prea periculoase. Ana crede că Julia nu-i vede suferința. Ba i-o vede. Noaptea trecută, Ana a plâns până a adormit, după ce s-a întors de la hotel. Lacrimile surorii ei, foamea provocată de izolare au făcut-o și pe ea să plângă.

— Julia.

Sertarul cu gânduri se închide la loc. Șeful ei, Luis, stă în mijlocul atelierului.

— Pot să vorbesc puțin cu tine?

Julia îl urmează pe Luis prin atelier, intrând în micul său birou. El închide ușa și îi face semn să se așeze.

— Vreau să vezi asta, înaintea altcuiva.

Îi întinde Juliei un ziar, arătându-i o fotografie.

Sub fotografie stă scris:

> Distinșii fii ai Americii — Nicholas Van Dorn, fiul ambasadorului, și Daniel Matheson, fiul baronului petrolului din Texas, participă la gala modei de la Ambasada Statelor Unite. Modelul poartă o rochie roz din buticul lui Perdo Rodríguez, de la Castellana Hilton.

Julia privește lung fotografia. Unii oameni par stânjeniți când poartă haine fabuloase. Ana nu-i dintre aceștia. Poartă rochia scumpă cu mai multă naturalețe decât hainele ei jerpelite sau uniforma de la hotel.

Julia îl studiază pe texanul înalt și brunet. Ana a pomenit de faptul că a fost repartizată în slujba familiei lui, pe perioada verii. Nu a pomenit însă despre cum arată. Frumos. Costumul lui este scump, făcut la comandă și ajustat cu măiestrie pe trupul puternic. Cravata lui este importată din Italia — Julia își dă seama după mărimea nodului.

Fotografia vorbește o limbă a ei. Ana stă aplecată spre texan. Texanul stă aplecat spre Ana.

— Am văzut fotografia și a fost cât pe ce să cad de pe scaun. La prima vedere, puteam să jur că e mama ta. Seamănă atât de mult cu ea, spune Luis.

Julia zâmbește blând.

— Seamănă perfect cu ea. E frumoasă.

— Și tipul ăla. El este cel despre care mi-ai povestit? întreabă Luis.

Julia oftează, arătând spre Nick Van Dorn.

— Da, el este acela.

45

— Am o întâlnire importantă. Nu vreau să fiu deranjată. Înțelegi, Purificación?

— Da, Soră, spune Puri. Dar... a găsit băiețelul surpriza mea de la Ratoncito Pérez?

— Desigur. A fost bucuros din cale-afară.

Sora Hortensia scoate un plic din sertarul biroului și i-l dă lui Puri.

— O să-ți încredințez o sarcină importantă. În timp ce sunt la întrunire, să duci dintele jos și să-l pui în dosarul băiatului. Numărul dosarului e scris pe plic. Ești suficient de responsabilă ca să te descurci?

— Da, Soră.

Puri își strecoară pliculețul cu dintele în buzunarul șorțului.

— Bine.

Sora scoate un inel mare cu chei de pe cordonul ei de sfoară și i-l întinde lui Puri.

— Cheile i le dai Sorei Pilar, după ce termini.

Puri se umflă în pene de mândrie. A câștigat încrederea Sorei Hortensia. De când se știe, părinții ei au fost exagerat de protectori, nedându-i voie sau neavând încredere în Puri să o lase să exploreze de una singură.

În camera încuiată a dosarelor, situată la subsol, în general nu este permis accesul nimănui, cu excepția doctorilor, călugărițelor și preoților. În subsolul întunecat este mult mai răcoare decât la etajele de deasupra. Mănunchiul greu de chei zornăie trezind ecoul în spațiul fără ferestre, în timp ce Puri descuie ușa.

Pipăie de-a lungul peretelui aspru de piatră, în căutarea întrerupătorului. Apasă pe buton și un bec slab, zăbrelit, se aprinde pe tavan. Puri decide că e cel mai bine să-și îndeplinească sarcina în intimitate. Închide ușa.

Șirurile fișetelor de lemn creează culoare în încăpere. Puri merge de-a lungul lor, căutând numerele fișetului în care va trebui să pună plicul din mâna ei. Găsește sertarul și îl deschide. Dosarele sunt aranjate frumos, în ordine numerică.

— Iată-te, spune Puri, scoțând un dosar.

Pune plicul cu dintele în dosar. Face o pauză, curioasă. Ce fel de informații sunt păstrate în dosare? Începe să îl răsfoiască. Dosarul conține fișa de sosire a copilului, rapoarte medicale anuale, rapoarte despre progresele la învățătură, diverse alte notițe și corespondență. Un plic timbrat adresat Sorei Hortensia este inclus în dosar. Se cade, oare? Puri trage cu ochiul înăuntru.

Mulțumesc pentru scrisoare, Soră. Mă bucur să aud că José este un băiețel cuminte și că sunteți de părere că este talentat și isteț. Din nefericire, nu îl putem primi înapoi acasă. Mai avem șapte copii și nu avem mijloace să îi creștem. Lui José îi va fi mult mai bine cu o familie adoptivă. Din moment ce este isteț, va putea să-și croiască singur drum în viață.

Lui Puri i se strânge inima. Cum să nu își dorească părinții fiul înapoi? Cum poate un copil de șase ani să își croiască singur drum în viață? Cuplurile și familiile care adoptă vor nou-născuți, bebeluși perfecți, pe care să-i poată crește ca pe ai lor. Sunt foarte puține șanse ca o familie să-l adopte pe băiatul drăgălaș. Asta înseamnă că José s-ar putea să nu se simtă niciodată dorit sau iubit cu adevărat. Ea pune dosarul la loc și închide sertarul. Puri este recunoscătoare pentru informație. O să-l răsfețe ea pe micuțul José. Este de datoria ei să îngrijească de copii.

Cu inima îndurerată, Puri se gândește deodată la Trifoi. Merge printre rândurile de fișete în căutarea numărului 20 116. Găsește dosarele pentru 20 115 și 20 117. Dosarul cu numărul 20 116 lipsește. Poate că Sora Hortensia are dosarul în biroul ei, deoarece caută cu atâta asiduitate un cămin bun pentru Trifoi.

Lângă ușă, Puri zărește o masă pe care sunt câteva dosare. Poate că e și al lui Trifoi printre acestea. Deschide un dosar fără titlu și vede coloanele cu numerele alocate fiecărui orfan. În partea dreaptă a coloanei este o alta, intitulată TAXE DE ADOPȚIE.

Cifrele nu pot fi corecte.

Puri se uită mai bine. Sumele sunt astronomice.

Ea parcurge în fugă lista până când ajunge la 20 116. Urmărește cu degetul până ajunge la taxa de adopție a lui Trifoi.

Citește suma: 200 000 de *pesetas*.

46

Rafa intră în confesionalul întunecat. Îngenunchează și îl așteaptă pe preot. Legat prin jurământ sacru să păstreze taina confesiunii, Rafa știe că preotul din Vallecas nu îi va divulga păcatele. Cuvintele rostite la confesiune sunt păstrate în deplină confidențialitate.

Ferestruica pătrată se deschide prin glisare și prin paravanul zăbrelit Rafa întrevede silueta Părintelui Fernández. Îl salută, făcând semnul crucii.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— Au trecut șapte zile de la ultima mea confesiune.

Rafa trage aer în piept.

— *Padre*, am încălcat proprietatea altcuiva.

— Și unde s-au comis aceste păcate?

— Pe pășunea lui Don José Isasa Cuadros, *Padre*.

Preotul rămâne tăcut.

— Oh, și le-am mințit din nou pe surorile mele. Ele încă nu au aflat despre iubita mea.

Rafa își drege glasul.

— Pentru aceste fapte și pentru toate păcatele mele, vreau să îi cer iertare lui Dumnezeu, să fac penitență și să primesc iertarea ta, *Padre*, recită el.

Rafa aude răsuflarea preotului prin panou. Își enunță penitența.

— Mă căiesc profund pentru păcatele mele și pentru că te-am mâhnit pe Tine, Dumnezeul meu, care meriți toată dragostea mea. Îmi urăsc păcatele și mă voi strădui să mă îndrept.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, răspunde preotul.

Rafa iese din confesional. Se simte mai ușor, recunoscător că a fost absolvit de păcate.

Rafa adoră confesiunea.

47

Julia îngenunchează în confesional.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— Au trecut două săptămâni de la ultima mea confesiune, *Padre*. Ascund adevărul de cei pe care îi iubesc, din strădania de a-i proteja.

— Și aceste adevăruri pe care le ții ascunse au vreo legătură cu faptele tale?

— Nu, *Padre*. Au legătură cu fapte din timpul războiului... și cu activitățile curente ale autorităților din mult iubita noastră țară, Spania. Nu am spus nimănui despre bănuielile mele. Riscul este prea mare. Prin urmare, sunt forțată să fiu nesinceră cu frații mei ca să-i protejez. Dar fiecare minciună duce la o altă minciună. Presiunea crește și în curând s-ar putea să explodeze totul.

— Nu ești singură, copila mea.

— Dar, *Padre*, spune Julia. Noi, copiii republicanilor, am fost singuri ani de-a rândul, speriați și ascunși, pedepsiți fiind pentru ceva la care nu am avut niciun rol.

— Dar nu sunteți singuri în greutățile acestea. Sunteți în siguranță în brațele comunității din Vallecas.

Frica o însoțește permanent pe Julia. Dar cu Părintele Fernández se simte împăcată și liberă să se despovăreze de tot ceea ce o tulbură. Deoarece se presupune că este un cartier problematic, unii preoți evită Vallecas. Fiind profund mișcat de disperarea și de nevoile oamenilor, Părintele Fernández i-a scris

episcopului. I-a cerut să îi amâne următoarea numire, pentru a rămâne cu turma din Vallecas.

Preotul îi dă Juliei penitența — să spună de trei ori *Ave Maria*.

Ea îi este recunoscătoare Părintelui Fernández.

Julia este recunoscătoare pentru confesiune.

48

Ana intră în confesional.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

Ana face o pauză. Ar putea să fie vreodată sinceră în privința păcatelor ei? Își imaginează confesiunea:

Binecuvântează-mă, *Padre*, căci sunt plină de furie. Sunt văzută de mulți, dar înțeleasă de puțini. Inima mea, atât de capabilă de iubire, este în schimb plină de ură pentru conducătorul țării noastre. Urăsc faptul că monedele pe care le câștig au chipul lui și deviza: „Caudillo prin bunăvoința Domnului". Urăsc faptul că viitorul meu este hotărât de trecut. Urăsc că sunt făcută să mă simt nedemnă și incapabilă să-mi urmez dorințele inimii mele. Visez mereu să plec din Spania, să fiu dorită, și cu toate acestea mâinile care m-au atins nu m-au iubit niciodată. Singura mea intimitate e cu tăcerea și cu gustul lacrimilor. Unde este, dragă *Padre*, bunăvoința Domnului pentru copiii războiului, copiii judecați atât de nedrept? Am voie să întreb asta?

Preotul își drege glasul.

— O să faci o confesiune completă, astăzi?

Vocea lui o trezește pe Ana din visare.

— *Sí, Padre.* Am spus două minciuni, am bârfit o dată și am flirtat cu un băiat american.

Anei îi este prea teamă să își mărturisească adevăratele sentimente altcuiva decât ei înseși.

Anei îi este frică de confesiune.

49

Puri dă la o parte draperiile grele și intră în confesionalul bisericii din Madrid. Îngenunchează și pulsul începe să i se accelereze. Dacă credința este atât de ușoară, de ce este confesiunea atât de dificilă? Își drege glasul.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— A trecut o lună de la ultima mea confesiune.

La invitația preotului, ea începe fără tragere de inimă.

— Judec comportamentul celorlalți. Sunt revoltată pe părinții care își abandonează copiii. Mă înfurii când oamenii sunt nerecunoscători pentru tot ceea ce le oferă măreața noastră țară.

Puri continuă să pălăvrăgească până când preotul o întrerupe.

— Vorbești cu ușurință despre păcatele celorlalți. Dar ce ai de spus despre păcatele tale?

Puri rămâne cu ochii pironiți în poală. Nu îndrăznește să se uite la umbra preotului dinaintea ei. S-a străduit atât de mult. Puri știe că datoria ei sacră este să apere puritatea. Cei dinaintea ei au reușit cu succes. Sfântul Francis din Assissi s-a rostogolit prin zăpadă, Sfântul Benedict s-a aruncat într-o tufă de spini, Sfântul Bernard a sărit într-un iaz înghețat. De ce, de ce, se gândește Puri, este totul atât de greu?

— Am avut... gânduri impure, îi șoptește ea preotului.

Lui Puri îi place să fie o bună spaniolă. Puri iubește Biserica Catolică.

Puri urăște confesiunea.

50

Ca să rămână la hotel, în loc să meargă cu părinții la Toledo, Daniel trebuie să se supună singurei condiții a mamei lui: să participe la mesa de duminică.

De la recepție primește o listă cu trei biserici. Daniel o alege pe cea mai apropiată de hotel. Ajunge înainte de mesă, pentru a se spovedi.

— Binecuvântează-mă, părinte, fiindcă am păcătuit. Au trecut două luni de la ultima mea confesiune. Îmi reproșez următoarele păcate: am intrat într-o dispută care nu mă privea și am produs vătămarea corporală a doi bărbați, ca să-l apăr pe un al treilea. Am deschis o telegramă ce conținea informații personale, am nutrit un sentiment de furie față de tatăl meu și — își coboară glasul — există o fată de la care nu îmi pot lua gândul.

— Nu e de datoria ta să intri în luptele altora, spune preotul.

După ce îi dă penitența, preotul îl dezleagă de păcate.

— Prin harul Bisericii, fie ca Domnul să te ierte de păcate și să îți redea pacea. Te dezleg de păcate în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh.

— Amin, spune Daniel.

Daniel apreciază confesiunea, dar se simte cel mai mulțumit atunci când își împărtășește ce are pe suflet cu cineva apropiat.

Pe când dă la o parte draperia ca să iasă din boxa confesionalului, Daniel are presimțirea că lucrul pe care se pregătește să-l facă ar putea să îl trimită înapoi la biserică.

Daniel s-ar putea să aibă nevoie de confesiune.

În ciuda succesului său, Hernando își amintește cum a crescut în Spania lovită de foamete de după război de parcă a fost ieri. Locuia într-o cocioabă cu acoperiș de tablă, în Vallecas, un cartier muncitoresc al Madridului. „Ne era mereu foame", spune el. „Trebuia să scormonesc după mâncare în containerele de gunoi, ca toți ceilalți copii. Mâncam coji de banane și bucăți de brânză uscată din containerele din fața caselor bogaților." Ca să le pună ceva pe masă celor cinci copii, tatăl lui vâna iepuri la porțile palatului El Pardo al lui Franco; dac-ar fi fost prins, ar fi fost snopit de *Guardia Civil.*

— Alfonso Daniels

„Proprietatea în Spania: Castele de nisip"
The Telegraph, *19 februarie 2009*

51

— *Ay, no, señor,* zona aia nu este pentru turiști, îl previne *concièrge*-ul, bâțâind din deget. Nu vă duceți acolo. În schimb, bucurați-vă de vremea bună din duminica asta și mergeți în Parcul Retiro sau la Muzeul Prado.

Avertismentele *concièrge*-ului n-au niciun efect asupra lui Daniel. Se uită la indicațiile de la Nick și studiază ruta pe hartă. Nu este departe. Probabil la vreo douăzeci de minute.

— *¡Ahí no!* Nu vă duceți acolo. Nu este pentru dumneavoastră, *señor.*

Daniel se gândește la Ana. Felul în care s-a uitat la el, în curtea ambasadei. Își pune geanta pe umăr și își scoate cheile mașinii închiriate din buzunar.

— O să fie bine. Doar vizitez pe cineva.

Buickul negru nu bate la ochi prin centrul orașului, dar când ajunge la periferia Madridului, sedanul devine o corabie în deșert. Hotelurile și magazinele de lux dispar. Grădinile toaletate și aleile pavate sunt înlocuite de drumuri de țară, tufe pirpirii și, când și când, câte un copac pipernicit. Drumul șerpuiește printr-un peisaj pârjolit, colbuit și ars de soare. Nu mai vezi pe stradă nici șlaifări[1] cu tocile[2], nici vânzători de bilete de loterie, doar oameni obosiți, gârboviți și măgari cocoșați de povară, trăgând căruțele încărcate cu vase de ceramică.

[1] Persoană care ascute obiecte tăioase.

[2] Mașinărie cu care se ascut instrumentele de tăiat.

Daniel se apropie de doi gardieni civili călări, cu puști în mâini. În ciuda arșiței, poartă chipie de piele lăcuită și mantii lungi. Fețele lor, parcă în transă, devin numaidecât amenințătoare. Daniel strânge și mai tare volanul în mâini, cuprins de un sentiment aparte. Se aventurează dincolo de limite. Este o senzație inconfortabilă, prevestitoare de rău. Nervii de la baza gâtului se încing, trimițându-i semnale de avertisment în minte.

Oameni cu inimi de piei de lac.

O singură mișcare greșită, și Garda va tăbărî pe tine. Vei fi mort și aruncat într-un șanț.

Nu. Au uitat de el până acum. Dar o să găsească el o modalitate de a-i fotografia pentru concurs. Trece pe lângă Corbi, încordat, recunoscător că mașina are un sistem de răcire care îi permite să țină geamurile închise.

Peste alți câțiva kilometri și convins că s-a rătăcit, Daniel oprește mașina pe un drum prăfuit, pentru a-și consulta indicațiile. E mult în afara Madridului, în mijlocul unei mahalale întinse, cu barăci sordide. Verifică adresa pe care i-a dat-o Nick pe hartă.

Vallecas.

Nu poate fi ăsta. Oare Nick l-a trimis dinadins la o adresă greșită?

Daniel se uită de mai multe ori la notițe. Hârtia din mâna lui vibrează, în timp ce o mică trepidație se transformă într-un bubuit și cete de copii vin în fugă spre vehicul. Într-o clipă, mașina este înconjurată, fețele sunt lipite de geamuri, distorsionate, ca niște reflexii într-o cameră a oglinzilor de groază de la bâlci. Copiii țipă și îi fac cu mâna, jucăuși și exuberanți. Le face și el cu mâna. Fețele lor sunt curate, dar hainele sunt decolorate și peticite. Daniel se uită afară prin parbriz și vede un grup de bărbați care se îndreaptă spre mașină. Unul este înarmat cu o bâtă. Marea de copii se desparte în două să le facă loc bărbaților, care cercetează Buickul și se apropie de geamul șoferului.

Daniel inspiră adânc. Lasă geamul jos.

— *¿Qué haces aquí?* întreabă cel mai solid din grup.

— Vizitez o persoană care-mi e prietenă, răspunde Daniel în spaniolă.

— Crede-mă pe cuvânt, nu ai prieteni aici. Pleacă, spune bărbatul.

— O caut pe Ana Torres Moreno. Locuiește în apropiere?

Omul face o pauză.

— Dacă ești prietenul ei, ar trebui să știi unde locuiește.

Un bărbat îl trage pe altul deoparte, schimbă câteva vorbe și dau din cap.

— Lăsați-vă mașina și veniți cu noi. O să vă ducem noi la Ana, să vedem dacă vă cunoaște.

Prudența urlă la el, înțepându-i ceafa cu zeci de ace.

Iese din mașină. Gloata de copii, temperați de bărbatul cu bâta, se trage înapoi, cu ochii mari. Șușotesc și arată spre catarama mare a lui Daniel, spre jeanșii și cizmele lui.

— *Americano?* exclamă un băiețel.

— *Sí. Americano*, spune Daniel. Din Texas.

Copiii scot un „Ooh" la unison.

Daniel încuie mașina și îi urmează pe bărbați. Se gândește că s-ar putea să-și fi pierdut complet mințile. Ce caută aici și de ce nu face cale întoarsă?

Gândul la Ana îl trage ca un lasou. Își trece cureaua genții aparatului de fotografiat peste cap, ca să-i atârne de-a curmezișul corpului și să-i lase, astfel, liberi pumnii juliți. S-ar putea să aibă nevoie.

Bărbații, flancându-l pe Daniel, își încep marșul. Cei trei localnici au, fiecare, mai puțin de un metru optzeci, dar ar fi depășit numeric. Procesiunea de prichindei și de șoapte îi urmărește pe strada plină de gropi și hârtoape. Daniel își imaginează cum se vede scena de sus. Își imaginează fotografia.

Drumul prăfuit este străjuit de mici *chabolas*, cocioabe prăpădite, conectate de sârme de rufe încrucișate. Razele soarelui trec prin zdrențele puse la uscat. Arată mai degrabă ca tifonul, decât ca îmbrăcăminte. Oamenii în vârstă, cu sprâncene groase și fețe brăzdate de vicisitudini, se odihnesc pe scaune, în fața ușilor. Privesc cum o pisică slabă, cu ochi sălbatici, scurmă frenetic, deși degeaba, în pământul arid. O femeie apare și varsă o găleată într-un șanț de pe marginea drumului, trimițând un șuvoi de lături puturoase pe un canal vechi. Un copil despuiat stă în noroiul din apropierea canalului, jucându-se vesel cu un băț.

Acorduri de chitară flamenco plutesc pe deasupra acoperișurilor care stau să se prăbușească, întrerupte de zbieretele furioase ale unei femei. La capătul drumului de țară este o fântână, înconjurată de oameni cu găleți, borcane și ligheane galvanizate. O fetiță cu părul ca pana corbului, împletit într-o coadă, cu pantofi găuriți, se desprinde din grup, vine la Daniel și îl ia de mână. După câțiva pași se oprește, își smulge un pantof din picior și îl scutură de pietricele.

Bărbații își continuă drumul, oprindu-se în cele din urmă la o colibă bondoacă de ciment. Singura ei fereastră este spartă. Acoperișul este într-un asemenea hal de degradare, încât nu mai e decât o strecurătoare pentru ploaie. Ușa sfărâmată e deschisă, stând pieziș în tocul ei obosit, care a cedat de mult. Unul dintre bărbați îl înșfacă pe Daniel și îl împinge în prag.

El își mijește ochii ca să vadă mai bine în spațiul strâmt. O lampă chioară dă impresia că este peștera unui vrăjitor. Snopi de ierburi uscate și de rădăcini aromatice atârnă suspendate de o bârnă din tavan. Un tânăr încruntat, cu pielea închisă la culoare și cu păr negru-albăstrui stă în picioare, fără cămașă, îmbrăcat doar în niște pantaloni turcoaz de matador. O femeie, îngenuncheată pe podeaua de pământ, ajustează pantalonii. Doi bărbați stau așezați la o măsuță. Adresa este corectă. Acum este sigur.

Pentru că femeia desculță din colț este Ana. Lui Daniel i se strânge inima.

Ea ține un copil mic în brațe.

Ana se uită la el. Amestecul de șoc și de rușine de pe chipul ei este evident.

Se întorc cu toții să se holbeze la el, cum stă în cadrul ușii strâmbe, furându-le și ultima fărâmă de lumină de care dispun.

Un băiețel se lipește de Daniel.

— *Americano!* anunță el.

Daniel știe că a făcut o greșeală groaznică. Vrea să plece. Să o ia la fugă.

Dar este prea târziu.

{ 52 }

Bărbatul cu bâta îl îmbrâncește pe Daniel la o parte și se adresează Anei pentru confirmare.

— E adevărat? Îl cunoști?

Ana încuviințează, în tăcere.

Se iscă scurt o ceartă, dar un tânăr zâmbitor, cu părul creț, îi face un semn larg cu mâna.

— *Binevenido, Americano!* Cum te cheamă?

Daniel trage aer în piept, încercând să își înghită suficient regretul cât să poată vorbi.

— Daniel Matheson. Îmi cer scuze. Nu am vrut să dau buzna. Îmi petrec ziua făcând fotografii și Nick m-a asigurat că este în regulă să trec pe aici.

— Nick? repetă Ana din colțul ei.

— Fotografii? zâmbește tânărul radios. Ei bine, ai noroc, *Americano*. Eu sunt Rafael și chiar în fața ta stă următorul mare matador! Noi îi spunem Fuga, dar în curând va avea un nume nou.

Spaniolul fără cămașă și cu păr zburlit se holbează la Daniel, studiindu-i înălțimea și hainele. Ochii lui negri îl sfredelesc, transmițându-i un avertisment mut.

— Îmi dau seama că deranjez. O să plec. Am parcat mașina chiar la capătul străzii, spune Daniel.

Rafa sare de pe scaun.

— Ai o mașină?

Vine iute lângă Daniel.

— Nu e nevoie să pleci atât de repede. Nu e niciun deranj. Vorbești foarte bine spaniola. Vino, ia loc!

Rafa îl conduce în interiorul colibei.

Daniel se uită la Ana și la copil.

— V-am adus câteva lucruri. Le voi lăsa aici.

Daniel scoate din geantă o sticlă de vin, două pachete de țigări americane și un pachețel, învelit în hârtie albă și legat cu sfoară.

Toată lumea rămâne amuțită, până când Rafa și Fuga se reped la masă. Rafa deschide un pachet de țigări și Fuga rupe hârtia albă a pachetului. Strigătele și ciorovăiala continuă până când Ana ridică glasul.

— Încetați!

— Păi, dacă pachetul este desfăcut, nu poate fi vândut, spune Rafa.

— Vândut? se miră Daniel. Nu, acestea sunt cadouri. Carnea uscată este din Texas. I se spune *beef jerky*[1].

— Ador *beef jerky*! răcnește Rafa.

— Nici măcar nu știi ce este, zice Ana.

Rafa dă din umeri:

— Este mâncare, așa că mor după ea.

Ana iese din colțul ei întunecat, vorbind blând, în mijlocul haosului.

— Foarte amabil din partea dumneavoastră, *señor*.

Rochia decolorată atârnă ca o eșarfă subțire pe silueta ei minionă. În ciuda schimbării garderobei și a decorului, ea este absolut aceeași fată de la hotel și de la prezentarea de modă.

— *Señor* Matheson, aceasta este sora mea, Julia, și aceasta este fiica ei, Lali.

Ana îi pune copilul în brațe Juliei.

Daniel dă încet din cap. Copilul este al surorii ei.

---

[1] Pastramă de vită.

Asemănarea dintre Julia și Ana este evidentă. Grijile și responsabilitatea Juliei sunt, de asemenea, evidente, apărând în ridurile adânci de pe frunte și din jurul gurii. Daniel remarcă mâinile răzuite ale Juliei. Sunt mâini muncite, tudite, asemănătoare celor pe care le-a fotografiat pe câmpurile petrolifere din Texas.

Ana continuă prezentările.

— Acesta este soțul Juliei, Antonio. Și acesta este nepoliticosul meu frate, Rafael, cu prietenul lui.

— Fuga o să fie faimos. Ar trebui să îl fotografiezi. Avem nevoie de poze pentru publicitate, îi explică Rafa.

Fuga nu zice nimic.

— *Lo siento*, nu eram pregătiți pentru musafiri, spune Julia pe un ton sec.

— *No, soy yo el que lo lamenta*, se scuză Daniel. O să plec. Mă bucur că v-am cunoscut.

Mai scoate din geantă două cutiuțe de culoarea lavandei.

— Sunt de la magazinul unde m-ai dus tu, îi spune Anei. Ți-au plăcut bomboanele acelea în formă de trifoi, așa că am adus câteva pentru tine și pentru sora ta.

Pune cutiile legate cu fundă pe masă.

Tăcerea apăsătoare a stânjenelii se materializează dintr-odată, făcându-și loc cu coatele prin mulțimea celor de față. Liniștea este asurzitoare. Rafa scobește în podeaua de pământ cu vârful pantofului. Fuga a rămas încremenit, cu mâinile strânse în pumni pe lângă corp.

Ana se uită la frumoasele cutii de La Violeta. Se uită la Daniel. Ochii i se umplu de o tristețe mută, recunoscătoare. La expresia ei, Daniel simte cum i se așază o greutate în piept. Știe că nu-i va accepta darurile. Se întoarce să plece înainte ca ea să apuce să obiecteze.

— Rafael, spune Julia. Condu-l pe *Señor* Matheson la mașină. Asigurați-vă că este parcată în siguranță. Ia și gălețile și du-le la

fântână, pentru apă. Când vă întoarceți, o să bem cu toții un pahar din vinul lui *Señor* Matheson.

Rafa se repede să înșface gălețile.

— Iute, *Americano*, până nu se răzgândește.

Îl împinge pe Daniel spre ușă.

— Și o să faci fotografiile? întreabă Rafa.

— Dacă asta își dorește prietenul tău.

Fuga nu zice nimic.

— Bineînțeles că își dorește! Julia, să nu lași pe nimeni să mănânce din *beef jerky* fără mine.

Rafa îl conduce pe Daniel afară din colibă.

{ 53 }

Rafael e plin de energie. Vorbește fără întrerupere despre prietenul său matador.

Când face o pauză de respirație, Daniel intervine.

— De cât timp locuiți aici?

— În Vallecas? *Ay*, de câțiva ani. Este un loc special, mai ales aici, în El Pozo del Tío Raimundo.

Dă cu mâna s-alunge o muscă încurcată în părul lui creț.

— De unde anume din America ești?

— Din Dallas, în nordul Texasului.

Bărbații care abordaseră mai devreme mașina lui Daniel stau și se uită, în colțul cel mai apropiat.

— Nu le plac străinii, îi șoptește Rafa. Dar, de fapt, suntem cu toții străini. Aici, în Vallecas, suntem veniți din multe provincii ale Spaniei — Andalucía, Extremadura —, dar Vallecas este o familie aparte. Trebuie să împărțim totul cu familia noastră.

Rafa lasă gălețile jos și scoate pachetul de țigări americane din buzunar. Dă câte o țigară fiecărui bărbat din colțul străzii, înainte de a se îndrepta spre mașina lui Daniel.

— Trebuie să fii curajos, recunoaște Rafa. Un *Texano* împotriva a trei Vallecanos.

— Uneori, curajul și prostia sunt același lucru.

Rafa se luminează:

— Da! Dar frica este cea care dă perspectivă vieților noastre. Fără frică nu vom descoperi niciodată curajul.

Daniel chibzuiește la cuvintele lui Rafa, la perspectiva pe care o vede înaintea lui în Vallecas. Sub aparența lui exuberantă, fratele Anei radiază sinceritate și simțire.

— Rafa, crezi ar fi în regulă dacă fac niște poze?

— Sigur, de ce nu?

Rafa se oprește în loc.

— *¿!Madre mía!* Asta e mașina ta?

Rafa dă fuga la vehicul.

— *Texano*, fă-mi o poză cu mașina!

Rafa abandonează gălețile și se sprijină de mașină cu un aer dezinvolt.

— Stai! Trebuie să țin cheile în mână.

Daniel îi aruncă lui Rafa cheile și îl fotografiază cu mașina. Zâmbetul lui este strălucitor, ca al Anei, și împodobit cu doi dinți de aur.

— O să-i dau poza iubitei mele, spune Rafa.

Zâmbetul îi dispare brusc.

— *Ay*, să nu pomenești de iubita mea surorilor mele, îl roagă Rafa. Julia nu vrea să socializăm în afară de Vallecas. De altfel, dacă o să fac parte din *cuadrilla* lui Fuga, n-o să mai am timp de fete. Dar tu? rânjește Rafa. Ai o iubită?

Daniel clatină din cap.

Daniel și Rafa mută mașina lângă un cimitir din apropiere, unde Rafa îl asigură că nu va fi deranjată de nimeni. Duc gălețile la fântână, iar Daniel face fotografii pe drum. Cu toată sărăcia, în Vallecas există frumusețe și camaraderie. Oamenii de pe stradă stau mândri, fără regret. Îi fac semn lui Daniel să-i dea înainte cu aparatul său de fotografiat.

Coada de la fântână se întinde pe drum.

— E duminică, ziua în care ne spălăm hainele și facem baie, îi explică Rafa.

Copiii se îngrămădesc în jurul lui Daniel, strecurându-și mâinile mici în buzunarele lui, căutând monede. Când ajung la

fântână, Rafa scoate cu pompa apa într-o găleată de lemn pe care o ține în brațe o femeie gârbovită, cu părul alb.

— Să îi ducem noi găleata? întreabă Daniel.

— N-o să te lase. În plus, femeia asta este mai puternică decât noi amândoi la un loc, spune Rafa, râzând.

Își umplu gălețile și pornesc înapoi spre cocioabă.

— Ai auzit de Agustín García Malla? îl întreabă Rafa.

Daniel clatină din cap.

— Malla a fost un toreador din Vallecas. Chiar în prima lui luptă, taurul i-a sfâșiat gura. Dar el a fost foarte curajos și a continuat lupta. N-avea eleganța unora dintre matadori, dar avea curaj din belșug. În cele din urmă, Malla a fost străpuns în inimă, în timpul unei lupte în Franța. Vezi tu, *Texano*, sunt mulți în Vallecas cu sfârtecări și sfâșieri, ca Malla. Când am nevoie de sfaturi sau de un răgaz să chibzuiesc, mă duc la mormântul lui Malla. Uneori, găsesc răspunsurile acolo.

Daniel se gândește la comentariile lui Rafa. Se simte vinovat. El nu e nevoit să viziteze vreun mormânt pentru răspunsuri. Când are întrebări, merge la părinții sau la profesorii lui. Când îi e sete, se duce direct la robinetul lui.

— Și părinții voștri? întreabă Daniel.

Rafa se uită la el, mâhnirea întunecându-i rapid fața. Clatină din cap.

— Războiul îți fură totul, nu-i așa?

Tușește, pentru a scăpa de emoția din gât.

— Și acum, spune Rafa, lovind cu piciorul o piatră din drum, muncim zi și noapte ca să plătim pentru mormântul mamei noastre, chiar dacă nu o vom mai putea aduce niciodată înapoi. Viața e ciudată.

Capul și umerii lui Rafa tresar, ca și cum ar încerca să-și alunge amintirile ca pe niște muște sâcâitoare.

Daniel nu a cunoscut niciodată furtul, ca Rafa. Nu a băut niciodată dintr-o găleată, nici nu s-a spălat în vreuna. A fost

nepregătit pentru Vallecas. Arogant. Ce idiot! A presupus că toată lumea din Spania locuia în apartamente sau în vile? De ce nu i-a spus Nick nimic?

Trebuie să se miște cu mare atenție. E subțire granița dintre a ajuta pe cineva și a-l umili. El nu vrea să-i umilească.

După cum l-a avertizat Miguel, Spania nu este țara lui.

{ 54 }

Nepoata Anei doarme într-o ladă din lemn, în loc de leagăn.

— Vreți să îi faceți o poză lui Lali, *señor*? Știu că filmul și developatul sunt foarte scumpe, dar familiei mele i-ar fi drag să aibă o fotografie de-a ei.

Daniel îi îndeplinește imediat dorința, făcându-i o poză copilei adormite.

Patru scaune scorojite și două lăzi de lemn sunt puse pe podeaua de pământ în jurul mesei. Toată lumea ia loc și Antonio toarnă vin în niște pahare ciobite și în niște căni cu smaltul sărit. Fuga, încă purtând pantalonii din costumul de lumini, nu se așază. Stă în picioare, în spatele lui Rafa.

— Îmi cer iertare din nou pentru vizita inopinată, spune Daniel. În Texas, obișnuim să ne vizităm prietenii, duminica.

Ana dă din cap. Buclele ei sunt prinse acum în agrafe, la spate, și fața ei este proaspăt spălată. Daniel stă vizavi de ea la masă, fiindu-le astfel imposibil să evite contactul vizual.

— Vinul ăsta... niciodată nu am gustat ceva atât de delicios, oftează Rafa.

— Este minunat, mulțumim, *señor*, spune Ana.

A recunoscut vinul. L-a văzut în shopul din *Placita* hotelului. Sticla costă mai mult decât câștigă ea în două luni. Nu poate să nu se gândească la banii pe care i-ar fi obținut dacă l-ar fi vândut. Probabil este dureros pentru sora ei să bea. Fiecare înghițitură delicioasă îi îndepărtează de noul lor apartament.

Julia insistă ca Ana să vândă toate cadourile pe care le primește de la oaspeții hotelului. Aruncă o privire spre cele două cutii de culoarea lavandei de pe masă, dorindu-și cu disperare să le păstreze. Întinde mâna, desface funda uneia dintre ele și o deschide. Julia o lovește cu piciorul pe sub masă. Ana se preface că nu pricepe și îi întinde cutia deschisă surorii ei. Nevrând să jignească, Julia ia una dintre bomboanele în formă de trifoi mov din cutie. Poate că va reuși să lege funda la loc și să vândă cutia ca nouă.

— În Spania, noi ne întâlnim în general la cafenea, nu acasă, spune Antonio.

Julia zâmbește, îndulcindu-i reproșul.

— Cum de vorbiți atât de bine spaniola?

— Mama s-a născut în Spania, *señora*. Este din Galicia, răspunde Daniel.

În jurul mesei se lasă tăcerea.

Fuga se apleacă spre Rafa. Șoptește ceva, arătându-l pe Daniel.

— Prietenul meu are o întrebare, spune Rafa. A auzit că în Texas nu vă luptați cu taurii, ci îi călăriți. E adevărat?

Fuga îl împunge în umăr.

— Oh, și mai vrea să știe ce ați pățit la mâini.

— Da, călăritul taurilor este popular în Texas.

Daniel evită privirea amenințătoare a lui Fuga și întrebarea despre mâinile lui.

— Când va avea loc lupta prietenului tău cu taurul?

— De azi într-o săptămână. Lângă Talavera de la Reina.

Daniel profită de ocazie ca să-și grăbească plecarea.

— Asta înseamnă destul de curând. Mai bine facem pozele acum, ca să am timp să le developez.

— Da! Bine zis, îl aprobă Rafa. Julia, avem nevoie de restul costumului pentru poze.

Atât Julia, cât și Fuga sunt îngrijorați, dar Rafa se agită în spațiul micuț, adunând în grabă obiectele de îmbrăcăminte.

Ana îl instruiește pe prietenul fratelui ei să ia loc. Scoate un pieptene din buzunar și îi îmblânzește coama sălbatică de păr încâlcit. Daniel face o poză când Ana înmoaie o cârpă în găleata cu apă și șterge cu blândețe fața matadorului.

— Afară e lumină mai bună pentru portret. Mă duc să caut un loc potrivit, zice el.

Antonio îi taie calea, în pragul ușii.

— *Mucho gusto*, spune Daniel, dând din cap.

— Și mie îmi pare bine de cunoștință, răspunde Antonio, apoi își coboară vocea. Pentru fotografii interesante, ar trebui să explorați centrul orașului. Mergeți cu aparatul de fotografiat la Inclusa sau la căminele de copii din Madrid. Oamenii adoră fotografiile cu copii, dar nu și le pot permite.

Este o sugestie ciudată. De ce i-ar permite un orfelinat sau un cămin să facă fotografii? Oare Antonio e sincer sau este o aluzie voalată la aparatul lui scump de fotografiat și la faptul că e atât de nelalocul lui în Vallecas? Denumirea *Inclusa* îi sună familiar. Daniel îi mulțumește lui Antonio și iese din cocioabă.

O femeie care stă în apropiere îl măsoară din priviri pe când merge de-a lungul drumului de țară, plină de suspiciune.

— Să nu îi faci rău Anei, șuieră femeia.

Daniel se uită în spate. Lui i se adresează? Femeia dă din cap și flutură spre el un deget acuzator.

Își caută cuvintele, neștiind sigur ce să spună.

— Nu, *señora*, nu i-aș face niciodată vreun rău Anei.

55

Rafa dă năvală afară din cocioabă și fuge după Daniel.

— *Texano*, s-a hotărât! Trebuie să vii la coridă, duminica următoare.

— Nu sunt sigur că prietenului tău i-ar plăcea, spune Daniel. Nu a fost prea prietenos.

— *Ay*, așa e felul lui. Ca multor altora, războiul i-a furat încrederea în oameni. Durerea îl face să nu fie prietenos, dar este un matador foarte curajos. Te rog să vii cu noi. Va fi o aventură grozavă!

Daniel cântărește ideea: fotografii pentru concursul lui.

— De asemenea, trebuie să fiu cinstit cu tine, adaugă Rafa. Avem nevoie de un mijloc de transport la Talavera de la Reina. Șeful meu de la abator a spus că am putea să mergem cu un camion cu măruntaie de animale moarte, dar nu mi-a confirmat nimic încă. Dacă am putea merge cu mașina ta mare și frumoasă, ne-am face o intrare grandioasă.

Ana iese din cocioabă împreună cu Fuga. Fața lui este curată. Părul lui, de culoarea țițeiului negru, este pieptănat cu cărare și dat cu pricepere la o parte de pe fața-i puternică, arhitecturală. Costumul turcoaz de lumini scânteiază la cea mai mică mișcare. Omul care adineauri arăta ca un criminal acum arată ca un matador. Julia se sprijină de catul ușii, cu un început de zâmbet pe față. Rafa nu își poate înfrâna entuziasmul.

— *Ay*, uită-te la maestro! Repede, hai să-i faci pozele înainte să dea năvală copiii. Ana spune că rolfilmul e scump, dar ai putea dă-i faci două fotografii?

Daniel îl așază pe Fuga în mijlocul drumului de țară. Soarele după-amiezii își revarsă lumina aurie pe chipul tânărului. Rafa are dreptate. Fuga arată frumos și are o alură regală în costumul de lumini. Dar se uită la Daniel cu atâta dispreț, încât nu va da bine în portret. Așadar Daniel îi spune lui Fuga să se uite la Ana, care stă în apropiere. Expresia lui Fuga se îmblânzește și Daniel îi face o poză din profil.

— Te rog, *Texano*, spune că ne vei duce cu mașina ta.

— Rafa, încetează, îl admonestează Ana. Poate că *señor* Matheson are alte planuri pentru duminica următoare.

— Nu am, spune Daniel. Pot să vă duc eu, dacă vreți.

— *¿Sí? ¡Gracias!*

Rafa îl copleșește pe Daniel cu mulțumiri și discută detaliile. Apoi se duce după Fuga, care a intrat cu pași mari și apăsați înapoi în colibă. Daniel își ia rămas-bun de la Julia și de la Antonio.

— Ana, o să vii și tu, duminica viitoare? întreabă Daniel.

— Nu, *señor*. Știu că s-ar putea să vi se pară ciudat, dar nu mă interesează coridele.

Oftează și își mută privirea undeva, în depărtare. Soarele îi transformă rochia decolorată și îi poleiește părul. Daniel îi face o poză.

— În regulă, Robert Capa, hai să vă conduc înapoi la mașina dumneavoastră, spune Ana.

Merg fără să își vorbească. Daniel zâmbește. Se simte atât de confortabil în prezența Anei, încât nu simte nevoia să umple spațiul cu o conversație. Dar când mașina apare la vedere, ea îi pune inevitabila întrebare:

— *Señor*, de ce ați venit azi aici?

Daniel lasă să îi scape un oftat.

— Îmi pare foarte rău. Nick mi-a spus că, după părerea lui, ar fi fost o idee bună.

Ana dă rigid din cap și își continuă mersul.

— Vă sunt recunoscătoare, spune ea, când ajunge în dreptul mașinii.

— N-ai pentru ce, au fost doar niște mici daruri. Știu că îți plac bomboanele mov.

— Îmi plac, spune Ana, uitându-se la Daniel.

Întinde mâna să îi atingă încheieturile julite.

— Dar vă sunt recunoscătoare pentru că l-ați salvat pe Nick.

— Oh.

Daniel face o pauză de o clipă, înghițind în sec. Nu știe cum să interpreteze gestul ei. Ana îl atinge, dar îi vorbește despre Nick. Se uită la mâna ei care se odihnește pe a lui.

— Nu l-am salvat.

— Eu așa am auzit, îl contrazice Ana.

— N-a fost o luptă dreaptă.

— Viața nu este o luptă dreaptă.

Stau amândoi lângă mașină, în tăcere. O chitară cu ritmuri gypsy începe să-și ridice glasul în depărtare. Expresia ei subită de tristețe resemnată este aceeași de atunci, la ambasadă, expresia feței care transmite, fără a fi nevoie de cuvinte.

— Ana, pot să ajut cu ceva?

Ea râde stins.

— Nu, *señor*. Totul este bine aici. Dar probabil o să înțelegeți acum de ce nu înotam în seara aceea, la hotel. Mi se permite să fac baie acolo de două ori pe săptămână.

Își ridică ochii la Daniel, cu sinceritate și umilință, totodată.

— Înțelegeți? Sunt atât de norocoasă să lucrez la Castellana Hilton. Nu mi-aș putea risca niciodată slujba ca să vă ajut cu proiectul dumneavoastră...

Se oprește puțin și își coboară vocea, șoptind:

— ... chiar dacă îmi doresc nespus s-o fac.

Mâna îi alunecă dintr-a lui. Se întoarce și pleacă pe drumul de țară spre cocioaba ei.

Daniel rămâne pe loc, petrecând-o din ochi. Pe măsură ce distanța dintre ei crește, gândurile lui strigă după ea.

„Ana, dacă îți dorești nespus s-o faci, atunci, te rog, nu pleca."

{ 56 }

Averea.

Te-ai născut cu ea, nu ai dobândit-o. Complicea mută a sorții, care determină viitorul și trasează linii adânci de separație. Este cuvântul pe care l-a menționat Ben în chiar prima seară, cuvântul la care se gândește Daniel în timp ce conduce mașina înapoi spre Madrid.

Când intră din nou în hotel, foaierul i se pare opulent. Prea opulent. Exact așa se simte și când se întoarce de pe câmpurile petroliere la proprietatea lor din Preston Hollow.

Ben Stahl îi face semn să vină la el, în foaierul de sus. E împreună cu Paco Lobo.

— Voi doi vă cunoașteți? Dan, ți-l prezint pe Fred Wolf, dar toată lumea îi spune Paco Lobo.

Bărbatul masiv și chel poartă ochelari cu rame metalice și ține cu atâta grijă un trabuc între degete, de parcă ar fi ultima lui masă pe lumea asta. El este cel despre care Ana zicea că a adoptat un sat. Oare satul lui seamănă cu Vallecas?

— V-am mai văzut, dar nu am fost prezentați. Încântat de cunoștință, domnule.

— Încântat de cunoștință, Daniel. Îți place Madridul? Vreau să spun, când nu te târăște Ben în vreo încăierare.

— Eu l-am târât afară, dar de încăierare s-a ocupat singur, râde Ben. Mâinile tale sunt în regulă, Dan?

— Sunt bine.

Pabo Loco se ridică.

— Ei bine, eu am plecat. Ben, mai gândește-te la ceea ce am discutat. Treaba asta s-ar putea să fie mai ușoară decât crezi. Avem nevoie doar de echipa potrivită.

Pabo Loco pleacă și postura lui Ben se destinde. Se lasă pe speteaza scaunului și își duce mâna la buzunar, după țigări. Pachetul este gol. Îl mototolește și îl aruncă în scrumieră. Își trece cu nervozitate mâna peste ceafă și se uită prin jur. Îi face semn Lorenzei, care circulă prin foaier vânzând țigări și trabucuri.

— Ei, și ce ai făcut azi? întreabă Ben.

— Am fost la biserică, m-am spovedit ca un bun catolic și apoi m-am dus în Vallecas.

Lorenza ajunge la ei. Ben alege un pachet de țigări.

— În Vallecas? Ce naiba ai căutat acolo?

Ben pune o bancnotă mototolită pe tava Lorenzei.

— Mulțumesc, păpușă, păstrează restul.

— *Gracias, señor*, spune Lorenza.

În loc să plece, zăbovește prin preajmă.

Ben se apleacă spre Daniel.

— Cred că mă place.

— Cred că trage cu urechea, îi șoptește Daniel.

— Se poate.

Ben așteaptă ca Lorenza, cu rujul ei roșu, să se îndepărteze. De îndată ce e sigur că nu-i mai poate auzi, vorbele îi ies fără reținere.

— Cu ea să nu te încurci. Scapă basma curată cu multe chestii, însă există un motiv pentru asta. Se spune că tatăl ei face parte din Garda Civilă.

— Zău?

Daniel aruncă o privire după Lorenza.

— Dar să rămână între noi. Conducerea hotelului știe, dar angajații de rând, nu. Cum am spus, ferește-te de buzele alea ca mașina de pompieri. Nu știi cui i le mai flutură.

— Nicio grijă, nu e genul meu.

— Așadar ce te-a făcut să te duci la Vallecas? repetă Ben.

Daniel ezită, întrebându-se dacă să îi spună. La urma urmei, Ben l-a îndemnat să dea la o parte straturile Madridului, să sape mai adânc.

— Nick mi-a dat adresa Anei, fata de aici, de la hotel. M-a asigurat că e în regulă să-i fac o vizită.

— Te-ai dus la ea acasă? Vai, Dan, oamenii nu procedează așa aici. Nu e ca-n Texas.

— Asta am aflat și eu. Dar a ieșit bine, în cele din urmă. Cred că m-am ales cu niște fotografii grozave pentru competiție.

Capul lui Ben se ridică din norul de fum.

— Serios? Mi-ar plăcea să le văd și eu. S-ar putea să mă folosesc de ele. Pe cuvânt, ești un tip pe gustul meu, Matheson. Majoritatea fotografilor s-ar milogi de Max Factor ca să îi ducă pe un platou de filmare. Dar tu ieși și te duci la Vallecas.

Ben arată cu vârful țigării spre Daniel.

— Îndrăznețule. Acesta este cuvântul perfect pentru tine. Îmi place.

— Mulțumesc. În mod categoric mi s-a dezvăluit o parte a Spaniei pe care nu am văzut-o aici, în Madrid. O să-i duc mâine filmul lui Miguel. Auzi, Ben, ce știi despre Valea celor Căzuți?

— Valea? Ziarul m-a trimis acolo, dar nu am făcut încă reportajul. Nici nu cred că-l voi face.

— De ce nu? E un simbol al reconcilierii, nu?

Ben izbucnește în hohote răsunătoare, care dau într-un acces de tuse.

— Reconciliere? De unde ai auzit asta, Matheson?

— Nu am auzit. Așa credeam eu. Din revista hotelului reiese că ar fi un soi de omagiu, dar se pare că îi tulbură pe unii oameni.

— Bineînțeles că da.

Ben își coboară glasul.

— A fost construită de prizonierii republicani. Muncă silnică. Unii au murit construind Valea. Iar acum se vorbește că

o să se exhumeze gropile comune din toată Spania și o să se aducă rămășițele în Vale. Când se va termina, în terenul din pădure vor fi peste patruzeci de mii de cadavre exhumate. Imaginează-ți o plimbare în acel parc.

Ben se scutură ca de un fior.

— Cadavre din ambele tabere ale războiului? întreabă Daniel.

Ben îl privește cu luare-aminte.

— Da, cadavre din ambele tabere ale războiului. Dar, din moment ce războiul s-a încheiat, n-a fost decât o tabără, Matheson. Ai fost în Vallecas, azi. Ai văzut. Sunt atât de multe sate ca ăla prin toată Spania.

Ben își coboară din nou glasul.

— Ani de-a rândul, Spania s-a prăbușit, oamenii mureau de foame și Franco cheltuia bani pe monumentul ăsta?

Ben clatină din cap și trage cu sete din țigară. Vorbește în timp ce suflă fumul.

— După al Doilea Război Mondial, până și Germania, cel mai mare dușman al nostru, a beneficiat de Planul Marshall, dar Spania?

Ben face în aer un „zero" cu două degete.

— Spania a fost singura națiune occidentală majoră exclusă din planul de redresare economică. Tu ce crezi că înseamnă asta?

— Nu știu ce înseamnă, răspunde Daniel. Tocmai de aceea pun întrebări.

— Înseamnă că subiectul Spania e foarte controversat. Uite, înveți despre Hitler și Mussolini la școală, dar nu înveți despre Franco, îi șoptește Ben. Pentru că este încă în viață. Istoria nu s-a scris încă, Matheson. Dar tu o surprinzi chiar în aceste momente în fotografiile tale. Palpitant material.

Faptul că Ben se referă la fotografiile lui îl face pe Daniel să se simtă stânjenit. Și mai e ceva ce îl face să se simtă stânjenit — faptul că Franco și oamenii lui l-au invitat personal pe tatăl lui

în Spania, ca să discute despre un proiect de colaborare. De ce face familia lui afaceri cu un dictator?

— Pui întrebări bune, Dan. Sper că fotografiile tale sunt la fel de interesante.

Daniel dă absent din cap, cu mintea îngreunată de confuzie. Împotriva vocii rațiunii, se hotărăște să pună o ultimă întrebare.

— Spune-mi, Ben, crezi că Nick o place pe Ana?

Ben scoate un nor de fum, pe care-l taie când dă peste cap restul de scotch.

— O place? Oh, nu, cowboy, o iubește.

În timp ce americanii își foloseau timpul înființând centre comerciale și supermarketuri, poporul spaniol muncea la construirea unui monument și mormânt. Acum rivalizează cu celebrele lucrări ale faraonilor.

Acest monument, cunoscut sub numele Valea celor Căzuți, este deschis de doi ani pentru vizitatori. Spaniolii au investit șaisprezece ani de trudă în construcția sa și se așteaptă să devină unul dintre cele mai importante obiective de vizitare din lume.

Se estimează că acest mormânt, conceput de generalul Franco, a costat șase milioane de dolari. Este situat în Cuelgamuros, la 30 de mile de Madrid. Este mai lung decât Catedrala Sfântul Petru, care este cea mai mare biserică din lume. S-a susținut adesea că giganticul monument va fi mormântul lui Franco, dar nimeni nu este încă sigur de acest lucru. Aproximativ douăsprezece tone de oase ale soldaților uciși în timpul Războiului Civil Spaniol vor fi îngropate în spatele Capelelor. Valea este dominată de o cruce uriașă, mai înaltă decât Turnul Eiffel, care poate fi zărită uneori și din Madrid. Valea celor Căzuți este doar un alt exemplu care dovedește abilitățile magnifice ale poporului spaniol.

„Spaniolii încheie giganticul monument"
The Rosebud News, *Rosebud, Texas, 6 mai 1960*

57

Ana se uită la cutia cu bomboane mov de la Daniel. Nu are de ales. Trebuie să o vândă și să îi dea banii Juliei pentru datoriile lor. După ce s-a rugat de ea toată dimineața, Julia i-a permis să păstreze cealaltă cutie.

Un chelner de la hotel cumpără imediat bomboanele la preț redus, pentru aniversarea soției lui. Ana ciupește câteva *pesetas* din tranzacție pentru ea și cere permisiunea de a da un telefon. Când aude vocea lui Nick, se gândește să închidă.

— Ana, știu că ești tu. De fiecare dată eziți, de parcă ai vrea să te răzgândești. Nu-ți face griji, nu este nimeni aici, spune Nick.

— Cum te simți? întreabă Ana.

— Arăt mai rău decât mă simt.

Ana se uită fix la telefon.

— Nick... de ce ai făcut asta?

Liniște la celălalt capăt al firului.

— Chiar a venit în Vallecas? întreabă Nick.

— Știai că va veni. Tu i-ai spus s-o facă. A adus chiar și cadouri. Rafa îl adoră și l-a convins să îi ducă la coridă cu mașina, duminică.

— Ana, îmi pare tare rău, răspunde Nick. Eram pilit. Ai tot dreptul să fii supărată. Stăteam la masă și Daniel mă tot întreba despre tine și deodată mi-am zis: Stai așa, de ce nu? Ana merită un pic de distracție. Mi s-a părut că Dan e un puști bogat și răsfățat, dar nu e. Spune sincer ce gândește și, băi, frate, știe să se bată. Cred că este într-adevăr un băiat bun.

— *Este* un băiat bun, Nick. Așa că lasă-l în pace. Te rog să nu creezi probleme.

— Ana, eu nu creez probleme. Eu încerc să rezolv problemele. Știi asta.

Da, știe, dar nu contează. Închide repede telefonul.

58

— *¡Buenos días, señor!* strigă Carlitos.

Se repede la ușa de la intrare, să îl întâmpine pe Daniel.

— A sosit o telegramă în dimineața asta pentru *señora* Matheson. Dorește să i-o duc în cameră sau să v-o dau dumneavoastră?

Daniel vede telegrama și încearcă să reziste tentației. Nu poate.

— Mulțumesc, Carlitos. Am să i-o dau eu.

O pune în buzunarul de la spate și iese din hotel.

— *Texano!* îl întâmpină Miguel. Nu mă așteptam să te revăd atât de curând.

— Nici eu. Dar am niște fotografii care trebuie developate urgent. Sunt pentru fratele Anei.

Daniel așază două role de film pe tejghea.

— Fotografii pentru Rafa?

— Da, prietenul lui vrea să devină matador.

— Nu asta vor toți? spune Miguel, râzând.

— Ei bine, va participa la o luptă de amatori, duminică. De aceea, când am fost în Vallecas, Rafa m-a rugat să îi fac câteva poze.

Miguel îl privește cu atenție pe Daniel.

— Când ai fost acolo, ai văzut asta?

Arată spre poza făcută de Robert Capa, cu copiii în fața clădirii bombardate.

— Fotografia pe care o admirai. Capa a făcut-o în Vallecas.

— Serios?

Miguel încuviințează:

— Sunt multe cadre unice în Vallecas.

Se uită la filmele de pe masă.

— În general, las pozele să se usuce vreo câteva ore. Dacă vrei să vii înainte să închid, s-ar putea să fie gata.

— E foarte bine. Mă duc să fac niște poze la Inclusa.

— Ce fel de poze ai putea face la Inclusa?

Daniel ridică din umeri.

— Cumnatul Anei, Antonio, mi-a spus că aș putea s-o găsesc interesantă.

— *¿Por qué?* insistă Miguel. Cred că n-ai înțeles bine.

— Ceva în legătură cu oamenii care nu-și permit să facă fotografii. Presupun că o să aflu.

Daniel se îndreaptă spre strada O'Donnell. Inclusa, o clădire mare, de culoarea untului, se întinde pe un cvartal întreg. Flancând ambele părți ale arcului intrării de gresie stă încastrată statuia unui copil cu ochii goi, brațele întinse și palmele deschise. Deși masivă și impozantă, clădirea nu are nimic ieșit din comun. De ce să-l fi trimis Antonio aici? Nu e nimic de fotografiat. Probabil, cum a sugerat Miguel, a înțeles el greșit.

Merge de-a lungul străzii, pe lângă Inclusa. Un cor de voci tinere răsună ca un clinchet în depărtare. Când ajunge la marginea clădirii, vede mulți copii la joacă, într-o grădină mare. Tinere femei purtând rochii albe și șorțuri negre îi supraveghează pe copii. Copiii sunt curați și îngrijiți, cu părul frumos pieptănat sau legat cu funde. Sunt veseli și par sănătoși, o scenă mult mai luminoasă în comparație cu orfelinatele din America. Poate de asta l-a trimis Antonio aici? Să fie ăsta orfelinatul căruia îi donează bani părinții lui?

Daniel face o poză.

Un vârtej de negru cu alb își face apariția în vizorul lui. O călugăriță. El se răsucește imediat pe călcâie și face cale întoarsă,

înainte să îl descopere cineva. Să fie aceeași călugăriță pe care a văzut-o cu copilul mort? Se uită la clădirile înconjurătoare. Sunt centre medicale. Clinici, spitale. Oare călugărița cu copilul se ducea la o clinică sau la Inclusa? Și Garda Civilă o escorta?

Când coteşte înapoi pe strada O'Donnell, Daniel vede un băiețel stând lângă intrarea de la Inclusa. Umeri i se zguduie de plâns și are fața brăzdată de lacrimi.

— *¿Estás bien, chico?* îl întreabă Daniel.

Băiețelul clatină din cap. Buzele lui tremurătoare, ținând strâns suferința în el, se deschid scăpând un suspin adânc.

Daniel se lasă imediat pe vine lângă băiețelul de pe trotuar.

— Hei! *¿Qué pasa?*

Băiețelul ține un bilet mototolit în mâna lui tremurândă. I-l întinde lui Daniel și printre lacrimile care îi curg șiroaie sloboade declarația sfâșietoare:

— Mama mea nu mă mai iubește.

{ 59 }

Puri aleargă pe intervalul dintre fișete, sperând să afle mai multe informații. Trebuie să se grăbească. Dacă nu se alătură celorlalte ajutoare, afară, cineva i-ar putea remarca lipsa.

Întrebările rămân înrădăcinate în mintea ei, dar nu prea are pe cine să întrebe. Dacă Inclusa vrea să găsească familii pentru copii, de ce sunt taxele de adopție atât de mari? La ce sunt folosite sumele uriașe de bani? Bărbatul cu fața buhăită și soția lui cu perna erau dispuși să plătească două sute de mii de *pesetas* pentru un copil?

I-ar putea pune preotului aceste întrebări. Dar preotul s-ar putea să o mustre din nou, fiindcă vorbește despre alții și nu despre ea. Sau să-l întrebe pe doctorul care aduce nou-născuții pe ușa din spate a orfelinatului? Nu o poate întreba pe Sora Hortensia. Dacă o face, atunci Sora va ști că s-a uitat într-un dosar, fără permisiune. Însă grija lui Puri pentru copii este mai presus de orice remușcare în privința iscoditului. Dacă va avea în continuare acces la încăperea cu dosare, poate că va găsi lămuriri în dosarele vreunor copii recent adoptați.

Puri știe că nu o poate întreba pe mama sa. O va certa pentru curiozitatea ei. Va spune ceea ce îi spune întotdeauna:

Estamos más guapas con la boca cerrada. Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecteluite.

Deschide ultimul fișet de la capăt. Dosarele sunt etichetate CORESPONDENȚĂ GENERALĂ. În partea din spate a sertarului

sunt mai multe dosare marcate cu REZOLVAT. Puri scoate un dosar.

Răsfoiește notițele și ajunge la o scrisoare, scrisă de mână, adresată unui doctor.

Dragă doctore López,

Îți trimit o altă scrisoare, nu ca să te supăr, bunule domn, ci pur și simplu ca să am conștiința împăcată. Soția mea a spus că pruncul pe care l-a născut era chel și că avea un semn roșu din naștere pe brat. Pruncul decedat care ne-a fost arătat era mai mare decât fiul nostru, avea un pic de păr închis la culoare și nu avea semnul pe brat. Dumneata și Sora Hortensia ne-ați explicat că durerea pentru moartea copilului ne-a întunecat amintirea. Dar nu este posibil să fi fost cumva o greșeală? Nu se poate să fi fost copilul mort al altui cuplu? Desigur, nu aducem nicio acuzație, nici dumitale, nici clinicii; o socotim pur și simplu o eroare neintenționată. Așteptăm cu nerăbdare răspunsul dumitale și sperăm că ne vei ajuta să cercetăm mai amănunțit problema.

Puri se uită la următoarea scrisoare.

Dragă Soră Hortensia,

Făcând un calcul al finanțelor noastre, ne-am dat seama că suma de 300 000 de pesetas *pentru adoptarea unui copil ne depășește în mod categoric posibilitățile. Dumneata ne-ai sugerat să plătim câte 30 000 de* pesetas *timp de zece ani, dar și așa este imposibil pentru noi. Din nefericire, nu vom putea adopta un nou-născut. Cu recunoștință pentru înțelegerea dumitale.* ¡Viva España!

Trei sute de mii de *pesetas*? Puri se uită la data scrisorii. Este de acum câteva luni. Următoarea scrisoare este nesemnată și conține doar câteva fraze scrise de mână.

Ne-ați furat copilul.

Să mă ierte Dumnezeu dacă greșesc. Dacă am dreptate, nu există iertare pentru voi.

Puri recitește prima frază.

Ne-ați furat copilul.

Ce vrea să însemne? Cine le-a furat copilul?

Puri își amintește de femeia care a oprit-o pe trotuar. Spusese că pruncul ei fusese luat pentru botez, dar nu îi mai fusese adus înapoi. Tonul ei era insistent, disperat, dar și plin de teamă.

Se aude un zgomot pe hol. Trebuie să se întoarcă în grădină. Puri rulează celelalte scrisori din dosarul pentru corespondență și le îndeasă pe sub bluză, unde stau bine în lenjeria de corp și ascunse de șorțul ei.

Cu inima bătându-i cu putere, se repede în sus pe scări. Când trece pe lângă biroul de primiri, aude o voce masculină.

— L-am găsit plângând pe stradă. Avea biletul ăsta în mână.

— Vă mulțumesc că l-ați adus înăuntru.

Puri se oprește în dreptul ușii. Un băiețel cu obrazul scăldat de lacrimi și cu pantalonii găuriți e cocoțat pe un scaun. Un bărbat tânăr stă ghemuit în fața lui. Tânărul se ridică să plece, iar Puri tresare.

— Daniel?! exclamă ea.

Tânărul se uită la ea, nedumerit. Sora Hortensia o privește și ea cu aceeași expresie.

Puri își duce o mână la piept.

— Sunt eu, Puri. Verișoara Anei.

Dar cuvintele ei abia dacă se fac auzite. Când Puri își atinge pieptul cu mâna, se aude un foșnet de hârtii de sub șorțul ei.

60

— Pare foarte drăguț, spune Antonio. Poate un pic cam naiv.

— Bineînțeles că este naiv. Să vii neinvitat în Vallecas? Provine dintr-o familie americană bogată. Nu știe nimic despre Spania.

Julia o ridică pe Lali din lădița care-i servește drept pat, ca să o hrănească.

— Nu-i adevărat, mama lui s-a născut aici. Vorbește bine spaniola, spune Antonio. Și pare generos. E frumos din partea lui să îi ducă pe băieți la coridă.

— Nu îmi fac griji pentru băieți. Îmi fac griji pentru Ana. Ai văzut cum se uita la ea?

— Aproape toată lumea se uită așa la Ana. Ar trebui să fii mai degrabă îngrijorată de felul cum se uita Ana la el.

Antonio are dreptate. Julia a remarcat felul în care Ana și-a temperat entuziasmul în timp ce se spăla pe față și își strângea părul la spate. A remarcat, de asemenea, și armonia tăcută dintre sora ei și texan. Și-ar fi dorit să o poată încuraja și să o sprijine pe Ana, în loc să o blocheze la fiecare pas.

— *Ay*, chiar dacă e drăguț, este un oaspete al hotelului. Ana nu trebuie să-și pună slujba în pericol, îi zice ea lui Antonio.

Copila se zvârcolește în brațele Juliei. Se uită la fiica ei. Este încă atât de mititică. O altă femeie din Vallecas are un bebeluș de două luni, deja mai mare decât Lali la patru luni.

— *Mi amor*, nu ne ajung banii nici luna asta, spune Antonio. E vreo posibilitate ca Luis să îți dea un avans?

Julia scoate un oftat adânc.

— Nu pot să îi cer din nou lui Luis. Ia bomboanele de La Violeta cu tine la muncă. Vezi dacă poți vinde cutia undeva pe drum.

— Nu i-ai spus Anei că vom păstra o cutie?

Ba da. Ana promisese să vândă o cutie la hotel, dar o implorase pe Julia să o păstreze pe cealaltă.

Julia își amintește cum Ana strângea la piept cutia legată cu fundă, rugând-o:

— Doar de data asta, Julia. *Por favor.* Pentru mine.

Urăște s-o dezamăgească pe sora ei, dar urăște și mai mult sărăcia. De ce o fi desfăcut sticla de vin? Le-ar fi adus bani frumoși. Toți economisesc bani pentru mutare și fiecare *peseta* contează. După calculele Juliei, în două luni ar avea aproape toată suma.

— *Mi amor*, spune-mi adevărul. De cutia de bomboane vrei tu să scapi sau... de *texano*? întreabă Antonio.

Intenția lui e s-o tachineze, dar oboseala a făcut-o să-și piardă simțul umorului.

— Nu ne permitem luxul bomboanelor, Antonio. Te rog, vinde-o. Avem nevoie de bani.

Julia își amintește conversația.

Războiul s-a terminat. Trebuie să ne acceptăm soarta și să facem sacrificii. Să ai în vedere pacea și stabilitatea mai presus de toate, Julia. Lasă adevărul pentru o zi îndepărtată din viitor, o povățuise mama ei.

Cât de îndepărtată este acea zi? Au trecut aproape douăzeci de ani de la încheierea războiului și adevărul stă în continuare în umbră. Dar Julia se autoconvinge că, deși este dureros să ții adevărul ascuns, exact asta trebuie să facă. Așa se păstrează pacea. Asta a vrut mama ei.

61

Daniel ia metroul până la Puerta del Sol, reflectând la cele aflate. Călugărița din birou, care s-a prezentat drept Sora Hortensia, era mai în vârstă decât călugărița cu copilul, pe care o fotografiase el. Verișoara Anei a părut să se bucure că îl revede, dar dintr-odată a început să tușească și a cerut grăbită permisiunea să iasă în grădină.

— De unde o cunoașteți pe Purificación a noastră? l-a întrebat Sora Hortensia, plină de suspiciune.

Când Daniel i-a explicat că familia lui stă la hotelul Castellana Hilton, unde lucrează verișoara lui Puri, călugărița începuse subit să îl descoasă.

Gândindu-se la acest episod, Daniel are un sentiment de neliniște, ca atunci când merge la confesiune. La ieșirea din metrou, vede niște polițiști în uniforme cenușii care înconjoară un tânăr. Nimeni nu îndrăznește să se uite. Trecătorii grăbesc pasul pe lângă ei, cu capetele plecate. Face și el la fel. Grăbește pasul și cotește pe Calle Echegaray.

În loc să se întoarcă la hotel, se hotărăște să aștepte până când pozele lui vor fi developate. O firmă verde, decolorată, îl atrage pe Daniel de pe o stradă lăturalnică. Bărbați cu băști stau la un bar, sub un bec pătat de muște, în vreme ce barmanul ține socoteala consumației trăgând linii cu creta pe tejgheaua de lemn. Atmosfera din încăpere se schimbă în momentul în care intră el. În mod cert, vizitatorii nu frecventează acest local.

Șiruri de sticle prăfuite sunt aliniate pe rafturile din spatele barului, dar selecția de băuturi este limitată. Numai coniac *Jerez*

și apă de la robinet. Daniel comandă un vin Manzanilla, preferatul mamei lui. Este singura băutură pe care o recunoaște și își amintește că miroase bine.

Își alege o masă din spate și își agață geanta de spătarul unui scaun. Un bărbat morocănos îi aduce din partea casei o farfurie cu măsline verzi și un cârnat marmorat cu grăsime ivorie.

Daniel își duce mâna la buzunar, după telegrama pe care i-a dat-o Carlitos la hotel.

Pune plicul pe masă, în fața lui. Este adresat nu doar mamei, ci și tatălui său. Îl întoarce pe dos. Jumătate din clapa plicului nu este lipită. Mănâncă o măslină și încearcă să-și distragă atenția de la plic. Nu este treaba lui. Este ilegal să deschizi corespondența altcuiva. Va trebui să meargă din nou la confesiune. Dar poate că va găsi niște răspunsuri înăuntru.

Ispita este prea mare. Daniel își strecoară un deget pe sub clapă. Dezlipește cu grijă restul de adeziv și scoate telegrama din plic. Formularul Western Union are culoarea cepei. Mesajul telegrafic este imprimat pe o bandă subțire, albă, lipită pe formular.

TELEGRAMA WESTERN UNION
— PRIN CABLOGRAMĂ

EXPEDITOR: BUD MATHESON - DALLAS, TX
D-LUI SI D-NEI MARTIN MATHESON - CASTELLANA HILTON, MADRID
PREOTUL MI-A IMPARTASIT NOUTATILE. I-ATI SPUS LUI DANIEL? MA TEM CA VA FI GREU PENTRU EL. VOM PREGATI PERSONALUL CASEI PENTRU SCHIMBARE.

Daniel se holbează la mesajul de la unchiul său. Fratele tatei lui este un om pragmatic, care rareori își exprimă emoția sau

preocuparea. Temerea lui aprinde o scânteie de frică în Daniel, readucându-i în minte nedumeririle — tonul iritat din vocea mamei lui, dorința ei de neclintit de a veni în Spania, faptul că tatăl lui menționase „o perioadă dificilă". Să fi înțeles el pe dos?

Oare părinții lui divorțau?

{ 62 }

Daniel străbate ca în transă drumul înapoi până la atelierul lui Miguel. Picioarele i se mișcă, dar i se par detașate de trup. A stat ore întregi holbându-se la telegramă și la farfuria cu măsline. Neavând cu cine să vorbească, și-a construit propriile teorii.

Comportamentul ciudat al părinților capătă dintr-odată înțeles. Bătaia lui cu necunoscuții de pe alee nu atrăsese nicio consecință de la vreunul dintre ei. Erau mult prea preocupați cu problemele lor ca să îl mustre pe el. Cu puțin timp înainte de călătoria lor la Madrid, îi auzise pe ai lui certându-se în dormitor. Mama lui plângea. De ce nu acordase atenție acestui episod? Aparatul de fotografiat pe care îl primise cadou de la mama lui și sprijinul pe care i-l acorda ea în privința artei fotografice îl frustrau pe tatăl său. Asta să fi fost ceea ce le provocase „perioada dificilă" și, în concluzie, să fie el de vină?

Se gândește la tot ce ar putea schimba un divorț. Oare mama lui se va muta înapoi în Spania? De aceea pomenise tatăl lui că era important să fie fericit în Madrid? Sincronizarea cu absolvirea lui nu poate fi o coincidență. Așteptau ca el să plece la colegiu și apoi să se despartă? O să fie obligat să aleagă cu cine va sta?

Daniel cunoaște o singură familie destrămată de divorț în Dallas. Considerați paria, soții divorțați au fost scoși din Registrul Social. Divorțul nu este o opțiune pentru cuplurile catolice. Prin urmare, părinții lui vor rămâne căsătoriți, dar vor locui separat. Există câteva cupluri din Dallas cu reședințe diferite.

Soțul locuiește în casa de vacanță și soția locuiește în casa din Preston Hollow. Sunt văzuți împreună la evenimente sociale și rămân în Registru. Aparent, totul rămâne intact. Dar toată lumea știe adevărul: în spatele ușilor închise, viața este sfărâmată în bucăți. Așa cum își simte și el capul acum.

— *Texano!* strigă Miguel, când Daniel intră în magazin. Cred că o să fii foarte mulțumit. Fotografiile tale sunt *excelente*!

Complimentul ar trebui să îl umple de bucurie, dar el abia dacă-l percepe.

— Grozav. Și mulțumesc încă o dată pentru că le-ai developat atât de repede.

Daniel își scoate portofelul.

— Cât îți datorez, Miguel?

— Nu vrei să le vezi?

— Nu acum, răspunde Daniel.

Miguel îl privește cu îngrijorare pe când primește banii.

— *¿Estás bien, amigo?*

— *Ay*, am multe pe cap.

— *Ya lo veo.* Văd asta. Dar, când o să te simți mai bine, te rog să te întorci. Mi-ar plăcea să discut despre fotografiile astea cu tine.

— Desigur, și mie mi-ar plăcea.

Daniel ia plicul mare și iese din prăvălie.

Hotelul este animat de muzică și de oaspeți. Sute de tineri în uniforme complet albe umplu foaierul. Daniel n-are chef de vreo distracție. Își dorește să fie singur. În liniște.

Ben Stahl stă de vorbă cu un bărbat mai în vârstă și ia notițe într-un carnețel. Lorenza și Ana se învârt pe la marginea grupului, vânzând țigări și trabucuri. Ana îl vede pe Daniel în drum spre lift și își croiește drum spre el.

— *Buenas noches, señor.*

— *Hola*, Ana. Se pare că este o mare petrecere.

— Cadeții forțelor aeriene americane vizitează Madridul, în timpul turneului lor de vară. Ambasada dă o recepție aici, îl informează ea.

— Ei bine, te las să îți vezi de treabă, spune el.

Ana se încruntă.

— *Señor* Matheson, sunteți bine?

Daniel se uită la ea. Îngrijorarea Anei este atât de sinceră. Ar vrea să îi spună totul. În loc de asta, îi zâmbește fără vlagă.

— Sunt bine. Cred că voi lua cina devreme în camera mea, astă-seară.

Ea răspunde cu glas domol.

— Desigur, *señor*. O să-i spun operatorului de la room-service să vă sune imediat.

— Mulțumesc, Ana. Apreciez.

Își continuă drumul spre lift, ținând plicul cu fotografii în mână.

— Etajul șapte, *por favor*.

Ascensorul urcă. Inima lui Daniel se scufundă.

{ 63 }

Cărucior de room-service stă în camera lui. Capacul argintiu și bombat stă neclintit pe platoul cu antreuri. O bătaie ușoară se aude la ușă. Daniel deschide și o descoperă pe Ana în hol.

— Scuzați-mă pentru deranj, *señor*. Voi pleca în curând, să îmi petrec noaptea acasă. Voiam să vă întreb dacă vreți să vă aranjez patul pentru somn.

— Oh, mulțumesc. Ar fi bine.

Daniel se dă la o parte, permițându-i Anei să intre. Se trântește înapoi în fotoliu, în vreme ce ea se agită prin cameră.

Ana ia capacul de argint de pe platoul de cină.

— Nu ați mâncat. Nu v-a plăcut meniul? Putem să cerem altceva.

— Nu mi-e foame.

Ana se apropie și se așază lângă Daniel.

— Iertați-mă că mă amestec, *señor*, dar în mod clar nu sunteți în apele dumneavoastră.

Daniel se uită la Ana. Ea se apleacă spre el, îngrijorată și dornică să-l ajute. Buclele castanii i se odihnesc în valuri perfecte pe umeri. Ochii ei caută răspunsuri.

— Ana, dacă îți zic ceva, promiți să nu spui nimănui?

— *Señor*, spune Ana zâmbind larg, puteți fi sigur că sunt o persoană care știe să păstreze un secret.

Daniel dă din cap. Face semn spre telegrama de pe măsuță.

— Citește-o.

Ana ia foaia de hârtie și citește rapid mesajul.

— Nu înțeleg.

— Asta e a doua telegramă. Știu că n-ar fi trebuit să le citesc. Așa îmi trebuie, dacă îmi bag nasul în secretul lor.

Ana stă puțin, examinându-l pe Daniel.

— Și care anume credeți că e secretul lor?

— Cred că s-ar putea să divorțeze.

Ana se trage înapoi, uluită.

— Nu, *señor*. Nu divorțează.

— Mi-ar plăcea să fie adevărat.

— *Señor*, eu...

Ana se oprește, parcă alegându-și cuvintele cu grijă.

— *Señor*, personalul de la curățenie vede multe la hotel. Pot să vă asigur că părinții dumneavoastră nu se despart.

— Știi tu ceva?

Ana închide ochii și scoate un oftat de frustrare.

— Politica de confidențialitate a hotelului mă împiedică să spun mai multe.

Se apleacă și pune o mână peste a lui Daniel.

— *Señor*, părinții dumneavoastră nu se despart. Sunt atât de sigură, încât hai să facem un pariu. Dacă mă înșel, o să vă ajut la proiect.

— O să fii Jane Doe?

— Nu, n-o să fiu Jane, răspunde Ana. O să fiu Tom Collins.

— Cine-i Tom Collins?

— Tom Collins este o băutură din meniul barului din foaier. O băutură cu multă gheață.

Îi zâmbește dulce.

Daniel râde.

— Însă nu e nevoie să discutăm despre proiectul dumneavoastră, fiindcă eu voi câștiga pariul, afirmă Ana.

Daniel se uită lung la mâna delicată a Anei așezată peste a lui. Îl atinge la fel cum a făcut-o în Vallecas, când stăteau lângă

mașină. El își întoarce încet palma. Degetele lor se ating și se împletesc. Un val de căldură îi coboară spre mână.

Pleoapele Anei flutură și se închid.

— Eu... acelea sunt fotografiile făcute în Vallecas?

Se ridică în picioare și mâinile lor împreunate capitulează. Se duce la pozele înșirate pe birou.

Ana rămâne acolo, în tăcere, cu spatele la Daniel. El își șterge palmele emoționate pe coapsele jeanșilor.

— Miguel le-a developat azi.

Una dintre imagini a fost mărită. Este portretul lui Fuga și este uluitor.

— *¡Dios Mío!* exclamă Ana. Ia te uită la Fuga. Arată ca un adevărat *torero*! Rafa o să fie extaziat!

Daniel se apropie în spatele ei.

— Mă bucur că-ți place. Du-i-o lui Rafa. Știu că are nevoie de ea ca să facă publicitate luptei ce urmează.

Daniel pune fotografia în plic.

— Va fi atât de încântat, *señor*. *Gracias*. Ați fost tare bun cu familia mea.

Își ridică privirea la el.

— Ar trebui să plec. Sunați la room-service dacă mai doriți gheață.

Râde fâstâcită și se îndreaptă spre ușă.

El nu vrea să plece.

— Am văzut-o pe verișoara ta, astăzi.

Ana se oprește.

— Ați văzut-o pe Puri? Unde?

— La Inclusa. Antonio mi-a sugerat să mă duc acolo, să fac niște fotografii.

Chipul Anei se întunecă de îngrijorare.

— La Inclusa?

Năvala ei de gânduri este evidentă.

— Îmi cer scuze. Trebuie să plec. Nu îmi pot permite să pierd mijlocul de transport până la Vallecas. Poate o să ne vedem mâine. Știu că părinții dumneavoastră se întorc dimineață de la Toledo.

Daniel dă din cap.

— Îți mulțumesc că ai stat de vorbă cu mine, Ana. Sper să ai dreptate.

— Plăcerea a fost de partea mea, *señor*.

Ea iese pe hol, după care își bagă repede capul pe după ușă, cu un zâmbet larg.

— Știu că am dreptate.

64

Rafa așteaptă până la vremea prânzului. Anunțul lui va fi de mai mare efect dacă sunt adunați cu toții. Trage cu ochiul la fotografia din plic, încercând să nu lase semne pe hârtia lucioasă cu degetele lui.

Fuga stă în picioare, în profil. Silueta lui este foarte clară, dar drumul lung din spatele lui este difuz, creând imaginea unei căi către destin. Eleganța costumului contrastează cu maxilarul lui puternic și cu pomeții proeminenți. Fotografia surprinde forța, taifunul care este Fuga.

Americano nu e doar un tip de treabă, ci și un bun fotograf.

Rafa trece pe lângă șorțurile îmbibate cu sânge care atârnă în cuiele lor. Se duce la tovarășii lui de muncă, așezați la masă. Mânecile și pantofii lor sunt mânjite cu moarte. Rafa scutură din cap, ca să alunge vocile dinăuntru, concentrându-se.

— *Caballeros*, ați auzit de *mi amigo* care va lupta, duminica asta, lângă Talavera de la Reina?

— Vrei să spui *amigo* al tău ale cărui măruntaie vor fi străpunse de un tăuraș răpciugos?

Bărbații de la masă izbucnesc în râs, iar unul ridică vocea, cu o istorioară:

— Am cunoscut cândva un *maletilla* amator. S-a văzut cu mațele scoase. Era atât de disperat să lupte, încât l-a pus pe un prieten să i le îndese la loc în burtă și să îl coasă cu sfoară. Cusăturile făcute în grabă au fost prea largi. O bucată de mat i-a rămas atârnată pe afară.

Ceilalți scot mormăituri colective și dau din cap.

— *Sí, sí*, zice Rafa. Am auzit cu toții povești despre tineri care și-au urmat visul — căutând victoria într-o duminică după-amiază. Timp de patru sute de ani, visul ăsta i-a băgat pe fiii Spaniei în mormânt, nu-i așa?

Bărbații dau din cap, aprobator.

— Știm că spectacolul și tradiția îi aduc pe bărbații cu bani la casa de bilete, dar de multe ori foamea și disperarea îl aduc pe un *torero* în arenă.

Toți îngână aprobator:

— *Sí, sí.*

— Despre *capeas*, luptele de amatori cu tauri tineri, știm că sunt singura modalitate de a fi remarcat de sponsori și de crescătorii de vite. Sunt adesea singura modalitate prin care un amator se poate întâlni cu un taur. Drumul spre arena Las Ventas din Madrid e lung, *amigos*. Dar pentru un *torero* aspirant, care caută un sponsor și intrarea în lumea coridei, începe duminica aceasta. Sprijiniți-l pe acest tânăr luptător cu taurii la prima lui *capea*. Sprijiniți-l, în speranța că ar putea deveni în curând un *matadero* și se va putea pregăti acolo, alături de ceilalți aspiranți la titlul de *torero*.

Rafa primește un ropot de aplauze.

— Are deja un nume? întreabă supervizorul.

— Are.

Rafa face un pas înainte.

— *Caballeros*, vă veți aminti de această zi, ziua când i-ați văzut chipul pentru prima oară. Vi-l prezint pe... *El Huérfano!*

Scoate fotografia din plic și o așază cu mândrie pe masă. Grupul de bărbați izbucnește în urale puternice și în aplauze. Rafa radiază de mândrie.

— El Huérfano? Orfanul? mormăie supervizorul.

— *Sí*, el însuși și-a ales numele, șoptește Rafa. În timpul șederii lui în închisoare, un coleg de celulă drăguț îi spunea El Huérfano.

Bărbații încep să pălăvrăgească.

— Ați mai văzut vreodată un *maletilla* cu o asemenea poză?

— Sau cu un asemenea costum de lumini pentru o *capea* sătească?

Supervizorul îl bate pe Rafa pe spate.

— *Bien hecho*. Grozavă treabă. Dar, Rafa, ești sigur că vrei să faci parte din *cuadrilla* omului ăstuia? Tu ești un promotor înnăscut.

— *Gracias*, dar ăsta a fost planul nostru dintotdeauna. Când eram mai mici, el m-a ajutat. Acum o să-l ajut eu pe el.

Rafa va purta doar un costum de lumini modest, negru. Va merge tot timpul în spatele lui Fuga, nu alături de el. Nimeni nu îi va cere vreodată un autograf lui Rafa, nici nu i se va permite să mănânce la aceeași masă cu matadorul său. Dar el va sta în arena cu nisip. Îl va proteja pe prietenul său.

Va înfrunta frica. Și va câștiga.

65

— Este bine.

Sora Hortensia o asigură pe Puri că orfanul nou sosit s-a bucurat de o noapte confortabilă și că băieții ceilalți l-au primit cu căldură.

— Mi-ar plăcea să putem face ceva pentru ceilalți copii, spune Puri.

— Ce vrei să spui cu asta? o ia la rost Sora Hortensia. Le oferim un adăpost, îi hrănim, îi îmbăiem, îi îmbrăcăm și ne ocupăm de educația lor. Majoritatea sunt copiii degeneraților! Dar aici capătă simțul comunității și, când vor crește, vor deveni niște adulți de nădejde.

— Da, majoritatea sunt fericiți. Dar nu au părinți.

Sora Hortensia scoate un oftat de agasare.

— E mai bine să nu ai părinți, decât să ai părinții nepotriviți.

Puri se gândește la declarația asta a Sorei. N-a prea putut să doarmă, gândindu-se la băiatul care plângea, abandonat pe trotuar. Multe familii au câte opt sau zece copii, dar niciun mijloc să îi întrețină. Se gândește la José, băiețelul căruia îi căzuse un dinte, și la scrisoarea Sorei Hortensia către familia lui, în care le povestea cât de talentat și de isteț este. Dar ei nu l-au vrut înapoi. Sunt părinții nepotriviți. José are noroc că locuiește la Inclusa. Va deveni un bărbat de nădejde. Puri se gândește la micuța Trifoi, preferata ei. Dacă nu o vrea nimeni?

Puri știe că ea este norocoasă că e singură la părinți și primește întreaga lor atenție, dar un singur copil nu satisface dispozițiile franchiste ca familiile să fie numeroase. A încercat să

discute odată acest lucru cu mama ei. Când Puri a comentat faptul că era o raritate în Spania să fii copil singur la părinți, așa ca ea, mama ei s-a simțit profund ofensată și a plecat cu pași apăsați în camera ei.

Fața Sorei Hortensia se îmblânzește.

— Tu ții foarte mult la copii, Purificación. Doctorii și cu mine vedem asta. Îți suntem recunoscători pentru inima ta iubitoare. Este o virtute. Ca și tine, vrem ca fiecare copil să aibă cea mai bună șansă de a reuși în viață.

Puri dă din cap cu emfază.

— Da, Soră. Așa e. Vreau ca acești copii să aibă o oportunitate.

Puri se gândește la scrisorile pe care le-a dosit în uniforma ei. Două erau de la familii de republicani spanioli, disperate să regăsească un copil despre care bănuiau că le-a fost luat la naștere.

— Bineînțeles, zice Sora Hortensia, dând din cap. Exact asta vrem și noi. Oportunitatea de a avea o viață bună, o viață evlavioasă, o viață reabilitată și eliberată de păcatele trecutului. Sunt foarte mulțumită de devotamentul tău. Avem planuri pentru tine, Purificación.

Planuri pentru ea? Pieptul i se umflă de mândrie.

— Deocamdată, du acest dosar jos și pune-l la locul lui.

Îi dă lui Puri un dosar și, de asemenea, o bucățică de hârtie cu două numere.

— Găsește dosarele pe care ți le-am notat pe hârtie și adu-le în biroul meu.

Încântată de ocazia de a se întoarce în camera dosarelor, Puri se grăbește să coboare la subsol.

Scoate hârtiile de sub șorț, hârtiile pe care le-a șterpelit ieri, și le pune la loc în dosarele lor. Din fericire, accesul ei fals de tuse le abătuse atenția de la foșnetul hârtiilor. Se uită la dosarul pe care Sora Hortensia a rugat-o să îl pună în fișetul corespunzător.

Întrebări. De ce se agață cu atâta disperare de întrebări? De ce nu își poate desface pumnul ca să le lase să zboare departe?

Împreună cu doctorii, episcopii și preoții, Sora Hortensia își dedică întreaga ei existență orfanilor. Este o lipsă de respect să îi pună sub semnul întrebării autoritatea.

Și totuși ceva nu-i dă pace. Ezitare. Îndoială. Îi este rușine de asta, totuși se simte obligată să cerceteze mai departe. Puri se întoarce la dosarele REZOLVATE și continuă să citească scrisori. Sunt sute, datând de acum aproape douăzeci de ani.

Majoritatea corespondenței este politicoasă și precaută. Dar de ce sunt dosarele marcate ca REZOLVATE, din moment ce nu sunt rezolvate deloc?

O femeie a dat naștere unui băiat sănătos, dar mai târziu i s-a spus că s-a sufocat cu cordonul ombilical și a murit. Să fi fost o greșeală?

Un doctor i-a spus unui cuplu că urma să aibă gemeni, dar la naștere călugărițele au susținut că n-a fost decât un singur copil. Să fi fost o greșeală?

Multe scrisori sunt de la familii care întreabă unde sunt îngropați copiii lor decedați. Scrisorile fac referire la „insistența generoasă a clinicii de a se ocupa de înmormântarea copilului decedat", dar părinții ar dori acum să viziteze mormântul.

Puri se mișcă iute. Cele două dosare pe care le-a cerut Sora sunt pentru nou-născuți recent adoptați, *sin datos*. În vreme ce parcurge iute fiecare dosar, constată că nou-născuții nu au ajuns în orfelinat prin *torno*, cutia din perete. Unul a venit direct de la spital, iar celălalt, de la o clinică medicală din apropiere. Unul dintre copii a fost trimis unui preot solicitant din Bilbao. Dosarul celuilalt copil este mai criptic.

Puri scoate dosarul neetichetat de pe birou, ca să compare taxele de adopție pentru fiecare copil. Atunci observă că prețul pentru Trifoi a fost modificat.

Suma de 200 000 de *pesetas* este tăiată cu o linie. Acum scrie: „150 000 de pesetas — urmează a se plăti".

66

— Bine ați venit înapoi, *Señora* Matheson. Sper că v-a plăcut la Toledo, salută Ana, stând la intrarea în apartament.

— Ne-a plăcut, într-adevăr, mulțumesc de întrebare. A fost minunat și am avut parte de o vreme foarte caldă. Tatăl meu obișnuia să spună: „Când Dumnezeu a făcut soarele, l-a agățat deasupra orașului Toledo".

— Da, am auzit și eu zicala asta, spune Ana. Ați telefonat pentru asistență la despachetatul bagajelor, nu?

— Da, te rog. Și soțul meu are nevoie, de asemenea. Tocmai ne-am întors, iar Martin este încă la parter.

Ana intră în cameră.

Pe când îi indică bagajele ce trebuie despachetate, doamna Matheson observă telegrama, pusă la vedere pe birou. Vocea ei devine tensionată.

— Oh, asta când a sosit?

— Nu știu sigur, *señora*. Nu am adus-o eu.

Mama lui Daniel deschide telegrama și o citește cu repeziciune. Ea se întoarce cu spatele la Ana. Rămâne neclintită preț de câteva clipe.

Ana se gândește la Daniel și la cât de supărat era din pricina telegramei. Își aduce aminte cum li s-au atins degetele și cum el și-a întors mâna și i-a strâns-o pe a ei. Dacă ea nu i-ar fi dat drumul? Când Daniel îi făcuse o confidență, simțise nevoia să-i răspundă la fel. Ar fi vrut să îi explice lucrurile, să îi povestească despre bilețelele amenințătoare, să îi spună absolut totul.

Ana pune pantofii scumpi ai *señorei* Matheson în dressingul apartamentului. Pantofii de mătase cu strasuri poartă sigla PERUGIA, scrisă cu litere aurii pe talpă, în interior. Pălăria ei neagră are o etichetă pe care scrie SCHIAPARELLI. Ana se întoarce din dressing și o găsește pe María Matheson stând în picioare, cu mâinile strâns împreunate de parcă ar fi gata să plângă.

— *Señora* Matheson?

Îi trebuie o clipă să se adune, ca să înceapă să vorbească.

— Ana, îți datorez scuze. Nu te-am recunoscut la prezentarea de modă. Martin, soțul meu, mi-a atras atenția asupra greșelii după ce am plecat. Trebuie să fi fost teribil de stânjenitor pentru tine când te-am copleșit cu laude și am făcut prezentările, când, de fapt, ne cunoscuserăm deja și interacționaserăm în mai multe rânduri.

Ana nu vrea scuze. Nu vrea nodul din gât care o sufocă.

Mama lui Daniel continuă.

— Gafa asta m-a necăjit zile întregi.

Întinde o mână și se sprijină de un scaun.

— Ana, am fost măcinată de probleme personale în ultima vreme și preocuparea mea m-a făcut să devin insensibilă față de ceilalți. Îmi pare atât de rău. Draga mea, te rog să mă crezi când îți spun că ești frumoasă, orice ai purta.

Ochii Anei se măresc din pricina șocului și a lacrimilor.

— *Gracias, señora*, șoptește ea.

Stau amândouă față în față, cugetând la schimbul lor de cuvinte. Mama lui Daniel se îndreaptă spre birou și se așază pe scaun.

— Oh, Doamne, zice ea. Uită-te la noi, amândouă copleșite de emoții. Nu se poate așa.

— Nu, *señora*.

— Bine, atunci, continuă ea și trage adânc aer în piept. Să trecem peste asta. Soțul meu și cu mine am vrea să îl ducem

diseară pe fiul nostru într-un local special, unde să luăm cina. Ce știi despre Lhardy?

Lhardy.

Señora Matheson a numit singurul restaurant pe care Ana își dorește nespus să îl viziteze.

— Lhardy este magic. Funcționează de peste două sute de ani. Se spune că regina Isabela a II-a obișnuia să se strecoare pe furiș afară din palat, doar ca să mănânce la Lhardy. Desigur, eu am trecut pe la restaurant numai când am avut de adus pentru oaspeții hotelului o comandă pentru un bol de supă sau o porție de crochete, dar portarul și personalul sunt întotdeauna foarte amabili. La Lhardy, totul este rafinat, *Señora* Matheson. Chelnerii stau în spatele paravanelor, ca să nu-i stânjenească pe clienți, ci doar să fie atenți și să îi servească la timp cu orice e nevoie.

Ana își dă seama că și-a dat drumul la gură.

— Bineînțeles, trebuie să vă consultați și cu recepționerul, pentru opiniile lui, adaugă ea.

— Nu văd de ce, după recomandarea ta strălucită. Te rog, spune-i recepționerului să ne facă o rezervare pentru ora nouă seara.

— Da, *señora*.

Lhardy.

În seara asta, Daniel și părinții lui vor servi cina la Lhardy. În seara asta, vor gusta din deliciosul *cocido a la madrileña* sub lumina tremurătoare a lămpilor cu gaz și vor bea un aromat vin de Rioja.

Ana înghite în sec. În seara asta, s-ar putea ca Daniel să afle adevărul.

67

— ¿*Estás ahí, Miguel?* strigă Daniel în prăvălia goală.

Miguel apare din spatele draperiei.

— *Hola, Texano.* Te simți mai bine?

— *Sí, gracias.* Îmi cer iertare că am plecat atât de repede, ieri. Ai spus că vrei să discutăm despre fotografiile mele?

Daniel scoate teancul de poze din geanta lui și le înșiră pe tejghea, le pune pe căprării.

— Aș vrea să discutăm despre fotografii, dar și despre cum ai surprins aceste imagini.

Daniel se foiește puțin.

— Ah, fotografiile din Vallecas?

— *Sí.* O văd pe Ana, văd și familia ei. Te-au invitat pe la ei?

— Nu. A fost o greșeală din partea mea. Cineva mi-a dat adresa și mi-a sugerat să îi vizitez. Nu știam că nu se cuvine, spune Daniel. Acum știu.

— Și cum de ai câștigat încrederea acestor oameni ca să te lase să îi fotografiezi?

— Am stat de vorbă, când m-am plimbat prin sat. Păreau să se bucure că îi fotografiez. Acesta este unul dintre motivele pentru care m-am întors atât de curând. Aș vrea să fac mai multe copii, ca să îi pot da fiecăruia o fotografie cu el, în acest weekend.

— Foarte generos din partea ta, remarcă Miguel, când Daniel îi înmânează negativele.

— Îți mulțumesc pentru că ai mărit fotografia cu prietenul lui Rafa. I-am dat-o Anei.

— N-am putut să rezist. Parcă mă ruga să o fac. Cine este? În poză arată ca un adevărat matador.

— Este un prieten de-al lui Rafa, cineva cu care se antrenează.

Miguel își încruntă atât de tare sprâncenele stufoase, încât îi acoperă ochii.

— Se antrenează? Unde se antrenează? Doar nu intră pe pășunile crescătorilor de vite, nu?

— Nu știu.

Miguel se uită la fotografiile lui Daniel, întinse în fața lui.

— E o viață grea acolo. Sunt sigur că ai remarcat. Nu există apă curentă, nu există facilități, doar fântâni. Există frumusețe în Vallecas, dar trebuie să ai ochi să o vezi. Fotografiile tale arată un spirit uman puternic. Sper ca juriul competiției tale să își dea seama de asta.

Daniel se uită la fotografii. Sunt portrete ale vieții de zi cu zi. Oameni stând la coadă la fântână, o femeie împletind un coș în pragul ușii, în vreme ce o pisică pândește la o gaură din acoperiș. Ana spălându-l pe Fuga pe față. Nepoțica ei dormind într-o ladă de lemn.

— Ce intenții ai cu aceste fotografii, *amigo*? întreabă Miguel.

— Intenții?

— *Sí*. Construiești o poveste. Fotografiile astea chiar sunt pentru competiția de care ai pomenit sau pentru altceva?

— Sunt pentru competiție, spune Daniel.

Miguel dă din cap.

— Nu uita însă că imaginile fără explicații se pot interpreta greșit cu ușurință.

— Ca a călugăriței cu bebelușul?

Miguel își ridică brațele și se dă un pas înapoi de la tejghea.

— *Ay*, nu știu nimic despre asta.

Să fie adevărat? Miguel a trecut prin război. A developat mii de fotografii. El înțelege că imaginile care vorbesc cel mai tare sunt adeseori cele mai curioase, controversate sau periculoase.

— Miguel, țin cu tot dinadinsul să am o fotografie a Gărzii Civile pentru competiție. Sunt atât de amenințători, ca niște corbi, ciugulind din oameni. Imaginea potrivită ar putea transmite adevărul despre autoritatea și puterea din Spania.

— Și, de asemenea, ar putea să te bage la închisoare. Nici măcar să nu încerci.

— Am încercat, dar am fost prins asupra faptului.

Lui Miguel îi fuge culoarea din obraji. Șoptește:

— Ai fost prins? Crede-mă, nu ai nevoie de poza aia. *Por favor*. Uită de ea.

— Să uit? Asta ar fi făcut Capa? întreabă Daniel.

— Nu știm. Ține minte, *Texano*, Capa este mort.

{ 68 }

În clipa în care Daniel și părinții săi se așază la o masă, în Lhardy, un chelner apare și aprinde cu un gest ceremonios lumânările ivorii de pe masă. Mamei lui îi plac cinele lungi. Trei sau patru ore nu este ceva neobișnuit și asta însemnă mult de stat încorsetat în costum. Daniel apreciază mâncarea bună, dar preferă cinele din Texas, din spatele casei, unde se poate relaxa stând pe iarbă și așteptând apariția stelelor.

Salonul cu lambriuri din mahon are ferestrele acoperite de draperii roșii, groase, și este luminat de lămpile cu gaz suspendate pe pereți. Mama lui comandă un pahar de cava, vin spumant; tatăl lui, vermutul casei Lhardy.

— Daniel, spune mama lui. Nu este nevoie să-ți ții mâinile sub masă. Știu totul. Familia Van Dorn mi-a trimis un minunat evantai spaniol, în semn de recunoștință.

Familia Van Dorn a trimis un cadou *de mulțumire* pentru o bătaie? E ceva ce se întâmplă frecvent în familia lor? Daniel își scoate încet mâinile de sub fața de masă. Ultima crustă care i-a mai rămas este neagră.

Mama lui zâmbește cu blândețe.

— Serios, *cariño*, o mamă știe întotdeauna.

Bine, dar ce anume știe? se întreabă Daniel. Știe că telegramele ei au fost desfăcute? Știe despre Laura Beth?

— Am primit câteva telegrame de la birou, spune tatăl lui.

În timp ce îl pune la curent cu veștile despre colegii din Dallas, Daniel se gândește ce ar face acum prietenii lui de acasă.

Băieții văd, probabil, un film la Majestic. Fetele sunt pe la ceainăria Titches Tea Room.

Deși se gândește la ei, Daniel nu le duce dorul. Legătura lui genetică, moștenită, cu Spania pare adânc întipărită în ființa sa. Îi plac străzile înguste, pavate, din Madrid, vitrinele de sticlă cu mormane de creveți roz, de ton uscat și reclamele pentru caracatiță gătită în propria cerneală. Îi place că pereții fiecărei cafenele de pe Calle de Victoria sunt tapetați cu afișe decolorate de coride și de portrete de matadori. Apreciază facilitatea transportului cu metroul și faptul că o mare parte din viața din Spania se desfășoară în aer liber și nu între patru pereți. Îi plac mentorul lui fotografic, Miguel, monologurile lui Ben și, cel mai mult, conversațiile cu Ana. În Madrid, Daniel se simte în sfârșit adult, liber să se ocupe de ceea ce îl inspiră și capabil să navigheze prin lume de unul singur.

Mama lui întinde mâna peste masă, întrerupându-i gândurile. Îl strânge de mână.

— L-am implorat pe tatăl tău să nu-ți spună, dar probabil că ți-ai dat seama și singur. Sunt bolnavă, *tesoro*.

{ 69 }

Daniel privește afară pe fereastra taxiului. Este trecut bine de miezul nopții. Luminile și viața se aprind scânteietor în Madrid. Ar prefera să meargă pe jos, singur, dar se teme că i-ar ofensa pe părinții lui.

Bolnavă.

Părinții lui nu divorțează. Mama lui a avut ceea ce a numit ea un „incident". Amândoi îl asigură că totul va fi bine. Cu timpul. După „incident" a fost bolnavă și s-ar putea să mai urmeze o „procedură". Dar își revine și a dorit să viziteze Spania. Nu mai are rude rămase în țară, totuși este țara ei. Își recapătă puterile și stabilitatea aici. O să-i ajute la vindecare.

I-a împărtășit știrea laconic, într-un restaurant. Ăsta este stilul ei. Ar fi inacceptabil să dea frâu liber emoțiilor în public. Așa că detaliile i-au fost oferite la un cava și un vermut, stând la masa luminată de lumânări, unde puteau fi explicate sec, fără lacrimi. Planul păruse să funcționeze, până când el a început să pună întrebări.

— Mamă, habar n-am avut că erai bolnavă. Ce ai pățit?

Mama lui tace. După o clipă, se uită la tatăl lui.

— A fost un copil, șoptește tatăl lui.

Un copil. A fost. Timpul trecut.

— Mama ta își dorise foarte tare încă un copil. Am tot încercat de-a lungul anilor, dar până la urmă am renunțat. Acum câteva luni, mama ta a rămas însărcinată. Am fost amândoi deopotrivă șocați și extaziați, dar nu am spus nimănui nimic.

Părea să fie prea frumos ca să fie adevărat și voiam să consultăm doctorii înainte de a împărtăși vestea.

Mama lui trage adânc aer în piept, cu buze tremurânde.

— Și *a fost* prea frumos ca să fie adevărat. Am pierdut copilul.

Tatăl lui întinde cu blândețe o mână peste masă și i-o strânge pe a mamei lui.

Daniel se uită la degetele împletite ale părinților săi. Nu-și găsește cuvintele.

— Mamă, îmi pare tare rău.

Mama lui îi pune repede o mână pe umăr.

— Nu, nu. Sunt bine, *tesoro*. Sufăr mai mult din cauza nedreptății întregii povești. Mi se pare teribil de nedrept să fiu binecuvântată cu speranța acestui vis, ca apoi să îmi fie luat. Am fost cu moralul la pământ și atunci tatăl tău s-a gândit să ne aducă și pe noi în Spania, cu el. Deja călătoria mi-a făcut enorm de mult bine.

— Și mie de ce nu mi-ai spus?

— Am fost devastată, emoțional și fizic. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să te îngrijorez pe tine sau pe oricine altcineva de acasă. L-am pus pe tatăl tău să îi facă să jure pe doctori că vor păstra secretul. Nu le-am destăinuit decât preotului și unchiului tău.

— Mamă, nu poți ține totul ascuns.

— N-am să întinez familia cu indecență sau cu bârfe.

— O pierdere de sarcină nu este indecentă.

— *Sst!* Oamenii vorbesc, Daniel. Trebuie să știi că eu aud șoaptele și glumele spuse pe la spatele meu. Că suntem un „mariaj mixt", că tatăl tău s-a însurat cu o dansatoare spaniolă. Tu nu înțelegi, dragule.

Ba da. Aude și el aluziile răutăcioase. Banii din petrol sunt bani noi. Familia lui este *nouveau riche*. Familia Laurei Beth susținea că ei nu făceau o pereche potrivită, pentru că mama lui

era „prea etnică". Ținând cont de vestea de acum, Daniel e ușurat că nu i-a spus c-a rupt-o cu Laura.

— Mamă, dă-i încolo pe ceilalți. Sănătatea ta este mai importantă, nu?

Tensiunea de la masă este palpabilă. Mama lui stă cu spatele foarte drept, de parcă i-ar fi înfipt cineva o țepușă pe șira spinării. Ține piciorul paharului cu delicatețe, între degetul mare și următoarele două degete. Inelul ei cu diamant reflectă lumina și scânteiază printre bulele din pahar.

Rigiditatea este latura americană a mamei lui și îl doare.

— Scuzați-mă.

Ea le zâmbește și pleacă la toaletă.

Daniel se joacă absent cu furculița pe masă. Tatăl lui oftează adânc.

— Ce-au zis doctorii? întreabă Daniel.

— O problemă cu uterul. S-ar putea să fie nevoie să i-l scoată, în cele din urmă. O să fie totul bine, partenere.

— Serios?

— Da, serios.

Tonul de nervozitate din glasul mamei lui, plânsul din spatele ușilor închise, părinții lui sponsorizând un orfelinat, piesele de puzzle se îmbină, completează imaginea. El și tatăl lui rămân în tăcere, până când Daniel vorbește.

— Acum înțeleg... treaba cu orfelinatul, spune el. Nick mi-a pomenit de asta.

— Băiatul acela e periculos de incontrolabil. Nu-i de mirare că încasează bătaie. Nu s-a hotărât nimic încă. Trebuie să închei tranzacția cu forajul mai întâi.

Îi face semn chelnerului să îi mai aducă un vermut.

Mama lui se întoarce la masă numai zâmbete.

— Ador restaurantul acesta, voi nu? Păcat că nu ți-ai adus aparatul de fotografiat. Am fi putut face o poză de familie. Îți stă atât de bine în costum.

Entuziasmul ei este sincer. Însă el o cunoaște pe mama lui. Se folosește de fericire ca de un scut. Încearcă să-l protejeze sau să-l pregătească. Sau poate amândouă.

Daniel descuie ușa apartamentului său. Pe măsuța de cafea este o farfurie cu bomboane rotunde de ciocolată, cu blazonul auriu al hotelului Castellana Hilton. Lângă farfurie sunt câteva notițe și mesaje. Primul este o foaie de hârtie împăturită. Speră că e de la Ana.

¡Amigo! *Sora mea îți aduce acest bilet. Mulțumesc pentru fotografie. Este fabuloasă! Toată lumea este impresionată de ea. Fuga este acum El Huérfano, nu-i grozav? Te rog să nu ne uiți, duminică. Te vom aștepta să vii cu mașina ta mare. Pe curând,* Texano*!*

– Rafa

Notițele sunt mesaje de la centralista hotelului.

20:25. De la Benjamin Stahl
Sună-mă la Birou. O oportunitate.

20:30. De la Nicholas Van Dorn
Vino să te întâlnești cu noi la Taberna de Antonio Sánchez.

21:45. De la Nicholas Van Dorn
Cinăm la Botín. Vino și tu.

23:10. De la Nicholas Van Dorn
Ne ducem la clubul Pasapoga, de pe Gran Vía.

23:15. De la Tom Collins
Somn ușor.

Tom Collins. Zâmbește. Mesajul a fost trimis acum o oră. Ana o fi acasă în Vallecas acum? Sau este una dintre zilele acelea în care rămâne peste noapte la hotel? Se gândește să se furișeze la subsol, să verifice.

La fundul teancului este o telegramă Western Union. Plicul este sigilat și îi este adresat lui Daniel. Să fie de la unchiul lui? O deschide.

TELEGRAMA WESTERN UNION
— PRIN CABLOGRAMĂ, TURA DE NOAPTE

EXPEDITOR: LAURA BETH JOYCE – DALLAS, TX
D-LUI DANIEL MATHESON, CASTELLANA HILTON, MADRID
PUTEM VORBI? IMI PARE RAU. VREAU SA VIN LA MADRID.

{ 70 }

Daniel sună la room-service, cerând să i se strângă vesela de la micul dejun, în speranța că o va vedea pe Ana. De îndată ce închide telefonul, aude o bătaie în ușă.

Ben Stahl se sprijină de tocul ușii, cu cravata desfăcută. Șuvițe din părul lui de obicei lins stau ridicate ca niște semne de exclamare. Poalele cămășii îi atârnă afară din pantaloni, pătate cu vin roșu.

— Te-am sunat.

Vocea lui Ben sună de parcă ar fi făcut gargară cu benzină.

— M-am întors după miezul nopții. Mi-am închipuit că era prea târziu, spune Daniel.

— Târziu? Glumești, nu? Încă nu m-am dus la culcare. Dar cuvântul *târziu*, hai să ne gândim la acest cuvânt. Este atât de important, nu? Târziu — adeseori asociat cu regret sau cu dezamăgire.

Plămânii lui Ben hârâie, după ce au inhalat tot fumul din clubul de noapte.

— De unde ai știut în ce apartament stau? întreabă Daniel.

— Am legăturile mele care mă îndrumă acolo unde trebuie să ajung. Ascultă, am nevoie de un fotograf, luni. Omul meu trebuie să fie în Barcelona. Ești disponibil?

Lui Daniel îi tresaltă inima. Încearcă să pară dezinvolt.

— Sigur că da. Care e misiunea?

— O să fii perfect pentru treaba asta. Dar nu am buget, așa că e fără plată.

— E în regulă, consimte Daniel.

De îndată ce îi ies vorbele pe gură, își dă seama că s-a pripit.

Ben dă din cap.

— E în regulă fiindcă ești putred de bogat sau e în regulă fiindcă înțelegi valoarea unei oportunități?

Daniel acceptă provocarea.

— În primul rând, *nu* sunt bogat. Dacă aș fi fost, aș fi în drum spre școala de jurnalism. În al doilea rând, dacă ai nevoie de poze gratis, se pare că tu ești cel care înțelege valoarea unei oportunități.

Ben râde.

— Ia te uită la el, cum își agită pumnii ăia. Hei, pot să îți folosesc toaleta?

Fără să mai aștepte răspuns, Ben trece pe lângă Daniel, intrând în cameră. Vede peretele plin de fotografii și se oprește.

— De fapt, pe astea încă nu sunt gata să le arăt, spune Daniel.

— Nu ești gata? Se pare că ai propria expoziție aici.

Ben cercetează fotografiile. Face câțiva pași, apropiindu-și fața de ele.

— Măi să fie, Matheson!

Se aude o bătaie în ușă. Daniel deschide și descoperă că nu este Ana, ci Lorenza, cu buzele ei roșii ca un măr și cu un șold înainte.

— *Buenos días, señor.*

Spre deosebire de Ana, intră fără să fie invitată. Ochii i se lipesc imediat de peretele cu fotografii. Ochii lui Ben se lipesc imediat de Lorenza.

— Ei, salutare, obrăjori dulci.

Lorenza îi face cu mâna lui Ben și se întoarce spre Daniel.

— Vă place flamenco, *señor*? Ar trebui să fotografiați niște dansatori de flamenco.

Lorenza se uită fix la el. Privirea ei languroasă îi aduce aminte de Laura Beth și de felul în care fiecare expresie a feței pare studiată, de parcă tot timpul ar poza.

— Flamenco, desigur. Ascultă, Lorenza, ai putea să îi spui Anei să-mi aducă niște prosoape? întreabă Daniel.

Lorenza pocnește din limbă.

— *Ay*, nu. Ana este foarte ocupată, *señor*.

Lorenza plesnește spătarul fotoliului cu o cârpă, de parcă l-ar șterge de praf, și se îndreaptă agale spre fotografii.

— *Ay*, ia te uită la matador. Oh, și Ana, care îl spală pe față. *Qué bonito*. Oh, și uită-te la *pequeñines*! Drăguții de ei. Cum ați reușit să faceți fotografiile astea?

— Asta facem noi. Suntem jurnaliști, îi spune Ben. Mă scuzați. Trebuie să-mi golesc rezervorul.

Ben închide ușa băii după el.

Daniel este deopotrivă onorat și stresat de faptul că Ben se referă la ei doi ca fiind jurnaliști. Este de asemenea stresat că sunt atâția oameni în camera lui.

— Dacă Ana este prea ocupată, să îl sun pe director ca să cer prosoapele? o întreabă el pe Lorenza.

Lorenza se îmbătoșează.

— Nu, o trimit eu acum. Prosoape ați spus?

Se îndreaptă în grabă spre ușă.

— Și vesela de la micul dejun? adaugă Daniel.

— *Señor*, trebuie să sunați la room-service pentru veselă.

— Am sunat. Am crezut că ei te-au trimis. Nu de asta ai venit?

Ușa se închide cu un declic.

Ben iese din baie, se întoarce la fotografii și își aprinde o țigară.

— Pe cuvânt, Matheson, sunt impresionat. Și juriul competiției Magnum va fi. Astea-s mai bune decât orice altceva ai în portofoliu. Aș putea chiar folosi câteva dintre ele.

Daniel acceptă complimentul.

— Le-a mai văzut cineva până acum?

— Doar tatăl meu, îi răspunde Daniel. Și Miguel, care le-a developat.

Nu pomenește de faptul că le-a văzut și Ana. Pe toate.

— Păstrează-ți negativele într-un loc sigur, îl sfătuiește Ben. Ne întâlnim în foaierul hotelului, luni, la ora nouă dimineața. Trebui să închid puțin ochii, acum.

Îi face cu mâna și iese din apartament.

Daniel tot nu știe care va fi misiunea de luni.

71

Lorenza dă năvală în camera de aprovizionare.

— Ana, pe unde umbli? *Señor* Matheson a cerut prosoape. I-am spus că ești foarte ocupată în dimineața asta. A devenit nerăbdător și a spus că se va plânge directorului.

— Cum? De ce?

— Pentru că nu-ți faci treaba. *Ay*, de ce este atât de serios tot timpul? Max Factor este mult mai drăguț. Mi-a dat cea mai frumoasă sticluță de parfum. Este o pisicuță cu un boa de pene... Ana, mă asculți? Ce-i cu tine?

— Nimic, spune Ana, înșfăcând două prosoape de pe raft.

— *Bueno*. Credeam că ești bolnavă.

Lorenza se apropie de ea cu un început de rânjet.

— Bolnavă de dragoste.

Ana ignoră remarca și se grăbește pe lângă Lorenza, spre lift. Când ajunge în apartamentul lui Daniel, un chelner de la room-service strânge vesela de la micul dejun.

— *Señor*, ce s-a întâmplat? Lorenza mi-a spus că vreți să vorbiți cu directorul?

— Nu. Nu am vrut să te sperii. Lorenza mi-a spus că nu ești disponibilă. N-am crezut-o. Nici măcar nu știu de ce a venit aici. Voiam să îți împărtășesc noutățile.

Daniel se sprijină de fotoliu.

— Sperasem c-o să pierzi pariul și c-o să lucrăm împreună la proiect, dar ai avut dreptate. Părinții mei nu se despart.

Îi zâmbește.

— Vedeți! V-am zis eu, *señor*. Părinții dumneavoastră se poartă foarte afectuos unul cu celălalt. Nu au probleme de cuplu.

Daniel nu-i spune nimic despre starea mamei lui. Oare părinții lui i-au spus adevărul? Ana știe că Daniel gândește în cadre. Și-a dat seama de portretele pe care le-a văzut ea când a făcut curat în camera părinților lui? De flacoanele goale de medicamente din gunoi? Rețetele doctorului de pe noptieră?

Se uită la perete.

— Aveți atât de multe fotografii frumoase!

— Mulțumesc. Am imaginile, dar ceea ce îmi lipsește e contextul.

Arată spre fotografia la care s-a referit tatăl său, aceea cu încheieturile julite ale pumnilor lui Nick.

— Descrierea tatălui meu a fost: „Destul de nediplomatic pentru fiul unui diplomat".

— Nu. Nu e corectă.

Ana se uită la fotografie. Vocea ei este fermă și lirică.

— Luptând cu fantomele. Există probleme pe care nici măcar banii nu le pot rezolva.

Daniel dă din cap.

— Uau! Tom Collins e priceput la descrieri.

Face semn spre poza nepoatei ei, Lali, dormind într-o ladă pentru portocale.

Ana se uită îndelung la fotografie, înainte de a vorbi.

— Când n-ai bani, n-ai leagăn. Câștigurile se duc pe chiria pentru mormântul mamei.

Vocea i se gâtuie când continuă:

— Dacă nu se plătește chiria, o să fie scoasă din mormânt și aruncată într-o groapă comună.

— Nu. Chiar s-ar întâmpla una ca asta?

Ea dă din cap și ochii i se umplu de tristețe.

— Ana, îmi pare atât de rău.

Se apropie de ea.

— Habar n-am avut.

— De unde era să știți? șoptește ea. Străinilor le este imposibil să înțeleagă. Există o tensiune între istorie și memorie, *señor*. Unii dintre noi sunt disperați să păstreze amintirile, în vreme ce alții își doresc cu disperare să uite. Toți avem motivele noastre. Mama dumneavoastră vă vorbește vreodată despre asta?

Daniel clatină din cap.

— Nu.

Ana trage aer în piept și arată spre o poză a părinților lui.

— Rândul dumneavoastră.

Daniel se uită la fotografie.

— Descrierea este...

Când, în cele din urmă, vorbește, vocea îi este subțiată.

— Ei spun că totul va fi bine. Dar dacă nu va fi?

Tonul vulnerabil din vocea lui! Ea întinde mâna și o așază ușurel pe spatele lui. El se întoarce. Când Ana își dă seama ce face, se îndepărtează iute de el.

— Trebuie să mă întorc la muncă.

Reușește să schițeze un zâmbet.

— Chemați-mă dacă mai aveți nevoie de prosoape, *señor*.

Daniel o urmează până la ușă.

— Ana, ești sigură că nu poți veni la corida de sâmbătă?

— *Sí*. Aia e pasiunea fratelui meu. Dar este foarte drăguț din partea dumneavoastră că o să-i duceți până acolo. Este doar o *capea*. Animalele nu vor avea de suferit, dar toreadorii aspiranți poate că da. Să nu uitați să vă luați prosoape în mașină.

— Pentru ce?

Ana îl privește cu surprindere.

— Pentru sânge.

72

Puri stă la recepția clinicii, răsucindu-și cu nervozitate șorțul între degete. Este noua ei însărcinare, planul Sorei Hortensia. O zi pe săptămână va lucra la clinica de maternitate de pe aceeași stradă cu Inclusa.

— Cazurile speciale se rezolvă aici, îi explică Sora. Sarcinile dificile și cu risc mare sunt aduse de la spital pentru a li se acorda o atenție specială. Trebuie să înțelegi că femeile de la clinică au fost informate în privința unei posibile complicații. Adeseori sunt înfricoșate, ceea ce este de înțeles. Travaliul și nașterea pot fi un proces îndelungat, de aceea doctorii îți pot cere să stai cu femeile și să le calmezi. În timpul travaliului li se administrează un anestezic. S-ar putea să fie nevoie să stai cu ele, după naștere, până când se trezesc de-a binelea.

Puri simte cum tulburarea o copleșește și palmele i se umezesc de o sudoare rece. Turul clinicii a fost mult prea scurt. Doctorii au asaltat-o cu atâtea informații. Cum să le țină minte pe toate?

Sunt deja două femei în travaliu la clinică. Una este o tânără necăsătorită. Când Puri a stat lângă ea, s-a așteptat ca fata să se tânguie de căință pentru păcatele sale carnale. În schimb, i-a spus lui Puri că era actriță și că abia aștepta să își ducă bebelușul la Barcelona.

— O să mă rog pentru tine, o asigură Puri.

Dar Puri nu se roagă pentru ea. Stă și se întreabă dacă tânăra chiar este condamnată. Fata este deopotrivă încântată să fie mamă și să-și continue treburile ei la Barcelona. Nu își mai

aduce aminte de învățăturile despre rolul de mamă și despre datoria ei față de Spania?

Puri își răsfoiește notițele. Ar trebui să aducă materialele. Apă, prosoape, ligheane.

Ligheanele. Unde a spus doctorul că erau ligheanele de metal?

Puri pășește fără zgomot pe plăcile de gresie de pe hol. Clinica i se pare rece și sterilă, nu primitoare ca Inclusa. Inclusa miroase a pudră de talc pentru copii, a săpun, a scutece înălbite. Clinica miroase... chiar așa, a ce miroase? Puri găsește încăperea cu prosoape și lenjerie. Mai jos pe hol se află o încăpere ce i se pare familiară, asemănătoare cu camerele unde, la Inclusa, sunt umplute biberoanele copiilor. Aici să fie locul unde au spus doctorii că se află ligheanele? Puri intră.

Probabil că ligheanele sunt în fișetul metalic. Trage de mânerul ușii argintii. Un val de aer rece o izbește în față, făcând-o să clipească. Genunchii i se înțepenesc. Mâna îi zboară la gură, înăbușind un țipăt.

Dulapul frigorific nu conține un lighean.

Ci un bebeluș mort.

73

Rafa așteaptă la capătul drumului. Își ține mâna streașină la ochi, pândind mașina neagră și strălucitoare. Ana îl asigură că *Texano* o să vină, că n-o să uite. El se plimbă în sus și în jos, sperând că ea are dreptate. Fără transport, el și Fuga vor rata toată *capea*. Camionul cu măruntaiele de animale moarte a plecat ieri.

Rafa a fost la confesiune, de dimineață, și a declarat că se căiește pentru încălcarea proprietății și pentru minciuni. După ce i-a dat penitență, preotul s-a aplecat spre ferestruica zăbrelită.

— Azi este *capea* ta.

— *Sí, Padre.*

— În spatele sanctuarului, am lăsat trei lumânări votive. Ia-le cu tine. Ajută-l pe matadorul tău să urmeze ritualul cuvenit.

— *Sí, Padre. Gracias, Padre.*

Fuga a lipsit două zile, dar asta nu-l îngrijorează pe Rafa. Știe că prietenul lui a fost în cimitir, exersând cu capa, devenind El Huérfano. Dis-de-dimineață, Fuga a venit în tăcere în Vallecas, așa cum Rafa știa că o va face.

Majoritatea matadorilor își încep pregătirea când sunt foarte tineri. Oare îl vor întreba câți ani are? Fuga nu știe. Când se aflau la orfelinat și Rafa l-a întrebat câți ani are, Fuga a ridicat din umeri.

— Păi, când e ziua ta? a vrut să știe Rafa.

— Cum adică ziua mea? a întrebat Fuga.

După ce au evadat, au bătut drumurile, cerșind. Dincolo de Barcelona, au dat de un orășel unde o bătrână catalană s-a îndurat

de ei și le-a dat de mâncare. În noaptea aceea, au stat culcați pe burtă, pe pământ, trăgând cu ochiul printr-o crăpătură din peretele din piatră. Sătenii erau adunați într-o clădire întunecată, ca să se uite la un film pâlpâitor. Eroul filmului era Currito de la Cruz, zis „Curro", un orfan din cartierele sărace ale Sevillei, care a devenit toreador. Nu puteau auzi sunetul, dar nici nu aveau nevoie. Imaginile le-au spus povestea. În noaptea aceea, Fuga nu a dormit. A stat întins pe iarbă alături de Rafa, privind cerul întunecat.

— Chiar e posibil și pentru noi, *amigo*? l-a întrebat Rafa.

Fuga a dat din cap. Era posibil.

În acea noapte, Rafa i-a promis prietenului său sprijin și protecție. Și-au dat mâinile.

Acum simte o șovăire, o răsucire în stomac care nu are nimic de-a face cu foamea. Viața nu i-a oferit niciodată vreun triumf. În ciuda speranțelor și visurilor lui, nu poate scăpa de umbra de vinovăție care l-a urmărit de la moartea tatălui său. A stat ascuns între crengi, încremenit de frică. Nu a făcut nimic ca să îl ajute pe *papá*.

Cu toate că Rafa este hotărât să înfrunte frica, o parte mai retrasă din el își face griji că s-ar putea să nu aibă noroc. Și ce? Dacă într-adevăr ajung să participe la *capea* de astăzi, numai participarea în sine va fi cel mai mare noroc cunoscut vreodată. În timp ce calculează potențialul unei victorii în după-amiaza asta, îl copleșește un sentiment de bucurie. Vocile din capul lui, întrebările — sunt doar ale lui. Nu sunt voci dinspre umbre, care se strecoară afară ca să îl ia peste picior.

Un taur negru apare deodată în depărtare.

Este Buickul texanului.

74

— *Hola*, zice Daniel. Gata de plecare?

Rafa îl prinde într-o îmbrățișare strânsă, bătându-l pe spate.

Daniel nu e singur. Adormit pe locul din față e Nick Van Dorn.

— A ținut să vină și el. Sper că e în regulă, da? șoptește Daniel.

Rafa se uită lung la Nick. În cele din urmă, ridică din umeri.

— Desigur, e mașina ta.

— Vine și iubita ta? întreabă Daniel.

Rafa aruncă iute o privire peste umăr.

— *Sst!* Nu. Doar noi. Mă duc să-l aduc pe Fuga.

Rafa se întoarce spre tabăra de cocioabe ce stau să cadă. Daniel îl urmează.

Numai Fuga, Julia și bebelușul se află în colibă.

— *Buenos días, señora*, o salută Daniel pe Julia. V-am adus câteva poze.

Îi dă Juliei fotografia pe care i-a făcut-o lui Lali și, de asemenea, fotografia în care Julia îi ajusta costumul de lumini lui Fuga.

— *Gracias, señor.* Le voi păstra cu mare grijă. Am văzut poza pe care i-ați făcut-o matadorului nostru. Este *fabulosa.*

Julia îi aruncă lui Fuga o privire, îndemnându-l să mulțumească și el. Fuga ridică din umeri.

— Mai am fotografii și pentru câțiva oameni din Vallecas, spune Daniel.

— *¡Qué fantástico!* Le poți împărți la întoarcerea noastră triumfală! spune Rafa.

Julia îi întinde lui Rafa bocceaua cu haine. Le șoptește ceva ambilor tineri și îi dă fiecăruia o sărutare pe obraz. Apoi își ia pelerina aspră de pe masă, pregătindu-se să vină cu ei.

— Nu, nu e nevoie să vii, spune Rafa repede, tăindu-i calea spre ușă.

— Lali doarme. Va fi bine. Vreau doar să vă conduc.

Rafa îi șoptește ceva Juliei. Fața ei se schimonosește de panică.

— Nick? Ce caută aici?

Daniel încearcă să își ascundă frustrarea. De ce nu și-a ascultat instinctul și nu l-a refuzat pe Nick?

— Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că era o problemă. A ținut să vină și el, spune Daniel.

Julia dă din mână cu lehamite.

— Duceți-vă! Hai, plecați!

Cei trei bărbați ies abătuți din colibă.

— E o poveste lungă, spune Rafa. Dar nu e a mea, ca s-o spun eu.

Fac câțiva pași și sunt asaltați de cetele de copii, toți țipând și vrând să atingă costumul de lumini din boccea.

— *¡Basta!* strigă Rafa. Gata. Dar dacă ne va merge bine în după-amiaza asta, o să sărbătorim cu toții, îi asigură el.

Daniel deschide portbagajul mașinii, ca Rafa să își pună costumul în el. Văzând lăzile cu mâncare, copiii chițăie de încântare. *Tortilla de patata*, portocale și brânză Manchego.

— M-am gândit că s-ar putea să ni se facă foame, spune Daniel.

Rafa trântește capacul portbagajului.

— Fără mâncare. Abia după aceea. Este la o dietă strictă.

Un băiețel îl trage de mânecă pe Daniel.

— *Torero* trebuie să aibă burta goală. Fiindcă așa îi este mai ușor doctorului să îl coasă la loc, dacă taurul îl găurește cu coarnele.

Băiețelul zâmbește și dă din cap, mândru de cunoștințele sale macabre.

— E adevărat, confirmă Rafa. Dar astăzi nu va fi niciun chirurg specialist. Nici doctori, nici preoți nu vor fi prin preajmă.

Daniel urcă în mașină. Este recunoscător că a ținut cont de sfatul Anei și a adus prosoape.

Copiii se îngrămădesc lângă mașină pe partea unde stă Fuga, făcându-i cu mâna și turtindu-și fețele de geam. Îi urează succes, fremătând de bucurie și încântare. O umbră vagă de zâmbet apare pe buzele lui Fuga. Ridică un deget și atinge geamul, drept răspuns pentru fetița cu codițe ca pana corbului, care sărută geamul pe afară. Daniel își ridică aparatul de fotografiat de pe podea și face iute o poză.

Daniel și-a petrecut noaptea citind o carte pe care a cumpărat-o — despre istoria luptelor cu tauri. În Antichitate, taurii erau venerați ca zei. Cei care stăteau în fața taurilor și erau gata să își sacrifice viața erau considerați înalți preoți. În mod simbolic, unii cred că înfruntând un taur matadorul se apropie de Dumnezeu și se unește cu moartea.

Daniel se uită în oglinda retrovizoare. Fuga stă cu ochii închiși și cu un zâmbet liniștit. Este calm. Gata de luptă.

Buickul pornește încet pe drum.

75

Ana străbate coridorul de la etajul șapte.

Oare oaspeții își dau seama că detaliile personale dintr-o cameră de hotel îi deconspiră? Lorenza i-a împărtășit noutățile pe scurt, mai devreme, în subsol:

Bărbatul de la camera 615 mănâncă în pat (firimituri în așternut), are tensiunea mare (medicamente în baie) și face pe Casanova (își lasă verigheta în cameră când iese seara în oraș).

Femeii de la 248 îi place să bea gin pe ascuns (sticle sub pat), doarme machiată (perna pătată) și îi place misterul (cărți al căror titlu conține cuvântul „Crimă", scrisă de cineva pe nume Agatha Christie).

Ana descuie ușa de la camera cu numărul 760.

Apartamentul lui Daniel nu este ordonat, dar nici dezordonat. Monede, butoni scumpi și un stilou sunt lăsate la vedere pe birou. Are încredere. Se uită la patul nefăcut. Cuvertura hotelului zace îngrămădită la capătul saltelei. Doarme învelit doar cu cearșaful, cu capul pe perna din stânga. Majoritatea americanilor dorm în pijamale. El nu are. Ana roșește. Pe noptieră stă cartea lui despre Capa. Daniel citește înainte de culcare.

Ana deschide dressingul strâmt și își plimbă mâinile peste hainele lui. Jeanșii lui nu sunt de la Neiman-Marcus. Au un petic din piele pe buzunarul din spate, pe care e scris Blue Bell Wrangler. Încearcă să aranjeze umerașele încâlcite, dar acestea opun rezistență. Când scoate hainele de pe umeraș, descoperă și cauza. Înghesuite de jos până sus, în spatele dulapului sunt

nenumăratele prosoape pe care Daniel le-a cerut — le-a cerut doar pentru ca ea să vină în camera lui.

Zâmbește și le ia de acolo, ca el să poată cere altele.

Obiectele de toaletă din baie sunt ținute într-o trusă scumpă de călătorie. O singură sticlă, loțiunea lui de după ras, stă pe polița de la baie. Ana duce la nas sticla pe a cărei etichetă scrie *Old Spice Holiday Edition*. Este mirosul pe care l-a simțit din prima zi în camera lui, mirosul pe care l-a simțit și în metrou, și în curte, la ambasadă. Este masculin și constant, ca și Daniel. Aduce a cuișoare și a lemn verde, cu o tentă ușoară de tutun dulce. Ana își scoate o batistă subțire din șort și pune o picătură de aftershave pe ea.

Ținând batista la nas, se întoarce în zona de living a apartamentului. Este fericită că Daniel este cu Rafa și speră să apuce să-l vadă când se vor întoarce la Vallecas. Ce bine ar fi dacă Julia ar înțelege. Daniel este diferit. Este bun la suflet, neprefăcut și cinstit. Nu era nevoie să îi împărtășească îngrijorările despre părinții lui, dar el i le împărtășise. De fiecare dată când sunt împreună, Anei îi pasă mai puțin de scrisoarea de recomandare și mai mult de Daniel. Gândul la dezaprobarea Juliei îi amintește de bilețelele de amenințare. Le alungă repede din minte.

Un singur fotoliu este așezat în fața peretelui cu fotografiile lui Daniel. Ana se așază. Imaginile sunt evocatoare, pline de povești și de adevăruri. Descrieri explicative îi răsar imediat în minte. Se duce la birou, să ia o coală de hârtie cu antetul hotelului. Atunci o vede.

În coșul de gunoi este azvârlită o telegramă Western Union. Îi este adresată lui Daniel și trimisă de cineva pe nume Laura Beth.

Telegrama e ruptă în bucăți.

76

În timp ce ceilalți se pregătesc, Daniel și Nick stau în picioare, în spatele mașinii, mâncând prânzul direct din portbagaj.

— Ben are de lucru pentru mine, mâine, să fac niște fotografii, îl anunță Daniel.

— Asta-i bine. Despre ce e vorba?

— N-a vrut să-mi spună. Dar am încredere în el. Ben e pe val.

— Mda, în mod categoric nu e purtat de val, dacă înțelegi ce vreau să spun. Bietul de el nu vrea să recunoască, dar este disperat să-și găsească o iubită în Spania. Rămâne prin cluburi chiar și după ce plec eu. Asta ca să știi cum stă.

— Muncește din greu. Probabil că simte nevoia să se destindă, spune Daniel.

Nick scoate o sticlă plată din buzunarul cămășii și trage o dușcă.

— Rafa a părut surprins să te vadă, zice Daniel.

— Mda, a trecut ceva vreme.

Se întoarce cu fața la Nick.

— Bun, hai s-auzim. De ce m-ai trimis la ei acasă weekendul trecut? O mișcare teribil de deșteaptă, dacă mă întrebi.

Nick râde.

— Îmi cer scuze dacă te-am pus într-o situație jenantă.

— Nu pe mine. A fost jenant pentru Ana.

— Nuu, i-a plăcut.

Daniel se foiește în loc.

— Ei i-a plăcut sau ție ți-a plăcut, Nick?

Nick își ridică mâinile, predându-se.

— Pe bune. Mi-am dat seama că te interesa fata, dar ea nu poate socializa la hotel. A ieșit totul bine?

Daniel dă din cap.

Nick îi răspunde apăsat și tranșant:

— Suntem doar prieteni. Ți-am spus deja, Matheson.

— Așadar nu te deranjează dacă îmi petrec timpul cu ea?

— Nu. Dar ține minte că aici nu suntem în State. Nu poți să apari pur și simplu în mașina ta frumoasă, să le vorbești frumos părinților și să iei o fată la plimbare. La toate întâlnirile fetele trebuie să vină însoțite. Familiile sunt implicate, cu tot tacâmul.

Daniel se gândește la părinții lui.

— Și familia Anei? Care-i povestea aici?

— Părinții ei au făcut parte din categoria intelectualilor care s-au opus lui Franco. Amândoi au sfârșit uciși, iar copiii sunt îngroziți că, în cele din urmă, vor fi și ei pedepsiți. Hai să fim cinstiți, Franco n-a dat semne că e dispus să ierte, după război. Sora mai mare a Anei a trebuit să poarte toată povara. Și Rafa.

Nick fluieră și clatină din cap.

— El a pățit-o cel mai rău. A fost trimis într-un soi de închisoare de reeducare, de lângă Barcelona. El și prietenul lui trăsnit, matadorul, au fost împreună acolo. Din câte am înțeles eu, au fost torturați. Și nu mă refer doar la o bătaie pe o alee lăturalnică, încasată de la niște recuperatori de datorii. Vreau să spun cu adevărat torturați. Amândoi au evadat, cumva, și au fost la un pas de moarte. Noi doi suntem mici copii pe lângă ei.

Daniel se gândește la cuvintele lui Nick. Rafa a fost torturat? El, care emană atâta căldură, entuziasm și hotărâre! Nu are niciun strop de amărăciune.

Nick își aprinde o țigară.

— Ascultă, Ana este frumoasă. Dar dacă nutrești vreo fantezie de băiat bogat cu o fată din cartierele sărace, abține-te. Tu și cu mine știm foarte bine că părinții noștri vor să ne vadă

împreună cu debutante în societate, ale căror familii sunt înscrise în Registrul Social. Dar dacă vrei să ai o conversație adevărată și dacă ești de acord să o iei încet, Ana este o fată pe care nu o vei uita niciodată — dacă poți să treci de sora și de cumnatul ei.

Daniel dă din cap.

— Cumnatul, Antonio, deja m-a trimis la plimbare. Probabil spera să mă rătăcesc și să nu mă mai întorc niciodată.

— Ah, da? râde Nick.

— Mda. M-a trimis la un mastodont de orfelinat vechi. Mi-a spus că aș putea găsi acolo o poveste bună de fotografiat.

Nick își arcuiește o sprânceană.

— Chiar dacă ai găsi-o, n-ai fi în stare să o dovedești.

— Ce să dovedesc?

Nick suflă un rotocol de fum de țigară.

— Că unii dintre bebelușii pe care îi vând nu sunt orfani.

De asemenea, am avut și programul orfanilor basco-spanioli. Am trimis în Statele Unite o serie de presupuși orfani. Nu erau orfani, fără îndoială. Nu că nu ar fi avut familie care să aibă grijă de ei. A fost o perioadă interesantă.

— William W. Lehfeldt, viceconsul al SUA, Bilbao
(1955–1957)

Aprilie 1994,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

77

Puri nu poate să mănânce. Nu poate să doarmă. De ce e un bebeluș mort în congelatorul de la clinică, în loc să fie la morgă? Stă pe marginea patului, cu genunchii la gură și cu brațele înlănțuite în jurul picioarelor. Există explicații:

Cadavrul este utilizat pentru studii medicale.

Bebelușul a murit recent. Urmează înmormântarea.

N-a văzut ea bine.

Să se fi înșelat?

Doctorul a găsit-o pe Puri în baie, palidă și prăbușită lângă toaletă.

— O criză de bilă. O să îmi treacă, l-a asigurat ea.

Dar greața nu i-a trecut și nici întrebările ce îi stăteau pe limbă. În schimb, cuvintele din scrisorile îndosariate i se derulează neîncetat în minte.

Soția mea este convinsă că trebuie să fie o greșeală. Ea spune că pruncul pe care l-a născut era chel și că avea un semn roșu din naștere pe brat. Pruncul decedat care ne-a fost arătat era mai mare decât fiul nostru, avea un pic de păr și nu avea semnul pe brat.

Și scrisoarea care încă o mai bântuie pe Puri.

Ne-ați furat copilul.

Întrebarea îi stăruie în minte. Al cui e copilul din congelator?

Pentru prima oară, Puri așteaptă cu nerăbdare confesiunea.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— Sunt profund tulburată, *Padre*, de o întrebare care nu îmi dă pace. Am nevoie de înțelepciunea și îndrumarea ta pentru a-mi liniști inima. În mult iubita noastră țară, Spania, este mai bine pentru un copil să nu aibă părinți, decât să aibă părinții nepotriviți?

— Ești însărcinată? o întreabă preotul.

— Nu, *Padre*! exclamă Puri. Întreb doar fiindcă sunt devotată protejării nobilei noastre țări.

— Datoria noastră față de copii și față de viitor este să protejăm valorile și morala catolică.

— Așadar asta înseamnă, continuă Puri, că este mai bine să fie crescut de părinții potriviți, chiar dacă nu sunt părinții lui naturali?

Preotul scoate un oftat obosit.

— Se pare că ți-ai răspuns singură la întrebare.

Nu, nu mi-am răspuns, gândește Puri.

Dar o voi face.

78

Ringul mobil, miniatural, a fost montat la marginea satului. Amatorii *maletilla* stau într-un șopron din piatră. Rafa îngenunchează pe podeaua de pământ bătătorit, ca să protejeze turul pantalonilor lui Fuga. Astăzi nu vor fi nici picadori, nici *banderilleros*. Doar vreo șase tineri care au venit să înfrunte taurii și să își dovedească abilitățile în fața oricui ar catadicsi să îi remarce. Un singur alt participant mai poartă un costum de lumini. Este un băiat de vreo șaisprezece sau șaptesprezece ani, cu o statură robustă. E gătit într-un costum de culoarea chihlimbarului, care se vede că nu a fost făcut pentru el. Dar Rafa observă că materialul este blestemat. Are o vagă urmă de sânge pe coapsă. Ceilalți băieți îi aruncă priviri îngrijorate lui Fuga. Costumul lui de lumini, vârsta și ținuta creează așteptări.

Deși costumul e vechi, Julia l-a ajustat atât de bine, încât pare să fie făcut anume pentru *torero* care îl poartă. Silueta lui Fuga este înaltă și înfometată. Este clădit din același lemn tare al măslinilor sub care a dormit atâția ani. Punctul forte al staturii lui îl constituie picioarele zvelte. Mersul lui elastic conferă dramatism fiecărui pas. Brațele lungi, dizgrațioase pentru un om obișnuit, sunt un atu pentru un *torero*. Cu niște brațe lungi se poate manevra cu mai multă ușurință și grație *muleta*, capa de luptă.

Rafa se uită la frumoasa broderie de argint care urcă precum niște cârcei de viță-de-vie pe partea exterioară a pantalonilor. Îi mulțumește în gând Juliei și șefului ei, Luis. Niciun alt croitor nu face niște costume atât de speciale.

— Piaptănă-ți părul, îl instruiește Rafa. Aranjează-l așa cum ți l-a făcut Ana pentru fotografie.

Fuga trage un scuipat pe micul său pieptene și îl trece prin păr.

Neștiind ce să facă, băieții își flexează picioarele și fac fandări, pentru că au văzut în fotografii că așa fac matadorii faimoși.

Rafa scoate din buzunar lumânările votive ale preotului. Le așază pe un raft din șopron și scapără un chibrit. Mai scoate și un mic portret decolorat al Fecioarei, salvat dintr-un calendar de buzunar învechit, și îl pune cu grijă în spatele lumânărilor aprinse. Un alt băiat contribuie cu o oglindă spartă, pe care o așază în echilibru pe raft.

Lumina tremurătoare a lumânărilor se revarsă peste o adunare pestriță de tineri, în fața unui altar improvizat. Dacă reușesc astăzi, s-ar putea alege cu o *peseta* sau cu o mână de struguri. Dacă nu reușesc, vor fi luați în derâdere și desconsiderați. Dacă vor fi răniți, Rafa speră că va fi cineva suficient de generos ca să le toarne niște alcool pe rană.

Rafa își spune rugăciunile și le permite celorlalți să facă la fel. Pe rând, fiecare tânăr părăsește șopronul, până când nu mai rămâne decât Fuga.

— Te voi lăsa puțin singur, îi spune Rafa prietenului său.

Își strâng mâinile. Rafa îi face o urare de noroc.

— *Suerte,* Huérfano.

79

Fuga se uită în oglinda crăpată.

Nu îi este frică.

Nu îi este frică de tauri. Nu îi este frică de crescători. Nu îi este frică de Corbi. Nu îi este frică de sărăcie sau de greutăți.

Nu îi este frică de Franco.

Moartea lui Fuga s-a întâmplat pe când era copil, în mâinile unui monstru din căminul pentru băieți.

Se uită la imaginea lui în oglindă și începe un dialog în mintea lui.

Este imposibil să omori un om care este deja mort. Oglinda este spartă, dar reflexia este intactă. Reînvierea este posibilă, Huérfano. Te lupți pentru cei uitați, pentru cei bătuți, pentru cei înfometați, pentru cei nedoriți. Te lupți pentru unicul tău prieten, așa cum se luptă și el pentru tine.

Ia în mână cartonașul boțit cu Fecioara și îl sărută.

Fără ezitare, iese afară din șopron.

80

Rafa stă împreună cu Daniel și cu Nick în mijlocul unei mici mulțimi, la marginea ringului. Se uită cum trupa zdrențăroasă de tineri iese din șopron. Băiatul robust, într-un costum de culoarea ambrei, trage mereu de betelia pantalonilor.

— Oh, Doamne! exclamă Nick. Treaba asta ar putea deveni neplăcută.

— Ana mi-a zis că animalele nu vor fi rănite, spune Daniel.

— *Sí.* Nu este decât o *capea*, o demonstrație, răspunde Rafa. După cum vedeți, publicul numără mai puțin de o sută de oameni. Dacă am fi la Las Ventas, în Madrid, ar asista douăzeci și cinci de mii de oameni în arenă și ar fi cu totul diferit.

Daniel stă cu obiectivul fixat asupra șopronului, așteptându-l pe Fuga. Rafa îi asigură plin de nervozitate pe cei din public că a mai rămas un matador.

— Așteptați, trebuie să apară El Huérfano.

— Poate că lui El Huérfano i s-a făcut frică, spune un bărbat.

Dar nu e timp să râdă. Chiar în acel moment, Fuga iese din șopron în costumul lui turcoaz, cu broderia argintie scânteind în lumina soarelui de după-amiază.

Femeile din apropiere încep să vorbească însuflețit. Bărbații fac comentarii și aprecieri.

— Frumos costum.

— *Ay*, e prea bătrân.

— La ce-i trebuie un asemenea costum? Este doar o *capea*.

— Cred că l-am mai văzut pe undeva.

Fuga intră în ring, emanând respect și putere. Nu e arogant, ci calm și detașat de toată zarva din jur. Rafa recunoaște vraja. Este aceeași transă pe care a văzut-o și pe câmpurile întunecate, străjuite de sălcii, când lumea pare să se estompeze și o lumină solitară îi învăluie numai pe Fuga și pe taur.

Grupul de animale este mai puțin ponosit decât al toreadorilor, totuși dezamăgitor. Rafa s-a simțit ușurat văzându-l, dar știe că Fuga va fi dezamăgit. Fuga a înfruntat tauri maturi pe câmpuri. Speră ca Fuga să nu se plângă dând cu ochii de adunătura de tauri costelivi, cu blană mătuită, câțiva viței și o vacă agitată, din rasa Corriente, cu coarne masive.

Primul tânăr intră în ring, ținând în mână un ziar pe post de capă.

— Zece *pesetas*. O să reziste mai puțin de două minute, pariază Nick cu un spectator din apropiere.

Tăurașului i se dă drumul în ring. Aleargă împrejurul ringului și băiatul se ferește din calea lui, fluturându-și ziarul. Energia e frenetică. Tăurașul îl fugărește pe băiat în cercuri. Nick câștigă pariul. Următorul *torero* este la fel. Al treilea sfârșește prin a fugi din ring, acompaniat de huiduieli. Băiatul robust, în costum lălâu de lumini, pășește țanțoș în arenă. Este arogant și cere să se înfrunte cu vaca abrașă, cu coarne mari.

Vaca intră în ring și rămâne pe loc. *Torero* se dă mai aproape de animal, dar acesta nu reacționează. Băiatul începe să o atâțe și să o tachineze, fluturându-și capa, căutând s-o scoată din inerție. Fără veste, vaca se repede la băiat. El încearcă să o evite făcând o piruetă, dar coarnele animalului îl agață de jacheta largă.

— *¡AY!*

Băiatul este ridicat în aer și urlă, panicat.

Rafa sare în ring. El îl scotea pe Fuga când era încolțit, pe câmpuri. Rafa și un alt bărbat îl scot pe băiat din coarnele vacii și îl escortează afară din ring. Băiatul se vaită, în timp ce sângele

îi șiroiește prin mâneca costumului. Cornul vacii l-a împuns în umăr.

Vaca este furioasă, pufnește și se cabrează.

Fuga sare în ring. Mulțimea exclamă la unison.

Animalul nu este calm.

Dar Fuga este.

Cu pași măsurați și grațioși, El Huérfano apare în fața vacii. Privirea lui este dreaptă și neclintită, arătându-i respect animalului, reverență față de lupta pe cale să înceapă. Păstrează o distanță adecvată și își flutură capa subtil. Vaca atacă. Chiar în ultima secundă, Fuga înalță capa, permițând coarnelor vacii să treacă atât de aproape de torsul lui, încât Nick scoate un icnet. Pasele următoare sunt executate cu tot atâta putere și grație, smulgând un „*Olé*" din piepturile câtorva bărbați.

Vaca obosește. Fuga se trezește la viață.

Vaca este schimbată cu un tăuraș. Fuga afișează aceeași stăpânire de sine. Execută o serie de *tandas*, o serie de pase, etalându-și talentul și forma fizică. Respectul său față de taur este evident. Își continuă pasele cu tăurașul până când animalul ajunge la *sentido*, adică își dă seama că Fuga este provocatorul, nu pelerina. Pasele devin din ce în ce mai periculoase. Animalul se năpustește deodată drept la Fuga. El se lasă în genunchi. Cu mâna stângă în șold, ghidează tăurașul cu capa întinsă în mâna dreaptă. Mulțimea strigă „*Olé*" și aplaudă. Crescătorul scoate tăurașul din luptă.

Fuga traversează ringul spre Rafa.

— Nu, fă turul ringului! îi șoptește Rafa.

Chipul lui Fuga este impasibil. Dar Rafa recunoaște expresia. Asta înseamnă că este prezent.

Fuga are promptitudine, dar nicio frică. Experiențele prin care a trecut în viață sunt mult mai rele decât orice s-ar putea întâmpla la o *capea*. Pe străzi este ignorat și respins. Este considerat un orfan

nestrunit, un gropar nebun. Fuga i se dezvăluie numai animalului. În viață, el cade în genunchi doar pentru animal.

La insistențele lui Rafa, Fuga se plimbă împrejurul micului ring, adunând *pesetas*, struguri și, mai cu seamă, respect. Nu spune nimic, nu interacționează cu nimeni, doar se întoarce și se duce la șopronul de piatră.

Rafa aleargă la Daniel.

— Ai făcut fotografii?

— Am făcut. Uau! Prietenul tău este foarte talentat.

— *Sí*, este foarte curajos.

Rafa își coboară glasul.

— Asta n-a fost nimic. O vacă supărată și un vițel. Stai să-l vezi pe El Huérfano cu un taur adevărat.

Un bărbat cu o pălărie de pâslă cu boruri largi se apropie de Rafa.

— Câți ani are prietenul vostru? întreabă el.

— Nu știm. Este orfan.

— Aha, asta face parte din prezentarea voastră, hm? S-a mai luptat cu tauri și înainte, este evident.

— Ei bine, *señor*, avem o roabă veche. Am legat de ea o pereche de coarne. Eu alerg cu ea în cerc, astfel încât Huérfano să se poată antrena.

Bărbatul se uită la Rafa, în mod clar sceptic.

— Tocmai de aceea suntem aici, *señor*. Am avut norocul să găsim acești americani care să ne aducă până aici cu mașina. Cu recomandarea și susținerea unui domn respectabil ca dumneavoastră, Huérfano poate începe să se antreneze cum trebuie, ca *novillero*. Eu lucrez cu jumătate de normă la abator, dar un *torero* trebuie să aibă un sponsor pentru a se pregăti acolo.

— Adică tu îmi spui mie că tipul ăsta — Huérfano — nu a înfruntat niciodată un taur?

Bărbatul își mestecă trabucul, mijind ochii la Rafa.

Rafa se eschivează.

— Încă nu și-a înfruntat destinul, *señor*.

— Păi, și costumul? L-a furat?

— Nu, *señor*. Sora mea lucrează pentru cel mai bun croitor din Madrid. Costumul trebuie înapoiat mâine.

Bărbatul îi întinde o carte de vizită lui Rafa.

— Nu returnați costumul încă.

Fața lui Rafa înflorește într-un zâmbet.

Daniel face o fotografie.

81

Daniel întoarce Buickul pe drumeagul de țară. Copiii zăresc mașina și dau năvală spre ea. Rafa se apleacă în afară pe geam, făcând cu mâna copiilor care izbucnesc în urale, sărind și țopăind. Bătrânii de pe bănci se trezesc din moțăială. Vecinii ies din colibe. Comunitatea se revarsă în drum, uitându-se la mașina mare și neagră ce se îndreaptă încet spre casa lui Rafa.

Antonio stă în prag, cu Lali în brațe. Julia și Ana își fac apariția chiar în momentul când mașina oprește. Rafa sare din mașină, se proțăpește în mijlocul drumului și flutură cartea de vizită deasupra capului.

— *¡Novillero!* strigă el.

Mulțimea izbucnește în urale zgomotoase.

Ana se uită la Daniel, cu gura căscată de uimire. Daniel încuviințează, dând din cap.

— *¡Toro! ¡Toro! ¡Toro!* țipă copiii.

Rafa se duce la portiera din spate a Buickului.

— Vallecanos, felicitați-l pe prietenul nostru, El Huérfano!

Rafa deschide portiera și Fuga coboară în mijlocul haosului.

Încă îmbrăcat în costumul de lumini, Fuga arată princiar, puternic. Îi ignoră pe adulți, băgându-i în seamă pe copii, cărora le dăruiește strugurii lui. Apoi merge drept spre ușa colibei, ținând cu grijă un pumn de monede.

Fuga se lasă într-un genunchi și își pleacă fruntea. Își ridică mâinile și oferă câștigul.

Anei.

82

Un rival adevărat este o persoană pe care o respecți, o persoană care are țeluri similare și, totodată, o persoană pe care trebuie să o învingi. Daniel se uită la Fuga.

Este un rival valoros — și l-a luat complet prin surprindere. În timp ce face fotografia, imaginile i se derulează în minte.

Privirile mânioase ale lui Fuga. Instantanee. În clipa în care a intrat în colibă, Daniel a simțit ochii lui Fuga ațintiți asupra lui și l-a văzut încleștând pumnii. Când i-a făcut fotografia, expresia amenințătoare a lui Fuga s-a îmblânzit numai atunci când a aruncat o privire spre Ana. La vremea respectivă, Daniel nu a făcut nicio legătură. Să fi fost filtrul lui părtinitor? Nu i-a dat atenție lui Fuga din pricină că e gropar? Cel mai periculos adversar este cel pe care îl subestimezi.

Mulțimea se împrăștie. Fuga intră în colibă, cu Rafa și cu familia.

Nick fluieră ușurel și se scarpină în cap.

— Ei bine, o lovitură de trăsnet. Nu m-am așteptat la asta.

— Ar trebui să plecăm, spune Daniel.

— Nici gând! De obicei, sâmbăta e seară de dans. Ar trebui să mai stăm.

De unde știe Nick că aici sâmbătă seara se dansează?

Ana iese din colibă și se apropie de mașină.

— Ana, încerc să-l conving pe Dan să rămână. Astă-seară e dans, nu-i așa? spune Nick.

— Da. Rămâneți, *señor*. Rafa ar dori să fiți aici, să sărbătorească. Este atât de înflăcărat.

— Se pare că El Huérfano este mai înflăcărat, zice Nick.

Se lasă într-un genunchi și îi întinde Anei sticluța plată.

— Încetează, Nick! Și eu am fost la fel de surprinsă ca și tine.

Ana se uită încordată spre ușă.

— Ridică-te. L-ai răni foarte tare, dacă te-ar vedea cum îl iei peste picior.

Nick se ridică.

— Așadar tu și matadorul nu sunteți împreună?

— Bineînțeles că nu. Abia dacă mi-a adresat vreo vorbă.

Ana se apropie de el, cu mâinile în șold.

— Și chiar dacă am fi, nu ai niciun drept să te amesteci în viața mea personală. Ai fi surprins să afli, Nick, că am trecut de episodul Van Dorn.

Ana îi întoarce spatele și se îndreaptă spre casă.

— Da? Nu mai ai nevoie de ajutorul meu? strigă Nick după ea. Ți-ai găsit un drăguț? Cine este?

Ana se oprește în prag și se răsucește ca să îl înfrunte pe Nick.

— Da, am. Numele lui este Tom Collins.

Ridică șăgalnic din umeri și intră în casă.

Nick se scarpină în cap, încurcat.

— Ei bine, asta-i o turnură neplăcută, Dan. Se pare că va trebui să stai la coadă după acest personaj, Tom, și apoi va trebui să te iei la trântă și cu amicul nostru, Fuga.

Daniel zâmbește. Nick se înșală. Tom Collins tocmai i-a transmis un mesaj privat.

Categoric rămâne la dans.

83

Puri stă cocoțată pe un scaun, în fața dulapului mamei sale, întinzându-se după cutia despre care știe că este acolo. Și-a mai băgat nasul prin ea și altă dată, dar, la vremea aceea, cutia nu a interesat-o. Bijuteriile și rujurile erau mai interesante decât dosarele și corespondența despre război. Însă acum mai mult ca niciodată, toate locurile încuiate și ascunse o atrag pe Puri. În seara asta, părinții ei au ieșit să ia cina cu niște prieteni. Are timp destul.

Scoate cutia metalică din colțul cel mai îndepărtat al raftului și se așază pe jos.

Deși fotografiile sunt șterse, Puri o recunoaște pe mătușa ei. Ana seamănă atât de mult cu ea. Două surori — mama ei și mama Anei — stau împreună, cu brațele înlănțuite și cu zâmbete largi. Zâmbetul de pe chipul mamei sale este spontan și lipsit de griji. Puri nu recunoaște această expresie degajată. Îi este străină și o face să se simtă stânjenită, de parcă mama ei obișnuia să fie o persoană diferită. O hârtie groasă, împăturită, este cuibărită în cutie. Este pătată și nu are plic. Puri o despăturește.

Draga mea soră,

Scuză-mi rândurile scrise pe fugă. De fiecare dată când îți scriu, o fac conștientă că sfârșitul e aproape. Gardienii îmi reamintesc zilnic că leacul cel mai bun pentru suferința mea este moartea.

Totuși eu mă agăț de viață. Este rezistența mea supremă.

Dar dacă primești această scrisoare, Teresa, înseamnă că eu nu mai sunt.

Deși ești departe, în Madrid, trebuie să îți ascunzi mâhnirea. Ascunde-o bine, altfel vei fi stigmatizată drept o simpatizantă. Nu vei fi singură în tăcerea ta. Țara noastră a intrat într-o perioadă de hibernare a memoriei, iar mie mi-e teamă că această „iarnă" ar putea fi tare lungă.

M-ai întrebat odată dacă merită să mori pentru noile școli. Ți-am răspuns că da. Încă mai cred asta. Soții noștri au fost în tabere diferite în timpul războiului, fiecare apărându-și convingerile. Nu port pică. Dar nu mi-am imaginat vreodată că brutalitatea ar putea atinge un asemenea nivel. Războiul s-a terminat, dar tortura continuă. E nevoie de un permis de vânătoare ca să ucizi un iepure, totuși eu văd în fiecare zi femei torturate și ucise după bunul plac. Astăzi, tânăra fată a unui jurnalist a fost bătută cu atâta bestialitate, încât a murit înecându-se cu propriul sânge.

În multe privințe, copiii țării noastre sunt cei care vor plăti pentru acest război — inclusiv ai mei — și, pentru asta, nu mă pot ierta. Teresa, sunt atâția copii disperați care rămân orfani. I-am văzut cum smulgeau nou-născuții din brațele mamelor chiar înainte să le execute. Știu că ai încercat mult timp să ai un copil al tău, dar dacă îi poți găsi un loc în inima ta, dragă soră, te rog să îi oferi adăpost oricăruia poți să o faci. Construiește-ți o familie din bucățile sfărâmate.

Am implorat-o pe Julia să stea deoparte, dar ea a găsit mijloace de comunicare. Ea va face să ajungă această scrisoare la tine. Ce durere indescriptibilă, să știu că fiica mea mai mare își va sacrifica biata ei copilărie ca să aibă grijă de familie. Julia te va contacta când se va putea. Ea înțelege necesitatea tăcerii.

Consolează-te la gândul că această tăcere nu este doar a ta, Teresa. Pe câmpuri, peste munți, în subsoluri și la umbra

copacilor zac mii de suflete condamnate la tăcere. Dar, într-o zi, cândva, într-un viitor îndepărtat, când durerea nu va mai fi atât de ascuțită, vocile morților vor găsi armonia cu ale celor vii. Se vor împleti într-o melodie. Ascultă cu atenție, până auzi muzica, Teresa. Eu cânt pentru tine, pentru copiii mei și pentru zilele mai bune care știu că vor veni. Până atunci, îți trimit toată dragostea mea, surioară, și eterna mea recunoștință pentru că mi-ai ajutat copiii.

A ta, Belén

Puri se uită lung la scrisoarea îngălbenită și decolorată. Tonul îndurerat nu îi oferă niciun răspuns, ci îi ridică încă o întrebare.

Știu că ai încercat mult timp să ai un copil al tău, dar dacă îi poți găsi un loc în inima ta, dragă soră, te rog să îi oferi adăpost oricăruia poți să o faci. Construiește-ți o familie din bucățile sfărâmate.

Oare mătușa Belén îi spunea mamei să adopte un copil?

Puri înghite anevoie. Bucăți sfărâmate. Este și ea una dintre ele? Nu. Nu poate fi adevărat.

Sau poate că este?

84

Clădirea dărăpănată care servește drept școală în timpul săptămânii este acum un salon de dans înăbușitor. Nu există candelabre de cristal, nici fântâni cu șampanie, nici tăvi cu gustări care să circule printre invitați, dar toată lumea se distrează de minune.

Antonio se uită prin vizorul aparatului de fotografiat al lui Daniel.

— *Sí*, așa. Rotește-l încet ca să focalizezi imaginea, îl instruiește Daniel.

Se uită în jur prin sală, ca să își dea seama ce ar putea vedea Antonio. Fuga stă într-un colț și, după toate aparențele, are un schimb aprins de cuvinte cu Lorenza. Lorenza locuiește în Vallecas?

— N-o să fac nicio poză. Știu că filmul e scump, spune Antonio.

— E în regulă. Fă, dacă vrei. O vezi pe Julia? îi arată Daniel.

Antonio o descoperă pe soția lui în mulțimea de dansatori și îi face o fotografie.

— Ai făcut multe poze în Madrid? îl întreabă Antonio.

Îi dă aparatul de fotografiat înapoi.

— Da.

Daniel se joacă absent cu aparatul de fotografiat, bătând cu piciorul în ritmul muzicii.

— Am fost la Inclusa, așa cum mi-ai sugerat.

Pomenind de Inclusa, și-aduce aminte de comentariul lui Nick despre copiii care nu sunt orfani. Să fie adevărat? Oare Antonio știe ceva?

Fruntea lui Antonio se încrețește de uimire.

— La Inclusa? A fost interesant?

— Am dat peste un băiat plângând pe trotuar. Avea un bilet de la mama lui, care îl trimitea la orfelinat. Mi s-a rupt inima pentru el. Avea doar cinci ani.

Antonio dă din cap, îngândurat.

— Și ai făcut vreo poză înăuntru?

— Nu, nu mi s-a părut potrivit.

— Poate că ar fi fost încântați să le faci fotografii. Ca să le poți arăta americanilor ce minunate sunt programele sociale spaniole. Ar fi trebuit să îi întrebi.

Daniel îl ascultă doar pe jumătate. Stă cu ochii pe Ana. Ea dansează cu Nick, care e cam împiedicat. Spaniolii țin la băutură. Dacă Nick nu s-ar sprijini de Ana, probabil că ar veni grămadă.

Antonio îi urmărește direcția privirii.

— Texanii nu dansează?

— Ba da, dansăm.

Daniel îi dă lui Antonio aparatul de fotografiat și se duce pe ringul de dans. Îl bate pe Nick pe umăr ca să îi ia locul.

— A sosit vremea să schimbăm, cowboy?

Vocea lui Nick debordează de un fals entuziasm. Se dă la o parte, despărțindu-se teatral de Ana.

— Crezi că te descurci cu un dans texan în doi pași? întreabă Daniel.

— Dacă îmi arătați, voi încerca să vă urmez.

— Avem nevoie de o însoțitoare?

Ana râde, iar zâmbetul ei este radios.

— Avem o sută de însoțitoare în jur, *señor*.

Daniel își strecoară brațul drept sub brațul stâng al Anei, punând palma pe omoplatul ei. O ia de mână. Ea se uită în jos, urmărindu-i pașii. *Rapid, rapid, lent lent. Rapid, rapid, lent lent.*

Daniel se apleacă la urechea ei.

— Uită-te la mine, nu la picioare. Merge mai bine dacă simți ritmul, în loc să numeri pașii.

Ea își ridică privirea spre Daniel. Ochi în ochi, el o conduce și se sincronizează.

— Cred că l-am prins, zâmbește ea.

— Mda? L-ai prins?

Ea dă din cap.

Brațul lui se ridică brusc deasupra capului ei, învârtind-o și apoi apropiind-o din nou. De fiecare dată când o trage spre el, o apropie mai mult, iar zâmbetul ei e mai larg. Când trupurile lor se întâlnesc într-un final, el o ține strâns, mișcându-se în ritmul muzicii.

Fetele din Texas poartă rochii bătoase și jupe care foșnesc și pârâie la fiecare mișcare. Rochia Anei e ușoară ca o batistă și se leagănă fără zgomot când se mișcă. Daniel o întoarce pe Ana cu spatele la el, strecurându-și o mână pe talia ei. Când o răsucește înapoi, părul ei învolburat de dans îi mângâie lui Daniel obrazul. Miroase a lămâie. Rochia îi este atât de subțire, încât el are senzația că îi atinge pielea. Oare ea îi simte catarama curelei prin materialul rochiei? Deodată, gura Anei e la urechea lui.

— *Ay*, cred că avem nevoie de o însoțitoare.

Simte o ușoară apăsare pe lobul urechii.

Tocmai l-a sărutat?

Ana l-a sărutat pe ureche.

Chiar l-a sărutat?

Melodia se termină și Daniel se dă repede înapoi, punând o distanță respectabilă între ei. Înclină politicos din cap spre Ana, exact așa cum ar face față de o parteneră de dans din Texas. Părul ei negru, înfoiat și ciufulit din pricina piruetelor, îi atârnă în bucle răvășite, de-o parte și de alta a feței. Se uită la Daniel și își dă capul pe spate, râzând.

— Ce este atât de amuzant?

Ana clatină din cap.

— Dumneavoastră. Expresia dumneavoastră.

Nick se apropie, cu aparatul de fotografiat al lui Daniel, recuperat de la Antonio.

— N-ai spus că te duci la o ședință foto, mâine?

Daniel încuviințează din cap, cu ochii la Ana.

— Ei bine, s-a făcut târziu, spune Nick. Ar fi bine să plecăm.

— Ești îngrijorat că stai pe-afară până târziu, Nick? Asta este o premieră, spune Ana.

Daniel își trece o mână prin părul transpirat.

— De fapt, are dreptate. I-am spus lui Ben că o să fac fotografii pentru el, mâine-dimineață.

Se uită la Ana.

— Dar oare omul chiar trebuie să doarmă?

Ana dă din cap, zâmbind.

— Este târziu. Sunt sigură că v-a fost pregătit patul pentru culcare în camera dumneavoastră de multă vreme. Probabil că ne vom vedea mâine, la hotel. *Buenas noches, señor.*

Ana se întoarce și pleacă.

— Hai s-o ștergem de aici, stăruie Nick. Se pare că Fuga îți pregătește o „culcare" specială. Frate, tipul ăla te bagă-n sperieți. Ai remarcat că într-adevăr seamănă cu un taur?

Daniel nu a remarcat. De ce i-a râs Ana în față? El a încercat să fie politicos și respectuos. A părut un diletant?

Nick adoarme în clipa când mașina iese din Vallecas. Dar Daniel este complet treaz. Conduce prin întunecata noapte spaniolă, cu toate geamurile larg deschise. Îi simte șoapta la ureche. Melodia Anei îi răsună în minte.

85

Julia o urmărește pe sora ei din celălalt capăt al încăperii. Ana e îmbujorată, înfierbântată de dans. Băiatul texan miroase a necazuri. Jeanșii lui, cizmele lui, felul său de a dansa. Necazuri, necazuri.

Antonio o înconjoară cu un braț, liniștitor.

— *Ay*, nu-ți mai face atâtea griji. Se va întoarce curând în Texas. Se distrează și ei, atâta tot.

— Exact. Mai știi minte cât de intens e totul la vârsta lor? Asta duce la decizii proaste.

— E în regulă. El a plecat la culcare. *Mi amor*, un texan bogat chiar ar fi o decizie așa de proastă?

— Da, Antonio. El nu are intenții serioase. E doar un alt american care crede că poate obține tot ce poftește.

Julia oftează de îngrijorare și îi aruncă o privire soțului ei.

— O să-i frângă inima, șoptește ea.

Antonio clatină din cap.

— Greșești.

— Crezi?

El dă din cap.

— Ea i-o va frânge pe a lui.

{ 86 }

Daniel parchează Buickul pe platforma cu pavaj elegant din fața hotelului. Un bărbat în uniformă verde cu auriu sare să îi deschidă portiera.

— Bine ați revenit, *señor*.

Nick cască, amețit.

— Vrei ceva de mâncare? îl întreabă pe Daniel.

— Nu, mă duc sus, la mine.

Daniel aruncă o privire în foaier ca să vadă dacă tatăl lui este cumva acolo. Tatăl lui nu este în foaier, dar îl vede pe Paco Lobo, studiind o hartă șifonată întinsă în fața lui. Îi face semn lui Daniel să se apropie.

— Bună seara. Verificam doar dacă tatăl meu este aici.

— Părinții tăi au stat la un pahar cu Max Factor. S-au dus sus acum vreo oră, îl informează Paco, cercetându-l pe Daniel prin ochelari. Știi, ochelarii mei sunt atât de proști, încât nu văd detaliile. Ai putea să găsești un oraș pe nume Dénia, pe coastă, la sud de Valencia?

Daniel se apleacă deasupra hărții.

— Aici.

Îi indică un oraș în regiunea Costa Blanca.

— Vreți să mai adoptați încă un sat?

— Nu, îi răspunde Paco Lobo și râde. Trebuie să fac o vizită de lucru.

— Oh, credeam că filantropia este activitatea dumneavoastră.

El clatină din cap și își împinge ochelarii mai sus pe nas. Pune un deget pe hartă.

— Da, aici este. Mulțumesc.

Daniel observă un carnețel, lângă hartă.

— Numele și cuvintele notate acolo sunt în germană, nu-i așa?

— Doamne, ce ochi *buni* ai.

Paco Lobo împinge iute carnețelul sub hartă.

— Daniel...

Paco îi vorbește fără să se uite la el.

— În timp ce beau cocktailurile, l-am auzit din întâmplare pe tatăl tău spunându-i lui Max Factor că ai dat nas în nas cu Garda Civilă. Părea mândru, a spus că te-ai ținut tare. Sunt sigur că n-a fost nimic serios, dar polițiștii și gardienii lui Franco — ochii lui se dezlipesc lent de hartă și se pironesc într-ai lui Daniel — sunt conștiincioși. Noapte bună!

Declarația lui este o trimitere la plimbare. Să fie de asemenea un avertisment? Daniel se gândește, în timp ce se îndreaptă spre lift. Tatăl lui și Max Factor — mogulul produselor de machiaj. Nici că se putea să fie mai diferiți. Conversația de la cocktail trebuie să se fi învârtit în gol, din moment ce tatăl lui a trebuit să aducă în discuție incidentul din prima lui zi petrecută în Madrid. Mândru? Nu. Nu acesta ar fi cuvântul pe care l-ar folosi el pentru a descrie faptul că fiul lui a fost mustruluit. Probabil că Paco Lobo a băut un pahar în plus.

Daniel intră în apartamentul lui; este cufundat într-o liniște reconfortantă, cu singura lampă de pe birou aprinsă. Un mesaj telefonic este pus la vedere, sub lampă.

> *23:45. De la Benjamin Stahl*
> *În foaier, la 9. Profesioniștii poartă costum și cravată. Film ASA 100. Ia cu tine pașaportul.*

Filmul ASA 100 este pentru lumină puternică. Înseamnă că fotografiile vor fi făcute afară. Dar de ce are nevoie de pașaport?

Daniel își scoate cămașa și o azvârle pe spătarul unui fotoliu. Ana avea dreptate. I s-a făcut patul pentru culcare. Oare l-a făcut chiar ea înainte de a pleca acasă? Daniel se întoarce și găsește răspunsul. Sub fiecare poză de pe perete este lipită o mică bucată de hârtie. Câte o explicație pentru fotografia respectivă.

De la Tom Collins.

Daniel aprinde toate luminile.

Poza lui Nick, cu fața burdușită, prăbușit pe bancheta din spate a taxiului:

Uneori, când nu a mai rămas nimic de ars,
ne dăm foc singuri.

Fata fericită din Vallecas, cu cosițe negre ca pana corbului și cu găuri în pantofi:

Ea are un nume pentru tenia care locuiește în ea.
Îi spune Chucho[1].

Turistul cu pieptul păros, adormit cu capul pe masa de pe trotuar:

Băutura pe care o varsă costă mai mult decât câștigă mulți
într-o săptămână. Cine beneficiază mai mult de dolarii
vizitatorilor străini în Spania?

Shep Van Dorn, întreținându-se cu oaspeții de la dineul său:

Haine scumpe sau veșminte ieftine pentru
sărăcia emoțională?

Rafa zâmbind radios, în picioare, lângă Buick:

[1] Potaie (lb. sp.).

Cicatricele biciuirilor de pe spatele lui trăiesc ca venele pe piele.
Dar, uneori, un zâmbet sincer poate alunga amintirile urâte.

Fiecare explicație aduce o nouă perspectivă asupra imaginii, dând la o parte straturi invizibile pentru a scoate la iveală o poveste umană. Abia așteaptă să le discute cu ea. În vreme ce scrutează peretele, ochii i se opresc asupra pozei pe care i-a făcut-o Ana, în ziua aceea din magazinul de bomboane.

Mesajul are doar două cuvinte, dar spune absolut totul.

Hola, Daniel.

87

Rafa își scoate șorțul plin de sânge ca să meargă în pauza de prânz. Un coleg de la abator trece pe lângă el.

— Rafa, șeful vrea să te vadă. Apropo, am auzit despre triumful de ieri. Se pare că *torero* al tău a făcut senzație. *¡Felicidades!* zice el, bătându-l pe Rafa pe spate.

— *Gracias, amigo.*

Rafa zâmbește. Colegii lui au fost generoși cu vorbele de încurajare și de felicitare. Anunțul său și entuziasmul lor i-au înseninat grozav ziua de luni. Se îndreaptă spre birou și bate în tocul ușii.

— *Adelante.*

Șeful îi face semn să intre în cămăruța fără ferestre, cu ziduri din piatră.

— Un gentleman a trecut pe aici, de dimineață, și a întrebat de tine. I-ai spus cuiva de la *capea* că lucrezi aici, la *el matadero*?

— Doar bărbatului cu pălărie mare. Cel care mi-a dat cartea de vizită.

Șeful dă din cap.

— Mi-a cerut să îi confirm că ești angajat aici și apoi mi-a pus o mulțime de întrebări despre *torero* al tău.

— Întrebări despre El Huérfano? Ce fel de întrebări?

— Despre pregătirea lui, despre trecutul lui. Întrebări la care nu am putut să răspund. Dar i-am zis că te cunosc pe tine și că ești un lucrător bun.

— *Ay, ¡gracias!* spune Rafa.

— Vrea să îl vadă din nou pe prietenul tău luptându-se cu taurii.

— Când? Suntem gata!

— Duminică. A spus doar că va ține legătura cu voi pentru o coridă în Arganda del Rey. Dar dacă v-a căutat în dimineața de după *capea*, mie mi se pare un semn bun.

Rafa simte o furnicătură pe șira spinării. Este un semn bun. Este un semn grozav. După ce termină munca, se va duce direct la cimitir ca să îi dea vestea lui Fuga.

Seara trecută, Fuga a fost agitat. Insista că trebuie să se ducă pe pășuni, ca să se antreneze.

— Nu, i-a spus Rafa. Dacă sponsorul e interesat, ne va găsi și un mijloc de antrenament cum se cuvine.

— Există un milion de motive pentru care acest om bogat s-ar putea răzgândi, a comentat Fuga. Dar i-o voi dovedi că sunt mai bun decât oricine altcineva.

N-are niciun rost să-l contrazici pe Fuga. Dar poate că nu-l cunoaște pe Fuga atât de bine pe cât crede? Fuga nu zâmbește multor oameni, doar copiilor și taurilor. Și atunci, de ce i-a oferit câștigurile și zâmbetul Anei? E drept că l-a mai întrebat de sora lui și înainte, dar niciodată într-o manieră care să lase de înțeles că o place. Toreadorii aspiranți n-ar trebui să aibă iubite, oricum. Vorba aceea, un toreador căsătorit este un toreador terminat. Pentru succes trebuie concentrare deplină. Rafa i-a explicat asta iubitei lui, ieri, când s-a despărțit de ea.

Se scarpină în cap, amintindu-și reacția ei furioasă. Mânia ei l-a surprins. Nu-și dăduse seama că ținea la el atât de mult. Femeile sunt atât de derutante. Sora lui, Julia, este cea mai derutantă dintre toate. Seara trecută, a tunat și a fulgerat, spunând că i-ar plăcea mai degrabă ca Ana să rămână cu un toreador amator precum Fuga, decât cu texanul bogat.

Ce voia să spună? Ce poate fi atât de rău în privința texanului?

{ 88 }

Puri așază vasele la uscat în chiuvetă, gândindu-se cum să deschidă discuția cu mama ei.

— Cred că aș prefera să nu fac voluntariat la clinică, anunță Puri. Inclusa este un loc mult mai vesel.

— Nu alegi tu. Sora Hortensia te-a repartizat la clinică, deoarece crede că îți vei aduce contribuția acolo. O să faci cum ți se cere, draga mea.

— Dar totul este atât de deprimant. Femeile pot fi atât de iraționale.

Mama se întoarce spre ea de la masă.

— Poftim?

— Bineînțeles, nu tu, mamă. Dar, deunăzi, când plecam de la Inclusa, m-a oprit o femeie pe stradă. Era înnebunită. Mi-a spus că i-a fost luat copilul pentru botez și nu i-a mai fost dat înapoi. Era foarte ciudat, parcă era convinsă că-i ascunsese cineva copilul în Inclusa. M-a strâns de braț atât de tare încât m-a durut.

— Te-a înșfăcat de braț?

— Da. Am văzut-o pe Sora Hortensia la fereastră și i-am sugerat femeii să stea de vorbă cu Sora.

— Și au vorbit?

— Nu.

Puri ridică din umeri, străduindu-se din răsputeri să se poarte firesc.

— A fugit.

Mama ei se întoarce încet la masă. Îi vorbește lui Puri peste umăr.

— Sora Hortensia a spus că a văzut scena?

— Da, am discutat despre asta. Am căzut de acord că femeia suferea de un soi de colaps mintal. Sora mi-a cerut să mă rog pentru ea.

— Da, așa ar trebui, răspunde mama ei, liniștită. Este atâta suferință în lume. Trebuie să ajutăm ori de câte ori putem, Puri.

— Desigur. Tu și tata ați dat un minunat exemplu. Ați avut grijă de Ana, iar acum Julia vă este recunoscătoare pentru toate lucrurile pe care le trimiteți pentru Lali. Trebuie să îi fie tare greu Anei, fără părinți. Dar Sora spune că e mai bine să nu ai părinți deloc, decât să ai părinții nepotriviți. Mă gândesc la asta în fiecare zi când sunt cu copiii, la Inclusa. Stau și mă întreb totuși: odată ce copiii sunt adoptați de părinții potriviți, s-ar cuveni să afle vreodată de părinții lor nepotriviți?

Puri aruncă o privire pe furiș peste umăr. Mama ei stă încremenită în tăcere, învârtind încet linguriță în cafeaua ei. Și atunci Puri își dă seama.

Și tăcerea are o voce a ei.

{ 89 }

Lentilele: curate.
Filmul: încărcat.
Filme de rezervă: trei.

Blitz: pentru orice eventualitate.

Costum. Cravată. Portofel. Pașaport. Carnețel și stilou.

Simte cum i se accelerează pulsul pe când trece în revistă lista în minte. Este surescitat, dar încearcă să-și tempereze emoția. Ben nu i-ar da decât o însărcinare minoră. Nu are de ce să fie stresat.

Carlitos îl întâmpină în foaier.

— Arătați foarte bine, *señor*! Dar, *ay*, unde este centura de cowboy cu cataramă?

Băiatul își face mâinile pistol.

— Nicio grijă, am să mi-o pun la loc cât de curând. Ascultă, Buton, poți să le trimiți vorbă părinților mei că sunt cu Ben Stahl și că mă întorc peste câteva ore?

— *Sí, señor*. O să am grijă să primească mesajul.

Ben se sprijină de o coloană de marmură din foaier. Hainele lui sunt ireproșabile, dar Ben, nici pe departe. Nu a atins patul.

— Ești bine? îl întreabă Daniel. Pari vraiște.

— Sunt bine. Tu îți începi ziua, iar eu o termin. Mai așteptăm să vină doar un pachet comandat, după care putem pleca.

Lorenza se apropie de ei cu un pachet de țigări.

Ben îi lasă o bancnotă mare pe tavă.

— Mulțumesc, păpușico. Păstrează restul.

Se întoarce spre Daniel.

— Așadar, emoții?

Daniel deschide gura să răspundă, dar Ben îl întrerupe:

— Să nu îmi strici afacerea, Matheson. Îmi asum un risc cu tine, așa că ai face bine să fii pe față. Ai pașaportul?

— Da, dar de ce am nevoie...?

— Vei afla cât de curând. Poftim, ține asta!

Ben îi dă lui Daniel un permis oficial de presă de la *Herald Tribune*.

— Ăsta valorează mai mult decât aurul aici. Dar va trebui să mi-l dai înapoi imediat după ce faci fotografia. Nu te pot lăsa să umbli haihui prin Madrid cu un permis de la *Trib*. Va trebui să îmi dai și rolfilmul, de asemenea.

Dacă Daniel era sau nu emoționat înainte, acum sigur este. Îl urmează pe Ben afară. Ben îi dă bacșiș portarului care i-a rezervat taxiul.

— Deci se pare că Nick ți-a întors favoarea în Vallecas, nu?

Ben își freacă dinții cu degetul arătător, ca să-i curețe.

— L-am văzut în club, azi-noapte. Mi-a povestit că voi, băieții, v-ați dus la dans în Vallecas și că un toreador țicnit voia să te omoare.

Nick s-a dus la club după ce s-au întors? În mașină, leșinase de-a dreptul.

— Nick era beat, spune Daniel.

Ben dă din cap.

— În regulă, reporterașule. Un chestionar-fulger, ca să te pun în temă. Cine e ambasadorul Statelor Unite în Spania?

— John Lodge.

— Corect. Decent, tipul. Îi pasă. Cine sunt unii dintre băieții lui Franco?

— Băieții lui Franco? Te referi la Garda Civilă?

— Nu, dintre miniștrii lui. Ministrul informațiilor, ministrul transporturilor.

Daniel ridică din umeri.

— Măcar știi ceva despre Franco?

— Desigur. Este la putere din 1939. Catolic.

Ben își rostogolește ochii în cap.

— Și? Îi mai plac Fanta și pescuitul. Cui îi pasă?

Daniel se gândește la descrierile fotografiilor de la Ana și la lucrurile pe care le-a auzit fără să vrea. Începe să recite:

— Construiește Valea celor Căzuți, care va costa milioane de dolari. Sub Franco nu mai există libertatea religiei. Slujbele protestanților și ale evreilor nu sunt permise în afara casei. Nici nunțile, nici funeraliile. Este o dictatură militară. Oamenii din Catalonia și Țara Bascilor nu au voie să vorbească limba lor maternă. Oamenii sunt supuși, fiindcă sunt epuizați din punct de vedere emoțional. Există o tensiune între istorie și memorie. Unii își doresc cu disperare să își amintească, dar alții își doresc cu disperare să uite.

Ben dă din cap.

— Frumos. Altceva?

Daniel își aduce aminte de comentariul dezinvolt al lui Nick și adaugă:

— Franco țintește spre o „Spanie a spaniolilor" exclusiv. Nick zicea ceva despre faptul că unii copii adoptați în Spania nu sunt de fapt orfani.

— Hopa, stai așa! Nicky ți-a spus asta?

Daniel confirmă.

— A zis că Franco are senzația că a fi republican este o boală care se moștenește. De aceea, ca s-o elimine, copiii trebuie să fie crescuți de franchiști oricând e posibil.

Fața lui Ben este ascunsă de un nor de fum de la propria țigară.

— Nu mai repeta chestia asta în stânga și-n dreapta. Este o presupunere, o mică parte dintr-o poveste mult mai mare. Uite, n-ai auzit chestia asta de la mine și eu nu știu de unde a auzit-o Nick. Dar, da, circulă zvonuri despre nou-născuți care dispar. A început după război. Copiii republicanilor au fost luați drept pedeapsă pentru părinți. Însă unii zic că se mai întâmplă și azi,

că părinților li se spune că le-a murit copilul, când nu-i așa, și că nou-născuții sunt dați sau vânduți unor familii considerate mai merituoase.

— Ai de gând să sapi și să publici această poveste?

— Aș vrea eu. Dar în momentul de față nu este nicio poveste. Legile dictaturii stipulează că părinții adoptivi sunt unicii părinți.

— Și ce fac părinții naturali în privința asta?

— Au mâinile legate. Aici, nu se poate contesta nicio autoritate. Dacă un doctor sau un preot îți spune ceva, accepți lucrul acela.

Daniel se decide să îi dezvăluie lui Ben:

— În prima mea zi aici am pozat o călugăriță. Ducea în brațe un prunc mort.

— Și?

— Călugărița s-a supărat când m-a văzut că fac poze.

— Păi, e un pic cam macabru să faci poze unui prunc mort, Matheson. Doar nu era Parada de Sf. Patrick. Probabil că ducea copilul la morgă.

Daniel se gândește la incident. Expresia călugăriței nu era una de indignare pentru indiscreția lui; era una de frică. Nick spune mereu că mulți oameni din Spania trăiesc sub imperiul fricii.

— Ascultă, Ben, dacă Franco este așa un tiran, de ce face America afaceri cu el?

— Din diverse motive. Dar eu privesc lucrurile așa: noi suntem o daltă. Ne croim încet-încet drumul în stâncă. Dacă ajungem suficient de adânc, poate c-o vom crăpa puțin.

Daniel își închipuie, literal, cum izbește cu dalta în Franco. N-o să meargă, după părerea lui. Din fotografii, Franco pare mic și cărnos. Ar fi ca și când ai da cu dalta într-un cauciuc.

Taxiul oprește.

— Ești gata, cowboy?

— Am ajuns?

— Da. Bine ai venit la Palatul El Pardo. Pregătește-te să-l fotografiezi pe Franco. O să te-ajut să câștigi competiția aia a ta.

Unii au fost de părere că guvernul SUA nu ar fi trebuit să-l „curteze" pe acest „fascist", cum îl considerau ei; că n-ar fi trebuit să semnăm Acordul de Bază din 1952; că n-ar fi trebuit să dăm ajutoare Spaniei; și că, la fel ca europenii la acea vreme, ar fi trebuit să boicotăm Spania din punct de vedere economic și politic. (De atunci s-a dovedit pe deplin, cred eu, cât de greșit era acest punct de vedere.)

Politica noastră, la vremea respectivă, era să subliniem faptul că Statele Unite cooperează cu Spania și cu guvernul ei în beneficiul poporului spaniol, precum și pentru propriile noastre interese. Declarațiile noastre publice abia dacă îl menționau pe Franco însuși ca șef de stat sau pe regimul său cu partid unic, dar întotdeauna se centrau pe poporul spaniol.

— J. Edgar Williams, funcționar consular al Ambasadei SUA la Madrid (1956–1958)

Extras din „Ambasadorul Lodge corectează rapoartele"
American Diplomacy *(jurnal), februarie 1999*
Universitatea din Carolina de Nord de la Chapel Hill

90

Daniel îl urmează pe Ben la un punct de control unde stau de pază zeci de militari. Documentele de identitate și acreditările lor de presă sunt confruntate cu o listă. Înainte de a li se permite intrarea pe poartă, le sunt percheziționate minuțios gențile.

O alee largă de ciment, flancată cu sculpturi decorative de grădină, duce drept spre un palat imens, gălbui, cu două etaje. Zeci de balcoane sunt aliniate pe fațadă. Lucarne micuțe se ițesc din acoperișul de ardezie cenușie pe care se înalță peste douăzeci de coșuri de fum. Daniel se oprește să facă o fotografie.

— Pe vremuri a fost o reședință de vânătoare, îi spune Ben. Ședința foto va avea loc la intrarea principală.

Shep Van Dorn stă în mijlocul grupului de reprezentanți ai presei. Îi vede și se apropie de ei.

— L-ai adus pe puști. Oh, ce sentimental poți fi, Stahl.

Van Dorn îi întinde mâna lui Daniel.

— Mă bucur să te revăd, Daniel. Dacă Ben îți folosește fotografiile, asigură-te că nu fuge fără să îți recunoască meritul. Asta-i o adevărată oportunitate pentru cineva de vârsta ta.

Daniel lasă deocamdată aparatul să îi atârne de gât și își îndeasă mâinile în buzunare. Are palmele umede de transpirație. Trage aer în piept. Ce ar face Capa? Ar încerca să pătrundă în interiorul fotografiei. Să se apropie cât mai mult posibil. Daniel se uită la grupul de fotografi și de reporteri. Observă poziția soarelui. Vrea să îi ofere lui Ben un unghi bun, ceva diferit față de toți ceilalți fotografi. Dar aici e vorba de jurnalism, nu de un

proiect artistic. Va merge pe simplitate. Se va asigura că va obține fotografia.

— Domnule Van Dorn, care este distanța noastră de lucru?

— Probabil între trei și cinci metri. Vei avea timp doar pentru câteva cadre, atât.

Daniel se uită spre intrare. Steagul roșu cu auriu al Spaniei atârnă deasupra ușilor boltite. Dacă se dă puțin mai la stânga, ar putea să obțină un unghi mai larg, prinzând steagul și pe Franco dedesubt. Dar o poză din profil ar fi bună pentru ziar?

Daniel își dă seama de șansa ce i se oferă. Van Dorn are dreptate. Să fotografiezi conducătorul unei țări în fața palatului său este o oportunitate incredibilă. Se gândește la fotografiile cu Hilter, Mussolini și Stalin. O să aibă fotografia unui dictator în portofoliul său, un conducător ale cărui urme zdrobitoare le-a văzut personal în și în jurul Madridului.

Asta numai dacă poate face fotografia.

Se aud niște zăngănituri în spatele ușilor.

— Începe spectacolul, spune Ben, scoțând tot fumul de țigară din plămâni.

Van Dorn se ține după fotograful ambasadei, dându-i instrucțiuni din spate.

Trei bărbați ies în fața ușii. Lui Daniel i se taie respirația. Se uită repede la Ben, după o explicație.

— Concentrează-te! îl repede Ben.

Având puțin peste un metru cincizeci, generalul Franco este cel mai scund dintre cei trei, îmbrăcat nu în uniformă militară, ci într-un costum maro, mohorât. Ambasadorul Lodge poartă un costum bleumarin și are o expresie caldă. Daniel își numără instantaneele pe când apasă pe butonul declanșator. Încearcă să se concentreze, calculând cadrele rămase pe rolfilm. Măsurând peste un metru optzeci, bărbatul din partea cealaltă a lui Franco îl domină. Conducătorul scund și bărbatul înalt se întorc deodată

față în față. Își strâng mâinile. O briză ușoară umflă steagul bicolor naționalist, expunând stema din centru.

Daniel apasă pe butonul declanșator. Trage aer în piept. Apasă din nou pe buton.

Franco și ambasadorul dispar în spatele ușilor.

Daniel se uită la aparatul său. Pozele lui vor fi în mod categoric diferite de ale celorlalți fotografi, deoarece bărbatul înalt care a dat mâna cu generalul...

Este tatăl lui.

— Surpriză! spune Ben. Aceasta este o poveste în sine. Un tânăr fotograf îl fotografiază pe tatăl său pecetluind o afacere cu Franco. Grozav, nu? Realizatorul fotografiei va fi Matheson și numele din descrierea fotografiei va fi tot Matheson. Splendid pentru competiția ta *și* pentru albumul tău de familie.

Ben îl lovește cu pumnul în umăr pe Daniel.

Shep Van Dorn se apropie, cu tatăl lui Daniel în spatele lui.

— Dan, nu mă așteptam să te văd aici, îi spune tatăl său.

— E numai aranjamentul lui Stahl, zice Van Dorn.

Ben își aprinde o nouă țigară de la cealaltă, evident mândru de el.

— M-am gândit că ar fi un moment deosebit, în relația tată-fiu, ca fiul să imortalizeze încheierea afacerii cu petrol. Băiatul tău este un adevărat talent, Martin.

Ben se întoarce spre Daniel.

— Ai făcut fotografia, nu-i așa?

— Am făcut mai multe.

Ben întinde mâna, indicând că vrea aparatul lui Daniel. Daniel i-l dă, așteptându-se ca Ben să învârtă filmul în casetă și să îl scoată.

— Prea bine, domnilor. Hai să fotografiem Preston Hollow la El Pardo.

Ben le face o poză lui Daniel și tatălui său, cu palatul în spatele lor.

— Fotografie cu tată și fiu. Halal jurnalist! Ești mai sentimental decât o fată, Stahl, îl ceartă Van Dorn.

— Și tu ești mai acru decât un amorez părăsit, Shep, îi răspunde Ben, aruncându-i o privire.

Rulează filmul în casetă și îl scoate, după care îi întinde aparatul lui Daniel.

— Ei bine, presupun că tu și tăticul veți sărbători evenimentul la un brunch sau vă veți întoarce împreună la hotel. Eu, unul, mă duc la culcare.

Dar lui Daniel nu îi stă mintea la sărbătorire. Este zdruncinat. Știa că veniseră la Madrid pentru o afacere cu petrol. Știa că Spania va fi diferită de Texas. Dar nu se așteptase să aibă sentimente atât de contradictorii. Și, în momentul acesta, nu poate scăpa de tulburarea pe care a simțit-o când l-a văzut pe tatăl lui zâmbindu-i și strângându-i mâna lui Francisco Franco.

91

Ana străbate coridorul de la etajul șapte, cu mănunchiul de chei de acces atârnând greu în buzunarul șorțului. La ce oră a plecat Daniel pentru ședința foto? Intră în camera lui. S-a gândit și el la dans cum s-a gândit ea? Julia a bătut-o la cap continuu.

— El e un băiat bogat din Texas și un oaspete al hotelului. *Ay*, ce faci, Ana? Pentru el este un flirt oarecare. Pentru tine, ar putea avea consecințe groaznice. Și Fuga? Pare să aibă...

A căutat cuvântul.

— Potențial.

— Fuga are mai mult potențial decât Daniel?

— Aha. Acum ești la per tu cu *Señor* Matheson?

— Încetează. Nu m-am gândit niciodată la Fuga în acest mod până azi și nici tu. Este un luptător cu taurii, Julia. Crezi că aș avea un viitor mai sigur cu un toreador decât cu un băiat american?

— Faceți parte din aceeași cultură. Aveți aceleași probleme. Un teren comun pe care puteți construi mai ușor o relație. Părinții lui Antonio au suferit la fel ca și ai noștri. El mă înțelege. Profund.

Sora ei este bine-intenționată, dar obiecțiile ei s-au înmulțit de zece ori peste noapte. Julia o cunoaște suficient de bine ca să vadă că nutrește anumite sentimente. Și este adevărat. Îi place să-și petreacă timpul cu Daniel. Se simte în siguranță cu el.

Ana se gândește la cuvintele surorii ei.

„Ar putea avea consecințe groaznice." Scoate bilețelul din buzunar. Era în șorțul ei când a sosit în dimineața asta. Tocmai când se gândea că, poate, lucrurile se schimbaseră, că amenințările dispăruseră, iată că se întorc de parcă ar fi urmărită la fiecare colț.

Ești o mincinoasă, șoricel micuț. Știi ce pățesc mincinoșii?

A încercat să uite de bilete. Le-a ignorat. Dar azi au înfuriat-o.

Ana se uită la peretele cu fotografii. Ce părere a avut Daniel despre textele lui Tom Collins? Le-a observat măcar? A văzut textul de sub poza lui? Când se apropie de perete, își dă seama că el a văzut, într-adevăr, mesajul. Legenda *Hola, Daniel* a dispărut. În locul ei este una nouă pe care scrie *Hola, Ana. Vrei să dansezi?*

Se gândește la întrebarea pe care i-a pus-o Daniel lângă mașină, în Vallecas — dacă putea să o ajute cumva.

Julia îi zice în mod constant să tacă, dar Daniel îi reamintește că sunt și unii care o vor asculta. Vrea să îi lase un bilet, dar ce să îi spună? Ar trebui să se facă mică și să se închidă în ea, să țină totul ascuns față de cei din jur. Dar dacă în loc să facă ceea ce se așteaptă din partea ei, va face ceva neașteptat? Un secret nu mai este secret dacă îl împărtășești cuiva.

Îi va spune lui Daniel totul.

{ 92 }

— Veniți cu noi, mergem cu mașina ambasadei. Vă vom lăsa la hotel, spune domnul Van Dorn.

— Ar fi foarte frumos din partea dumneavoastră, răspunde tatăl lui Daniel.

Daniel sperase să rămână singur cu tatăl lui. Avea o mulțime de întrebări. Se acumulaseră rapid în ultima vreme. Dar există un lucru asupra căruia Van Dorn poate să își spună părerea.

— Domnule Van Dorn, pot să vă pun o întrebare?

— Desigur.

— Care este poziția Americii față de dictatură?

— Ei bine, asta este o întrebare dificilă, intervine tatăl lui.

— Dar legitimă, apreciază Van Dorn. Daniel probabil că a văzut destul din Madrid ca să sesizeze o discrepanță. Administrația noastră consideră că deschiderea comerțului american cu Spania va ajuta poporul spaniol, pe termen lung, mai mult decât va ajuta dictatura.

— Și bazele aeriene americane de aici?

— Poziții strategice. Să ne apere pe toți de sovietici.

Van Dorn îi face cu ochiul.

Răspunsurile par corecte, chiar dacă sunt pregătite dinainte. Dar bineînțeles că sunt pregătite dinainte. Jurnaliștii și fotografii surprind povești și, în calitate de responsabil cu relațiile cu presa, Van Dorn îi poziționează în cel mai bun cadru și în cea mai măgulitoare lumină.

— Ți-ai făcut prieteni în Madrid până acum? îl întreabă Van Dorn.

— Câțiva, răspunde Daniel, însă își regretă imediat răspunsul.

— Serios? spune tatăl lui. Mama ta va fi încântată. Despre cine e vorba?

Daniel învârte aparatul de fotografiat în mâini.

— Păi, Nick și Ben, desigur. A fost foarte drăguț din partea lui să mă aducă, azi. Și Miguel, de la magazinul foto. Învăț multe de la el.

Van Dorn se întoarce spre ei, de pe scaunul din față.

— Și poate o cameristă frumușică de la hotel?

Îi face din nou cu ochiul și râde.

— Dan este un gentleman, zice tatăl lui, sec.

Tonul este tăios. Aluziile plutesc în aer. Adică tatăl lui insinuează că Nick nu este un gentleman? Sau insinuează că fiului său nu i-ar cădea cu tronc o cameristă?

— Bineînțeles că este un gentleman, spune Van Dorn. Un gentleman boxer și fotograf. Trebuie să semene cu mama lui... sau cu un unchi.

Van Dorn își prelungește ironia cu un zâmbet și îi oferă tatălui său un trabuc.

— Un trabuc, să celebrăm marea ta afacere?

— Ești din cale-afară de amabil, dar nu, mulțumesc, Shep.

Van Dorn se întoarce pe scaun și își ațintește ochii pe parbriz.

Ce a fost asta? În doar câteva secunde, tatăl lui și domnul Van Dorn s-au înfruntat fățiș. Vibrația tensiunii din mașină acoperă vuietul traficului. Daniel își ridică aparatul ca să încarce o rolă. De cureaua aparatului atârnă legitimația de presă. Ben a uitat s-o ia înapoi. Daniel o îndeasă iute în buzunar.

{ 93 }

— Ați deschis un coșciug? șoptește Antonio.

Aruncă iute o privire spre lada de portocale în care doarme Lali.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Păi, nu l-am deschis. De fapt, cum să zic... s-a spart, spune Rafa. Când Fuga a văzut că era gol, a explodat. De multe ori zicea că i se păreau prea ușoare coșciugele de copii, dar nu l-am băgat în seamă.

— Coșciuge? Au mai fost și altele?

— *Ay*, multe coșciuge de copii. Au mai adus încă unul, ieri.

— Cine le aduce?

— Fuga spune că oamenii de la clinici. Eu sunt de obicei la abator când sosesc.

Antonio merge șchiopătând pe podeaua de pământ a colibei. Genunchiul lui Rafa saltă de parcă ar avea un motor înăuntru. N-ar fi trebuit să îi spună lui Antonio? Avea nevoie să se asigure că Fuga e concentrat. S-a gândit că probabil Antonio ar putea să-i dea sugestii.

— Fuga insistă că trebuie să facem ceva. E răvășit, ceea ce e periculos. Un luptător cu taurii distras sfârșește împuns.

— El ce crede că se petrece? întreabă Antonio.

— „Frații" care conduc căminul de băieți din Barcelona întotdeauna îi spuneau lui Fuga că nu este bun de nimic, că, dacă ar fi fost un bebeluș, ar fi putut cel puțin să i-l vândă lui Franco. El crede că nou-născuții republicanilor sau ai familiilor sărace

sunt furați, că Biserica vrea ca acești copii să fie mântuiți și crescuți de franchiști. *Ay*, dar trebuie să uite de cimitir și de coșciuge. În sfârșit, avem un sponsor interesat.

Antonio clatină din cap.

— Fuga nu este distras. O să se implice și mai mult. Vorbești mereu de devotamentul lui Fuga pentru copii. Spui că face foamea, fiindcă le dă mâncarea lui. Asta îl mână înainte. Nu luptă pentru el, ci pentru ceilalți.

Poate că Antonio are dreptate. Să fie acesta felul lui Fuga de a aborda frica? Lui Fuga nu-i este teamă de nimic în ceea ce îl privește, dar vrea să fie protectorul celorlalți.

Antonio se oprește din plimbatul prin încăpere. Expresia i se îmblânzește, însuflețită de o idee.

— Texanul și aparatul lui. Duce pozele cu el, în America.

— Și?

— Imaginile sunt puternice. Ele transmit adevărul. De ce crezi că presa noastră este cenzurată? Roagă-l pe texanul entuziasmat să vină să facă poze la cimitir. O să aibă o dovadă despre ce se întâmplă. Asta s-ar putea să-l calmeze pe Fuga.

— *Ay*, nu. Când aude de texan, Fuga nu se calmează. Se înfurie. Dacă îl aduc pe texan la cimitir, Fuga s-ar putea să-l provoace la luptă. E încurcătura naibii.

— După cum îl descrii pe Fuga, nu caută să se lupte. Caută să se apere.

Rafa se gândește la cuvintele lui Antonio și la comportamentul recent al lui Fuga. Imediat după *capea*, Fuga i-a dat câștigul Anei. Inițial, el a crezut că asta însemna că Fuga nutrea sentimente pentru Ana. Dar să fi însemnat că Fuga își închipuia că ea are nevoie de protecție — protecție pe care i-o puteau oferi banii? Rafa se scarpină la ceafă. Oare Fuga vede ceva periculos în preajma Anei, ceva ce lui îi scapă? Ceva în legătură cu texanul?

Antonio își vâră cămașa în pantaloni.

— Trebuie să plec la muncă, spune el. Dar, *por favor*, Rafa, nu-i spune Juliei despre coșciugele goale. Promite-mi.

— *Ay*, crezi că sunt nebun? Nu i-aș spune niciodată Juliei.

{ 94 }

Deschiderea comerțului american cu Spania va ajuta poporul spaniol.

Așa spusese Van Dorn.

Franco e un arhitect. Există o latură întunecată aici. Așa spusese Ben.

Care variantă e cea adevărată? Și de partea cui este tatăl lui? Asta se tot întreabă Daniel, până când el și tatăl lui sosesc la hotel.

Mama lui îi așteaptă în foaier, purtând o combinație de *haute couture* și de neliniște. Fața i se luminează când își vede soțul și fiul.

— Nu mă așteptam să vă văd împreună, zice ea.

— Nici eu, răspunde tatăl lui.

— Ben Stahl a avut nevoie de un fotograf, explică Daniel.

— Și te-a ales pe tine? Daniel, ce grozav!

O spune sincer. În ciuda dezinteresului tatălui său, mama lui l-a sprijinit dintotdeauna în privința fotografiei. După aceea, ea își coboară glasul — părinții lui șușotesc cu fereală.

— Și cum a mers?

— Mai rapid decât mi-am imaginat. Am semnat.

— S-a aranjat? exclamă mama lui. Ce minunat!

— Da. Mai avem să stabilim datele pentru instalarea echipamentului, dar în acest moment, e doar o chestiune de amănunt.

Părinții lui sunt în mod evident încântați. Dar... minunat? Chiar așa să fie? Daniel se îndoiește.

Tatăl lui îi zâmbește mamei.

— Arăți splendid. Ești gata de plecare?

Carlitos apare lângă ei.

— *Hola, Señor* Matheson. Am niște mesaje pentru dumneavoastră.

Tatăl lui Daniel întinde mâna.

— Nu, nu pentru dumneavoastră, *señor*, pentru fiul dumneavoastră.

Carlitos îi dă lui Daniel câteva bilețele.

— Măi, măi, ce popular ești, se miră mama lui. De la cine sunt?

Daniel împăturește mesajele și le pune în buzunar, fără să se uite la ele.

— N-ai de gând să le citești? stăruiește mama lui.

— *Ay*, știe că sunt de la proprietarul magazinului foto, spune Carlitos. *Señor* este pasionat de fotografie. Poze, poze și iar poze.

Daniel dă din cap spre băiat, cu recunoștință mută.

— Mergem la masă? îi întreabă pe părinții lui.

— Oh, îmi pare rău, *cariño*. Tatăl tău și cu mine avem programată o întâlnire. Ne întoarcem repede.

Mama lui îl strânge de mână.

— Abia aștept să îți văd pozele din dimineața asta.

Părinții lui pleacă, iar Daniel îi dă un bacșiș lui Carlitos.

— Mulțumesc, Buton.

— Pentru nimic, *señor*, îi răspunde Carlitos, cu vocea lui subțire plină de voioșie. Nu uitați că aici, la hotel, noi înțelegem importanța confidențialității.

Odată ajuns în lift, Daniel scoate bilețele cu mesaje din buzunar.

9:45. De la Tom Collins
Solicit întâlnire. Ceva important.

O întâlnire cu Tom Collins. Zâmbetul i se ivește numaidecât.

10:30. De la Nicholas Van Dorn
Vino la masa festivă pentru ziua mea,
pe la 14:00.

Coridorul de la etajul șapte este cufundat în liniște. Scoate legitimația de presă din buzunar și o prinde din nou de cureaua aparatului de fotografiat. Speră să poată ieși pe stradă și să facă vreo câteva fotografii înainte ca Ben să se trezească. Având o legitimație oficială, gardienii — Corbii aceia — n-o să-l poată opri. Intră în cameră. Este caldă și însorită. Ușa balconului este deschisă, așa cum îi place lui.

Jeanșii și cămașa lui în carouri îl așteaptă pe bancheta de la capătul patului, de parcă Ana ar fi știut că primul lucru pe care-l va face va fi să-și scoată costumul. Se uită la perete, întrebându-se dacă ea văzuse noul lui mesaj. De asta voia să se întâlnească? Atunci observă.

Poza lui și textul de sub ea se află în continuare pe perete, dar o parte dintre fotografii nu mai sunt.

Au dispărut.

{ 95 }

Daniel dă buzna în foaierul hotelului. Bineînțeles că Ana a luat fotografiile, dar de ce? Îl vede pe Carlitos lângă ușa de la intrare.

— Buton, am nevoie de o favoare. Este ceva important.

— *Sí, señor.* Spuneți-mi.

— Găsește-o pe Ana și transmite-i un mesaj. Spune-i așa: „La camera 760 este nevoie de prosoape".

— *Ay, señor*, dar o văd pe Lorenza aici. Poate să vă aducă ea unul imediat.

— Nu, spune-i Anei. Doar Anei.

Carlitos își țuguie buzele, încercând să înțeleagă.

Daniel îi dă o bancnotă de un dolar. Băiatul face ochii mari.

— *Sí*, dă Daniel din cap. E important, Buton. Spune-i doar Anei că am nevoie de prosoape.

Carlitos strânge iute bancnota în palmă ca să nu-i scape.

— La camera 706 este nevoie de prosoape. Spune-i doar Anei.

O rupe la fugă de parcă ar fi luat foc hotelul.

Daniel se întoarce în camera lui. Sună telefonul. Este Nick.

— Am musafiri la masă, la vilă. Vino și tu.

— Da, am primit mesajul tău.

Daniel ezită. Tot ceea ce vine din partea lui Nick pare o capcană.

— Ținută lejeră. Fără cravate, îl asigură Nick. Și fără părinți! adaugă el. Haide, e ziua mea!

Se aude o bătaie în ușa lui Daniel.

— Poate c-o să vin.

Închide telefonul și se duce la ușă.

Ana stă pe hol, radioasă.

— Mi s-a spus că aveți nevoie de prosoape, *señor*?

— *Sí.*

Ea intră în cameră și Daniel închide repede ușa.

— Ați primit mesajul meu? întreabă ea.

— Da și am văzut că au dispărut fotografiile.

Anei îi piere zâmbetul.

— Ce vreți să spuneți?

— Ai luat câteva fotografii.

— Nu, n-am luat.

Lasă prosoapele jos și dă fuga la perete. Își ridică mâinile, trecând cu degetele peste imagini. Se întoarce spre Daniel.

— O fotografie cu Rafa, una cu Fuga și... a călugăriței cu copilașul.

— Nu le-ai luat tu?

— Nu.

Ana pălește de îngrijorare.

— Am fost aici, în camera dumneavoastră, până după ora zece. Toate fotografiile erau la locul lor.

Se duce la jeanșii lui Daniel, împăturiți pe banchetă. Bagă mâna în buzunar și scoate un bilet.

— Ăla e pentru mine?

Ea dă din cap și face un pas înapoi. Strânge tare hârtia în pumn și își coboară vocea.

— *Señor*, e foarte rău. Cineva a fost în camera dumneavoastră. Textele pe care eu — pe care Tom Collins le-a scris. Erau mult prea reale.

— Ce vrei să spui?

— Sunt singura cameristă repartizată pentru camera dumneavoastră, asta doar dacă nu sunați dumneavoastră la parter. Ați cerut ceva?

— Nu am fost aici. Tocmai m-am întors.

Daniel se repede la dulap. Își ia cizmele de cowboy și își vâră mâna înăuntru. Scoate negativele. Răsuflă ușurat.

— Nimeni nu știe că tu ai scris textele alea, Ana. Ei vor crede că eu le-am scris.

— Care „ei"?

— Cei care au fost în camera mea, oricine ar fi ei.

Lacrimile țâșnesc din ochii Anei și i se preling pe obraji.

— Nu, hei, nu plânge!

Se duce la Ana și o ia de mână.

— Sunt doar niște fotografii. Am negativele și o să le scot din nou. Probabil că le-a luat Ben. A pomenit ceva de faptul că le-ar putea folosi. Pe bune. Te rog, nu mai plânge.

— Dar este periculos.

— Periculos? Vrei să spui că este periculos pentru tine să mă ajuți?

— Da... și nu. Nu e vorba doar de fotografii.

Îi întinde lui Daniel biletul mototolit.

Pot să vorbesc cu dumneavoastră?

El citește mesajul; își ridică ochii.

— Ana, spune el, încet.

— Nu aici, șoptește ea, de parcă ar fi ascultat cineva. Am o pauză, la cinci. Ne vedem în grădina Muzeului Sorolla.

Ana se uită la el.

— O să fiu pe banca de lângă fântâna secretă.

— Fântâna secretă?

— *Sí*, căutați fântâna șoaptelor.

Îl strânge de mână și iese în fugă din cameră.

96

Puri se uită la ceasul de perete din biroul Sorei Hortensia. După masa de prânz, ea trebuie să se prezinte la clinică. Dar mai întâi speră să ajungă în încăperea cu dosare.

Sora trece în revistă notițele din fața ei.

— 20 123, 20 121 și 20 116. Ai grijă să fie curați și hrăniți înainte să pleci la clinică.

20 116. Trifoi.

— Pentru ce, Soră?

Sora Hortensia o fixează, cu chipul împietrit.

— Îmi cer iertare. Am vrut să spun: imediat, Soră.

Puri o zbughește din birou.

Puri se îngrijește de Trifoi mai întâi. Își amintește de nota din dosar. O sută cincizeci de mii de *pesetas*. În așteptare.

— Poate că astăzi o să fie cu noroc, îi șoptește ea copilei, sărutând-o pe creștet.

Își dorește ca fetița să aibă părinții potriviți, dar părinții potriviți sunt doar părinții care plătesc?

Ceilalți doi orfani sunt băieți. De asemenea *sin datos*. Niciunul nu a venit prin *torno*, cutia de pe stradă.

Puri îmbăiază bebelușii. Îi duce la mamele care locuiesc la Inclusa și slujesc drept doici.

— Vine cineva să îi vadă pe aceștia trei? întreabă una dintre mame.

— Presupun că da, zice Puri.

Se uită la tânăra femeie care o hrănește pe Trifoi.

— Îl vor lua pe băiețelul pe care tocmai l-am hrănit, spune mama. El e cel mai mic și cel mai drăgălaș.

Puri pufnește, defensiv.

— Nu este cel mai drăgălaș. Ea este. Poate că vor dori o fată.

— Nu. Oamenii preferă băieții. Băieții sunt mai ușor de crescut. Pot să muncească și îi ajută când îmbătrânesc.

— Și fetele pot fi de folos!

— Dar nu sunt considerate aducătoare de bani, oftează mama. Dacă îți place asta mică atât de mult, de ce nu o iei tu?

Puri se holbează la tânăra femeie, șocată.

— Eu sunt o fată nemăritată, șoptește Puri.

— Și eu la fel, spune tânăra mamă. Și îmi iubesc fiica la fel de mult cum ar iubi-o orice cuplu.

Cum poate să se compare tânăra mamă, care locuiește la Inclusa, cu Puri? Ar trebui să se simtă jignită? Odată ce Trifoi a terminat de supt, Puri o duce înapoi în creșă, înfășurată într-o păturică roz.

— Ah, iat-o!

Sora Hortensia stă împreună cu un cuplu elegant lângă pătuțul cu așternutul răvășit al copilului cu numărul 20 123.

— Purificación, adu-o la noi pe draga de copilă.

Vocea Sorei e plină de o dulceață cam prea exagerată. Cuplul este bine îmbrăcat și tatăl are un zâmbet cald.

Puri își coboară privirea spre Trifoi.

— Ia uite, avem vizitatori.

O duce pe Trifoi în cealaltă parte a camerei, pocnind din buze. Când ajunge la vizitatori, chipul fetiței se însuflețește de veselie.

— *Oh, qué chiquitita!* exclamă femeia.

— Da, încă este mititică, răspunde Sora Hortensia. Soră, pune-l pe 20 123 în pătuțul lui.

Fără să întrebe, Puri i-o dă pe Trifoi femeii. Ea primește numaidecât copilul.

— E o fetiță atât de dulce și atât de liniștită, șoptește Puri. Îi place să zâmbească și să chicotească. Faceți așa din buze și o să vedeți cum reacționează.

Femeia o imită pe Puri și Trifoi răspunde imediat. Mâna ei micuță apare de sub păturică. Bărbatul se apleacă spre fetiță și ea îl apucă de deget.

— *¡Cúcú!* zice bărbatul.

— Îi place să se joace cucu-bau, îl informează Puri.

Este evident că soții se simt în largul lor cu un copil mic. Mai au și copii de-ai lor? Nu numai că se uită cu dragoste la Trifoi, dar se uită cu dragoste și unul la celălalt. Femeia poartă un inel cu cel mai mare smarald pe care l-a văzut Puri vreodată. Sunt eleganți, înstăriți, buni și îndrăgostiți. Și sunt catolici. Altminteri nu ar fi aici.

Puri o vede pe Soră în celălalt capăt al creșei, ridicându-l în brațe pe 20 121, celălalt băiețel. Simte cum timpul îi alunecă printre degete.

Puri vorbește repede, aproape fără să gândească:

— Este o dulceață. Este cea mai dulce. Este activă, alertă și atât de afectuoasă. Este cel mai bun copil de aici și eu îi știu pe toți, credeți-mă. Ar trebui să o alegeți pe ea. La revedere!

Puri face o mică reverență și se întoarce cu spatele la cuplu. Sora Hortensia, cu celălalt prunc în brațe, îi aruncă o privire tăioasă și întrebătoare.

— O după-amiază frumoasă, Soră! Am plecat la clinică.

Puri zâmbește, simțindu-se deodată o foarte bună cetățeană spaniolă.

{ 97 }

— Ia uite cine a venit. *Hola*, cowboy! spune Nick, ridicându-se de la masă.

Îl întâmpină pe Daniel la intrarea în sufrageria vilei bine aerisite.

— La mulți ani!

— Mulțumesc. Ți-i amintești pe acești oameni de la evenimentul de la ambasadă, nu-i așa?

Daniel se uită la fetele îmbrăcate în rochii elegante și la tinerii cu cravată. Încă o dată, Nick l-a indus în eroare.

— Parcă ai spus ținută lejeră, șoptește el.

— Așa este! Uită-te la mine. Nu port cravată. N-am ce să fac dacă ei poartă.

Nick se duce la masă și face un anunț.

— Prietenul meu are senzația că nu este îmbrăcat adecvat. Vreți să îl asigurați că ținuta lui de fermier din Dallas este în regulă?

Nick ridică paharul ca să toasteze:

— Pentru confort, Daniel Matheson.

O fată de la masă își ridică brusc capul.

— Ai tăi sunt acei Matheson din Dallas?

— Ai mei? Hm, da, zice el.

Fata scoate un chițăit imatur.

— Atunci înseamnă că-i cunoști pe scumpii prieteni ai părinților mei? Familia Joyce, din Preston Hollow? Au o fiică de vârsta noastră, Laura Beth.

Tentaculele înaltei societăți se întind peste tot. La o jumătate de lume distanță, fata asta îi cunoaște familia și, de asemenea, pe a Laurei Beth? Mama lui ar fi încântată. Bineînțeles că oamenii de aici cunosc familia Joyce. Toată lumea o cunoaște.

— Îmi cer scuze, continuă fata. Am spus ceva ofensator?

— Nicidecum, își revine Daniel, dându-și seama că expresia feței l-a dat de gol. Căutam doar un loc unde să îmi pun aparatul de fotografiat.

— Spre deosebire de noi, ceilalți, paraziți, amicul meu Daniel a fost la treabă, de dimineață. Este un fotograf premiat și finalist într-o mare competiție de fotografie.

Nick pare mândru. Când vorbește despre Daniel ca despre un amic, pare sincer.

— Sfinte Sisoe! Este impresionant, zice unul dintre băieți. Ce-ai fotografiat în dimineața asta?

Cinci perechi de ochi se uită fix la el din jurul mesei elegante, așteptând un răspuns.

— L-am fotografiat pe Franco, spune Daniel încet.

Invitații izbucnesc în comentarii animate.

— Văd că ai și legitimația de presă drept dovadă, îi șoptește Nick. Cum de ai pus mâna pe una? Shep zice că sunt aur curat.

— I-o dau înapoi lui Ben, după ce plec de aici, spune Daniel.

— Sigur că da.

Nick dă din cap, rânjind.

Daniel se duce să își așeze aparatul de fotografiat pe o masă din apropiere. În spatele ei se află un perete cu rafturi pe care sunt înșirate zeci de fotografii înrămate — Nick cu echipa lui de canotaj, Le Rosey, domnul și doamna Van Dorn cu președintele Eisenhower, domnul Van Dorn cu Conrad Hilton. De asemenea, sunt și fotografii de grup, și fotografii de familie. Una dintre ele îi atrage privirea. Se apropie mai mult. Pe ultimul rând al grupului se află Nick. Iar lângă el e Ana.

Nick vine în spatele lui.

— Evaluezi tehnica fotografică?

— Nu. Oamenii din fotografie.

Daniel arată spre Ana și se uită la Nick.

— Ți-am mai spus, suntem prieteni. Nimic mai mult, șoptește Nick. Vino. Hai să mâncăm.

Dar lui Daniel i-a pierit pofta de mâncare.

{ 98 }

Ana stă în biroul șefului de personal.

— Acest mesaj tocmai a sosit de la centralista hotelului. Zice că-i urgent.

Urgent? Mintea Anei zboară la Julia și la Lali.

— Dacă este într-adevăr urgent, poți folosi telefonul din biroul meu. Dar să nu-ți faci un obicei din asta, Ana. Hotelul nu poate prelua mesajele telefonice pentru angajați. Înțelegi?

— *Sí, señor.* Desigur. *Gracias.*

Citește mesajul telefonic:

16:30. De la Nicholas Van Dorn.
Urgent. Sună-mă, te rog.

Oricât de imprevizibil ar fi Nick, niciodată nu a pretins c-ar fi ceva urgent. Ana se uită la ceasul din perete. Mai sunt doar zece minute până la întâlnirea cu Daniel, din pauza ei.

— Poți să suni cât sunt eu plecat.

Șeful iese din birou.

Răspunde o servitoare și Ana îl cere pe Nick. Răsucește între degete cordonul receptorului, plină de neliniște.

— Bună!

Vocea guturală a lui Nick este lipsită de obișnuita bravadă.

— Am primit mesajul tău.

— Da, ascultă. Dan a fost aici, la prânz. A văzut fotografia familiei noaste. Cea în care ești și tu. Chestia asta devine ridicolă.

— De ce-ai păstrat fotografia aia?

— Nu știu. Era pe raft. Dar, uite, el pune întrebări. V-am urmărit pe voi doi cum dansați, ieri-seară. Te place. Te place cu adevărat. Tu îl placi?

Ana stă puțin, cumpănind ce ar trebui să îi spună.

— Nick, e ceva ce nu ți-am spus. Te rog să nu te înfurii.

— Oh, sunt ultimul care află?

— Nu este despre Daniel.

Își coboară vocea până la șoaptă.

— Primesc din nou bilete.

Niciun răspuns.

— Nick, mai ești acolo?

Vocea lui Nick este gravă, măsurată.

— De ce nu mi-ai spus?

— Păi, nu eram sigură cine le scrie, spune Ana.

— Nu erai sigură? Adică vrei să spui că sunt mai mulți bărbați care te amenință?

— Nu. M-am gândit că poate a pus el pe cineva să facă asta. O parte din mine voia s-o las pur și simplu să treacă și să n-o bag în seamă.

Nick râde cu dezgust.

— De ce spun oamenii asta, de parcă ar fi așa de ușor? „Las-o moartă, Nick, pur și simplu, las-o moartă." M-am săturat să aud asta.

Ana îl aude pe Nick trăgând aer în piept, încercând să-și stăpânească furia.

— Spune-mi, Ana, ce scrie în bilete?

Ea respiră adânc.

— Scrie că sunt o mincinoasă, Nick. Că și-a dat seama cum stă treaba și că ăsta va fi sfârșitul meu. Probabil că știe despre brățară. Amenință că vor fi consecințe.

— Consecințe. Da, vor fi consecințe. Îi voi spune mamei, îi voi spune ambasadorului. Îi voi scrie președintelui Eisenhower și voi da publicității faptul că tatăl meu, Shephard Van Dorn,

fermecătorul diplomat responsabil cu afacerile externe, este un păduche și un ticălos de ultimă speță.

— Nick, nu. Doar am convenit. Și, te rog, hai să nu o amestecăm pe mama ta în treaba asta. Ai promis. Dar... vreau să îi spun lui Daniel.

— Vrei?

— Măcar în parte. În ziua când l-am dus pe Daniel la magazinul foto, el m-a întrebat de slujba pe care am avut-o înainte de a lucra la Hilton. I-am spus că am lucrat pentru o familie din Madrid, dar nu i-am spus că era vorba despre familia ta.

— Nici eu nu i-am spus, declară Nick. I-am spus că suntem prieteni, dar nu am intrat în amănunte.

— Exact, dar nu e drept. Nu-mi fac iluzii deșarte. Știu că niciodată nu voi putea avea un băiat ca Daniel. Crede-mă, Julia îmi reamintește asta în fiecare zi. Dar îl respect și vreau să fiu sinceră cu el.

— Spune pe șleau. Te-ai îndrăgostit de el. Se vede de la un milion de kilometri distanță, Ana. Și lui îi place de tine. De ce crezi că l-am trimis în Vallecas?

Ana aruncă o privire spre ușă, ca să se asigure că este singură.

— Este un oaspete al hotelului, Nick. Nu îmi pot pierde slujba. Încerc să îmi croiesc un drum spre o avansare. Știi asta! șoptește ea. Tatăl tău zice că eu l-am făcut să creadă că aveam un aranjament, dar nu este adevărat.

— Bineînțeles că nu este adevărat. Ăsta e jocul lui de-a cuceritul în serie. Ce copil e!

— Nu este un copil. Este un om puternic, care poate face rău familiei mele. Îmi iubesc slujba și nu am putea supraviețui fără acest venit. Te rog, trebuie să fim cu băgare de seamă.

— Și ce — să sperăm că Shep își va găsi altă jucărie?

— N-o să pomenesc de tatăl tău. Vreau doar să îi spun lui Daniel că am lucrat pentru familia ta. Că tu ești ca un frate

pentru mine și că m-ai salvat din niște împrejurări neplăcute și mi-ai obținut slujba asta la Hilton. Asta e tot ce o să îi spun.

Ana aude o respirație șuierătoare și profundă prin receptor.

— Bine. În regulă. Dar îmi plăcea să-l fac pe Matheson să creadă că eu îi eram rival, râde Nick.

— Păi, acum va ști adevărul. Și anume că tu ești un cavaler în armură strălucitoare.

— Da, sigur.

— Faci ceva special de ziua ta?

— Mama e la New York, iar Shep a uitat. Ce surpriză, nu? Am dat o masă festivă pentru mine însumi.

Ana se uită lung la receptorul telefonului.

— La mulți ani, Nick! Ești un adevărat prieten.

— Încerc doar să te ajut. Știu că familia ta mă urăște.

— Nu te urăște nimeni. Sunt speriați de ceea ce ar putea să ne facă tatăl tău.

— Nu sunteți singurii, spune Nick.

99

Daniel păşeşte pe sub arcada din cărămidă a Muzeului Sorolla. Intrarea îi dă senzaţia unui refugiu, o oază de linişte după agitaţia lumii de afară. Vila artistului este înconjurată de o grădină îngrădită, întinsă şi totodată intimă. Daniel ezită să facă o fotografie, de parcă Sorolla însuşi şi-ar duce degetul la buze pentru a-şi trage sufletul şi a reflecta.

Se plimbă în linişte prin curte. Păsările fluieră şi ciripesc printre ferigi şi tulpinile agăţătoare de glicină violet. Alei de olane străjuite de garduri vii duc la fântâni murmurătoare, pergole şi bazine placate cu faianţă pictată. Imaginea de pe fiecare placă spune o poveste în sine. Ar putea da consistenţă eseului fotografic. Face o poză.

Fântâna se află în faţa unui bovindou din sticlă. Este împodobit cu două statui, în robe lungi. Una se apleacă spre cealaltă, de parcă i-ar şopti ceva secret, în vreme ce clipocitul apei îi acoperă cuvintele.

O bancă de lemn, scorojită de soarele Spaniei, este aşezată într-un colţ din apropiere, în spatele unui bananier. Ascuns vederii, Daniel nu poate vedea cine intră în curte. Prin urmare, în loc să se aşeze pe bancă, stă în picioare lângă bananier.

De ce apare Ana în fotografiile familiei Van Dorn? Să fie un joc pe care îl joacă Ana şi Nick cu el? Orice ar fi, el, unul, s-a săturat.

Ana îşi face apariţia în curte şi vine în grabă la bancă.

— *Hola, señor.* Am doar câteva minute la dispoziţie.

— *Hola.*

Daniel dă să se așeze lângă ea, dar ea îl oprește.

— Vă deranjează dacă stați de pază? îi șoptește ea. Uniforma mea de hotel este ușor de recunoscut.

Daniel oftează de frustrare.

Ea ridică o mână să îl oprească.

— Vă rog, lăsați-mă să vă explic. În ziua când v-am dus la magazinul foto, prima zi în care am stat cu adevărat de vorbă, v-am spus că am lucrat pentru o familie din Madrid. Familia aceea se numește Van Dorn. S-au purtat foarte frumos cu mine, m-au făcut să mă simt ca și cum aș fi făcut cu adevărat parte din familia lor. Niciodată n-am fost iubita lui Nick, nici nu sunt atrasă de el. Este ca un frate pentru mine.

Ca un frate. Daniel încearcă să își mascheze bucuria.

— Și atunci, de ce atâta secret? De ce nu mi-a spus niciunul dintre voi pur și simplu?

Ana își încleștează mâna, strângând fusta uniformei de parcă ar fi un stâlp și ea ar fi pe cale să se prăbușească.

— Fiindcă s-a întâmplat ceva, spune Ana.

Ea își ridică privirea din poală și îl privește pe Daniel drept în ochi, lăsând adevărul să-i iasă neîngrădit pe gură.

— Cineva m-a acuzat de ceva ce nu am făcut. M-au amenințat. A trebuit să fac schimbări. Nick s-a oferit să mă ajute și mi-a promis că va păstra secretul. Mi-a obținut o slujbă la Hilton, unde pot să avansez într-un post mai bun. V-am fost recunoscătoare pentru că i-ați luat apărarea lui Nick în acea încăierare, fiindcă și el m-a salvat pe mine. El se bagă singur în bucluc, dar nu este o persoană rea. Iar dumneavoastră, dumneavoastră sunteți o persoană minunată. Sunteți bun la inimă, aveți simțul umorului și sunteți talentat. Ați fost foarte respectuos față de mine, *señor*, și meritați să vă răspund la fel.

Daniel se uită la Ana, înregistrând doar ce este mai important pentru el. Ea nu e iubita lui Nick. Are necazuri. Simte un val de furie ce-i încleștează pumnii. Cine o amenință?

— Este cineva pe aproape? întreabă Ana.

Daniel scrutează locul împrejur, pe după bananier. Clatină din cap.

— Dansul de aseară...

Ana își coboară glasul.

— A fost ceva special să dansez cu dumneavoastră. Voiam doar să vă spun, mă rog, în caz că vă întrebați.

El zâmbește. Ceea ce se întreabă el este când va putea să o sărute.

— Dar în privința fotografiilor lipsă — sunt speriată, spune Ana. Cine a fost în camera dumneavoastră și de ce le-a luat?

Și el este îngrijorat, dar nu vrea să-i sporească ei neliniștea.

— Nu știu. Sper să fi fost Ben. Când cineva fură o fotografie, există un motiv. Este o veste bună pentru înscrierea mea la concurs, dar una proastă pentru personalul de pază al hotelului.

— Este o veste rea și pentru mine. Textele acelea care le însoțeau erau personale.

Ana se ridică să plece.

— Pauza mea aproape că s-a terminat. Trebuie să mă întorc. Sunt dădacă pentru următoarele câteva ore și rămân peste noapte la hotel.

— Ana, ia masa cu mine. Vom găsi o rezolvare împreună.

— *Señor*, nu pot fi văzută cinând cu un oaspete al hotelului.

— N-o să fii văzută. O să comand de la room-service. Spune că o vizitezi pe Puri și pe familia ei. O să găsesc eu o scuză pentru părinții mei.

Ana ezită.

— Nu prea cred. Adică, nu, nu pot.

— Te rog. Cum crezi că pot să rezolv problema asta singur?

O imploră din priviri.

— Oh, încetați.

— Spune da. Dar numai dacă vrei.

Ana clatină din cap. Se uită peste umăr și pe neașteptate spune:

— Bine, poate. Mi-ar plăcea. Trebuie să plec. Dar promiteți-mi că o să intrați în muzeu. Este magic. Sorolla este pictorul meu preferat.

— Serios? De ce?

Ana zâmbește larg. Se simte mai ușoară, despovărată de când i-a împărtășit un secret lui Daniel.

— Când mă uit la peisajele cu marea ale lui Sorolla, simt vântul și apa. Pot simți cum ar putea fi... cum ar fi să fiu liberă.

100

Rafa înfige lopata într-un petic de pământ uscat, așteptându-l pe Fuga. Solul Madridului este neîmblânzit, dur și rezistent la fel ca mulțimea de oameni care calcă pe el. Își enumeră în minte argumentele pe care le-a repetat. Dacă *Texano* face fotografii cu coșciugele goale, povestea va fi imortalizată în imagini. Treaba asta îi va aduce lui Fuga liniște sufletească și se va putea concentra asupra luptei cu tauri. Acesta este planul. Dar acum trebuie să își convingă și prietenul.

Fuga apare în depărtare, venind peste un deal, cu câte o lopată pe fiecare umăr. Imaginea este solitară, calmă, ca Fuga. Cum poate fi curajul atât de netulburat, când frica este atât de puternică? Pentru Rafa, frica are mai multe fețe. Poate să apară ca un nerv, fluturând pe pleoapa lui ca o molie la lumină. Alteori, este o mână care îl trezește în toiul nopții, strecurându-se prin perdeaua de somn, ca să-i atace mintea epuizată. Când îl întreabă pe Fuga despre calmul lui, prietenul său ridică din umeri și spune:

— *El momento.*

Momentul.

Pentru Fuga, trecutul nu mai există. Viitorul urmează să se înfiripe. Fuga i-a jurat loialitate lui „este", nu lui „dacă". Atunci când se înfruntă cu un taur, e pe deplin prezent. Fuga are o fire pasională, el trăiește în prezent, se dedică momentului. Rafa invidiază asta la prietenul său.

Rafa își șterge sudoarea de pe frunte și aruncă o privire printre morminte. Familiile republicanilor nu pot să-i jelească în

mod public pe cei pe care i-au pierdut. Chiar dacă locația trupului tatălui său le-ar fi fost cunoscută, n-au voie să meargă la mormântul lui. Rafa este norocos că are o slujbă de gropar: poate să îi șoptească două vorbe mamei lui în fiecare zi. Și, uneori, ea îi răspunde.

Fuga ajunge în dreptul lui Rafa și îl salută cu o înclinare a capului.

— Am noutăți, zice Rafa. Te-a căutat sponsorul. O să lupți în Arganda del Rey, duminică.

Sprâncenele de regulă încruntate ale lui Fuga se ridică a mirare. Un mic zâmbet joacă pe chipul său întunecat.

— *Sí. Es fantástico*, încuviințează Rafa. Dar avem doar câteva zile să ne pregătim. Trebuie să mă asculți, *amigo*. Trebuie să te concentrezi.

Fuga se împunge cu degetul în piept, ofensat.

— *¿Yo?*

— *Sí, tú*. Nu se poate să-ți ieși iar din fire și să spargi coșciuge. O să sfârșești la închisoare și atunci toată munca noastră se va duce de râpă. Când vei deveni un matador faimos, vei salva mulți copii și vei sprijini orfelinatele. Dar, după cum tu însuți spui adesea, viitorul urmează să se înfiripe. Noi existăm chiar acum. Și acum trebuie să muncești ca să devii un matador faimos.

Fuga mestecă un fir de iarbă, plimbându-și privirea prin cimitir, mulțumindu-se să tacă.

Rafa își începe discursul pe care l-a repetat.

— Antonio a avut o idee. Cred că este o idee bună. *Texano*...

Fuga se întoarce spre Rafa cu o privire ucigătoare.

— *Tranquilo*. Ascultă-mă. *Texano* are un aparat de fotografiat. Vrea să fie fotoreporter. Dacă *Texano* fotografiază coșciugele goale, poate duce pozele la ziarele lui importante din America. Treburile acestea nu vor mai fi trecute sub preș. Lasă-l să împărtășească lumii tot ce se întâmplă, toate lucrurile oribile și periculoase și consecințele lor. Tu vezi-ți de taurii tăi.

Fuga stă puțin, chibzuind la cuvintele lui Rafa. Apoi își înfige lopata în pământ și începe să sape.

Sapă. Aruncă pământul. Sapă. Aruncă pământul.

Conștiința lui Rafa trage un semnal de alarmă. „Lucruri periculoase." N-a vrut să spună că texanul va fi în pericol, nu-i așa? Nu la asta s-a referit. Ar fi trebuit să spună „lucrurile importante"?

Fuga face o pauză, ștergându-și sudoarea de pe frunte.

— *Sí.* Adu-l pe *Texano*, mormăie el.

Rafa dă din cap, remarcând hotărârea prietenului său.

Fuga se întoarce la săpat și muncește cu vigoare.

Mormântul se deschide ca o falcă.

101

Puri păşeşte pe dalele cenuşii ale clinicii. Par a fi reci, precum cimentul ud.

În clinică e o singură femeie astăzi. Este în travaliu de când a sosit Puri şi se vaită şi strigă după soţul ei.

— Trebuie să vă calmaţi, *señora*, o instruieşte doctorul. Lăsaţi isteriile! Vă faceţi rău dumneavoastră şi copilului.

Puri se gândeşte la ce a spus doctorul. Femeia suferă, dar nu este isterică. Poate că nu e atât de demn să te vaiţi, dar pesemne că naşterea este extrem de dificilă. Puri a întrebat-o odată pe mama ei dacă naşterea e dureroasă. Mama ei s-a crispat toată şi a alungat întrebarea cu un gest, de parcă nu ar fi fost doar dureroasă, ci de-a dreptul groaznică.

Puri îşi ocupă locul la biroul de recepţie. Îşi studiază pieliţele zdrenţuite ale unghiilor, pantofii negri, butucănoşi, şi ciorapii din nailon lăsaţi. Adopţia ar explica de ce nu seamănă ea cu părinţii ei sau cu familia Anei. Chiar să fi fost adoptată? Dacă-i pe aşa, înseamnă că mama ei a purtat o pernă, ca femeia care a venit la Inclusa? De aceea a respins întrebările despre naştere?

După două ore, Puri aude scâncetul unui nou-născut. Strigătul este puternic şi plin de energie. Plămâni buni. Vitalitate. Puri îşi doreşte ca toţi orfanii de la Inclusa să aibă puterea acestui nou-născut. Mai ales Trifoi. Oare se va hotărî cuplul frumos să o adopte?

Un bărbat dă buzna pe uşa clinicii. Are faţa roşie şi e lac de transpiraţie.

— Am venit cât de repede am putut. Soția mea este *Señora* Sánchez. Cum se simte?

Puri știe că numai doctorul îi poate furniza informații. În timpul pregătirii, a fost pusă să repete această regulă la nesfârșit. A fost și testată, după aceea.

— O să-l anunț pe doctor că sunteți aici.

Puri îi zâmbește, dorind să îi poată da ea însăși minunata veste tatălui. Se duce la ușă și străbate holul spre zona asistentelor. O călugăriță, încă purtând sorțul din sala de nașteri, ține nou-născutul înfășat în scutece albe. Doctorul e lângă ea.

— Tatăl tocmai a sosit, îl anunță Puri.

— Și ce i-ai spus? o întreabă doctorul.

— Că vă voi informa de sosirea lui.

— Foarte bine, aprobă el. Purificación, după cum ți-am explicat, mamelor li se dă un sedativ în timpul nașterii. Ăsta le ajută să se odihnească. Te rog să stai cu *Señora* Sánchez. Să mă anunți dacă observi că i se schimbă culoarea sau respirația sau dacă se trezește.

Puri intră în încăpere fără zgomot. Femeia stă culcată în pat, cu un cearșaf alb apretat tras până sub bărbie. Este tare frumoasă. Culoarea ei este foarte sănătoasă și respirația este profundă și egală. Doarme adânc, visând probabil la copilașul ei.

Puri se așază pe scaunul de lângă pat. Trece mai mult de o oră. Pleoapele femeii încep să se zbată.

— *El bebé.*

— *Sí, señora*, spune Puri. Mă duc să îl chem pe doctor.

Puri o pornește în grabă pe coridor, spre cabinetul doctorului. Îl găsește așezat la birou, notând ceva într-un dosar.

— Mama s-a trezit, domnule doctor.

— *Gracias.* Poți să te întorci la recepție.

Puri se îndreaptă spre recepție. Tatăl copilului stă în hol, cu fața îngropată în mâini. Umerii i se zguduie. Plânge.

— *Señor*, ce s-a întâmplat?

Bărbatul își ridică privirea spre Puri, cu fața roșie și umflată de plâns.

— Nu știu cum o să-i spun soției mele.

— Ce să îi spuneți?

— Că pruncușorul nostru...

Abia poate să articuleze cuvintele.

— Că pruncușorul nostru a murit.

Puri se dă înapoi din fața bărbatului, de parcă vorbele pe care le rostește ar fi de la diavolul însuși.

Nu, nu e cu putință.

A auzit cu urechile ei strigătul din plămânii aceia sănătoși.

Nu.

Ea a stat cu mama, ai cărei obraji erau proaspeți și îmbujorați. Puri dă năvală pe ușă și îl zărește pe doctor în hol.

— Domnule doctor!

Doctorul își duce calm degetul său palid la buzele-i subțiri, cerându-i liniște.

— Dar... tatăl copilului, șoptește Puri. Crede că a murit copilul.

Doctorul pune o mână pe umărul lui Puri.

— Văd că ești șocată. Este absolut de înțeles. Știu cât de zdruncinător este un incident ca moartea unui nou-născut. Du-te acasă și odihnește-te, draga mea.

Puri clatină încet din cap. Picioarele i-au prins rădăcini în podea.

Vocea doctorului devine iritată.

— Trebuie să te călești împotriva unor asemenea tragedii. Din păcate, nu sunt neobișnuite, spune el. Multe dintre aceste mame nu au grijă de ele în timpul sarcinii. Nu mănâncă bine. Unele beau excesiv. Asta slăbește fătul. Dar unele au noroc. Dumnezeu le va zâmbi și le va acorda o nouă șansă, un alt copil. Poate că mai au deja alți copii. Dar, deocamdată, consecințele punitive ale propriului comportament neglijent sunt greu de acceptat.

Puri se holbează la doctor.

El dă din cap.

— Da. Trebuie să te rogi pentru această tânără mamă. Și să nu vorbești despre asta cu nimeni. Dacă ai credință puternică, nu le vei pomeni despre asta nici părinților tăi. Nu uita, Purificación, este un păcat să dezvălui secretul altcuiva.

102

— *Lo siento*, Puri. Ana lucrează. Nu poate să-și ia o pauză chiar acum, îi explică încurcat Carlitos, afară pe trotuar.

— Dar i-ai spus că sunt aici? întreabă Puri.

— *Sí*. I-am spus. Dar de ce nu vorbești cu fratele ei?

Puri se întoarce și dă cu ochii de vărul ei, Rafa, venind pe trotuar spre ei.

— Rafa!

— *¡Hola*, Puri!

Rafa o sărută pe verișoara lui pe ambii obraji.

— *Hola*, Carlitos. Trebuie să vorbesc cu Ana.

— *Ay*, este ocupată, Rafa. Tocmai i-am spus și verișoarei tale același lucru.

Rafa se uită în lungul străzii, de parcă traficul i-ar da un sfat.

— Ei bine, de fapt, speram să îi pot trimite un mesaj prietenului ei, texanul. Îmi imaginez că nu e prin preajmă, nu?

Carlitos ridică un deget în aer.

— *¡Sí!* Ba da. Bea un milkshake, în restaurant. Mă duc să îl chem.

Băiatul o ia la fugă.

— De unde îl știi pe texan? întreabă Puri.

— Purificación, de unde îl știi tu pe texan? o tachinează Rafa. Ți-ai dat întâlnire cu băieți americani?

Se înfurie. Ea are întrebări și nu caută decât răspunsuri.

— Nu! Eu nu fac nimic necuviincios.

— *Ay*, Puri. *¿Qué pasa?* se apără Rafa. Glumeam doar.

Puri oftează.

— Nu-i nimic. Sunt doar obosită.

— Tot mai lucrezi la Inclusa?

Puri dă din cap.

— Și tot mai vin orfani pe bandă rulantă?

— Bineînțeles că da. Întotdeauna există oameni care nu-și doresc copiii.

— Nu, o contrazice Rafa. Oamenii își doresc întotdeauna copiii. Însă uneori viața dictează altceva.

Vorbește oare Rafa despre mama lui? Ea se gândește la scrisoarea pe care a văzut-o în dosarul de la Inclusa. *Lui José îi va fi mult mai bine cu o familie adoptivă.*

Rafa se înșală.

Nu toată lumea își dorește copiii.

{ 103 }

Daniel își face apariția pe trotuar, cu aparatul de fotografiat. Zâmbește când schimbă câteva cuvinte cu Buton, iar Puri observă contrastul dintre dinții lui albi și pielea intens bronzată. Cămașa lui în carouri e descheiată, lăsând să se vadă un tricou alb, care se vălurește deasupra cataramei late a curelei în timp ce merge. Daniel le face cu mâna. Este atât de frumos. Aproape la fel de frumos ca Ordóñez, gândește Puri.

Aproape.

— *Hola*, Rafa. *Hola*, Puri! le zâmbește Daniel.

Rafa pune o mână pe umărul lui Daniel.

— *Texano*, am o oportunitate pentru tine să mai faci niște poze.

— Ah, da? Unde anume?

— La cimitir.

— Ce-i de văzut la cimitir? întreabă Daniel.

— Fantome, șoptește Carlitos.

Rafa ezită. Se uită la Puri și la Carlitos, înainte de a răspunde.

— Păi, știi... Mă gândeam că ar putea fi interesant. Ai putea să mă fotografiezi pe mine și pe El Huérfano.

De parcă beculețul s-a aprins în sfârșit în capul lui, Rafa continuă rapid:

— Ca să surprinzi portretul brut al unui matador aspirant care lucrează într-un cimitir. Viața de dinainte de celebritate, în Spania. O să ai poze cu Fuga săpând morminte, în contrast cu Fuga îmbrăcat în costumul de lumini. Ar fi o poveste grozavă.

— Matadorul tău este El Huérfano? Orfanul? întreabă Puri.

— *Sí. Texano* i-a făcut niște poze incredibile, o informează Rafa.

Daniel dă din cap.

— Chiar este o idee grozavă, Rafa. Mi-ar plăcea asta.

— Bun! Vino diseară.

— Diseară? Oh, mi-am făcut alte planuri pentru diseară. Ce-ai zice de mâine? O să am nevoie de lumină pentru poze.

— Bine. O să vin la hotel după ce ies de la abator. Putem merge împreună.

— Am vreo șansă să te fotografiez la abator?

Chipul lui Rafa se luminează.

— *Sí*, vino la *el matadero*! Sunt multe de fotografiat acolo.

Puri îi ascultă pe cei doi cum discută detalii și informații despre locații. Rafa și toreadorul lui muncesc la cimitir. Îngroapă vreodată copii? Copiii morți sunt ținuți în congelator până sunt trimiși la cimitir pentru a fi înmormântați?

Puri se gândește la instructajul care i-a fost făcut la Inclusa. Unul dintre doctori a spus că rata mortalității infantile în Spania este ridicată, prea ridicată, după părerea lui. Părea enervat de treaba asta. Oare mamele sunt chiar atât de neglijente cu sănătatea lor? Ar ști Rafa ceva care să o lămurească? Nu, mai bine să nu-l întrebe pe Rafa. După cum spune mama ei, Rafa vorbește prea mult. El împărtășește informațiile cu oamenii care livrează cărbuni în Vallecas și cu prietenii lui de la abator. Rafa crede că viața este mult mai frumoasă atunci când nu trebuie să-ți ții gura.

— Sărut-o pe mătușa Teresa din partea mea, îi spune Rafa.

Și pleacă.

— Sărut-o și din partea mea, spune râzând Carlitos, grăbindu-se înapoi la hotel.

— Ai venit să o vezi pe Ana? o întreabă Daniel.

Puri dă din cap. Deodată, o străfulgeră un gând. Oare ar putea să-l întrebe pe Daniel? El nu cunoaște pe nimeni la Inclusa sau la clinică. Ar putea să îi dea vreun sfat?

— Pot să vă pun o întrebare? Dumneavoastră... mergeți la confesiune? îl descoase Puri, cu prudență.

Întrebarea îl ia prin surprindere pe Daniel.

— Mda, dar nu atât de des pe cât ar trebui.

— Nici eu. Urăsc confesiunea. Ei zic că pun prea multe întrebări.

Daniel ridică din umeri.

— E bine să pui întrebări.

— Și eu cred la fel! îl aprobă Puri.

— Eu pun întrebări prin intermediul pozelor, spune Daniel. Fotografiez diverse lucruri și studiez imaginile pentru a afla răspunsuri.

— Și când nu credeți un răspuns pe care vi l-a dat cineva, vrea să știe Puri, este în regulă să puneți mai multe întrebări?

Daniel se gândește puțin.

— M-am luptat și eu cu asta, în ultima vreme. Uneori sunt neîncrezător în răspunsurile primite.

— Vă păstrați secretele? întreabă Puri.

— Trebuie. Deși nu îmi place s-o fac.

— Nici mie. De aceea am venit s-o văd pe Ana. Ea știe totul despre secrete.

— Serios?

— Oh, da, întărește Puri. Tocmai de aceea am nevoie de ajutorul ei.

— O să-i spun că vrei să vorbești cu ea, promite Daniel.

— O să vă vedeți cu ea?

— Ah, voiam să spun că, dacă se întâmplă s-o văd, o să-i menționez, se corectează el.

Puri îl privește. Dă din cap cu convingere.

— Nu vă pricepeți să păstrați secretele.

— Oh, ba da.

— Ba nu. Vă place de verișoara mea, declară Puri.

— Așa crezi, hm? îngaimă Daniel, zâmbind strâmb.

— Păi, atunci am să vă pun întrebarea — vă place de Ana?

Daniel se apleacă spre Puri.

— Mult, îi șoptește el. Poate că acesta ar putea fi secretul nostru, al meu și-al tău, ce zici?

— Șușoteli, Purificación? Așa te cheamă, nu? Ești verișoara Anei. N-ar trebui să ai o însoțitoare?

Lorenza stă pe trotuar, cu sprâncenele ridicate.

Puri își încleștează pumnii.

— Vezi-ți de treaba ta, îi spune ea.

— *Ay*, bine. Dar ia gândește-te ce rușine ar fi dacă ai primi o carte galbenă.

Puri face ochii mari de spaimă. Îl salută scurt din cap pe Daniel și o ia la fugă pe trotuar.

— Ai speriat-o, îi reproșează Daniel.

Lorenza ridică din umeri.

— Zău? Asta e. *Ay*, văd că aveți aparatul de fotografiat. N-ați vrea să îmi faceți și mie o poză, *caballero*?

El se uită la Lorenza. Uniforma ei este cu o măsură mai mică. Dinadins. Buzele ei de un roșu strălucitor și părul negru se potrivesc cu steagul Falangei.

— Îmi pare rău, Lorenza, mi s-a terminat filmul.

Daniel o lasă pe trotuar și intră înapoi în hotel.

104

— Mă simt bine, *cariño*. N-ai de ce să-ți faci griji. Mi-ar plăcea să-ți văd fotografiile.

Daniel se așază în așa fel încât să blocheze vederea părinților săi.

— Dacă nu vă deranjează, aș vrea să așteptați până când le organizez pe toate.

— Par a fi destul de organizate.

Mama lui zâmbește.

— Dar te înțeleg. O să aștept expoziția completă. Ești sigur că nu poți veni la cină? De mult n-am mai petrecut timp împreună. Sărbătorim contractul tatălui tău, în seara asta.

— Preferă compania tinerilor, María. Și-a făcut niște prieteni.

Mama lui pare surprinsă.

— Adevărat? Cine sunt prietenii tăi? Unde vă duceți?

Daniel se chinuie să inventeze o minciună.

— Sunt prieteni ai lui Nick Van Dorn. Luăm masa împreună. Au pomenit ceva de un eveniment, seara târziu.

— Probabil un spectacol de flamenco, zice mama lui și dă din cap.

În biletul strecurat pe sub ușă nu scria nimic despre vreun spectacol de flamenco. Scria doar:

23:00 — Tom Collins

— Dar ce zici de micul dejun, mâine-dimineață? îl întreabă mama lui.

— Sună bine.

Încearcă să îi conducă spre ușa apartamentului.

— Să nu porți jeanșii, diseară. Arăți atât de bine în costum.

— Da, mamă. Ne vedem mâine.

Ușa grea se închide cu un clinchet.

La ora unsprezece și cinci minute, Ana intră în camera lui Daniel folosindu-se de cheia de acces.

— E bine să ai așa o cheie la îndemână.

— Îmi cer scuze că nu am bătut la ușă. N-am vrut să risc să fiu văzută în hol, îi explică ea. Vi s-a pregătit patul pentru noapte?

— Da. Dar cei de la room-service nu au venit încă. Mi-e o foame de lup.

Ana stă cu spatele lipit de ușa închisă, strângându-și poșeta în față.

— Intră. Nu ești în timpul serviciului. Ai venit aici pentru cină.

Ea se uită prin cameră de parcă i-ar fi cu totul străină.

— Nu am fost niciodată într-o cameră de hotel în afara serviciului. Încalc regulile.

— N-o să afle nimeni. Eu le-am spus părinților mei că ies cu Nick.

— Eu am anunțat personalul că mă duc la Puri.

— Vezi? Nimeni nu va afla vreodată.

Daniel ridică din umeri și zâmbește.

105

Stomacul Anei se strânge și face tumbe.

— Ei bine, ce comandăm?

Daniel ridică un meniu.

— Cei de la room-service nu trebuie să știe că sunt două persoane în cameră. Nimic nu le scapă angajaților. Toți bârfesc, să știți.

— Știu.

De fapt, nu știe. Angajații și servitorii au făcut parte din viața lui Daniel de când se știe. Se pierd în decor pe lângă el, la fel ca bodyguarzii lui Franco. Sunt martori tăcuți, în aparență orbi și muți la toate conversațiile și indiscrețiile. Dar nu sunt nici orbi, nici muți. Totul este observat. Obiectele din camere, din spălătorie, conținutul mesajelor telefonice și al comenzilor la room-service.

Daniel spune calm:

— Ana, vino și ia loc. Nu poți sta în picioare la ușă.

Îi întinde meniul.

Ea îl acceptă și se îndreaptă spre canapeaua micuță. Daniel dă drumul la radio și vocea seducătoare a Lolei Flores atenuează stânjeneala, încălzind atmosfera.

— Nu știu ce să comand, spune Ana. Comandați dumneavoastră pentru amândoi. Ceva american.

Daniel se așază lângă ea și ia meniul.

— Să vedem. Ce zici de homar Thermidor și un crab Louie? O să împărțim o Baked Alaska la desert.

— Când sunați la room-service, spuneți-le că vreți să mâncați un cal.

Daniel se uită nedumerit la ea.

— Poftim?

— Texanii spun că le este atât de foame, încât vor să mănânce un cal. Și apoi comandă tot ce este în meniu. Asta o să i se pară absolut normal operatoarei de la room-service.

— Nu, cum să i se pară normal? Americanii spun „mi-e atât de foame, încât *aș putea* mânca un cal". E doar o expresie, nu înseamnă că vor, literalmente, să mănânce cai.

— Slavă Domnului, spune ea, râzând. Dar trebuie să ascundem faptul că mă aflu aici.

Daniel sună la room-service și comandă. Când închide telefonul, Ana scoate din poșetă tacâmurile, învelite într-un șervet.

— Ți-ai adus propria furculiță?

— Am împrumutat-o de jos. Nu putem cere două seturi de tacâmuri, fiindcă se vor prinde. O să folosesc un pahar de la baie.

Daniel clatină din cap, surâzând.

— Te rog, lasă-mă să-ți fac o poză acum.

Ana zâmbește, ridicând în mâini furculița și cuțitul pentru poză. Tensiunea se risipește cu râsetele lor și castanietele de la radio ale Lolei.

— Uite, m-am gândit mult, spune Daniel. Ben trebuie să fie cel care a luat fotografiile. A zis, la un moment dat, că s-ar putea să le folosească, iar eu nu am fost aici, ca să mi le ceară direct.

— Dar cum a intrat în apartamentul dumneavoastră?

— S-a lăudat odată că are relații.

În timp ce așteaptă să sosească room-service-ul, Ana cere să vadă din nou portofoliul lui Daniel. Stau unul lângă celălalt pe canapea, răsfoind albumul.

Ana arată un pom uriaș, cu mii de luminițe strălucitoare.

— Ce e ăsta?

— Este marele arbore pecan din Highland Park. În fiecare an, în preajma Crăciunului, are loc o ceremonie de decorare.

Ajung la fotografia petrecerii din grădină, din Texas.

— Conacul ăsta, aici locuiți, da?

Daniel dă din cap.

— Și aceasta este Laura Beth, spune Ana, arătând-o pe fata frumoasă care îi trimite fotografului o bezea.

Surprinderea lui Daniel este evidentă.

— De unde știi tu de Laura Beth?

— Mama dumneavoastră vorbește mult despre ea. Laura Beth a trimis telegrame la hotel. Nu uitați, personalul vede tot.

Ana se uită la Daniel, așteptând un răspuns.

— Nu mai e nimic între noi, dar nu s-a terminat bine. Mama încă nu știe. Laura Beth nu mă putea accepta așa cum sunt. Și de îndată ce și-a dat seama că n-aveam de gând să mă schimb, a început să se sărute cu alți băieți. Ea a pus capăt relației, susținând că familia mea era „prea etnică".

— Nu înțeleg. Ce înseamnă?

— Mama mea este spaniolă. Ceea ce face ca familia noastră să fie diferită.

— Dar *Señora* Matheson este frumoasă.

— Da, dar este diferită de femeile din înalta societate a Dallasului. M-a crescut diferit. Între noi vorbim numai în spaniolă. Ascultăm discuri spaniole. Unele dintre bijuteriile și hainele ei sunt diferite. Servește cina seara târziu și își începe ziua târziu. Ținem sărbătorile spaniole. Exact așa cum americanii par ciudați aici, tot așa de ciudat par eu în ochii Laurei Beth și ai familiei sale. Dar este în regulă. Oricum nu aveam niciun subiect de conversație comun. Totul era dificil. Numai că eu nu mi-am dat seama *cât* era de dificil, până când am ajuns în Madrid. În prima zi când m-ai dus la magazinul lui Miguel, am vrut...

Bătaia în ușă o face pe Ana să sară în picioare. Își înșfacă geanta și fuge să se ascundă în baie.

Se sprijină de blatul chiuvetei din baie, cu inima bătându-i gata să-i spargă pieptul. Cum de s-a putut învoi cu planul ăsta? Încalcă toate regulile. Ar putea fi concediată sau ar putea primi o carte galbenă. Recunoaște vocea chelnerului. Este Guillermo, un chelner din Catalonia. Răsuflă ușurată. Guillermo este liniștit, nu-l interesează treburile altora. Aude clinchetul și zăngănitul veselei de pe căruciorul cu rotile care este împins în cameră.

Ana se uită în oglindă și își aranjează părul. Este strâns într-un coc. Să îl lase liber? Își scoate o agrafă, lăsând o șuviță să-i atârne în spirală pe lângă față. Trusa de bărbierit a lui Daniel stă deschisă pe blat. Vede o sticluță albastră, cu dop alb, pe care scrie *Arrid Men's Spray. Oprește mirosul de transpirație.* Lorenza spune că americanii se dau cu parfum la subsuoară. La acesta se referea? Daniel miroase atât de bine, încât inima ei pierde șirul bătăilor.

Aude ușa închizându-se, dar nu îndrăznește să se miște. Mai este chelnerul în cameră? Stă nemișcată, incapabilă să deslușească sunetele. Trec câteva momente până când aude vocea lui Daniel.

— Să vin cu căruciorul acolo? o întreabă el.

Ana deschide ușa.

Luminile sunt mai discrete. Perdelele subțiri fâlfâie ușor în muzica în surdină și în briza blândă suflând dinspre terasă. Căruciorul de room-service tronează în mijlocul camerei, tăblia fiind acoperită cu o față albă de masă, proaspăt călcată, pe care se văd capace argintii, bombate, și tacâmurile pentru o cină formală. În centrul măsuței, o lumânare aprinsă pâlpâie ușor.

Daniel stă în picioare lângă măsuța elegantă, complet relaxat în jeanșii și cizmele lui prăfuite. Nu se uită prin vizorul aparatului de fotografiat. Se uită la ea, direct la ea. O vede.

— Ești gata, Ana?

Câmpul ei vizual se îngustează. Daniel e la capătul tunelului lung pe care ea îl străbate de atât de multă vreme.

Nu este în hotel.

Nu este o cameristă.

Este la o întâlnire cu un băiat superb.

Un băiat care o place.

Amenințările, cărțile galbene, războiul, frica și tăcerea cad, una câte una, ca frunzele unui copac în voia anotimpului. Ea le lasă pe toate să se ducă. O noapte. O să-și îngăduie această singură noapte.

Se uită la Daniel și rostește cuvântul pe care îl cântă inima ei.

— Da.

106

Ora patru dimineața.

Farfurii goale. Masa abandonată. Mucul unei lumânări care pâlpâie.

Cizmele lui Daniel sunt azvârlite care-ncotro pe covor. Cămașa lui în carouri e descheiată deasupra tricoului alb. Părul Anei este revărsat pe umeri.

Stau pe jos, lângă canapea, uitându-se unul la altul.

Daniel își plimbă degetele de-a lungul mâinii Anei.

— În prima zi, pe trotuar.

— Turistul adormit. Amândoi am văzut fotografia, spune Ana.

— Exact! Apoi m-ai dus la metrou. Stăteai atât de aproape de mine. Eu transpiram îngrozitor, râde Daniel.

— *Arrid*-ul tău nu funcționa?

— Deloc. Mă tot gândeam, Sfinte Sisoe, cine e fata asta? Și apoi dansul.

— Ce-i cu dansul? întreabă ea.

— Cum adică? M-ai sărutat.

— Sunteți sigur? spune Ana. Poate că v-ați înșelat. Ce ați simțit?

Daniel se apleacă spre gâtul și urechea ei.

— Am simțit așa...

Bătaia în ușă o face pe Ana să tresară de spaimă. Daniel o trage lângă el și își duce un deget la buze.

— Știu că ești înăuntru, strigă o voce din spatele ușii. Aud muzica. Deschide.

Mânerul clanței se zgâlțâie.

Ana sare în picioare, cuprinsă de panică, și fuge în baie.

Daniel se duce la ușă.

— Pleacă. Dorm.

— Bună încercare. Vrei să-i scol pe părinții tăi?

El întredeschide ușa.

Ben stă sprijinit de tocul ușii, clătinând din cap.

— Chiar credeai că o să scapi?

Ben îl împinge la o parte și intră în cameră.

— Una e dacă vrei să fii prost, Matheson, dar ești pe teren minat cu...

Ben se oprește brusc de parcă s-ar fi izbit de un zid. Ochii lui cercetează masa romantică, poșeta de pe canapea și rămășițele tremurătoare ale lumânării. Rânjește.

— Am nimerit prost?

— Foarte prost, șoptește Daniel. De ce ai venit?

— Pentru că ai șters-o cu legitimația de presă.

— Vino înapoi, mâine. Haide, Ben, te rog!

Ben dă din cap, hlizindu-se.

— E Ana. Fata de jos. Am dreptate?

Daniel îl împinge spre ușă. Ben înșfacă din mers o bucată de pâine de pe masă.

— E viața ta, Matheson. Ce n-aș da să fiu în locul tău acum.

Ajung la ușă, iar Ben îi pune o mână pe umăr lui Daniel.

— Îți dai seama, da? Profită cât poți, cowboy. O să ții minte vara asta tot restul vieții tale.

— Lasă-mă să mă întorc la această noapte acum.

Ben iese pe hol și se întoarce spre Daniel.

— Apropo, grozavă treabă ai făcut azi. Fotografia ta...

Daniel închide ușa. O încuie.

Întreruperea lui Ben a stricat momentul? Nu vrea ca ea să plece. Încă mai au două ore.

— Ana, a plecat.

Ea iese din baie.

— Era Ben.

Se apropie de ea.

— Îmi pare rău. Unde rămăseserăm?

Ana se sprijină cu spatele de perete.

— Cred că rămăseserăm aici.

Îl trage pe Daniel spre ea și îl sărută. Mâna ei se întinde spre întrerupătorul de pe perete.

* * *

Stau amândoi la ușă, nehotărâți, prinși în conflictul dintre ce au trăit în noaptea asta și presiunea zilei care începe.

— Este șase și jumătate. Sunt așteptată la subsol, curând, spune Ana.

Daniel nu spune nimic. Doar dă din cap, privind-o pe Ana.

— Ești obosit? îl întreabă ea.

— Deloc.

— Nici eu.

— Atunci, nu pleca.

— Trebuie, râde ea. Poate o să vin să-ți strâng eu vesela de la micul dejun.

Îi dă o sărutare și încearcă să se desprindă de el, spre ușă.

— Stai, am ceva pentru tine.

Daniel se duce în dulap de unde se întoarce cu o carte.

— Am vizitat Muzeul Sorolla, așa cum mi-ai sugerat.

— Nu-i așa că e minunat?

— Da. Ți-am luat asta.

Îi dă cartea Anei.

— Are poze cu toate tablourile, inclusiv cele cu marea, care îți plac atât de mult. Acum poți să vizitezi muzeul oricând vrei.

Ana deschide coperta. Oftează, atingându-i buzele cu un deget.

Pentru Tom Collins de la Robert Capa —X DM 1957

După multe ezitări și multe îmbrățișări lungi de rămas-bun, Ana pleacă în cele din urmă, strecurându-se pe o scară până la alt etaj. Daniel se sprijină de ușă și respiră adânc, agățându-se de incredibila noapte petrecută împreună. O simte pe Ana pretutindeni în jur. Și este o senzație nemaipomenită.

Se așază pe balcon, urmărind cum noaptea se retrage din fața zilei. Planul se conturează rapid. O să facă facultatea la Madrid. O să muncească împreună cu Miguel. O să participe la competiția fotografică, așa cum a planificat. Dacă o să câștige, poate că Ben îi va putea obține o slujbă la biroul din Madrid al ziarului *Tribune*. Sau poate că domnul Van Dorn îi va putea obține un post de fotoreporter la ambasadă.

Soarele e sus pe cer. El se întoarce în cameră și se uită la fotografiile de pe perete. Are nevoie de zece pentru concurs. Ana și Miguel o să-l ajute să le aleagă. Dar se va gândi mai târziu la asta, după ce va afla pentru ce avusese nevoie Ben de acele fotografii.

* * *

Doarme atât de profund, încât aproape că nu aude zgomotul. De cât timp bate cineva la ușă? Să fie Ben? Sperând că e Ana, își îmbracă blugii și se duce la ușă cu bustul gol. O deschide larg, zâmbind.

Părinții lui, elegant îmbrăcați și plini de energie, stau zâmbitori în hol.

— Vai, Daniel, ai uitat? Am convenit să luăm micul dejun împreună.

Daniel își trece o mână prin părul răvășit.

— Scuze, sunt foarte obosit.

— Ei bine, spune tatăl lui, avem o surpriză care te va trezi.

Ca la un semn, părinții lui fac un pas în lături.

În spatele lor, pe hol, așteaptă o figură familiară.

Laura Beth.

107

— Ei, Puri, ce surpriză să te văd aici!

Julia o îmbrățișează pe verișoara ei.

— Unchiul și mătușa sunt bine?

— Da, sunt bine. Îmi cer scuze că te vizitez la locul de muncă, Julia. Știu că ești foarte ocupată cu matadorii.

Vocea lui Puri vibrează de nerăbdare.

— Dar nu am avut unde să mă duc în altă parte.

— Puri, ce Dumnezeu s-a întâmplat? Nu te simți bine?

— Deloc.

— Haide, intră. Putem sta de vorbă în cabina de probă.

Julia o conduce prin atelier spre cabină.

Puri a pierdut nopți în șir gândindu-se la chipeșii matadori. Știe că pentru gândurile ei ar trebui să se spovedească. A visat să-i vadă pe curajoșii bărbați îmbrăcați cu — și dezbrăcați de — bogăția de culori, de țesături și de costume din fața ei. Dar întâmplările din ultima vreme îi alungaseră interesul pentru matadori.

Verișoarele intră în micuța încăpere cu panouri de lemn și oglinzi. Julia îi face semn să se așeze pe o băncuță.

— Spune-mi de ce ai venit aici, Puri.

Puri se uită în ochii verișoarei sale mai mari.

— Pentru că tu știi despre secrete.

Ochii Juliei țâșnesc spre ușă. Pumnii i se încleștează.

— La ce te referi?

Puri își face curaj.

— Julia, când trebuie păstrat un secret și ce ar trebui să fie păstrat secret? Dacă văd ceva care mă tulbură, care nu mi se

pare corect, am dreptul să pun acest lucru sub semnul întrebării? Se cuvine să spun ceva?

Julia se uită la verișoara ei, cântărindu-și cuvintele.

— Păi, toți avem dreptul să punem sub semnul întrebării diverse lucruri în mintea noastră, Puri. Însă unele lucruri sunt complexe, nuanțate. Sunt pe muchia de cuțit a adevărului. Ar putea părea drept fapte incontestabile, când, în realitate, noi nu deținem toate informațiile. Așa că, la momentul respectiv, ne depășesc puterea de înțelegere. Dacă vorbim despre lucruri pe care nu le înțelegem, mai rău complicăm lucrurile.

— Și, în cazul ăsta, ce să fac? întreabă Puri.

— Este ceva în legătură cu serviciile sociale de la orfelinatul unde lucrezi?

— Da, și cu clinica.

— Privitor la copii? șoptește Julia.

Puri dă din cap.

— Și la adopții, în general.

— Puri, trebuie să le oferi acestor copii tot ce poți mai bun. Oriunde s-au născut, oricare ar fi circumstanțele în care au ajuns la Inclusa, ei sunt nevinovați. Oferă-le adăpost și arată-le că merită. Dacă îi poți ajuta să găsească un cămin iubitor și stabil... — vocea Juliei se înecă în lacrimi — te rog, Puri, te rog să faci asta. Mamele se roagă pentru cineva ca tine. Cineva căruia să-i pese suficient de mult încât să le țină copiii în brațe, să îi iubească, să se gândească la viitorul lor.

Julia o ia de mână.

— Știu că este dificil, Puri, dar, dacă poți, încearcă să te pui în locul acelor copii. Ce merită ei?

O femeie intră în cabina de probă.

— Julia, Luis are nevoie de tine.

— Îmi pare foarte rău, Puri. Trebuie să mă întorc la lucru.

Julia o sărută și o conduce afară din cabina de probă.

Încearcă să te pui în locul acelor copii.

Julia vorbea la modul general despre orfanii de la Inclusa, se întreabă Puri, sau îi transmitea un mesaj mult mai direct? Ce știe ea?

108

Daniel stă cu ochii în farfurie. Laura Beth și mama lui au vorbit non-stop. Așa se comportă ea când nu se simte în largul ei. Tatăl lui nu a scos niciun cuvânt. Așa se comportă el când nu se simte în largul lui.

Tatăl lui a făcut mare tapaj, prezentându-i Laurei Beth pe toată lumea aflată în foaier. S-a referit la ea numind-o „iubita din Dallas a fiului meu". Lui Daniel i se face greață. Iubita lui este pe undeva prin hotel și și-ar putea face apariția dintr-o clipă într-alta. Laura Beth încearcă să îl atragă în conversație.

— Mama ta mi-a arătat poza cu Franco. Prima pagină a ziarului. Felicitări! îi spune Laura.

Daniel dă din cap.

— Mulțumesc.

— Poate că o să-i arăți Laurei Beth un pic din Madrid, astăzi, îi sugerează mama lui.

— Nu, mamă. Am două sesiuni foto.

— Poți să o iei cu tine.

— Prima este la abator și a doua la cimitir, o informează Daniel. Nu cred că i-ar plăcea.

— Ei bine, Laura Beth a făcut un drum tare lung până aici. Ar fi teribil de nepoliticos să nu îți petreci timpul cu ea, spune tatăl său.

Un nor de tensiune atârnă peste masă. Lui Daniel îi vine să dea pumni în dreapta și în stânga.

— De fapt, eu sunt cea care a fost nepoliticoasă, pledează Laura Beth. Aceasta este o parte din motivul pentru care mă aflu aici.

Daniel îi aruncă o privire imploratoare, dar ea continuă oricum.

— Doamnă Matheson, nu sunt sigură dacă Daniel v-a spus, dar eu m-am despărțit de el.

Pentru moment se lasă liniștea, până când Laura Beth continuă.

— Am simțit că între noi doi existau prea multe diferențe de familie pentru a construi o punte peste ele. M-am simțit tare prost pentru felul în care am reacționat. I-am simțit lipsa lui Daniel, așa că m-am hotărât să vin în Madrid.

— Și ai bătut atâta drum doar ca să îmi spui asta? o întreabă Daniel.

— Ei bine, nu. Un nou designer, Oscar de la Renta, locuiește aici. El a creat rochia de debutantă pentru fiica ambasadorului și creează și rochiile noastre pentru balul Ford. Mama a fost cu ideea. Este și ea aici. Nimeni altcineva nu va avea o rochie din Spania, spune Laura Beth.

Bineînțeles. N-a venit în Spania pentru el. A venit pentru o rochie.

— Mulțumesc, Laura, spune Daniel, dând din cap. Drăguț din partea ta că ai venit. Mă văd cu altcineva.

— Te vezi cu altcineva? se miră tatăl lui.

— Ce vrei să spui prin „diferențe de familie"? întreabă mama lui.

— Ei bine, etnicitate... cultură, bâiguie Laura Beth.

— Înțeleg, spune mama lui Daniel.

Își încleștează mâna pe sub masă și șoptește în spaniolă:

— Nu te merită.

Laura Beth oftează și se întoarce spre tatăl lui Daniel.

— Îmi pare rău, domnule Matheson. V-am spus că nu era o idee bună. Sunt sigură că tatăl meu vă va returna banii pe biletul de avion.

Îi întinde șervețelul ei lui Daniel.

— Ai ruj pe ureche.

109

Stau la coadă pentru sânge.

Soarele puternic de iunie strălucește peste șirul de femei care așteaptă răbdătoare la *el matadero*. Ventilatoarele se pornesc deodată și încep să se învârtă, dând replica arșiței din Madrid și împrăștiind în aer mirosul de carne proaspăt tăiată din abator.

Femeile au borcane, căni și burdufuri goale, în care să pună sângele. Daniel stă pe pământ, fotografiind pantofii lor uzați de o viață de mers și pictați cu glod.

O femeie se uită urât la el, până când o alta îi arată cu degetul legitimația lui de presă. *Periodista*, o lămurește ea. Văzând legitimația de presă aprobată de guvern, femeii îi dispare încruntătura. În spatele abatorului, tinerii matadori se antrenează, cu sponsorii lor de față. Daniel face o poză.

— *Sí*, acolo se va antrena și El Huérfano în cele din urmă, îl anunță Rafa.

Daniel pozează cârligele de carne goale, care atârnă bălăngănindu-se din tavan, pe Rafa care freacă și spală cu furtunul sângele de pe podea și își agață șorțul în cui, la sfârșitul zilei.

— Trebuie să mai vii ca să faci poze de la antrenament. Dar, acum, hai să mergem la cimitir.

Rafa face un semn cu mâna unui camion care abia își trage sufletul. El și Daniel se alătură mai multor oameni în remorca vehiculului. Fețele lor sunt mânjite de funingine, vlăguite de muncă și înfometate. Trei bărbați plimbă între ei un urcior cu vin. Nimeni nu vorbește. Lui Daniel îl clănțănesc dinții și îl doare

noada din pricina hurducăielilor violente pe drumul desfundat. Bărbatul de lângă el doarme dus.

Stă pe vine și se ridică în genunchi să fotografieze bărbații, ori de câte ori camionul face o pauză sau se oprește. Lui Daniel i s-a oferit acces într-o lume diferită de a sa. El este în interiorul fotografiei.

Și îi place asta.

Și apoi, într-o intersecție, vede ocazia pe care o aștepta de multă vreme.

Un grup de soldați din Garda Civilă stând la colțul străzii. Corbii.

Oameni cu inimi de piei de lac.

Razele soarelui le luminează din plin fețele, iar pălăriile lor cu aripi aruncă umbre vinețiii, amenințătoare, pe un zid din apropiere. Bărbații din camion stau cu ochii plecați în poală. Daniel se uită prin vizor. Asta este.

Își aduce aminte de lecția lui Ben. *Fii deștept în privința asta.* Daniel ține aparatul pe poziție, dar își întoarce fața de la obiectiv, ca și cum s-ar uita în altă parte. Apasă pe butonul declanșator. Se ghemuiește iute înapoi în remorcă, ținându-și respirația. Camionul își vede mai departe de drum.

Rafa clatină din cap.

— *Estás loco, Texano.*

Îl invadează un sentiment de triumf. Nu e nebun — e fericit.

După alte câteva minute de drum, Rafa lovește cu pumnul în cabina camionului și acesta se oprește. Sar amândoi jos și Daniel îl urmează pe Rafa pe o străduță lăturalnică liniștită, care duce de-a lungul zidului cimitirului.

— Ai suficient film? întreabă Rafa.

— Destul.

Intră pe o portiță a personalului de întreținere. Un șopron din tablă ondulată, de mărimea unui garaj pentru o singură

mașină, se vede în perimetru. Este deteriorat, ruginit și lăsat într-o parte.

— Bine ai venit, *amigo*, în casa lui El Huéfarno, zice Rafa, deschizându-și brațele. Vino înăuntru!

Fuga stă întins într-un colț al șoponului, dormind pe paie. Lângă picioarele lui încălțate în sandale sunt două coșciuge mici din lemn. Daniel se ghemuiește, făcându-i o poză lui Fuga.

Rafa scoate un fluierat care-l trezește pe Fuga.

— *Hola*, îl salută Daniel.

Fuga nu spune nimic.

Daniel proptește ușa șoponului ca să aibă lumină înăuntru.

— Am venit să fac niște fotografii.

— *Sí*. Fuga crede că e o poveste bună de presă aici.

— Ce fel de poveste?

— Una derutantă, spune Rafa. Coșciugele astea micuțe. Primim câteva în fiecare lună. Sunt aduse de la spital sau de la clinicile de maternitate. Bineînțeles, e foarte trist.

Daniel se uită la coșciuge, fiecare de mărimea unei lăzi pentru pâine. Una are desenată cu mâna liberă o cruce albastră pe capac, alta, o cruce roz.

— Faceți o poză, poruncește Fuga.

— Cu astea? întreabă Daniel.

Fuga îngenunchează în fața unui coșciug. Ia o rangă de pe jos.

— Stai puțin, doar n-ai de gând să-l deschizi, nu?

Daniel întoarce alarmat capul spre Rafa.

— *Tranquilo*, *Texano*, îl previne Rafa.

— Probabil este ilegal, mai spune Daniel.

Fuga deschide capacul.

— Oprește-te!

Fuga înșfacă o bucată de muselină din coșciug. Ridică sicriul gol la vedere.

— Stai puțin, spune Daniel, răsuflând ușurat și nedumerit. E gol?

— *Sí*, confirmă Rafa.

— Vă pun să îngropați coșciuge goale? întreabă Daniel.

Fuga se duce la coșciugul cu crucea roz pe capac.

— *¿Bebita?* îl întreabă el pe Daniel.

Da, pentru o fetiță nou-născută, gândește Daniel. Își potrivește obiectivul.

Fuga se luptă cu capacul din placaj al coșciugului. Daniel face o poză.

Rafa sare ca ars din pricina groazei. Se întoarce cu spatele, un șuvoi de vomă țâșnindu-i din gură.

Coșciugul micuț, pentru o fetiță nou-născută, nu are nimic înăuntru.

În schimb, în el se află o mână de adult amputată, neagră și mâncată de cangrenă.

110

Fuga stă în fața șopronului, fumând chiștocul murdar de țigară pe care l-a găsit pe jos. Rafa stă jos pe pământ, cu capul în mâini.

— *¿Por qué? ¿Por qué?*

— De cât timp se întâmplă treaba asta? întreabă Daniel.

Fuga ridică din umeri.

— Dacă îngroapă coșciuge goale, unde sunt copiii? Au loc funeralii?

Fuga clatină din cap.

— Clinicile livrează coșciugele și plătesc îngropatul.

— Vă plătesc ca să îngropați coșciuge goale? Nu are nicio noimă.

— *Exactamente.* Tocmai de aceea ți-am cerut să vii, spune Rafa. Este complicat pentru noi. Noi trebuie să ne facem munca. Muncim ca să mâncăm. Eu am două slujbe, și cu toate acestea sunt tot timpul flămând. După cum știi, avem, în sfârșit, șansa la o viață mai bună. El Huérfano va lupta din nou în arenă, duminică. Va avansa, sunt sigur. Dar treaba asta cu coșciugele îl apasă pe Fuga. Mi-am luat angajamentul să-l protejez pe prietenul meu, iar asta îi distrage atenția. Distragerea atenției este periculoasă pentru toreadori. De aceea îți cer ajutorul, *Texano.* Noi nu putem vorbi despre asta.

Rafa face o pauză, uitându-se la Daniel.

— Dar tu poți. Du-ți fotografiile acasă, în America. Arată-le oamenilor. Cere-le părerea. Ce se întâmplă cu copiii din Spania?

Rafa trage aer în piept.

— O să ne ajuți?

Daniel se uită la legitimația de presă care atârnă de cureaua aparatului de fotografiat. Să vorbească oare cu Ben? Poate că ar putea vorbi cu Miguel. Călugărița cu pruncul mort, comentariul făcut de Nick despre copiii orfani care nu sunt orfani, fotografiile coșciugelor — toate acestea spun o poveste?

Fuga se ține deoparte. Și-a înlocuit țigara cu un fir lung de iarbă uscată. Stă cu spatele drept, exersându-și pasele de parcă ar fi în fața unui taur.

— Rafa, pot să vorbesc cu Fuga între patru ochi? întreabă Daniel.

Rafa dă din cap și se îndepărtează. Cei doi tineri stau față în față, egali atât din punct de vedere al înălțimii, cât și al curajului.

— Am senzația că nu mă placi, începe Daniel.

— Îi cunosc eu pe ăștia ca tine.

— Și atunci de ce m-ai invitat aici ca să fac poze?

— Nu eu. Rafa te-a invitat. Coșciugele copiilor mă înfurie. El spune că mă distrag, că nu mă lasă să mă concentrez.

— Înțeleg.

Fuga râde cu dispreț. Vocea i se preface într-un șuierat.

— Înțelegi? Nu, nu înțelegi. N-ai fost niciodată abandonat, distrus de mâinile adulților, privit ca un gunoi, nici atât de înfometat, încât să mănânci iarbă și nici atât de sărac, încât să fii nevoit să furi. Spune-mi, ai fost vreodată flămând, *Texano*?

Daniel cugetă la vorbele lui.

— Îmi pare rău. Ai dreptate. Ar fi trebuit să spun, de fapt, că *vreau* să înțeleg.

— De ce? Ca să poți publica poze triste, cu Spania săracă, în ziarele voastre?

— Nu, ca să pot arăta efectele războiului și ale dictaturii.

— Vă simțiți puternici fiindcă aveți bani. Cu banii voștri cumpărați vinul și strălucirea soarelui de la noi, dar nu puteți cumpăra dreptul la istoria noastră.

Daniel chibzuiește la cuvintele lui. Dacă este o poveste aici, cui îi aparține? Se uită la bărbatul din fața lui. Chipul și corpul lui Fuga sunt viguroase, oțelite de ani lungi de rezistență. Nu fuge de absolut nimic. Adevărul este puterea lui.

— Asta-i tot? întreabă Daniel. Eu cred că mai ai și altceva să-mi spui.

Fuga îl sfredelește cu privirea pe Daniel, înșfăcându-l de gulerul sufletului. Cuvintele lui sunt grele de amenințare:

— *No le hagas daño.*

Să nu îi faci rău.

Daniel îl privește solemn, fără să clipească.

— Nu îi voi face.

Se privesc îndârjit până când Fuga încheie duelul, dând din cap, satisfăcut.

Daniel îi întinde mâna lui Fuga. Și le strâng bărbătește.

Rafa vine spre ei în fugă.

— *¡Fantástico!* Vedeți, nu e așa de greu. Putem fi toți prieteni. Dar acum trebuie să îngropăm aceste coșciuge. El Huérfano se antrenează la noapte.

111

— *Texano!* Ce mă bucur să te văd. Tocmai mă pregăteam să-mi închid prăvălia.

— *Hola*, Miguel. Speram să-ți pot lăsa câteva role.

— *Sí. Sí.* Și eu speram să te pot felicita pentru asta.

Miguel bagă mâna sub tejghea și scoate un ziar. Arată spre numele realizatorului fotografiei și îi zâmbește larg.

— Prima pagină! *¡Felicidades!* Cu asta sigur câștigi competiția.

— N-aș fi atât de sigur. E un pic cam complicat din cauza omului din fotografie.

— Cel de lângă Generalísimo Franco?

— *Sí.* Este tatăl meu.

Miguel dă din cap, înțelegând.

— Juriului s-ar putea să i se pară ciudat. *¿Nepotismo, no?* Dar am niște fotografii pe aceste rolfilme care ar putea fi foarte puternice. Ți-am adus, de asemenea, negativele mele. Vreau să faci duplicate pentru absolut toate fotografiile pe care le-am făcut.

— Pentru toate?

— *Sí.*

Miguel face semn spre legitimația de presă.

— O legitimație de presă oficială probabil că ți-a dat ocazia să faci niște fotografii foarte interesante.

Miguel întinde mâna, să studieze legitimația.

— *Claro*, dar trebuie s-o dau înapoi. După ce developezi fotografiile, vrei să mă ajuți să selectez câteva pentru competiție?

— Aș fi onorat. Și, ia spune-mi, ce mai fac Rafa și matadorul lui?

— Foarte bine. El Huérfano are o luptă în arenă, duminica asta, la Arganda del Rey.

— *Qué bien.* Și Ana? Ea ce mai face?

Daniel se uită la Miguel, incapabil să-și stăpânească zâmbetul.

— Noi facem foarte bine.

— Aha, înțeleg, spune Miguel. Asta mă face foarte fericit.

— Și pe mine, zice Daniel.

Daniel iese din stația de metrou, gândindu-se la prima călătorie pe care a făcut-o cu Ana. Acum se simte în largul său în Madrid. Poate c-o să închirieze din nou o mașină și o va surprinde pe Ana cu o călătorie la Valencia. Atunci i-ar putea împărtăși planul lui de a studia în Madrid.

Când ajunge în foaierul hotelului, dă de agitația obișnuită. Carlitos trece pe lângă Daniel, cărând o valiză cât el de mare.

— *Hola*, Buton! Ai văzut-o pe Ana?

— Așteptați-mă, îi șoptește băiatul.

Daniel îl așteaptă lângă lifturi. Carlitos vine fuga înapoi și îl apucă de mânecă. Îl conduce pe scara ce duce la subsol, înghesuită în perete. Coboară două trepte și Carlitos se oprește.

— E totul în regulă? întreabă Daniel.

Carlitos clatină din cap, cu ochii plini de teamă.

— *Señor*, Ana a fost concediată.

112

Concediată.

— Nimeni nu știe de ce, șoptește Carlitos.

Daniel apasă disperat butonul liftului, sperând că Ana e în camera lui.

Lorenza ține o tavă cu țigări în fața domnului Van Dorn și a lui Paco Lobo. Lângă ei e Laura Beth. Ca la un semn, se întorc cu toții spre el. Pereții minții lui Daniel încep să se plieze, ca marginile unei lumânări care se topește. Optează pentru scări și le urcă sărind câte două trepte odată până ajunge la etajul șapte. Aleargă pe hol și bâjbâie nervos cu cheia în ușă.

— Ana?

Apartamentul lui este gol.

Să nu îi faceți rău Anei noastre, i-au spus femeile din Vallecas.

Îmi place slujba mea, n-aș putea suporta s-o pierd, spusese Ana.

Și amenințarea lui Fuga. *Să nu-i faci rău.*

Daniel se plimbă în sus și-n jos prin cameră, ca în cușcă. Probabil a văzut-o cineva pe Ana în camera lui, noaptea trecută. Ben nu ar pârî, nu-i așa? O fi pomenit Ana cuiva despre cina lor?

El o poate ajuta. Poate să îndrepte lucrurile. Se va duce la directorul hotelului și îi va spune că a fost vina lui. Va cerși iertare. O să-i ceară ajutorul tatălui său. Va trage orice sfori posibile, va apela la toate favorurile posibile.

Favoruri.

Shep Van Dorn îi datorează o favoare. El însuși a spus-o, atunci, la spital, în dimineața de după ce l-a apărat pe Nick în acea luptă. Hilton este un hotel american. El a văzut fotografia

lui Van Dorn cu Conrad Hilton însuși. O solicitare specială de la ambasada Statelor Unite ar avea în mod cert greutate. Daniel iese în fugă din cameră, sperând să-l prindă pe Van Dorn în foaier, înainte ca acesta să plece.

— Oh, salut, Dan, îl întâmpină Van Dorn. Tocmai am făcut cunoștință cu prietena ta, Laura Beth. Ce tânără sigură pe ea și ce bine arată, o laudă el.

— Da, domnule. Aș putea să vă vorbesc între patru ochi pentru o clipă?

Van Dorn este plin de solicitudine, ca de obicei.

— Desigur. Hai să ne așezăm la masa aceea din colț. Ești bine? Mi se pare că gâfâi.

Shep Van Dorn își așază corpul zvelt pe un scaun. Cămașa lui elegantă este albă ca zăpada și perfect călcată, sacoul costumului e bine periat. Dată fiind canicula din Madrid, Van Dorn probabil are haine de schimb în birou, pentru după-amiază.

Lorenza se oprește în dreptul mesei lor.

— Țigări, trabucuri, *señor*?

— Doar chibrituri, *baby,* răspunde Van Dorn și îi zâmbește Lorenzei. Și, nu te supăra, trimite-l pe chelner aici cu un scotch cu sifon.

Vrea să îi ofere și lui Daniel ceva de băut, dar acesta din urmă refuză. Van Dorn se lasă pe speteaza scaunului, împreunându-și degetele. Butonii lui de aur strălucesc de sub manșete. Daniel remarcă limbajul corpului lui Van Dorn. Dezinvoltură combinată cu putere.

— Așadar, Dan, ce pot face pentru tine?

Daniel trage aer în piept.

— La spital mi-ați spus că, dacă aș avea vreodată nevoie de ceva, aș putea veni la dumneavoastră.

Van Dorn zâmbește.

— Da, așa am spus.

— Ei bine, o prietenă de-a mea care lucrează aici, la hotel, a fost concediată și este vina mea. Vreau să fie reangajată.

— Înțeleg, spune Van Dorn. Vorbim despre Ana?

— Ăă...

Daniel ezită înainte de a răspunde.

— Da, domnule. Știu că a lucrat pentru familia dumneavoastră. A spus că ați fost foarte bun cu ea.

Van Dorn râde încetișor.

— Nu, zău?

Auzindu-i sarcasmul, Daniel amuțește.

— Da, și din moment ce o cunoașteți și îi știți caracterul, m-am gândit că ați putea garanta pentru ea.

Shep Van Dorn se apleacă spre Daniel, cu o expresie îngâmfată.

— Păi, vezi tu, Daniel, asta nu se poate. Îmi pare rău că sunt eu cel care trebuie să ți-o spună, dar Ana este o escroacă și o hoață. Este o prefăcută.

Cuvintele îl izbesc pe Daniel ca un pumn în plex.

Van Dorn dă din cap și suspină.

— Da. Ce păcat. A furat o brățară de aur din vila noastră. Când am descoperit eu, era deja prea târziu. A topit-o ca să își facă dinți de aur, pentru ea și pentru fratele ei. Ingenioasă mișcare, nu? Cu toți străinii care vin în Spania, unii dintre cerșetorii ăștia au devenit pungași inventivi. Nici măcar nu le poți da ceva. Vând absolut totul.

Daniel își aduce aminte conversația din Vallecas, despre vânzarea cadourilor pe care le adusese el. Adică Ana îl trăsese pe sfoară tot timpul ăsta? Nu, nu e adevărat.

— Am vrut să alertez autoritățile, dar, din nefericire, Nick a luat parte la niște matrapazlâcuri împreună cu Ana și n-am vrut să atrag atenția asupra lui. Fac un soi de duo, mână-n mână. Așa că noi am transferat-o aici, la Hilton, sperând să-și schimbe apucăturile, ținută din scurt de un supraveghetor. Dar se pare că a recurs din nou la vechile ei șiretlicuri. E o profesionistă.

Daniel se holbează la Van Dorn, incapabil să articuleze.

— Știu, e teribil. Așa o făptură minionă și drăgălașă. Ce pierdere!

Lorenza își face apariția lângă Van Dorn.

— O să vină chelnerul cu scotch-ul dumneavoastră, *señor*. Vrea să deschidă o sticlă nouă.

— Tu nu vrei s-o deschizi pentru mine, șoricel? zice Van Dorn, rânjind.

Lorenza își țuguie buzele, uitându-se lung la Van Dorn. Își răsucește o șuviță de păr pe deget și izbucnește în râs, lăsând capul pe spate.

Numaidecât, obiectivul lui Daniel se schimbă. Imaginea se focalizează.

Van Dorn o privește pe Lorenza cum se îndepărtează agale, înainte de a relua firul conversației.

— Sunt o mulțime de pești în mare, Dan. Între noi fie vorba, nu-i rău să încerci să găsești câte un nou loc de înotat, când și când, dar e mai înțelept să pescuiești în balta proprie, dacă înțelegi ce vreau să spun. Laura Beth, de pildă, este o fată grozavă.

Un pumn. Atât ar fi nevoie. Și s-ar simți atât de bine. Vătămare corporală? Nu. Un serviciu făcut corpului diplomatic.

Daniel se ridică, luptându-se cu disperare împotriva pornirii de a-și încleșta pumnii.

— Vă mulțumesc pentru informații, domnule Van Dorn. Cu siguranță le apreciez.

— Gata? Am terminat discuția?

Shep Van Dorn îl privește cu un surâs.

Daniel îi zâmbește, la rândul său.

— Oh, da, domnule. Am terminat-o.

113

Daniel se îndreaptă spre lift.

— *Texano!* îl strigă Carlitos. V-am adus timbrele.

Carlitos îi face un semn discret din cap și îi strecoară un bilețel în palmă.

Tom Collins. Mâine, la 10. Sorolla.

— Mai este aici?

— Au escortat-o afară din hotel după ce mi-a dat mesajul.

— Mulțumesc, Buton.

Duce mâna la buzunar, să caute un bacșiș.

— Nu, nu.

Carlitos clatină din cap.

— Această favoare este pentru Ana. Nu pricep cum de i s-a putut întâmpla așa ceva.

Băiatul este pe punctul de a izbucni în plâns.

— *Texano*, pot să vă întreb ceva? Fata frumoasă din Texas chiar este iubita dumneavoastră?

— Nu, Buton, nu este.

— *Ay*, așa mă gândeam și eu.

Carlitos zâmbește satisfăcut.

Daniel știe că băiatul vede multe la hotel.

— Buton, între noi fie vorba, ce crezi despre domnul Van Dorn de colo?

Carlitos se apleacă spre Daniel.

— *Ay, Texano*, nu știu nimic. Dar mătușile mele mi-au spus odată povestea lui Don Juan, un bărbat deghizat care era capabil să te vrăjească din vorbe și care seducea femeile. Știți epidemia noastră de gripă spaniolă, de acum multe decenii? La început, s-a crezut că era inofensivă, dar s-a dovedit a fi letală. Unii încă o mai numesc *Don Juan*. Așa că, vedeți, nu știu nimic despre domnul Don Juan de colo, decât că nu dă niciodată bacșiș. Personalul îl preferă pe fiul său generos.

Și, de data asta, Carlitos acceptă un bacșiș de la Daniel.

Daniel se întoarce în camera lui. Să îl sune pe Nick? Se duce la telefon.

Nu. Îl sună pe Ben.

114

Ca să își țină prietenul concentrat și cu simțurile treze pentru antrenament, Rafa îi reamintește detalii istorice.

— Francisco Romero din Ronda, spune Rafa. Gândește-te la el, când o să lupți în arenă, duminică. Acesta este omul despre care se zice că a inventat capa roșie, *muleta*. Ține minte, vreme de mulți ani, luptele cu tauri au fost folosite pentru a-i antrena pe cavaleri. Doar nobilii călare înfruntau taurii.

Fuga nu spune nimic. Merge înainte ca în transă.

— Bineînțeles că roșul e doar o chestiune de tradiție. Taurii nu disting culorile și...

Fuga îi face semn să tacă. Rămân nemișcați ca niște statui pe drumul de țară cufundat în întuneric, cu urechile ciulite.

Rafa dă din mâini, imitând mișcarea unor pași. Fuga îi confirmă, dând din cap.

Cai.

Se strecoară la marginea drumului, ascunzându-se sub un șir de tufe.

— Am venit cam devreme azi, șoptește Rafa. S-ar putea să nu fi plecat crescătorii, să mai fie pe câmp.

Rafa speră să fie crescătorii de animale. Alternativa este mult mai rea. Corbii.

Zgomotul nu este unul neobișnuit. Trebuie să îi aștepte pe ceilalți să plece sau să se mute într-o altă zonă a pajiștii. Rafa se întinde pe spate, uitându-se la strălucirea puternică a lunii. Aruncă

o privire spre prietenul său, care stă cu ochii închiși și cu brațele sub cap. Dar fruntea lui este încruntată. Este tulburat.

Au petrecut atâtea nopți dormind pe pământ, încât au senzația că fac parte din el. Dar încetul cu încetul, lucrurile se schimbă. Dacă Fuga va face o demonstrație frumoasă, duminică, i se va asigura participarea la o altă luptă. I se va permite să se antreneze la abator. Un sponsor cu trabuc îi va duce cu mașina dintr-un oraș într-altul. Fuga va lupta cu tauri tineri în *novilladas*. Vor dormi în mașină, în loc să doarmă pe pământul gol. Și odată ce Fuga își va face *alternativa* — promovarea de la gradul de novice —, va deveni un matador în toată puterea cuvântului. Atunci vor dormi în hoteluri.

Liniștea nopții se înstăpânește, în sfârșit. Fuga se ridică și începe să-și dezmorțească oasele. Fuga înfruntă tauri maturi pe câmpuri, de mai bine de un an. El nu a devenit de curând El Huérfano, ci de când s-a strecurat pentru prima oară pe sub un gard de sârmă ghimpată.

Are ceva special în el. Un simț. O știință. Se luptă pe întuneric, lumina lunii fiind singurul său ghid. Ca parte din *cuadrilla*, Rafa va fi alături de prietenul său, ca să îl ajute și să învețe de la el. Va fi o viață grozavă, mai bună decât o educație la universitate. Ernest Hemingway, un autor ale cărui cărți sunt interzise de Generalísimul Franco, a scris cândva: „Nimeni nu își trăiește viața până la capăt cu mai multă intensitate decât un toreador". Rafa este de acord cu Don Ernesto.

Fuga traversează de unul singur drumul, spre gardul pășunii. În locul păturii vopsite cu rugină, are *muleta* roșie din costumul Juliei. Rafa îl urmează răbdător pe prietenul său, știind că Fuga nu îl va lăsa niciodată în urmă. Nu va intra pe o pășune fără să spună o rugăciune.

Rafa îngenunchează în fața sârmei ghimpate, împreună cu prietenul său.

— În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, amin, recită Rafa.

Se închină.

Se strecoară prin gard.

115

Aerul nopții este ticsit de mirosul ierbii. Taurii pasc liniștiți în turmă, la cincizeci de metri distanță. Fuga stă în apropierea lor, stabilind contactul cu unul singur. Nu îl tachinează, ca să îl atragă spre el. Taurul se desprinde de turmă și vine să îl înfrunte pe Fuga. Se oprește la doi metri de el. Taurul masiv stă maiestuos, cu capul și coarnele la nivelul umerilor lui Fuga. Rafa se dă la o parte, în liniște, în așa fel încât să fie suficient de aproape de prietenul lui ca să îi acorde ajutor la nevoie, dar suficient de departe ca să rămână în afara luptei lui cu taurul.

Muleta atârnă în mâna stângă întinsă a lui Fuga, în falduri grațioase. Piciorul stâng îi alunecă într-o fandare lungă pe sub capă, mutându-și astfel greutatea pe șoldul drept. Rafa stă cu răsuflarea tăiată, urmărind silueta lui El Huérfano, așteptând mișcarea subtilă a pelerinei. Trece o clipă. Pelerina nu se mișcă. El Huérfano rămâne în poziția lui magnifică, dar nu se clintește.

De ce nu rotește capa? De ce stă ca o statuie? Continuă să stea nemișcat. Rafa nu îndrăznește să vorbească, să întrerupă înfruntarea dintre Fuga și taur. Acesta este prezentul. Momentul de încremenire deplină pare divin. Transcendental.

Bang.

Detunătura.

Nu.

Nu.

Nu.

Glonțul îi pătrunde lui Fuga în spate. Forța împușcăturii îl aruncă înainte, lipindu-i omoplații unul de celălalt. Face un singur pas și cade în genunchi, predându-se la picioarele taurului. Pete de sânge se întind pe spatele cămășii subțiri a lui Fuga. Animalul fuge înapoi la turma lui.

Rafa aleargă la prietenul său. Se lasă să alunece pe iarbă, trăgându-l pe Fuga în poală. Încă mai respiră. Trupul îi e cuprins de tremur. Rafa simte cum viața și sângele prietenului său cel mai bun se scurg pe hainele lui.

— *Amigo*, gâfâie Rafa. Sunt aici.

Ochii lui Fuga sunt deschiși, dar goi. Întinde mâna, căutându-l pe Rafa. Palmele lor se încleștează. Rafa îl strânge la piept pe prietenul lui cel mai bun, incapabil să pună zăgaz lacrimilor ce-l năpădesc.

— Rafa. *Hermano.*

— Da, fratele meu. Sunt aici. Sunt întotdeauna aici.

— *Hermano*, bâiguie Fuga. *El fin.*

Lui Rafa îi șiroiesc lacrimile pe obraji.

— Nu. O să fii bine. Te rog. Nu este sfârșitul.

Trupul lui Fuga se cutremură. Degetele lui slăbesc încet strânsoarea mâinii lui Rafa.

— *Sí. El fin.*

Buzele lui Fuga se înfioară puțin, când rostește ultimele cuvinte în șoaptă:

— Rafa, să nu îți fie... frică.

Trupul lui Fuga se eliberează de forța vitală.

— *¡Amigo!* strigă Rafa. Nu. Te rog. *¡Hermano!*

Rafa plânge în hohote, strângând la piept și legănând trupul prietenului său atât de tare, încât nu simte nimic, nimic decât balta de sânge cald al lui Fuga în poala lui.

Copleșit de șoc și de durere, Rafa nu simte țeava armei — nici măcar când i se lipește de ceafă.

116

O schimbare a vremii oferă un confort temporar de la temperaturile infernale. Puri stă pe iarbă împreună cu copiii mai mari, bucurându-se de soarele dimineții. Trei mingi de fotbal vor fi adăugate curând echipamentului recreațional de la Inclusa. Sosirea lor iminentă a provocat un val de entuziasm.

— O să fiu un *futbolista*! proclamă unul dintre băieți.

Băiețelul abandonat, pe care Daniel l-a găsit pe stradă, spune și el:

— Unchiul meu poate să țină o minge de fotbal pe cap.

— Ei, unchiul tău pare a fi foarte talentat, zice Puri.

— Da, este. Mi-e dor de el, adaugă băiatul, smulgând firele de iarbă din jurul încălțărilor lui.

— *Ay*, mie nu mi-e dor de acasă, zice băiatul care vrea să devină fotbalist. N-am avut niciodată destulă mâncare. Aici am mâncare și un pat bun, numai al meu. Și în curând o să am și o minge de fotbal! Acasă, trebuia să împart patul cu cei patru frați. Picioarele lor murdare erau tot timpul pe fața mea.

— Câh! se strâmbă o fată.

— Nici mie nu mi-e dor de acasă, afirmă José.

Puri se uită la orfan. José este băiatul care și-a pierdut un dinte, cel a cărui mamă a spus că își poate croi singur drum în viață.

— Eram opt copii acasă, povestește José. Mama era mereu obosită și supărată. Țipa la noi tot timpul.

José își coboară glasul, ca să o imite pe mama lui:

— Țânci nenorociți ce sunteți, o să mă băgați la balamuc!

Ceilalți copii râd și încep și ei să-i imite pe adulți.

O fetiță sare în picioare.

— Oh, oh, ce ziceți de asta?

Împunge cu degetul în aer și declamă cu o voce pițigăiată:

— Ingrato! Știi ce norocoasă ești? Nu ai un tată de carton.

Copiii o arată cu degetul. Țipă și se tăvălesc de râs prin iarbă.

— Eu nu-i mai țin minte pe ai mei, recunoaște unul dintre băieți. Ce înseamnă un tată de carton? întreabă el.

— Un tată care a fost ucis în război, îi explică fata. Cartonul cu poza lui stă atârnat pe perete, dar familia nu poate vorbi despre el, fiindcă este un Roșu.

Puri rămâne cu ochii în poală. Oare s-ar putea ca și ea să fi avut un tată de carton? Băiatul care nu-și mai aduce aminte de părinții lui are cicatrice rotunde pe picioare. Sora Hortensia spune că atunci când a sosit prin *torno*, când era bebeluș, avea arsuri de țigări peste tot pe gambe. Și Puri are câteva cicatrice ciudate. „Erai cam împiedicată când erai mică", îi spusese mama ei.

Asta-i adevărat sau e doar un alt secret?

— O să fiu un *futbolista!* lălăie băiatul căruia îi place fotbalul. Părintele López spune că un orfan a jucat odată pentru Real Madrid. Ăsta o să fiu eu! declară el, înfigându-și degetul mare în piept.

Copiii chiuie de încântare, vorbind însuflețiți despre numerele de pe tricouri și despre locurile din stadion, uitând complet de conversația despre părinți și tați de carton. Cum spune Sora Hortensia, sunt bine hrăniți, bine îmbrăcați, educați și în siguranță. Sunt fericiți. Puri știe că nu toate orfelinatele sunt minunate, ca Inclusa. Unii copii povestesc despre alte instituții lucruri de-a dreptul îngrozitoare.

— Vrem să le oferim copiilor cea mai bună șansă pentru a se dezvolta, să fie crescuți de oameni care le consacră resurse și le transmit valorile catolice, susține Sora Hortensia. Copiii aceștia

sunt cea mai bună șansă de a ne proteja viitorul pentru care am muncit atât de mult.

Protejarea viitorului. Asta-i ceva la care Puri nu s-a gândit până acum. Generalisimul Franco, Auxilio Social, Inclusa, și doctorii, și călugărițele, și preoții — ei pur și simplu ne protejează viitorul? După tot ce au făcut ei pentru ca Spania să devină minunata țară pe care o iubește, cum s-ar putea vreodată îndoi de asta?

Și totuși o parte ascunsă din ea se îndoiește.

Spania se protejează de dușmanii răuvoitori, de comportamente depravate și de păcat.

Minciuna este un păcat. Și Puri știe prea bine că doctorul de la clinică a mințit. Dar să conteste este o insultă față de conducătorul ei și față de țară. Este urât și lipsit de respect. Simte cum i se pune un nod în gât. Uneori comite păcate. Oare caută adevărurile ca să evite propriul adevăr? Ochii i se umplu de lacrimi.

Fetița o mângâie pe păr.

— *Señorita*, de ce plângi? o întreabă.

Puri clatină din cap și se silește să zâmbească.

Estamos más guapas con la boca cerrada.

E adevărat. Suntem cu adevărat mai atrăgătoare cu gurile pecetluite.

117

Daniel stă în grădina muzeului, lângă fântâna șoaptelor. Ana a vrut să ascundă tărășenia. Nick a vrut s-o ascundă. Comentariile din mașină între tatăl lui și domnul Van Dorn nu au fost întâmplătoare. Spunând că Daniel e un gentleman, tatăl lui insinua că domnul Van Dorn nu e așa.

Și avea dreptate.

În ciuda circumstanțelor, Daniel știe că el și Ana mai mult se aseamănă decât se deosebesc.

L-a sunat pe Ben, care a confirmat, totodată bombănindu-l și făcându-i morală prin telefon.

— Nu, nu ți-am luat eu pozele, și, da, se știe că Shep Van Dorn e un nemernic. De aceea soția lui nu stă niciodată în Madrid și bietul Nicky este atât de dat peste cap. Nick a venit la mine, când a încercat să o ajute pe Ana. Da, dinții de aur sunt făcuți dintr-o brățară, dar Ana nu a furat-o. Familia i-a făcut-o cadou de Crăciun. Shep a cochetat cu ea, a insistat să-l tutuiască, i-a promis că o s-o ducă la ambasadă pe post de secretară sau cam așa ceva. Ana era prea inocentă ca să își dea seama că el aștepta ceva în schimb.

— Nu poate să scape cu asta, a zis Daniel.

— Oh, ba va scăpa și cu asta, și cu multe altele. Ce naiba, Dan! Politicienii și afaceriștii obțin ce vor. Când Van Dorn n-a reușit, atunci a schimbat foaia, s-a făcut rău, a încercat s-o intimideze. Ți-aș putea spune o grămadă de povești și amuzante, și înfiorătoare, despre tipii ăștia din posturi în străinătate. Mă rog

ca poveștile astea să ajungă în arhivele corpului diplomatic. De pildă, e un tip care a dat iama într-un sat...

— Nu vreau să aud povești. Trebuie să facem ceva.

Daniel îl aude pe Ben lovind cu palma în birou.

— Ador energia ta, Matheson! Ce-ai de gând să faci?

— O să-i scriu ambasadorului.

Daniel face o pauză.

— Și o să scriu la Departamentul de Stat, ca să știe și ei pe cine au pus să le reprezinte țara.

Daniel îl aude pe Ben cum suflă prelung fumul și își aprinde o altă țigară.

— Sigur că da, poți face asta. Simțul tău justițiar este reconfortant. Dar ascultă, cowboy: dacă aș fi în locul tău — și crede-mă pe cuvânt că mi-aș dori —, nu mi-aș pierde timpul. Ai nouăsprezece ani, ești în Madrid și ești îndrăgostit, pentru numele lui Dumnezeu. Nu-ți irosi energia pe un ticălos ca Van Dorn. Acesta este momentul tău de aur. Închiriază un Buick, răpește-o și du-o pe Costa Brava. Coborâți geamurile pe drum și lăsați soarele să vă mângâie fețele. Plimbați-vă pe plajă împreună. Faceți fotografii. Stați până noaptea târziu și treziți-vă la amiază. Treziți-vă cu nisip în păr, cu nisip în pantaloni. Nu vă întoarceți până nu rămâi fără niciun ban. Este timpul tău, Dan. Fugi. Fă lucrurile pe care le vezi prin filme. Sunt lucrurile pe care nimeni nu ajunge să le facă. Dar tu poți, Matheson. Nu vreau să mă suni peste zece ani, ca să mi te văicărești că ar fi trebuit să faci aia, ar fi trebuit să faci ailaltă. După cum spune proverbul, e mai târziu decât crezi.

Daniel se holbează la cifrele de pe telefonul din fața lui.

— Tu ai făcut toate chestiile astea?

— La naiba, nu. De ce crezi că îți spun ție să le faci? Ca să nu sfârșești ca mine, singur în cinematograf la ora patru după-amiaza, fumând grămezi de țigări și privind cum se plimbă cuplurile pe plaja din Costa Brava.

Daniel zâmbește.

— Uite ce e, Matheson, îmi placi. Ești un fotograf dat naibii și știi să dai un pumn ca Joe Louis. N-am idee ce altceva mai faci. Dar, orice ar fi, acum e timpul s-o faci.

118

— *Hola.* Ana se apropie de bancă. Poartă aceeași rochie decolorată ca în seara cu dansul.

Daniel și-a repetat discursul de atâtea ori. O să scrie scrisori. Vor pleca într-o excursie, așa cum i-a sugerat Ben. Se vor plimba pe plajă. Dar acum, când ea se află în fața lui, frumoasă și înfrântă, tot ce poate spune este:

— Ana, îmi pare atât de rău.

Ea se așază pe bancă aproape de el, dar dezinvoltura din noaptea pe care au petrecut-o împreună s-a pierdut.

— Nu e vina ta.

— Bineînțeles că este. Eu sunt cel care te-a convins să vii în camera mea.

— Nu de asta m-au concediat.

— Nu?

— Nu. Au găsit cartea lui Sorolla, cu dedicația ta pentru Tom Collins. M-au acuzat de furt.

— Ana, tu nu ești o hoață. Asta e doar o neînțelegere. O să vorbesc eu cu directorul tău.

— Nu. Nu trebuie să știe despre noi.

— Am luat cina împreună. Atâta tot.

— Nu e doar atât.

Ana îl privește drept în ochi.

— Fotografiile, dansul... sărutările. Am încălcat atâtea reguli când am fost cu tine. A fost o prostie.

— Credeam că ai vrut să fii acolo.

Vocea Anei devine o șoaptă.

— Bineînțeles că am vrut să fiu acolo. Eu vreau multe lucruri pe care nu le pot avea. Pentru tine, asta este o vacanță, dar pentru mine este viața reală. Sunt fiică de republicani. Înțelegi ce înseamnă asta în această țară? Aici nu e America. Știu că îți este greu să înțelegi pentru că trăiești mai degrabă ca ei.

Daniel se dă înapoi, șocat.

— Stai puțin, vrei să spui că sunt fascist?

— Spun că nu ești încătușat de sărăcie și tăcere. Tu nu ai putea niciodată înțelege cum este pentru mine.

— Vreau să aflu. Și tu mă poți ajuta. Am un plan. O să fac facultatea în Madrid. O să mergem împreună în Valencia.

— Tu poți să ai multe planuri. Dar nu vezi? Eu am pierdut singura șansă pe care o aveam.

— Nu este adevărat.

Ana se uită la el. Ochii i se umplu de lacrimi care încep să-i curgă pe obraji.

Lacrimile ei îi sfâșie inima.

— Nu plânge, șoptește Daniel. Putem fi împreună.

— Nu, nu putem.

Un șuvoi de lacrimi inundă fața Anei.

— Trebuie să plec.

Daniel se ridică odată cu ea.

— Nu pleca. Hai să mergem să stăm de vorbă într-un loc ferit de ochii lumii.

— Nu! strigă ea. Julia are nevoie de ajutorul meu. Lali este agitată și Rafa nu s-a întors acasă noaptea trecută.

— Ana, te rog, șoptește el.

O ia cu blândețe de mână.

— Cel puțin, lasă-mă să te conduc în Vallecas.

Ana se uită la mâinile lor înlănțuite, cu ochii înotând în lacrimi.

— Te implor, spune ea. Te rog, încetează. Faci să-mi fie și mai greu și mă doare sufletul.

Daniel îi dă drumul la mână.
Ea ridică mâna să îi atingă obrazul.
— Mulțumesc.
Vorbește printre suspine.
— Ești minunat. În adevăratul sens al cuvântului.
Își ridică privirea și adaugă, cu buze tremurătoare:
— Dar nu poți să mă iubești. Nu mă înțelegi. La revedere.
Ana îl sărută și iese în fugă din grădină.

119

Ei vor sânge.

Unul după altul, Corbii mărșăluiesc spre celula burdușită de deținuți. Îl interoghează pe Rafa. Îi pun aceleași întrebări. Din nou. Și din nou.

— Care este numele întreg al prietenului tău?

— Nu știu.

— Câți ani are?

— Nu știu.

Nu-l cred. Îi țin în dreptul ochilor o fotografie de-a lui Fuga. De unde o au?

— Cum se poate ca un bărbat care plânge, care jelește pierderea din adâncul sufletului să nu știe numele prietenului său? Ești un mincinos.

Rafa întinde mâna printre gratiile celulei, spre fotografie. Ei i-o smulg din față.

— *Él quería ser torero*, le spune Rafa.

Voia să fie toreador. Atâta tot. Le-o spune iar și iar.

— Și tu? îl întreabă ei.

Rafa își lasă capul în jos. „Eu i-am jurat să-l protejez" — asta ar trebui să spună. Dar nu vrea. Corbii nu merită o asemenea satisfacție.

Când Corbii pleacă, un deținut de lângă el îi șoptește:

— Nu le spune nimic. Zi că ești din Andaluzia, că o să pleci din Madrid și că n-o să te mai întorci niciodată.

Un bărbat din Vallecas este, de asemenea, în celulă. Se apropie de Rafa.

— Are dreptate, Rafa. Nu le spune nimic. Tu n-ai mai fost niciodată arestat. Ei nu te cunosc așa cum ne cunosc pe noi. Vino în spatele celulei, unde nu poți să fii văzut. O să te țină aici câteva săptămâni. Când vei pleca, ia-o pe drumul care iese din Madrid pe la sud. O să te urmărească, o vreme. Dar tu să-ți vezi de drum. În cele din urmă, părintele Fernández o să vină după tine. Întotdeauna vine. El o să te aducă înapoi în Vallecas. Așa merge treaba.

Rafa nu-l ascultă. Se agață strâns de gratiile celulei, zgâlțâindu-le ca să le smulgă, zbierând:

— Unde este? Vă rog, lăsați-mă să îl îngrop!

Bărbatul din Vallecas pune o mână pe spatele lui, să-l liniștească.

Rafa nu poate îndura gândul ca Fuga să fie azvârlit într-o groapă comună și corpul lui neînsuflețit să fie acoperit cu pământ de propria lopată.

— Cine este familia ta? vor să știe Corbii.

Întrebarea îl sfredelește pe Rafa. Familia lui. Dacă descoperă cine este el, oare s-ar putea ca și Julia, Antonio și Ana să fie pedepsiți? Și toții anii lor de anonimat în Madrid, atât de greu obținut, să se ducă pe apa sâmbetei?

Îmi știți familia, ar vrea el să le spună. Când eram mic, v-am privit ucigându-mi tatăl. Părinții mei au fost profesori respectabili. Ați arestat-o pe mama pentru că a cusut steaguri.

Și nu-i uita pe copii.

Capul lui Rafa țâșnește în sus, ca biciuit. Vocea este a lui Fuga. Este limpede și vine de undeva din apropiere.

Asta îmi aduce aminte de timpul petrecut în carcera de la căminul de băieți. Mai ții minte?

Rafa se uită în spatele lui. Se uită dincolo de gratii, afară.

Nu afară, amigo. *Înăuntru.*

120

Puri aleargă de la un fișet la altul, deschizând și închizând sertare.

Unde este 1940, anul nașterii ei? Părinții ei s-au cunoscut și s-au căsătorit în Madrid. Dacă au adoptat-o, trebuie să o fi luat de la Inclusa. Pulsul i se accelerează. Pe gât are o peliculă de transpirație rece. De cât timp se află în subsol? Oare va observa Sora că au dispărut cheile de pe biroul ei?

Scoate un dosar. Anul: 1940.

Numerele asociate orfanilor nu îi spun nimic. Trebuie să caute numele părinților ei.

Durează prea mult. Trântește dosarul la loc în sertar.

Se îndreaptă spre următorul rând de fișete. *Mai repede, Puri. Mai repede!* Cotește și se izbește de un perete. Când cade, cheile de fier i se rostogolesc din mână și cad zornăind pe podeaua de ciment.

Puri își ridică privirea. Nu e un zid. Este o robă albă, scrobită.

A Sorei Hortensia.

Se uită la Puri. În tăcere.

— Soră...

Puri dă să se ridice.

— Nu, rămâi acolo. Am tot stat aici, ascultând cum cotrobăi prin fiecare fișet. Știam că pui la cale ceva. Nu îți mai încărca păcatele tale mizerabile cu minciuni. Ce cauți, Purificación? Spune-mi.

Tonul condescendent și cuvintele *păcate mizerabile* aprind o scânteie de furie familiară în Puri.

— Caut... răspunsuri, zice ea sec.

Sora Hortensia își desface larg brațele.

— Aha... și ce ai vrea să știi?

Sora stă aplecată asupra ei, cu sprâncenele ridicate, așteptând. Expresia i se îmblânzește pe neașteptate.

— Spune-mi, copilă.

Puri remarcă schimbarea feței, privirea ei îngrijorată. Se hotărăște să vorbească.

— Sunt adoptată, Soră? Și, dacă sunt, părinții mei au fost nevoiți să plătească o sumă absurdă pentru mine?

Gura Sorei Hortensia schițează un zâmbet rigid, în timp ce dă încet din cap.

— Absurdă. Înțeleg. Îți cauți povestea, Purificación? Și de ce n-ai spus așa? Păi, hai să începem. A fost odată ca niciodată un cuplu de Roșii mizerabili care au conceput un copil degenerat. Roșiii țineau mai mult la ei înșiși decât la copilă, așa că au abandonat-o. Fetița a avut fericirea să fie adoptată de un cuplu minunat, iubitor. Dar, în ciuda multor ani de eforturi și chiar în ciuda celor mai bune intenții ale fetei, ea a rămas putredă pe dinăuntru. Vezi tu, la fel ca părinții ei Roșii, ei îi păsa mai mult de ea decât de ceilalți — astfel încât a furat cheile unei biblioteci cu dosare private, a încălcat o proprietate, a violat legile de confidențialitate și a comis infracțiuni împotriva țării noastre, Spania. O, Doamne, cum se va încheia povestea? Poate că ar trebui să apelez la poliție și să îi las pe ei să decidă.

— Nu. Vă rog! strigă Puri.

— *Sí.*

Sora Hortensia dă din cap.

— Poliția sau Garda Civilă va ști cel mai bine să se ocupe de asta.

Vocea ei se adâncește și vorbește printre dinții strânși:

— Dă-mi cheile.

Puri întinde mâna după chei și se aruncă la picioarele Sorei Hortensia.

121

Nu mă înțelegi. Faci să-mi fie și mai greu și mă doare sufletul. Cum a putut ea să spună asemenea lucruri? Este în egală măsură supărat și furios.

Daniel se întoarce la hotel și Carlitos dă fuga la el.

— O să se întoarcă? Se poate face ceva?

Daniel clatină din cap.

— Nu cred, Buton.

Carlitos își strânge pumnii micuți.

— Lorenza spune că Ana a dat de necaz fiindcă a furat ceva. Dar eu știu că nu poate fi adevărat.

— N-o crede pe Lorenza.

— *Ay*, bineînțeles că nu! Lorenza și bărbatul de la ambasadă, ei doi fac necazurile.

Daniel se oprește să-l privească pe Carlitos.

— Care bărbat de la ambasadă?

Carlitos ezită.

— Haide, Buton. Am nevoie de ajutorul tău. Care bărbat de la ambasadă?

Carlitos se apleacă spre Daniel și arată cu degetul spre locul unde stă Nick, în foaier.

— Cel despre care vorbeam, tatăl lui. Don Juan. Dar, *señor*, nu vă bateți capul cu asta. Sunt doar bârfe și șușoteli din subsol.

— Ce altceva ai mai auzit în subsol?

Carlitos aruncă rapid o privire în jur. Trage aer în piept.

— Se spune că Lorenza îl lingușește pe Don Juan, ca el să-i dea dolari americani și informații. Ea vrea să se bucure de atenția

tuturor bărbaților. Lorenza a ieșit la întâlnire cu Rafa, dar numai pentru că Fuga o refuzase. Rafa a rupt-o cu Lorenza și acum ea e furioasă. Se mai spune că Lorenza este geloasă pe Ana și îi scrie bilete secrete, ca să o sperie. Draga de Ana habar n-are că Lorenza i le scrie.

Carlitos clatină teatral din cap.

— Asemenea prostii. Dar eu știu ceva despre Lorenza pe care nu-l mai știe nimeni.

Dă din cap și îi face semn lui Daniel să vină mai aproape.

— Tatăl Lorenzei, șoptește el, poartă pelerină. E din Garda Civilă. Bineînțeles că Rafa nu știe. Pun pariu pe o găleată de *pesetas* că nici Ana nu știe.

Daniel se uită lung la băiat, încercând să proceseze informația:

Lorenza i-a scris bilete Anei?

Rafa s-a întâlnit cu Lorenza?

Tatăl Lorenzei este un Corb. Cuvintele lui Ben îi revin în minte:

Ferește-te de buzele alea ca mașina de pompieri. Nu știi cui i le mai flutură.

— Mulțumesc, Buton. Ajutorul tău valorează mai mult decât o găleată de *pesetas*.

Scoate o bancnotă mare din portofel și i-o dă lui Carlitos.

Încercarea lui Carlitos de a părea matur se risipește ca prin farmec și se-apucă să țopăie de bucurie.

— Tex-has! Poc! Poc!

Daniel traversează foaierul spre Nick, pe a cărui față încă se mai văd vânătăile incidentului de pe alee.

— *Hola*, cowboy, îl salută Nick. Zile grele, hm?

Daniel se așază în fața lui.

— Am vorbit cu tatăl tău. După bătaia ta, mi-a spus că îmi rămâne dator. Așa că i-am cerut să o angajeze din nou pe Ana.

Adevărul și regretul se zugrăvesc pe fața lui Nick.

— Oh, Dan, eu...

— Nicio grijă. Mi-am dat seama și singur. Ben m-a pus la curent cu restul.

— Cum să îți spun... Ana și cu mine... am promis ceva.

Nick se uită în jur, înainte de a continua.

— Este atât de complicat. Ambasada, mama... Este jenant pentru amândoi.

— Înțeleg.

— Nu, nu cred că înțelegi, îl contrazice Nick.

Își îmblânzește tonul și continuă:

— Îi văd pe părinții tăi împreună. Tatăl tău e un tip dintr-o bucată, un om onorabil. Tatăl meu? Shep este un fustangiu. Nici nu pot s-aduc o fată acasă. Este oribil și umilitor. Pentru el este un joc. Și uneori oamenii suferă. Eu. Mama. Ana. Ai vorbit cu ea?

— Da, adineauri.

— Și?

Daniel clatină din cap, străduindu-se să își țină emoțiile în frâu.

— Nick, stai tu de vorbă cu ea pentru mine. Te rog. Nu pot lăsa lucrurile să se termine așa.

— Bine. Pot să încerc, spune Nick. Vreau să te ajut. Ce să îi spun?

— Spune-i că vreau să ne întâlnim să luăm cina. O cină adevărată. La Lhardy, mâine-seară, la nouă. O să faci asta? Am nevoie de doar câteva ore împreună cu ea, ca să lămurim lucrurile.

— Bine, am s-o fac.

Daniel se uită lung la Nick. Poate avea încredere în el?

— Nick, promite-mi că o vei aduce pe Ana acolo.

— Promit. Îți sunt dator și cu asta, și cu altele.

Nick Van Dorn îi este dator, într-adevăr. Dar tocmai i-a spus că Daniel nu înțelege. Nick, Fuga, Ana. Toți spun că el nu înțelege. Însă de bună seamă că înțelege. Ce îi scapă?

— Spune-mi... Dan, se bâlbâie Nick. Aș avea nevoie să-mi aranjezi tu ceva.

Laura Beth apare în foaier. Vine cu pași mari spre ei, îmbrăcată într-o rochie verde-smarald și cu mănuși albe.

— Ei, salutare. Daniel, l-am rugat pe Nick să îmi arate Madridul.

Nick se uită la Daniel și ridică din umeri, sfios.

122

— Cum adică, plecăm?

— Am încheiat afacerea, Dan. Mai repede decât m-am așteptat. Franco a vrut să termine înainte de a pleca la partida lui de pescuit. Acum suntem nerăbdători să ajungem acasă. Am rezervat bilete de avion pentru poimâine.

— Ei bine, îmi pare rău. Eu trebuie să rămân. Doar pentru câteva săptămâni. Așa era planul.

Mama lui vine lângă el, pe canapea.

— S-a schimbat un pic planul. Avem nevoie de tine acasă, *tesoro*.

— Nu te simți bine?

— Din contră. Mă simt minunat.

— O să avem nevoie de tine, fiindcă... ei bine, avem să-ți dăm o veste, spune tatăl lui. Este absolut minunată.

Mama lui îl ia cu blândețe de mână și îi spune, cu fața plină de lumină:

— Daniel, dragostea mea, *este* o veste extraordinară. Tatăl tău mi-a spus că știi că am dus tratative cu orfelinatul, dar acum s-a confirmat. Am adoptat un copil.

123

Ana plânge la masă. Lali plânge în lădița ei.

— *Padre*, icnește Julia, privindu-l pe preot cu ochi ficși. Rafa. Fuga. Te rog, spune-mi că nu este adevărat.

— Îmi pare rău, copila mea.

Părintele părăsește coliba — un bărbat micuț, împovărat de îndatoriri.

Julia se face albă ca varul. Întinde mâna să se sprijine de masă. Membrele îi sunt cuprinse treptat de un tremur care se întinde până când întregul ei trup se zguduie spasmodic.

— Julia, suspină Ana. Îmi pare atât de rău.

— Nu plânge, sunt aici, îi șoptește sora ei, privind în gol. Părintele Fernández a spus că-l vor elibera pe Rafa în câteva săptămâni.

În ciuda stăruințelor surorii lor, Ana și Rafa au dezamăgit-o. Nu este drept ca viața să fie atât de aspră cu Julia, să îi ceară atât de multe sacrificii. Cuvintele Juliei îi revin Anei în minte, îndurerându-i inima:

Avem cinci guri la masă acum. Nimeni nu poate să-și piardă slujba. Lumea de la hotel este un basm. Aceea nu este lumea noastră.

Julia a avertizat-o. De atâtea ori! Dar, în ciuda avertismentelor, Ana a început, din adâncul inimii ei, să viseze și să spere. Un tânăr onorabil, demn de încredere, a tratat-o cu bunătate și respect. S-a simțit în sfârșit în siguranță. Și-a îngăduit să-l iubească. Însă asta a fost egoism. Și-a pus speranțele și visurile proprii înaintea familiei, iar acum vor suferi cu toții.

Ana își șterge lacrimile și ridică nepoțica din lada de portocale, sărutând-o pe creștet ca să-i calmeze plânsul. Trebuie să o ajute pe sora ei. Trebuie să nu se mai gândească la durerea arzătoare a pierderii slujbei, a pierderii lui Daniel.

Gravitatea situației o face pe Julia să se prăbușească pe un scaun.

— O să-l întreb pe Luis dacă ai putea să-l ajuți la magazin sau să-i faci curățenie în casă, murmură Julia. Părintele Fernandez spune că bărbații fac o colectă pentru Rafa. Va trebui să punem la bătaie banii pe care i-am economisit pentru apartament.

Julia vorbește în gol, făcând planuri cu voce tare.

— Julia, spune Ana.

— Da, o să folosim banii pentru apartament.

— Julia, repetă Ana.

Dar sora ei o ignoră.

— Mătușa Teresa. Da, mătușa Teresa ne va ajuta.

— Julia!

Sora ei se întoarce în sfârșit spre ea, cu privirea pierdută.

— Lali, spune Ana, atingând obrajii aprinși ai fetiței. Are febră.

124

Rafa se sprijină de peretele soios de piatră din fundul celulei. Șobolanii îi rod pantofii agățându-se cu gheare le de tălpile lor. Ar vrea să meargă la confesiune, să fie doar în prezența preotului său drag și de încredere. Părintele Fernández îl înțelege. Întotdeauna îl ascultă. Întotdeauna îl interesează ce îi spune, întotdeauna e drept.

Rafa închide ochii. Dă la o parte draperiile confesionalului imaginar și se așază pe banca de lemn lustruit. Își începe confesiunea mută.

„Slavă Fecioarei Maria", spune Rafa.

„Cea zămislită fără de păcat", răspunde preotul.

„*Padre*, m-ai sprijinit și m-ai călăuzit de când am sosit în Vallecas. Acum mă aflu la o răspântie a conștiinței."

„Ce te tulbură, fiule?" întreabă părintele Fernández cu blândețe.

„Ideea de sacrificiu. Vezi dumneata, am crezut că sacrificiu înseamnă să faci ceva în pofida voinței tale. Dar acum mă îndoiesc de asta. Tata și mama și-au sacrificat viețile în apărarea educației. Au făcut-o de bunăvoie. Probabil că ai auzit de prietenul meu, Fuga, El Huérfano. A ajuns în rai, pentru că a făcut sacrificiul suprem. Și, *Padre*, știa exact ce făcea. Fuga avea... un al șaselea simț. Simțea minciunile din jurul orfanilor și amenințările din jurul Anei. Chiar și în acea ultimă clipă, știa. Eu stăteam acolo, în câmp, așteptându-l pe El Huérfano să își fluture capa, dar el n-o făcea. Eram bulversat. Habar n-aveam ce se pregătea să se întâmple. Dar Fuga știa. Știa că se afla un om în spatele nostru. Știa că omul avea o armă. Dar nu s-a întors.

La început, n-am putut accepta. Vezi dumneata, asta nu îi stătea în fire lui Fuga, *Padre*. El n-ar fi întors spatele nimănui, nici morții, nici fricii. Prin urmare m-am întrebat de ce nu s-a întors să își înfrunte adversarul. Am stat în celulă, printre șobolani, *Padre*, punându-mi întrebări. Îmi dau seama că sună nebunește, dar când îmi liniștesc mintea, am descoperit că îl pot auzi pe Fuga. Îmi transmite gânduri în întuneric. Și uite ce am descoperit. Fuga știa că, dacă se întorcea și fugea, s-ar fi tras o mulțime de focuri de armă. Știa că ar fi putut nimeri animalele sau pe mine. Așa că a stat nemișcat, într-o atitudine maiestuoasă, în ultima lui luptă din viață. Și vrei să știi ceva? Nu i-a fost frică."

După o pauză, continuă:

„Prin urmare mărturisesc, dragă *Padre*, că mă simt confuz. Fuga s-a dus. Răpit de un glonț. Ar trebui să mă simt vinovat și copleșit de frică. Dar, nu știu cum, mă simt mai legat de prietenul meu și mai mândru de el ca niciodată. Fuga n-a făcut niciodată un compromis. Nu și-a cerut niciodată iertare pentru cine sau ce era. Trecutul lui nenorocit nu era o povară pentru el, ci o inspirație... Sentimentele mele și comunicarea asta cu Fuga mi-au adus pace, dar totodată mă îndoiesc de echilibrul minții mele. Totuși sunt convins că Fuga a fost primit în rai. Îl simt. Este un înger într-un costum de lumini ceresc. Și știi ce face? Are grijă de copii. De toți copiii sărmani, copiii uitați, copiii furați. El Huérfano are grijă de ai lui."

125

Daniel stă întins pe pat, cu ochii pironiți în tavan. Se aude o bătaie ușoară în ușă. Dintr-un salt e la ușă, sperând că ar putea fi Ana.

Carlitos intră în cameră și închide ușa în urma lui.

Toată bravada și veselia poznașă i-au dispărut de pe față. Nu mai este un agent îndeplinind un comision sau un hamal. Buza de jos îi tremură și mâinile îi tremură.

— Ce este, Buton? Ce s-a întâmplat?

Carlitos își ascunde fața în brațul îndoit. Începe să plângă.

Daniel îngenunchează.

— Hei, este în regulă.

— Nu este în regulă, strigă Carlitos. Fuga... El Huérfano... l-au împușcat pe pășune. L-au băgat pe Rafa la închisoare.

— De unde ai auzit asta?

— De la Lorenza, se smiorcăie Carlitos. El Huérfano a murit.

— Ce? Ana știe? întreabă el.

— Lorenza zice că da, spune Carlitos, dând din cap. *Ay*, o urăsc pe Lorenza. Asta probabil e numai din vina ei.

Carlitos bate din picior și se cutremură de plâns.

Daniel îl alină pe Carlitos atât cât poate, încercând să își stăpânească propriile emoții și să reziste impulsului de a da fuga la Vallecas.

Sună telefonul. Nick.

— E adevărat? întreabă Daniel.

— Din nefericire, da. Un om din Vallecas a fost la închisoare împreună cu Rafa și a auzit povestea. L-au împușcat pe Fuga pe la spate.

Daniel rămâne cu receptorul la ureche, perplex.

— Unde e Rafa? Trebuie să mergem la Vallecas.

— Dan, nu gândești limpede. Fuga și Rafa sunt considerați criminali. Rafa nu vrea ca autoritățile să știe cine este sau că locuiește în Madrid. Asta i-ar pune în pericol întreaga familie. Odată ce va fi eliberat, probabil că va dispărea, o vreme. Cât despre Fuga, a fost considerat un vagabond. Probabil că i-au azvârlit leșul într-o groapă comună, undeva, laolaltă cu protestanții.

Daniel își aduce aminte de ultimul lui schimb de cuvinte cu Fuga. De promisiunea pe care i-o făcuse. De strângerea lor de mână.

— Nick, ești sigur că l-au împușcat pe Fuga fiindcă a intrat nepermis pe pășune?

— Bineînțeles, pentru ce altceva l-ar fi împușcat?

Daniel se gândește la coșciugele goale din cimitir. Se gândește la Garda Civilă.

Lorenza. *Asta probabil e numai din vina ei.*

Să aibă Carlitos dreptate? E posibil ca Lorenza să îi fi dat informația tatălui ei?

Pe perete, spațiile rămase goale după dispariția fotografiilor sunt completate de Frică.

126

Puri încă mai tremură după confruntarea cu Sora Hortensia. Stomacul i se răsucește, groaza îi zvâcnește în tâmple. Amenințările. Ce ar trebui să facă?

— Ce-i cu tine, Puri?

— E târziu și sunt foarte obosită. Vreau să mă duc la culcare.

— Este o urgență, o ceartă mama lui Puri, strângându-și geanta voluminoasă la piept. Julia nu ne-ar chema dacă n-ar fi ceva grav.

Puri coboară din taxi în noapte și o urmează pe mama ei pe drumul plin de hârtoape din satul Vallecas. Trec pe lângă o femeie înfășurată într-un șal, care stă în fața unei cocioabe și le aruncă o privire înțepată.

— Știi unde mergi? o întreabă Puri în șoaptă.

Mama ei dă din cap.

— Ai mai fost aici?

Mama ei nu îi răspunde. Alte secrete.

Puri n-a vizitat-o niciodată pe Ana acasă. În general, familia se întâlnește la vreo cafenea.

Ușile cocioabelor stau larg deschise, permițând zăpușelii de vară să iasă. Puri se uită la construcțiile înghesuite unele într-altele ce stau să se prăvălească peste oamenii dinăuntru. Un șanț de scurgere își croiește drum pe marginea drumului. Aici locuiesc ei? Cum au putut părinții ei să îngăduie una ca asta? De ce nu i-au adus să locuiască împreună cu ei, în apartament? Ar fi fost înghesuiți, dar cu siguranță ar fi dus-o mai bine decât aici.

Puri o urmează pe mama ei, care se repede să treacă pragul unei uși deschise.

— Mătușă Teresa, tresare Julia. Mulțumesc c-ai venit.

— Se simte mai bine?

— Nu. Se pare că starea ei s-a înrăutățit, răspunde Julia.

Puri rămâne în pragul cocioabei, șovăind. Ana se apropie și o sărută pe obraji.

— *Hola*, Puri.

Frumoasa față a Anei este disperată.

— Nici tu nu te simți bine? o întreabă Puri.

Ana îi zâmbește blând și clatină din cap.

— Suntem cu moralul la pământ.

— Unde e soțul Juliei? Unde e Rafa? întreabă Puri.

— Antonio este la lucru. Rafa... și el tot la muncă, spune Ana.

— Nu am nici gheață, nici alcool pentru frecție, zice Julia.

Puri devine imediat atentă.

— Nu trebuie să folosești lucrurile astea cu un copil mic. Alcoolul poate pătrunde în sânge și poate conduce la intoxicație. Dacă are febră mare, trebuie să o ducem la spital.

— Nu! răspund Ana și Julia într-un glas.

— Fără spital, se milogește Julia. Te rog, mătușă Teresa.

— Înțeleg, dragă, îi răspunde ea.

Au înnebunit toate? Bineînțeles că ar trebui să ducă fetița la spital. Febra indică infecție. Dacă nu este tratată, copila ar putea face o congestie sau convulsii. În timp ce mama ei scotocește prin geanta pe care a adus-o, Puri dă fuga să se uite la copilă.

— Scoate-i scutecele și dă la o parte păturica, le cere Puri.

Puri o ține pe Lali în brațe, în timp ce Julia dă jos păturica. Lali plânge din pricina disconfortului și a febrei. Odată ce păturica este scoasă, Puri o înmoaie într-o găleată cu apă din apropiere și începe să șteargă copilul cu ea. Se uită în jos, la micuța Lali. Îi stă inima. Un fior îi străbate pielea.

Ochii lui Puri săgetează spre Julia.

— Ce... ce e asta?

— Ce vrei să spui? întreabă Julia. Este copilul meu. Are febră. Ajută-mă!

Puri se holbează la copil. Închide ochii.

¡Virgen Santa! Ce am făcut?

127

Daniel stă la masă, privind pierdut flacăra pâlpâitoare a lumânării. Își trece degetul pe scrisul cursiv, cu litere albastre, arcuit pe fundul farfuriei. *Lhardy.*

Nick a spus că i-a transmis Anei invitația la cină. A făcut-o? Sau a băut prea mult și a uitat?

Mama lui era plecată la cumpărături, după haine de bebeluș, iar tatăl său se ocupa de întocmirea actelor de emigrare. El își petrecuse ziua de unul singur.

Se plimbase prin tot cimitirul. Stătuse singur în șopronul de tablă pustiu, gândindu-se la Rafa și la Fuga și la distanța dintre viețile lor și a lui. Fotografiase mica adâncitură din patul din paie unde obișnuia să doarmă Fuga. Adunase ceea ce păreau a fi singurele avuții ale lui Fuga: o tăietură dintr-o revistă, în care apare un taur Miura, și un mic pandantiv de aur, cu o icoană cu smalțul spart a Fecioarei Maria. Carlitos i le va duce Anei.

Își ridicase ultimele rolfilme de la Miguel. Luase prânzul cu Ben, ca să îi înapoieze legitimația de presă.

— Acestea sunt câteva dintre fotografiile pe care eu și Miguel le-am ales pentru competiție. Miguel a scos din nou pozele lipsă.

Ben cercetează șirul de imagini:

Generalul Franco împreună cu tatăl său — Copii desculți în Vallecas — Femei stând la coadă pentru sânge — Fuga, în costumul de lumini — Copii salutând portretul lui Franco — Paharele de șampanie de la dineul familiei Van Dorn — Coșciugele de copii goale — Siluetele funeste ale Gărzii Civile.

Ben clocotește de entuziasm.

— Sfinte Sisoe! Imaginile astea sunt de-a dreptul provocatoare, Matheson. *Provocatoare*, acesta e cuvântul.

Ben suflă un fuior de fum.

— Fotografia aceea cu Garda Civilă — să fiu al naibii!

— Mulțumesc. Am nevoie de un titlu pentru eseul fotografic de trimis. Mă gândeam la... „Războiul de după război".

— DA! răcnește Ben. Repede, notează-l pe hârtie.

Gesticulează entuziasmat cu țigara, decorându-și cravata cu fulgi incandescenți.

— Dar pentru final, spune Ben, adaugă autoportretul însângerat pe care ți l-ai făcut în oglinda liftului, după bătaia lui Nick. Poza aia arată inițierea ta.

— Crezi că e bine?

— Știu sigur că e. Fotografiile tale au cutezanța lui Capa și aviditatea Dorotheei Lange. Și să vezi un tânăr fotograf plin de sânge? Asta este o poveste în sine.

Daniel dă din cap, tăcut. Răsfoiește teancul de poze, scoțând-o la iveală pe cea despre care vorbește Ben. O aruncă pe masă fără să se uite la ea.

Ben îl măsoară din ochi pe Daniel și entuziasmul i se stinge.

— Nu e vina ta, Dan. Este ilegal să pătrunzi pe pășunea unui crescător de vite. Lorenza e de vină. S-a simțit respinsă și a devenit răzbunătoare. Ea ți-a furat fotografiile. Lorenza, nu fotografiile tale, i-a condus la Rafa și la prietenul lui.

— Știi tu sigur?

— Nu știu. Dar ceea ce știu este că tu ești un adevărat talent. O să câștigi blestemata asta de competiție fotografică, o să te duci la școala de jurnalism și o să vii înapoi după fata ta.

— Îmi place optimismul tău.

— E de necontestat. Lumea-i plină de Lorenze: oameni invidioși și perfizi. Dar voi doi?

Ben înșfacă teancul de poze, scoate două și le așază una lângă alta. Poza cu expresia timidă a lui Daniel, în cofetăria La Violeta, și poza cu Ana, ținând în sus cuțitul și furculița pe care și le adusese.

— Uită-te la voi. Acesta este adevărul.

Daniel se uită lung la scaunul gol din fața lui. Chelnerul îi umple din nou paharul cu apă. Reia în minte scena cinei aduse de room-service, a cinei cu Ana. Cum au stat pe jos, vorbind, râzând, simțindu-se atât de bine împreună. Aproape că-i simte degetele prin păr, mângâindu-l pe ceafă.

Nu. Nu s-a terminat.

Trece o oră. Trec două. Trei. Restaurantul se golește și se lasă liniștea. Daniel stă singur în mijlocul unei încăperi cu mese goale. Din lumânare nu a mai rămas decât o flacără plăpândă, gata să-și dea duhul, într-o mică fântână de ceară. Deodată, își face apariția cineva care se îndreaptă spre masă.

Refuzând ofertele chelnerilor, Nick se așază la masa lui.

Tac amândoi, unul în fața celuilalt.

— Ai vorbit cu ea? întreabă Daniel, în cele din urmă.

— În persoană. Am fost la Vallecas.

Tăcerea vorbește de la sine. Durerea de pe chipul lui Nick este sinceră.

— Nepoata ei este bolnavă. Rafa este în închisoare. I-am spus că nu judecă limpede și...

— Spune-mi doar ce a zis ea.

Nick oftează adânc.

— Dan, ea spune că, dacă ții cu adevărat la ea..., să nu o mai cauți.

Daniel rămâne încremenit, absorbind sentința dureroasă și încercând să se lupte împotriva ghearei din piept, care îi urcă rapid în gât. Se gândește la Fuga. *Să nu-i faci rău.* Și el îi făgăduise

că n-avea să-i facă rău. Dacă ține cu adevărat la ea, n-o va căuta. Asta spusese ea.

— Îmi pare rău. Poate...

Daniel ridică o mână să-l oprească pe Nick, abia reușind să șoptească:

— Am priceput.

128

Avionul se ridică de la sol. Daniel se uită pe fereastră. Peisajul, de un maroniu răscopt, se deschide dedesubt ca un evantai. Vede centrul Madridului, cimitirul, hotelul, Vallecas și drumul spre Talavera de la Reina. Privește cum Spania devine din ce în ce mai mică, de parcă ar intra la apă. Privește până când Ana dispare sub păturile de nori.

O fi descoperit Carlitos cutia? O lăsase la recepție. O scrisoare de înmânat ambasadorului. O scrisoare de trimis prin poștă, la Washington. Cinci dolari de argint și catarama lui.

Tex-has. Poc. Poc.

Pleoapele i se închid, luptând împotriva lacrimilor care îi inundă ochii. Este furios, sfârtecat pe dinăuntru și cumplit de trist.

Se trezește la sunetele făcute de servirea mesei. Nu are poftă de mâncare.

— Oh, bine că te-ai trezit, îi spune mama lui. Ține-o puțin pe sora ta, cât mă duc eu la toaletă.

Mama lui îi dă bebelușul în brațe.

Sora lui.

Au venit la Madrid pentru o afacere cu petrol. El a plecat cu inima zdrobită și părinții lui au plecat cu încă un copil. Planificaseră treaba asta de la bun început? Oare au adoptat copilul de la Inclusa? Daniel se uită în jos, la fetiță.

Ea îi zâmbește, cu fața însuflețită de bucurie și de uimire. Îi domolește durerea.

— Ești fericită, îi spune el. Ți-au pocnit, în sfârșit, urechile?

Ea dă din picioruşe şi una dintre şosete îi cade. Daniel îi ia talpa în mână. Degetul mic de la piciorul ei este aproape inexistent.

— Abia de ai al cincilea deget, îi şopteşte el. Piciorul tău arată ca un trifoi cu patru foi.

Bebeluşa îi zâmbeşte şi o gropiţă îi apare în obrazul stâng. Ochii i se fixează într-ai lui. Se privesc unul pe celălalt.

— Mulţumesc, dragul meu, îi spune mama lui la întoarcere.

— O mai ţin eu, o vreme. Este atât de fericită. Îmi place, spune Daniel.

— Păi, sper. Este sora ta acum.

— I-ai văzut piciorul?

— Nu este nimic în neregulă cu piciorul ei. Doar că are degete foarte mici. Să nu te audă tatăl tău. A bombănit deja despre costul adopţiei. Este perfectă.

Mama sărută puful de păr al copilei.

— Nu-i aşa că tu eşti cea mai drăgălaşă fată din lume, Cristina? Nu-i aşa că totul este perfect?

Daniel speră ca mama lui să se simtă la fel când vor fi în Dallas. Va trebui să facă faţă multor întrebări. Adoptarea unui copil dintr-o ţară străină o va îndepărta şi mai mult de înalta societate. Pe de altă parte, şi Daniel are întrebările lui. Cât de mult costă să adopţi un copil? De unde veneau de fapt coşciugele goale? Cine sunt părinţii naturali ai fetiţei? Când va creşte mare, va fi curioasă să afle cine sunt? Şi...

Îi va fi dor de Spania, aşa cum îi este lui deja?

{ 129 }

Rafa merge singur pe drumul cu două benzi care iese șerpuind din Madrid. Cum era de așteptat, Corbii îl urmăresc vreo câțiva kilometri, până se conving că într-adevăr pleacă. De îndată ce dispar, Rafa își încetinește pasul.

„Nu-ți face griji. Cineva din Vallecas o să vină după tine. Întotdeauna vin", îi șoptise bărbatul din închisoare.

Stă pe marginea drumului. Se face după-amiază și apoi se înserează. Se gândește la Fuga, la tovarășul lui de călătorie timp de peste zece ani. Se vede împreună cu el, străbătând drumul de la Barcelona, dormind sub măslini și izgonindu-și cu forța amintirile unul altuia. Îl simte pe prietenul său. *Amigo.* E aproape.

Ar fi trebuit să fie trei săptămâni. După trei luni de închisoare, e tras la chip, palid și sfrijit. Dar, cumva, este mai puternic. Mai limpede. *Sí*, viața este o luptă grea. Dar se va devota trup și suflet luptei și va găsi un sens în ea, mai degrabă decât să încerce să o amuțească. Frica este o fantomă blestemată, dar este singurul lucru pe care Franco și Corbii nu i-l pot lua — libertatea lui de a se lupta cu frica. Această revelație îl umple de încredere. Pe podeaua celulei scrijelise un proverb, pentru viitorii deținuți:

Exact când omida credea că lumea s-a sfârșit, s-a transformat în fluture.

Pe când lumina de pe cer se stinge și picioarele încep să îl doară, o mașină oprește la marginea drumului.

Chipul zâmbitor al părintelui Fernández îl salută prin geamul deschis al portierei pasagerului. Rafa nu îl recunoaște pe șofer, dar nu îi pasă. Părintele Fernández a venit după el. Se întoarce în Vallecas. Se întoarce acasă.

Rafa se urcă pe bancheta de vinil din spate. Este fierbinte, păstrând încă în ea căldura toridă de peste zi.

— Ce mai fac ai mei? întreabă el.

— Au trecut prin niște schimbări, dar sunt bine, îi răspunde preotul. Antonio a primit o slujbă de noapte la fabrica de camioane Pegaso. Ia mai mulți bani și este mult mai bine decât să fie gunoier. Ana are și ea o slujbă nouă. Lali a fost foarte bolnavă o vreme, dar se pare că și-a revenit. O să aflăm totul în amănunt, curând.

Îi întinde lui Rafa o boccea. Înăuntru sunt o portocală, niște măsline și un colț de pâine neagră.

Pe banchetă, lângă Rafa, e un ziar. O poză a Generalisimului Franco. Rafa se uită la poză și zâmbește. Se lasă pe speteaza caldă a banchetei și închide ochii.

Tu nu mă cunoști, generalisime, dar eu te cunosc.

Eu sunt Rafael Torres Moreno și astăzi nu îmi este frică.

La 68 de ani, generalul Franco nu dă semne de oboseală, nici că ar dori să se retragă. Nu dă de înțeles că ar fi dispus să-și împartă puterea într-o măsură semnificativă cu altcineva, câtă vreme își menține sănătatea fizică și mintală. Așadar mai probabil va continua să conducă în viitorul apropiat la fel cum a făcut-o până acum.

„Raport prospectiv — 1961: Problema succesiunii în Spania postfranchistă"
Biblioteca și muzeul prezidențial John F. Kennedy
1 noiembrie 1961

20 ianuarie 1961

Domnule Președinte [Kennedy],
În numele unor grupuri democratice spaniole, vă trimitem această scrisoare la această dată, care simbolizează un sfârșit și un început, deoarece înțelegem că, în momentul în care depuneți jurământul în calitate de Președinte al Statelor Unite ale Americii, vă veți asuma, odată cu obligația de a păstra, a proteja și a apăra Constituția țării dumneavoastră, și pe aceea de a asigura supraviețuirea și triumful libertății pe tot cuprinsul globului, precum și menținerea și întărirea unității lumii occidentale.
... În ultimul rând, domnule Președinte, noi, democrații spanioli, sperăm că, grație abilităților și ajutorului dumneavoastră, foarte curând vom putea obține pe deplin pentru Spania ceea ce marele Abraham Lincoln a dorit și a obținut pentru țara lui: „...că această națiune, sub Dumnezeu, va cunoaște o nouă naștere a libertății și că guvernarea poporului de către popor pentru popor nu va pieri de pe pământ"[1].
Vă transmitem din nou cele mai sincere urări pentru o administrație cu succes.

Cu profund respect,

[Semnături personale reprezentând] Stânga Creștină Democratică, Partidul Socialist al Muncitorilor Spanioli și Sindicatul General al Muncii, Acțiunea Democratică și Acțiunea Democratică Republicană

din scrisoarea intrată în domeniul public către Președintele John F. Kennedy (trimisă Ambasadei Statelor Unite din Madrid pe 20 ianuarie 1961)
Biblioteca și muzeul prezidențial John F. Kennedy

[1] Din *Discursul de la Gettysburg* (19 noiembrie 1863) al lui Abraham Lincoln, ținut la inaugurarea Cimitirului Național din Gettysburg, în onoarea soldaților nordiști căzuți în Războiul Civil american (1861–1865).

„Noi, cei din Statele Unite, suntem recunoscători Spaniei și culturii spaniole care au contribuit atât de mult la stilul de viață american", a spus Nixon, vorbind în fraze scurte, întrerupte de zgomotele asurzitoare ale avioanelor cu reacție care își ocupau pozițiile pe aeroportul Barajas din Madrid.
„În special, în ultimii zece ani", a continuat el, „am asistat la o creștere a cooperării dintre Statele Unite și Spania."
El și-a luat angajamentul să continue să lucreze cu liderul spaniol, Generalisimul Francisco Franco, și cu guvernul spaniol pentru pacea și progresul economic ale celor două națiuni.

— Herb Scott
extras din „1,5 milioane de urale pentru Nixon în Madrid",
Stars and Stripes, *3 octombrie 1970*

Spaniolii din toate categoriile sociale îi puteau vedea pe americani cu tot soiul de privilegii — magazine speciale de unde puteau cumpăra bunuri care pentru spanioli nu erau disponibile, benzină ieftină, astfel încât să își poată conduce mașinile lor mari consumatoare de benzină pe micuțele drumuri spaniole. Toate acestea erau foarte agasante pentru spaniolul de rând. Spaniolii în mod categoric se opuneau. Ceea ce și-ar fi dorit din partea Ministerului Afacerilor Externe era să închidă Torrejon și să limiteze drastic drepturile extrateritoriale pe care le aveau reprezentanții americani. Dar, după cum am spus, erau oprimați de militari. Franco era de partea armatei, așa încât noi obțineam ce voiam aproape în orice privință.

— Curtis Cutter, diplomat al ambasadei
Statelor Unite ale Americii în Madrid (1970–1972)
Octombrie 1988,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

PARTEA A DOUA

1975
DALLAS, TEXAS

1976
MADRID, SPANIA

130

Născut în Valencia, în 1863, Sorolla a rămas orfan la vârsta de doi ani. A cunoscut-o pe soția și muza lui de o viață, Clotilde, când era adolescent. Împreună, în Madrid, ei...

Apare directorul muzeului, iar Daniel își dezlipește privirea de la placa montată pe perete.

— Mulțumesc că ai venit, Dan. Familia îți apreciază sprijinul.

— Cu plăcere.

— Ce mai face sora ta?

— Bine. Are aproape optsprezece ani, răspunde el. Nici nu-mi vine să cred.

În clipa asta, în Galeria Spaniolă a Muzeului Meadows are loc o gală de caritate.

— Aveți o colecție impresionantă de artă spaniolă aici, în Dallas, comentează el.

Directorul dă din cap.

— Da. Știu că mama ta s-a născut în Spania. Parcă și tu ai petrecut un timp acolo, nu?

Daniel privește cu atenție tabloul de pe perete și spune, cu glas scăzut:

— Da.

Directorul observă că Daniel e vrăjit de tablou.

— Ești un admirator al lui Sorolla?

Cu ochii minții, Daniel vede chipul Anei strălucind de încântare când primește cartea despre Sorolla, pe care i-a cumpărat-o.

O vede păşind prin grădina înflorită a muzeului şi apropiindu-se de fântână.

— Dan?

— Scuze. Da, sunt un admirator al lui Sorolla.

— Un Tom Collins, vă rog.

Daniel se răsuceşte în direcţia vocii. O femeie căruntă stă la bar. Duce afectat o mână la şiragul de perle, salutând o prietenă.

— Vai, draga mea! Ai slăbit mai mult decât Patty Hearst. Ia şi tu ceva de băut.

— Mă scuzaţi, trebuie să plec, îi spune Daniel directorului.

Străbate galeria, schimbând mici amabilităţi cu oamenii care îl recunosc.

— E un an grozav pentru compania ta, îi spune un bărbat cu favoriţi stufoşi, îmbrăcat într-un pulover pe gât. Cred că tatăl tău e tare mândru.

— Mulţumesc, zice Daniel, înclinând capul.

— Dar ai rămas acelaşi burlac intangibil, comentează soţia bărbatului, pe un ton dezaprobator. Am auzit că Laura Beth a divorţat. Voi doi nu aţi fost împreună?

— Aveţi o memorie extraordinară, doamnă. Îmi cer scuze, trebuie să plec.

Abia aşteaptă să iasă din muzeu. Un tunet bubuie în depărtare. Aleargă spre camioneta lui. Norii furioşi par nişte răufăcători coborând din ceruri. Ia de pe podea aparatul de fotografiat şi se uită la fuioarele fumurii, învolburate. Nu se simte inspirat, aşa că nu apasă pe butonul declanşator.

Picături grele de apă încep să izbească parbrizul, în vreme ce se îndreaptă spre Preston Hollow. Dă drumul la radio, în căutarea unui buletin meteo. Speră că a închis cineva caii în grajd. Postul de radio pe care l-a găsit difuzează o reclamă pentru ochelarii de soare Foster Grant, aşa că Daniel închide aparatul.

Optsprezece ani. A fost nevoie să treacă optsprezece ani și să vadă un tablou de-al lui Sorolla sau să audă cuvintele „Tom Collins" ca trecutul să învie.

De-a dreptul jalnic.

După miezul nopții, furtuna se întețește, amenințând să se transforme în tornadă. Daniel își petrece noaptea în grajd, alături de cai, încercând să îi liniștească. La trei dimineața, aude semnalul sonor care anunță începutul buletinului de știri. Dă volumul mai tare, ca să audă știrile despre furtună.

Se aude vocea crainicului:

— CBS News a anunțat că Generalísimo Francisco Franco, dictatorul Spaniei, a murit la Madrid. În ciuda echipei sale alcătuite din treizeci și doi de medici, sfârșitul a fost marcat de suferință pentru Franco. Dictatorul a venit la putere acum treizeci și șase de ani, în timpul Războiului Civil Spaniol, având sprijinul lui Hitler și al lui Mussolini. Franco și-a condus țara cu mână de fier. În ultimul timp, Spania s-a bucurat de o stabilitate relativă, mai ales după reformele introduse în 1959. Reacțiile liderilor țărilor europene la moartea dictatorului au fost reținute. Aceștia și-au exprimat speranța că în Spania se va instaura o democrație modernă. Niciun stat occidental nu va fi reprezentat de conducătorul său la funeralii, cu excepția Principatului Monaco. Steagurile din Spania sunt în bernă și trupul generalului a fost depus la Palatul El Pardo. Franco va fi înmormântat săptămâna viitoare, în Valea celor Căzuți. Doliul oficial va ține treizeci de zile.

Tras la față și sfâșiat de durere, prim-ministrul Carlos Arias Navarro s-a adresat națiunii la ora 10:00, cu voce sugrumată: „Dragi spanioli, Franco a murit. Acest om excepțional care, înaintea lui Dumnezeu și a istoriei, și-a asumat imensa responsabilitate de a cârmui Spania și de a se sacrifica pentru ea, s-a săvârșit din viață, arzând precum o flacără zi de zi, oră cu oră, pentru împlinirea unei misiuni transcendente."

Apoi, cu ochii înotând în lacrimi, prim-ministrul a citit mesajul despre care se crede că însuși generalul Franco l-a scris la câteva zile după ce s-a îmbolnăvit, pe data de 14 octombrie. Generalul a vorbit despre dragostea sa pentru Spania și i-a implorat pe conaționalii săi să continue „în spiritul păcii și al unității" și să îl trateze pe „Don Juan Carlos de Borbón, viitorul rege al Spaniei, cu aceeași afecțiune și același sprijin pe care le-ați manifestat față de mine".

„Nu uitați că dușmanii Spaniei și ai civilizației creștine sunt cu ochii pe noi", a adăugat el.

La un moment dat, Franco a punctat: „Le cer iertare tuturor și îi iert din adâncul inimii pe cei care s-au declarat a fi dușmanii mei. Cred și sper să nu fi avut alți dușmani în afară de cei care au fost dușmanii Spaniei — Spania, pe care o voi iubi până în ultima clipă și pe care am promis că o voi sluji până la ultima mea suflare, care este aproape".

Mulți spanioli au împărtășit durerea prim-ministrului și afecțiunea — sau cel puțin respectul său — față de singurul lider pe care majoritatea locuitorilor țării l-au cunoscut. S-a declarat doliu oficial: polițiștii au etalat pe mânecile uniformelor banderole negre și astăzi mulți bărbați au purtat cravate negre. Când dricul care purta sicriul din lemn lustruit a ieșit pe poarta palatului, un mic grup de oameni a aplaudat și câteva bătrâne au plâns. Alții s-au bucurat să vadă încheiată ceea ce considerau a fi o perioadă plină de ură a istoriei spaniole și și-au exprimat nerăbdarea de a începe făurirea unui regim mai liberal.

Extras din articolul „În mesajul său final,
Franco a îndemnat Spania să își mențină unitatea"
The New York Times
21 noiembrie 1975

Am aflat cu adâncă tristețe de moartea generalului Francisco Franco, un om care și-a condus țara timp de aproape patru decenii, marcând o epocă importantă a istoriei spaniole. Odată cu trecerea lui în neființă, vreau să transmit cele mai sincere condoleanțe soției și familiei sale, în numele guvernului și al poporului Statelor Unite ale Americii.

Dorim tot binele poporului și guvernului spaniol în perioada următoare. Statele Unite ale Americii vor continua politica de prietenie și cooperare care a constituit piatra de temelie pentru relațiile excelente existente între țările noastre.

— Gerald Ford, al treizeci și optulea președinte al Statelor Unite ale Americii (1974–1977)

Declarație cu ocazia morții generalului spaniol Francisco Franco, 20 noiembrie 1975
Arhivele Naționale, Colecția GRF-0248
Comunicatele de presă ale Casei Albe (Administrația Ford) 1974–1977

131

Daniel scoate cutia metalică din debara. O deschide o dată la câțiva ani. Nu-i îngrozitor că cele mai importante lucruri din viața lui încap într-o cutiuță?

Ferparul mamei sale. În el scrie că a fost membră a clubului de grădinărit și că a sponsorizat orchestra simfonică a orașului. Nu se pomenește nimic despre lupta ei împotriva cancerului.

Certificatul care atestă premiul obținut de el la competiția de fotografie a Fundației Magnum.

Scrisoarea de acceptare din partea Școlii de Jurnalism din Missouri și diploma de absolvire.

O copie a scrisorii de recomandare către *National Geographic*, scrisă de Ben.

Atestatul eliberat de Ministerul Afacerilor Interne, prezentându-l drept fotoreporter al departamentului de știri.

Necrologul lui Ben.

Și, scotocind mai departe prin conținutul cutiei...

O fotografie decupată dintr-un ziar. În ea, Dan e lângă Ana și Nick, la prezentarea de modă organizată la ambasadă.

Negativele fotografiilor făcute în Spania și textele Anei, care însoțeau fotografiile.

La fund de tot se află un teanc de plicuri. Șaptesprezece la număr, legate cu un elastic vechi. Al optsprezecelea va sosi luna viitoare. Toate sunt de la Nick Van Dorn. În fiecare an, în luna decembrie, fără excepție, sosește o scrisoare de la Nick. Fiecare conține o fotografie, cu un scurt mesaj scris pe spatele ei, însă adresa expeditorului nu este menționată niciodată.

Deschide un plic. În fotografie, Nick zace pe un pat de spital, cu un braț în dispozitivul de extensiune.

1959. La schi, în Saint Moritz. Urâtă fractură. Nu-i așa că sunt de râs?

Deschide alt plic. În el găsește o fotografie de nuntă, făcută în Pacificul de Sud, dar chipul femeii este tăiat cu un X.

1965. Bombă pe plajă. Căsătorie anulată după trei săptămâni.

Dan scoate poza din cel mai recent plic. E datată în decembrie, cu aproape un an în urmă. Făcută în Madrid.

1974. Ia uite unde sunt! Angajat al ambasadei. Întoarce-te în Madrid!

Daniel se uită la fotografie. Nick a îmbătrânit mult. Nu e sigur că l-ar putea recunoaște pe stradă. Însă femeia din fotografie nu a îmbătrânit. Este frumoasă.

E Ana.

După ce a primit plicul ăsta, Daniel a privit deseori fotografia, săptămâni la rând. Bineînțeles că era căsătorită. Bineînțeles că Nick nu a pomenit nimic despre treaba asta. Bineînțeles că Dan ar fi un idiot dacă ar lua avionul până în Spania, iar apoi ar afla că e măritată.

Și despre ce ar putea să vorbească ei doi? Despre cum, după un deceniu petrecut ca fotoreporter, a cedat rugăminților tatălui său și s-a implicat în afacerea cu petrol a familiei, pentru a-i asigura surorii lui stabilitatea financiară? Despre cum el și tatăl lui s-au zbătut să crească o adolescentă, într-o epocă a revoluțiilor culturale și a amorului liber? Despre cum s-a străduit să facă față, cu stângăcie, petrecerilor în pijamale, concertelor lui

David Cassidy, achiziționării de tampoane absorbante și unui temut bal al debutantelor? Sau ar putea vorbi despre faptul că tatăl lui s-a recăsătorit. Nu, niciunul dintre subiectele astea nu e interesant.

Se uită la fotografie. Timp de optsprezece ani a ținut torța iubirii aprinsă pentru o fată cu care a petrecut o lună, în Spania. Pe vremuri, fusese o iubire năvalnică, arzătoare.

El și Ben s-au contrazis pe tema asta, în timpul unei misiuni în Australia.

— Ești dezamăgit, i-a zis Ben. Te înțeleg, dar nu da vina pe ea.

În mod cert, Daniel nu dădea vina pe Ana. Se învinovățea pe el însuși. Și pe Franco.

— Să învinuiești pe altul înseamnă să te eschivezi, Dan, iar tu ești mai presus de așa ceva. E mai ușor să dai vina pe cineva decât să faci un efort. Trebuie să muncești mai mult, i-a spus Ben.

— Ce tot vorbești? De ani de zile mă spetesc.

— În cazul ăsta, nu timpul contează. Te-ai spetit, dar, de fapt, eviți să muncești. Adevărata muncă se face aici.

Ben s-a bătut cu palma în piept și a continuat:

— Crezi că eu nu sunt dezamăgit? Părinții mei au murit într-un accident de mașină, când aveam nouă ani. M-a dat peste cap. M-am agățat de cuvinte și de cărți pentru că, spre deosebire de oameni, ele nu mă părăsesc niciodată. Sunt o catastrofă când vine vorba de iubire, așa că nicio femeie nu m-a iubit suficient încât să se mărite cu mine sau — la naiba! — măcar să avem o relație. Dar eu nu dau vina pe altcineva. Mă străduiesc, fac eforturi.

— Și, mă rog, ce anume faci?

— Îmi îngădui să sufăr. Răzuiesc stratul de rugină de pe inima mea. Stau în fața unui foc de tabără, în sălbăticia asta, unde îmi îngheață până și sângele în vine, și cuget la misterele lumii împreună cu bietul meu prieten, care o face pe cowboy-ul, urzind amintiri care cândva mă vor face să râd.

Și Daniel a izbucnit în râs.

— Nu-mi vine să cred că dormi într-un cort.

— Nici herniei mele de disc nu-i vine să creadă. Dar am vrut să văd cum arată stelele pe partea asta a Pământului. M-am gândit că, dacă ies în lume, în cele din urmă s-ar putea să se întâmple ceva bun. Și muncesc în continuare.

Mulți ani mai târziu, încă se gândește la vorbele lui Ben. La ce i-a folosit să se înfurie și să îi învinuiască pe alții? Nu a devenit mai puternic. Nu a dobândit liniștea sufletească.

Lucrurile astea nu i-au adus-o pe Ana.

Cel mai probabil, aproape toți membrii înaltei societăți din orașul Dallas vor angaja firma Draper's Party Service pentru a se ocupa de invitații. Acest lucru presupune tipărirea invitațiilor, scrierea adreselor pe plicuri (puteți recunoaște un plic Draper după faptul că rândurile scrise de mână sunt aliniate mereu la dreapta), trimiterea acestora și ținerea evidenței confirmărilor de participare. De asemenea, e posibil ca Draper să se consulte cu gazda în privința invitaților la petrecere. [...] Dacă este necesar, se va ocupa chiar și de găsirea unei perechi potrivite pentru aceștia. Draper are liste cu tineri și tinere care doresc să participe la evenimentele sociale din toamnă și poate găsi un partener sau o parteneră pentru invitați.

„Party Power: *de ce o iubește înalta societate pe Ann Draper*"
D Magazine, *octombrie 1976*

132

Daniel parchează la marginea proprietății. Strecoară în radiocasetofonul mașinii caseta lui cu cele mai bune melodii ale formației The Eagles și rămâne cu ochii în gol. Plănuiește să își facă apariția târziu și să o șteargă repede. Marea gală, organizată de o firmă specializată în planificarea de evenimente, este o petrecere aniversară în cinstea noii soții a tatălui său. Sissy face parte din înalta societate din Dallas de când se știe. E atentă, răbdătoare și foarte amabilă. Dar nu se compară nici pe departe cu mama lui.

Înainte de această a doua căsătorie, familia lui respecta cu sfințenie preceptele împământenite de mama lui. Spiritul Mariei Alonso Moya Matheson se plimba desculț prin încăperile vaste. Fredona melodiile ei preferate și rămânea aproape de ei la cinele târzii, când se servea *paella*. Îl simțea. Dar în ultimele câteva luni, muzica, mâncarea și arta spaniolă au dispărut treptat din casa copilăriei sale. Orele de masă au fost schimbate. Deși nu e vina ei, prezența lui Sissy pare să adâncească absența mamei sale. Iar asta îl doare.

Astăzi, Spania are un absent: dictatorul care a condus-o timp de treizeci și șase de ani. Oare cum reacționează Ana? Oare ce simte țara întreagă? Dacă Ben ar fi în viață, ar sta de vorbă cu el, la telefon. Daniel pune o mână pe volan și închide ochii. Ascultă melodia și dă frâu liber durerii. Va face un efort.

Aude o bătaie în geam. Un valet la patru ace îi face semn. Dan coboară geamul.

— Bună seara, domnule Matheson. Sora dumneavoastră a bănuit că s-ar putea să fiți aici. Mi-a spus că tatăl dumneavoastră se întreabă unde sunteți.

— Mulțumesc, Buck. Ocupă-te tu de mașină. O să merg pe jos.

Daniel pornește pe alee. Își trece o mână prin păr și pășește printre stâlpii înalți ai porții de la intrarea pe proprietatea familiei. Un șir de mașini scumpe stau aliniate pe aleea lungă ce duce spre fântână și spre spațiul circular de parcare din fața conacului Preston Hollow. Copacii care străjuiesc aleea strălucesc, împodobiți cu luminițe aurii.

Petrecerea este în toi. Chelneri îmbrăcați în frac circulă printre oaspeți, cu tăvi încărcate de șampanie și gustări, în vreme ce un solist de jazz cântă într-un mic balcon interior. Sora lui Dan discută cu un grup de colegi de la Hockaday. Când îl vede pe Daniel, se repede la el.

— *¡Hola!*

Îi înlănțuie gâtul cu brațele.

— Nu-i cinstit să te ascunzi în camionetă decât dacă mă iei și pe mine, îi șoptește ea, în spaniolă.

— *Hola*, îi răspunde el, izbucnind în râs. Mersi că l-ai trimis pe Buck să mă tragă de urechi.

— *De nada.*

Se uită la el.

— Doamne! Ai scos la iveală rebelul din tine? Aproape toți bărbații de aici poartă costum, iar tu ai sacou și cizme. Doamna Draper nu va fi deloc mulțumită. Îi sabotezi eforturile de petitoare.

Daniel dă ochii peste cap.

Sora lui face un pas în spate, vrând să își etaleze rochia.

— Noua soție mi-a cumpărat-o. Așa-i că e frumoasă?

— Foarte frumoasă. Dar nu-i mai spune așa. O cheamă Sissy. Nu mai vorbi în spaniolă. Nu-i corect. Sissy nu înțelege limba.

Cristina oftează și zice:

— Mamei nu i-ar conveni că angajații noștri vorbesc în engleză. E ciudat.

Chiar este ciudat, dar Dan nu zice nimic.

— Și... nu te duce sus. Sissy a făcut niște schimbări. Motive florale peste tot. Tatei nu îi place, dar nu comentează. Săptămâna trecută l-am găsit cotrobăind prin mansardă, cu o mutră posacă. A zis că lipsesc niște chestii. Ai furat ceva din lucrurile mamei? întreabă fata.

— Nu le-am furat. Le-am salvat.

Daniel zâmbește.

Cristina îl apucă de braț.

— O, Danny! Te rog, lasă-mă să locuiesc cu tine. Toți prietenii mei te adoră.

— Sst! o știstuie el. Uite-i că vin. Nu uita: nu vorbi în spaniolă.

Tatăl lui Daniel și soția lui își fac drum printre oaspeți, îndreptându-se spre ei.

— La mulți ani, Sissy! îi urează Daniel.

— Mulțumesc, dragă Daniel! Mulțumesc și pentru florile minunate.

— Bravo, fiule! M-ai întrecut, glumește tatăl lui.

Doamna Draper, suverana petrecerii, își face apariția.

— Bună seara, Daniel!

Femeia îi studiază ținuta și zâmbește în colțul gurii, apoi comentează:

— Atât de chipeș și de... aparte. Ciudat! Știu că te-ai născut aici, dar uneori pari mai spaniol decât sora ta.

— Mulțumesc, doamnă, răspunde el, zâmbindu-i larg Cristinei.

— *¡Ay, por favor! No me vengas con tonterías*, îi șoptește Cristina. Nu ești mai spaniol decât mine.

— Amândoi sunteți spanioli în aceeași măsură, râde tatăl lor. Dan, totul a fost în regulă azi, la birou?

— Da. Cei de la Delta Drilling ne-au trimis rapoartele.

Daniel ia un pahar cu șampanie oferit de un chelner și încearcă să pară degajat.

— Tată, ai auzit? Generalul Franco a murit.

— Am auzit la știri. Probabil că spaniolii sunt șocați.

— Ce crezi că ar spune mama? întreabă Cristina.

Și Daniel s-a gândit la același lucru.

Tatăl lor tace un moment, bucurându-se că are ocazia să își amintească de fosta lui soție.

— Cinstit vorbind, cred că María ar fi foarte tristă.

— Serios? Mama a fost fascistă? se miră Cristina.

— Nu, răspunde repede tatăl ei. Când venea vorba de Spania, mama ta era o romantică. Asta nu înseamnă că era fascistă. Nu cred că ai cum să înțelegi. E complicat.

Oftează și pleacă, alăturându-i-se lui Sissy.

Cristina rămâne cu ochii pironiți în podea.

Daniel îi cuprinde umerii cu brațul.

— De parcă n-ar fi destul de dificil să fii adoptată dintr-o țară străină și, pe deasupra, să îți pierzi mama, spune el.

Cristina dă din cap, recunoscătoare pentru cuvintele fratelui său.

— Exact. Faptul că n-am fost niciodată în Spania nu înseamnă că nu înțeleg. Nu uita! Mi-ai promis, Daniel.

— Știu.

— Ar trebui să ne facem planul de pe-acum. În curând, voi împlini optsprezece ani. Madridul mă așteaptă!

Cristina îl îmbrățișează și fuge să li se alăture din nou prietenilor ei.

Firește că sora lui vrea să își viziteze ținutul natal. Refuzul categoric al mamei lor de a o duce în Spania l-a nedumerit mereu. Probabil că starea ei de sănătate a fost un motiv hotărâtor. Se simțea obligată să își ascundă boala.

Jorge, cel mai vârstnic valet al tatălui său, se apropie de el. A trecut de mult de vârsta pensionării, dar nici nu se gândește să se retragă.

Daniel îl salută.

— *Hola*, Jorge.

— *Buenas tardes, señor.* Ați primit un telefon azi-dimineață, foarte devreme. Un apel internațional. Legătura era destul de slabă. Sau poate că apelantul era băut. Repeta mereu: „Spune-i lui Danny-boy: *Franco ha muerto*".

— A zis cum îl cheamă?

— Da. Dick. Sau Nick. Sau, poate, Rick. *Lo siento*, nu îmi amintesc.

Jorge lucrează pentru familia lui de zeci de ani. A părăsit Spania chiar înainte de începutul Războiului Civil. Daniel se întreabă ce crede el despre noutățile din Spania.

— Jorge, *Franco ha muerto. ¿Qué piensas?*

Jorge schițează încet un zâmbet satisfăcut și răspunde:

— Orizonturile ne sunt deschise, *señor.*

{ 133 }

— Sora ta e ca o zvârlugă. N-aș ține pasul cu ea. Ești sigur că nu te deranjează să o însoțești? îl întreabă tatăl lui.

— Nu, deloc. O să admirăm obiectivele turistice. Voi avea ocazia să mai fac fotografii.

— Și Sissy vrea să plecăm în vacanță, dar bineînțeles că Spania nu e potrivită pentru noi. Cred că o s-o duc undeva pentru un weekend.

Își cântărește fiul din priviri și adaugă:

— A trecut ceva vreme. Crezi că o să-ți amintești?

— Poate.

Daniel minte. Amintirile din Madrid nu l-au părăsit niciodată.

— Călătorie plăcută, fiule! Sună-mă dacă ai nevoie de ceva. Aveți destule cecuri de călătorie?

— Chiar prea multe. Vom fi bine, tată. Când lucram pentru revistă, plecam doar cu un rucsac în spinare.

— Știu. Dar pe Cristina nu prea o văd cu un rucsac în spate.

Tatăl lui e neobișnuit de preocupat. I se citește tristețea pe chip.

— Sper să nu fie o experiență prea copleșitoare pentru ea, spune el.

„Sper să nu fie o experiență prea copleșitoare pentru *tine*", gândește Daniel.

Tatăl lui oftează resemnat.

— Știu că nu ai vrut să pleci de la *National Geographic*, dar faptul că în anii ăștia te-am avut alături a contat mult. Nu m-aș fi descurcat să o cresc de unul singur pe Cristina.

Se uită la fiica lui.

— Și cred că amândoi am făcut o treabă tare bună.

Cristina stă lângă poarta de îmbarcare pentru clienții companiei aeriene TWA. Poartă pantaloni roșii, evazați, și o pereche de ochelari de soare supradimensionați. Stă de vorbă, în spaniolă, cu agenții de securitate. Cristina are tăria de caracter a mamei lor, dar o căldură și un simț al umorului aparte. Se apropie de ei, plină de veselie.

— Tată, nu mai face mutra asta tristă. O să lipsesc doar două săptămâni. O să vezi ce repede vor trece! Tocmai am aflat că InterContinental, hotelul unde vom fi cazați, se numea pe vremuri Castellana Hilton. Nu acolo ați stat voi? Agentul de securitate de la poartă mi-a spus că mai demult a fost un hotel de lux. Îți mai aduci aminte de el?

— Bineînțeles.

Ochii tatălui ei se umezesc.

— Mama ta îl adora. Adora tot ce avea legătură cu Spania. Era căminul ei.

Daniel simte că ochii i se umplu de lacrimi.

— Dumnezeule! exclamă Cristina. Sunteți mai emoționați decât două debutante. Terminați odată! Altfel, o să încep să plâng și o să ne înecăm cu toții într-o baltă de lacrimi. Mamei nu i-ar plăcea.

Are dreptate.

Tatăl lui Daniel o îmbrățișează atât de strâns, de parcă fata se pregătește să dispară pentru totdeauna. Fără să se uite în ochii fiului său, îi strânge mâna și îl bate pe umăr. Daniel și sora lui se îmbarcă în avion.

— Stai tu la geam acum — îi propune Cristina — și o să stau eu în locul tău, la aterizare.

Daniel acceptă propunerea și se așază pe locul de la geam.

Optsprezece ani. Ar fi putut să se întoarcă în Spania. Dar nu a făcut-o. Ar fi putut accepta proiecte în Madrid, pentru revistă. În schimb, a rămas departe atât ca distanță fizică, dar și sufletește. Slujba lui îl purta deseori pe drumuri, așa că singurătatea îl însoțea mereu. Trecea de la o misiune la alta, de pe un continent pe altul. A developat fotografii făcute în mare, și-a rupt un picior sărind dintr-un elicopter și a reușit să treacă de două ori cu bine prin crizele de febră Dengue. Texanii spuneau despre el că este îndrăzneț, aventurier și misterios. Când s-a întors acasă, la Preston Hollow, oamenii îl vorbeau pe la spate.

Bietul Daniel! Nu are nevastă. Și-a pierdut mama bolnavă de cancer. Oare de ce a acceptat să facă un fotoreportaj despre Vietnam? L-o fi înșelat vreo logodnică pe undeva, în călătoriile lui? E un burlac atât de râvnit și de arătos! Mai ales de când s-a tuns scurt. Comitetul de femei de la biserică a atacat în forță:

„Fiica mea, Fern, a gătit mușchi Stroganoff pentru tine. Nici ea nu este căsătorită."

„Ți-o mai aduci aminte pe Alice, nu? Și-a revenit după dezamăgirile ei sentimentale."

„Sună-mă! Am putea ieși să bem ceva", i-a spus Laura Beth.

„Probabil că relația ta cu fata aceea drăgălașă din Madrid nu ar fi mers", a comentat mama lui odată, de Crăciun. „Diferența dintre voi era mult prea mare. Amintirile sunt flămânde, *tesoro*. Nu trebuie să le hrănești. N-aș vrea să rămâi singur toată viața, din cauza unei aventuri pasagere din adolescență."

Ben nu a numit-o niciodată o aventură pasageră. El a înțeles. Își stabilea programul în așa fel încât, când Daniel avea un nou proiect, drumurile lor să se intersecteze, ca să depene amintiri împreună.

„Vara pe care am petrecut-o în Madrid, Dan. Vara aia din Madrid! Doar ți-am zis că așa o să se întâmple."

Cartea poștală trimisă de Nick l-a umplut de speranță. Interesul Cristinei pentru călătoria la Madrid îi insufla curaj. Nick era entuziasmat de vizita lor.

Tatăl său așteaptă în spatele peretelui gros de sticlă al terminalului. Stă în picioare, privind avionul, și strânge între degete borul pălăriei Stetson. Daniel mijește ochii, ca să îl vadă mai bine.

În ciuda numeroaselor diferențe dintre ei, Daniel și tatăl său au un lucru în comun.

Îșiiubesc familia.

Daniel își prinde centura de siguranță. Chiar se întâmplă. Se întoarce la Madrid.

{ 134 }

— Uite-l! Suntem aici, cowboy!

Nick Van Dorn așteaptă în sala de sosiri a aeroportului, împreună cu o femeie tânără. E mai bătrân, chipul îi este bătut de soare și de vânt, dar are aceiași ochi ageri și aceeași exuberanță poznașă. Îl îmbrățișează pe Daniel și îl bate pe spate.

— Nu-i cinstit! Nici măcar nu ai îmbătrânit! constată Nick. Mă așteptam să fii palid și prăfuit de atâtea călătorii, la fel ca oamenii pe care îi fotografiezi. Sau poate că orgoliul meu spera ca Marlboro Man[1] să se stafidească un pic.

Izbucnește în râs.

— Ea este secretara mea, Ruth.

— Încântat de cunoștință, doamnă, spune Daniel.

— Un texan get-beget, îi spune Nick secretarei. N-o să auzi din gura lui decât „da, doamnă" și „nu, domnule". Unde e surioara ta? S-a săturat până peste cap de tine?

Daniel îi face semn Cristinei, care se apropie de ei.

— Iat-o!

Expresia lui Nick își pierde însuflețirea.

— Ea nu e sora ta mai mică, îi șoptește lui Daniel.

— Ba da. Ea e Cristina. Alo! Nu te uita așa la ea. Abia a împlinit optsprezece ani.

---

[1] Personaj emblematic prezent în campaniile publicitare pentru țigările Marlboro. Este arhetipul cowboy-ului chipeș, un bărbat adevărat, care trăiește într-un ținut sălbatic.

— Nu, nu voiam să...

— Știu foarte bine ce voiai, zice Daniel, râzând. Nu te-ai schimbat deloc, Nick.

— *Buenas tardes, Señor* Van Dorn! Mă bucur să vă întâlnesc în sfârșit! i se prezintă Cristina.

Mâna ei rămâne în aer. Nick nu i-o strânge. Se zgâiește la chipul ei.

— Iertați-mă! Acum suntem în Spania! exclamă ea. Trebuie să ne sărutăm pe obraji, desigur.

Cristina se întoarce spre Ruth.

— *Buenas tardes.* Sunt Cristina Matheson, sora lui Daniel.

— Mă bucur foarte mult să vă cunosc, *Señorita* Matheson, spune Ruth. Lucrez pentru domnul Van Dorn. În numele ambasadei, vă urez bun-venit în Madrid!

Ruth îi oferă un buchet imens de flori.

— *¡Qué bonito! Gracias!* se bucură Cristina.

În vreme ce femeile stau de vorbă despre flori, Nick ridică nedumerit din sprâncene.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Daniel.

— Nimic.

Nick se uită când la Cristina, când la Daniel.

— Pur și simplu... sunt surprins că a trecut atâta timp și că suntem cu toții adulți.

În vreme ce Nick îi duce cu mașina la hotel, Daniel admiră peisajul. Lucrurile s-au schimbat. Acum, femeile poartă pantaloni și bluze fără mâneci. Pretutindeni, mașini de toate culorile. Pe standurile aflate la colț de stradă sunt etalate reviste străine.

— Încă mai lupți? îl întreabă Nick.

— Să lupte? se miră Cristina, pe bancheta din spate.

— Se referă la box, îi răspunde Daniel.

— Nu știai, Cristina? Fratele tău e un bătăuș. Te arde mai tare decât orice băutură, râde Nick. Să nu-mi spui că nu ai împărțit

niciodată vreun pumn prin deplasările tale, Dan. Doar trebuia să-ți protejezi echipamentul fotografic, nu?

— Ei, poate am dat un pumn sau doi. Dar tu, Nick? Încă mai lupți? îl întreabă și Daniel, râzând.

— Bineînțeles. Viața e o luptă. Și, fiindcă tot veni vorba, sunt sigur că ai citit despre Shep și scandalul din campania de la New York. Ce chestie! Dar tipul reușește să cadă în picioare de fiecare dată.

Daniel se gândește la scrisorile pe care le-a trimis ambasadei și Ministerului Afacerilor Interne cu privire la Shep Van Dorn. Nu au avut niciun efect. Nick are dreptate. Indivizii ca Shep întotdeauna cad în picioare. Ar fi trebuit să-l pună la pământ când avusese ocazia.

— Părinții mei au divorțat, în sfârșit, îi povestește Nick. Mama se vede cu un antrenor de canotaj de colegiu. Omul e grozav. Ben ne-a spus despre mama ta. Îmi pare tare rău. Ar fi trebuit să-ți trimit un mesaj de condoleanțe. Pun pariu că tatăl tău se bucură să te aibă înapoi în Dallas. Oricât de tare ne-am împotrivit, amândoi am sfârșit având același profesii ca ale taților noștri. Nu ți se pare o nebunie, Dan?

— Mda, mormăie Daniel, cu privirea pierdută pe geam. O nebunie.

135

Sosirea la hotel capătă o nuanță suprarealistă, parcă desprinsă dintr-un vis. Antreul semicircular, foaierul cu dale de marmură, având model tablă de șah, cu trepte care urcă spre al doilea foaier, suspendat. Totul e absolut la fel, și totuși diferit. Un film vechi bântuie prin mintea și inima lui Daniel. Se așteaptă să îl vadă pe Carlitos apărând din clipă în clipă sau pe Lorenza plimbându-se agale, purtând tava cu țigări și trabucuri de vânzare. Se uită spre un colț de foaier, acolo unde Ben și Paco obișnuiau să stea ore în șir. Încearcă să scape de nodul care i s-a pus în gât.

Ruth se ocupă de cazare, în vreme ce un hamal le ia bagajele.

— A mai rămas pe aici cineva din vechea trupă? întreabă Daniel.

— Mă îndoiesc. Poate câțiva.

Nick oftează, adăugând:

— Viața e ca un râu, Dan. În continuă mișcare. Ia spune-mi: ce ar vrea Cristina să facă?

Daniel și Nick se uită la ea. Fata stă de vorbă cu hamalul, care se luptă cu muntele ei de bagaje.

— Gândește-te cum eram noi la optsprezece ani. Sunt sigur că sora mea vrea să vadă cât mai mult din oraș.

— Dar tu? se interesează Nick, studiindu-i chipul. Și tu vrei să vezi cât mai mult?

Daniel cercetează foaierul. Vede aceeași deschidere spre scară și spre subsolul dublu. Își amintește de cina pe care a împărțit-o

cu Ana, în cantina angajaților. Aceleași lifturi înguste sunt la locul lor. Reflexia Anei în oglinzi îi trece fulgerător prin minte.

— Știu că tu n-o să întrebi, așa că o să spun eu, zice Nick. Am reluat legătura cu Ana de când m-am întors în Madrid. Vrei să o vezi?

Răspunsul la întrebare este atât de simplu, și totuși Daniel rămâne mut, încremenit. Se gândește la cuvintele mamei lui: nu trebuie să hrănești amintirile. E primejdios.

— Dă-mi voie să reformulez. Am reluat legătura cu Ana după ce m-am întors în Madrid. Suntem prieteni. E necăsătorită. Și tu ești necăsătorit?

Daniel încuviințează din cap.

— În regulă. Atunci, o să vorbesc cu ea.

— Stai puțin! Când?

— Probabil chiar azi.

— Azi? E prea curând, zice Daniel.

— Nu-ți face griji. O să te anunț din timp. Oricum, trebuie să vorbesc cu ea înainte.

— Ce mai face Ana? întreabă Daniel. Ce mai face familia ei?

Cristina vine în fugă, fluturând o cheie.

— Ne-au dat camera șapte sute șaizeci! îi anunță ea.

Daniel îi aruncă o privire lui Nick. Acesta ridică din umeri și zice:

— Mi-a șoptit o păsărică.

— Când am fost aici, ne-au cazat la etajul al șaptelea, îi explică Daniel surorii lui.

— Ruth spune că Ava Gardner stătea la etajul al șaptelea și că dădea petreceri nebune. Sunt așa de emoționată! exclamă Cristina, îmbrățișându-și fratele.

Oare și el e emoționat? Nu. Ceea ce simte acum seamănă mai degrabă cu trăirea pe care o stârnea în el bătrâna și păcătoasa fantomă a Spaniei.

Frică.

136

Cristina își desface bagajele și turuie întruna.

— Valiza ta e așa de mică! se minunează ea. Sper că ți-ai adus și alți pantofi, nu doar cizmele alea.

Daniel o asigură că a luat haine și încălțări de schimb și că nu o va face de râs. De asemenea, a luat și aparatul de fotografiat. Pentru prima oară după ani de zile, simte o dorință irezistibilă de a-l folosi.

Apartamentul a rămas la fel. Doar mobilierul e diferit. În dormitor sunt două paturi. Pe lângă aparatul de radio, acum există un televizor și un telefon modern, cu disc. Emblema hotelului Castellana Hilton a dispărut, înlocuită de logoul hotelului InterContinental.

Acum optsprezece ani era aici, lipind poze pe perete. Se uită la podeaua din fața canapelei, acolo unde el și Ana au stat ore în șir, după ce au mâncat cina adusă de room-service. Vede și peretele lângă care l-a tras Ana, ca să îi dea acea sărutare din care nu se mai puteau desprinde. Se gândește la cuțitul și la furculița pe care ea le-a adus pe furiș, în cameră. Îi vine să râdă.

— Ce-i așa de amuzant? vrea Cristina să știe.

— Că ai luat un munte de bagaje.

Daniel se așază pe terasă. Căldura Madridului îl învăluie în brațele sale, stârnindu-i așteptările din cenușa vremii. Se simte entuziasmat, speriat și agitat. Niciodată nu s-a simțit ca acum, nici măcar în timpul vreunui proiect fotografic periculos. Nick pare neschimbat — poate doar un pic mai matur. Să fi rămas la fel de imprevizibil? Își va face apariția, cherchelit, la ușa lui de

hotel, cu Ana cu tot? Daniel speră că nu. Oare să facă duș și să se bărbierească, pentru orice eventualitate?

Cristina i se alătură pe terasă. Fata se lasă pe spate, își saltă părul lung și negru, apoi îl lasă să se reverse dincolo de spătarul scaunului și închide ochii.

— Ce ciudat! începe ea. Am trăit doar câteva luni aici, dar azi, când am venit de la aeroport, în mașină, am simțit cum orașul mă atrăgea ca un magnet. M-am simțit... emoționată. Ce crezi? Oare trec printr-o criză a vârstei mijlocii, o criză de identitate cu privire la adopție?

Daniel se uită la sora lui. Deși nu seamănă cu el, nici cu părinții lui, acasă, în Dallas, nu bate la ochi.

— Ei, mai ai mult până la vârsta mijlocie, Cris. Cât despre identitate, e firesc să te intereseze. Rădăcinile și originea sunt foarte importante pentru oricine. Mă bucur că te simți legată de locurile astea.

— E mai mult de-atât. Nu pot să descriu în cuvinte. Poate că pur și simplu mă bucur să fiu aici. Ori poate că sunt entuziasmată fiindcă am plecat din Texas. Sau poate că îmi creez singură emoții, ca să umplu golul lăsat în urmă de mama.

Din când în când, sora lui dovedește o intuiție surprinzătoare pentru vârsta ei. Uneori, pare că își observă sau că își comentează din exterior viața, mai degrabă decât să o trăiască din plin, ca o fată obișnuită, de optsprezece ani. Daniel ridică aparatul de fotografiat și îi face o poză.

Nick îl sună și insistă să îi scoată în oraș, pentru o cină târzie și un scurt tur al orașului. Nu pomenește nimic despre Ana. Lui Daniel îi este prea jenă să întrebe de ea. Când se întorc la hotel, e trecut de miezul nopții. Sunt extenuați, dar Madridul abia acum se trezește la viață. Nick și Ruth le sugerează să organizeze mâine o ieșire, pentru Cristina.

— Ruth și cu mine te vom duce la Muzeul Prado și vom lua ceaiul la Ritz.

— Și cu Daniel cum rămâne? întreabă Cristina.

— I-am aranjat o întâlnire pentru mâine după-amiază. Ne vom revedea cu toții la cină, anunță Nick, uitându-se la Dan cu o expresie de totală sinceritate, apoi îi spune: Tom Collins se va întâlni cu tine în grădina Muzeului Sorolla, mâine, la ora trei.

137

Daniel sosește cu o oră mai devreme, spunându-și că vrea să fotografieze grădina și fântâna. Își mai spune și că nu este agitat, că nu transpiră și că nu are nicio așteptare. O mulțime de lucruri se pot întâmpla în optsprezece ani. Poate că el a devenit o persoană cu totul diferită. Poate că ea e o persoană cu totul diferită. Ar fi normal, nu? Ana i-a spus că el nu o poate înțelege. Dar cum ar putea să o înțeleagă acum, când au trecut aproape două decenii peste ei?

Vizitatorii se plimbă agale și zăbovesc în grădina luxuriantă, înmiresmată, a muzeului. Susurul fântânii îi este familiar, statuile încă șușotesc, însă curtea s-a schimbat puțin. Banca pe care au stat cândva nu mai există. În locul ei au fost aduse alte bănci. Își face griji un moment, neștiind unde anume ar trebui să se întâlnească. Are senzația că trăiește un vis frământat de neliniști, dar unul din care se poate trezi. Acum nu mai trebuie să se ascundă, își spune el. Pot fi prieteni fără ascunzișuri. Da, vor fi prieteni.

Alege să se așeze într-un loc care îi permite să stea ascuns întru câtva, dar având totodată vedere asupra intrării. Astfel, o să o vadă pe Ana înainte ca ea să îl zărească.

Se apropie ora întâlnirii. Simte că îl cuprinde un val de greață.

Vorbele mamei sale îi răsună în minte, ca un avertisment. *Diferența dintre voi era mult prea mare. N-aș vrea să rămâi singur toată viața, din cauza unei aventuri pasagere din adolescență.*

Pune aparatul de fotografiat pe o bordură și își șterge palmele de blugi. E o nebunie. Ar trebui să plece.

Dar nu vrea să plece.

Se vor saluta, vor sta de vorbă câteva minute, stânjeniți, apoi, așa cum se cuvine, vor închide o ușă care a rămas deschisă prea mult timp.

Ana. Îi simte prezența înainte de a o vedea.

Daniel stă în picioare, cu ochii țintă la arcada împodobită cu iederă și flori. Ea intră pe poartă, strălucind. Părul întunecat i se leagănă ușor și se unduiește când Ana se întoarce, privind spre fântâna lor. Poalele rochiei înflorate i se lipesc de picioare, dansând deasupra tocurilor înalte. Apoi, parcă mișcându-se cu încetinitorul, se întoarce spre el.

Rămân amândoi pe loc, suspendați în cei optsprezece ani care îi despart. Momentul ăsta e o frântură în timp. O străfulgerare. Pe chipul Anei apare un zâmbet enorm. Face un pas spre el. Apoi un altul. Dintr-odată, merge mai iute. Începe să alerge. Inima lui Daniel face o tumbă în piept când Ana i se aruncă în brațe. Își cufundă obrazul în părul ei. Brațele Anei îi înlănțuie gâtul. Îl sărută. Plânge. O simte inspirând adânc, lipită de pieptul lui. O trage mai aproape, cuprinzându-i șoldurile înguste.

Ridică privirea către el, cu fața inundată de bucurie și de lacrimi.

— *Hola*, Daniel.

El îi ia cu blândețe chipul în mâini.

— *Hola*, Ana.

{ 138 }

— E aglomerat. Haide să mergem la El Retiro, îi șoptește ea, împletindu-și degetele cu ale lui.

Coboară amândoi la metrou. Peronul e înțesat cu pasageri.

Femeile întorc capetele după Daniel, iar Ana știe de ce. E mai chipeș ca oricând. Este același bărbat înalt și suplu, cu jeanși și cizme, doar că într-o variantă mai matură, mai seducătoare. Trăsăturile unor bărbați se lasă și se lăbărțează odată cu vârsta. Dar osatura maxilarului, pomeții lui Daniel sunt și mai bine definiți. Bărbia — mai fermă. Umerii și brațele i s-au împlinit. Părul lui, altădată rebel, e pieptănat cu gust.

Daniel o surprinde holbându-se la el și pufnește în râs.

— Îți place ce vezi?

— Categoric, răspunde ea, șoptit. Repede! Hai să prindem metroul.

Ana îl trage pe Daniel de mână, antrenându-l în puhoiul de oameni care intră în vagon. Ușile se închid, înghesuind pasagerii ca pe sardine.

În loc să se apuce de bara metalică de susținere, Ana se agață strâns de Daniel. Aerul din vagon e greu din cauza zăpușelii. Un strop de sudoare se prelinge pe tâmpla lui Daniel până în dreptul urechii. Stau atât de aproape unul de celălalt, încât nici măcar o coală de hârtie n-ar încăpea între ei.

— Ți se pare prea cald? îi șoptește Ana.

Daniel se apleacă, iar ea îi simte respirația în ureche.

— Nu. E perfect.

Ana îl privește lung, cu un zâmbet extaziat.

— Ce mă bucur că ți-ai adus aparatul de fotografiat! Am devenit o cititoare fidelă a revistei *National Geographic*, să știi.

— Serios?

— *Sí*. Bibliotecarele trebuie să fi crezut fie că mă obsedează călătoriile, fie că sunt un soi de detectiv. Într-una dintre fotografiile pe care le-ai făcut în Buenos Aires ți-am văzut silueta reflectată în geam.

— Ai văzut tu asta?

— Nu numai că am văzut-o, dar i-am și cerut bibliotecarei o lupă. Am stat acolo, cu lupa în mână, încercând să te deslușesc în fotografia aia.

Ana mângâie cămașa lui Daniel.

— Am cercetat amănunțit toate pozele tale, fiindcă voiam să îți descifrez gândurile. La început, erau agresive, riscând atât de mult, încât mă speriau. Mă refer la fotografiile aeriene.

— Da. Când stăteam cocoțat pe trenul de aterizare al elicopterului. Ce prostie! La început, tot încercam să-mi să forțez limitele și întotdeauna exageram. Probabil mi se părea că trebuia să-mi dovedesc valoarea.

— Dacă în pozele tale se zărea linia orizontului, am învățat că asta înseamnă speranță și posibilitate. Când o fotografie era liniștită, însemna că stăteai calm, așteptând ca momentul prielnic să vină la tine.

— Adică așa cum am așteptat momentul ăsta?

Ea își coboară un deget pe nasul lui, până la buze, apoi până la bărbie.

— Nu-mi vine să cred. Chiar ești aici. Nu am dormit azi-noapte. Am fost mult prea emoționată.

— Nici eu n-am dormit. Adineauri, la muzeu, eram așa de agitat, că mi s-a făcut rău.

— Cum te simți acum? îl întreabă ea.

Daniel îi ia mâna și îi lipește palma de pieptul lui. Ana face ochii mari.

— Exact. Dacă inima mea o să bată mai tare sau mai iute de-atât, o să intrăm în bucluc, spune Daniel, râzând.

139

Daniel admiră mersul grațios al Anei și zâmbetul ei luminos. Ar urma-o oriunde: în parcul Retiro sau printr-o spărtură căscată în spațiu. Are senzația că tocmai asta a și făcut. Dintr-odată, simte că reîntâlnirea asta a meritat toate eforturile.

Până ajung în parc, discută cu tot atâta ușurință ca acum optsprezece ani. Se țin de mână de parcă nu s-ar fi despărțit niciodată.

— Din moment ce Nick și Ruth sunt la Prado, cu sora ta, m-am gândit că e convenabil să venim aici. E foarte aproape de muzeu.

— Da. Vreau să o cunoști pe Cristina.

Buzele Anei schițează un mic zâmbet.

— Hai să găsim un locșor liniștit, unde să putem sta de vorbă. E o după-amiază atât de frumoasă.

Soarele strălucește în înaltul cerului azuriu și senin. Ana îl conduce într-o zonă a parcului numită El Parterre și alege o bancă sub un pâlc de chiparoși.

— Iartă-mă. Nu-mi pot lua ochii de la tine, spune Ana.

Surâde și îi atinge obrazul.

— Da, ești mai în vârstă, dar arăți la fel.

Ana își strecoară degetele în părul lui, la ceafă.

— Ai părul ceva mai lung.

Daniel simte că inima i se frânge.

— Și tu arăți la fel. Mai bine chiar.

— Nu mai am dintele ăla din aur. Ziua în care am scăpat de el a fost fericită, adaugă ea.

— Ai avut multe zile fericite?

— Câteva. Sunt norocoasă că le-am trăit. După ce ai plecat, m-am angajat. Îl mai ții minte pe Paco Lobo?

— Omul acela tăcut care locuia la hotel și care a adoptat un sat?

— Și acum locuiește la hotel.

— Încă?

— Da. Paco avea nevoie de o asistentă bilingvă pentru proiectul lui. M-a angajat și mi-a plătit facultatea de management.

— Minunat! Omul ăsta a fost un mister pentru mine. Nu mi-am dat seama dacă era la pensie sau dacă învârtea vreo afacere.

— Ben nu ți-a spus? se miră ea.

Vocea Anei devine o șoaptă.

— Paco era vânător de naziști.

— Poftim?

— După război, câțiva naziști s-au refugiat în Spania și au primit noi identități. Paco le lua urma și îi dădea în vileag. El îi raporta lui Ben, iar Ben raporta cuiva din New York. Fiindcă tot veni vorba de Ben, am fost tare tristă când am aflat că a murit.

Auzind numele lui Ben, emoțiile lui Daniel se ridică iar la suprafață.

— Da. A fost atât de neașteptat! Vestea pur și simplu m-a doborât. Deveniserăm foarte buni prieteni, odată cu trecerea anilor, și mi-a fost un mentor extraordinar. Mă vizita chiar și atunci când trebuia să plec departe, cu vreun proiect. Îl văzusem cu o lună înainte să moară.

Ana dă din cap.

— Întotdeauna m-am întrebat dacă Ben l-a convins pe Paco să mă angajeze.

Păstrează amândoi o clipă de tăcere, în memoria lui Ben. Ana își trece delicat degetul de-a lungul unei cicatrice mari de pe antebrațul lui Daniel.

— E nouă.

— Nu e recentă, dar e nouă pentru tine, fiindcă nu ne-am mai văzut de mult. Recunosc că m-a durut. M-am tăiat până la os. Douăzeci și două de copci și două infecții.

Ana îi ridică brațul la buze și îl sărută. Apoi îi ia mâinile într-ale ei.

— Daniel, îmi pare tare rău pentru mama ta.

El dă din cap. Fiorul iscat de atingerea Anei încă mai zăbovește pe brațul lui.

— Îți mulțumesc. Moartea mamei nu a fost neașteptată, ca a lui Ben. Am putut să mai petrec un timp cu ea. A fost bolnavă câțiva ani. A urmat tot felul de tratamente și a încercat întotdeauna să-și ascundă boala. Cristina avea doar doisprezece ani când mama a murit. Tata a fost distrus. Am rămas acasă după înmormântare, ca să umplu golul. M-a implorat să mă mut în Dallas și să-l ajut să o creștem împreună pe Cristina.

— Ai vrut să te muți înapoi acasă? întreabă Ana.

— La început, nu. Dar știam că mama ar fi vrut să o fac, așa că mi-am dat demisia de la revistă, am devenit al doilea tată pentru o fată adolescentă, iar acum lucrez împreună cu tata, în industria petrolieră. Mi se pare o nebunie când mă aud zicând asta.

Plină de compătimire, ea ține în palme atât mâinile, cât și inima lui.

— Dar tu, Ana, ce-ai mai făcut?

— Întreabă-mă orice. Am așteptat amândoi destul. În caz că ești curios, te asigur că nu mi-am dat niciodată întâlnire cu Nick, râde Ana. Recunoaște că ți-ai pus întrebarea asta.

— Mda, poate.

Daniel surâde. Ana îl cunoaște atât de bine! Treaba asta îi place la nebunie.

— Încă mai locuiești în Vallecas?

— Nu. Acum stau în oraș. Dar locuiesc tot cu familia Juliei. Tu locuiești împreună cu tatăl tău, pe proprietatea lui?

— Nu. Am un loc al meu, în apropiere.

Se uită la chipul ei sincer. E dornic să vorbească.

— Și Rafa? se interesează el.

Ana inspiră adânc, zâmbind.

— Rafa lucrează la arena Las Ventas. Își iubește slujba. S-a căsătorit cu sora unui toreador și au trei copii frumoși. Încă mai locuiește în Vallecas. Satul s-a schimbat mult, dar el nu s-ar muta niciodată. A ajutat la construirea noii biserici de acolo.

— Și verișoara ta? Cum o cheamă?

Stânjenită, Ana chicotește.

— Puri. Da, Purificación e bine.

Își îndreaptă spatele și îi ia din nou mâinile într-ale ei. O pasăre ciripește într-un copac, deasupra lor.

— Noi doi am stat despărțiți atâția ani. Multe s-au schimbat în Spania. Din 1940 încoace, fiecare deceniu a fost diferit. Acum, când Franco e mort, nu știu dacă vreun om din afara Spaniei ar înțelege vreodată cum a fost aici. E foarte complicat.

Se uită în ochii lui.

— Daniel, cât de proastă am fost! Te-am îndepărtat de mine. Ți-am spus că nu m-ai putea înțelege niciodată. Și totuși anii au trecut, iar eu cred că ești singura persoană lângă care mă simt cu adevărat eu însămi. Tu ai văzut cum trăiam. Mi-ai văzut frica. Chiar mă înțelegi. Mi-am imaginat și am visat să stau de vorbă cu tine. Să îți cer scuze și să îndrept lucrurile.

— Crede-mă pe cuvânt — zice el, îndepărtându-i o șuviță de păr căzută pe frunte —, în clipa asta, totul pare exact așa cum trebuie să fie.

Ea clatină din cap.

— Nu chiar. Am ceva să-ți spun. Ceva ce tu nu știi.

Cu siguranță, se poate susține că, din cauza strânsei noastre legături cu Franco, a sprijinului economic și financiar pe care l-am acordat Spaniei în schimbul bazelor militare, de fapt am prelungit epoca Franco. Mulți spanioli sunt de părere că regimul acesta s-ar fi putut prăbuși mai curând, dacă noi nu am fi fost acolo, susținându-i structura. Dar știu că ați avut la dispoziție tot spectrul de opinii cu privire la rolul Statelor Unite.

— Curtis C. Cutter, diplomat al ambasadei SUA
în Madrid (1970–1972)

Februarie 1992,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

140

Ana întinde mâinile, arătându-i lui Daniel că tremură ca varga.

— Sunt atât de îngrijorată!

— Nu fi... Spune-mi, pur și simplu.

Ea respiră adânc, adunându-și puterile, și începe să povestească în șoaptă:

— S-a întâmplat cu mulți ani în urmă. Nu sunt sigură că îți amintești. Rafa mi-a spus că ai făcut fotografii în cimitir.

Daniel dă din cap. Își aduce aminte de fotografiile cu pricina. Poza călugăriței cu pruncul mort i-a adus Premiul Magnum. A încercat să stârnească atenția agențiilor de știri din Statele Unite cu povestea coșciugelor goale de bebeluși, dar nimănui nu a părut să îi pese.

— Fuga l-a convins pe Rafa că, în toată Spania, copiii republicanilor spanioli erau furați din maternități. Bănuiau că micuții le erau vânduți familiilor fasciste.

Ana aruncă priviri peste umăr, în dreapta și în stânga, asigurându-se că nu e nimeni prin preajmă.

— Dar ei doi n-au știut că în chestiunea asta a fost implicată și sora mea, Julia.

— Nu înțeleg.

— Julia a fost însărcinată, începe Ana.

— Ce vrei să spui? Doar i-am fotografiat copilul, spune Daniel.

— Ai făcut poze cu unul dintre copiii ei, explică Ana, încercând să își stăpânească emoțiile. Julia a născut gemene. Nașterea a fost prematură. Ambele fetițe erau subdezvoltate, dar una era

mai puternică decât cealaltă. Doctorii le-au spus Juliei și lui Antonio că una dintre ele a murit. Amândoi au avut mari dubii, dar le-a fost mult prea frică să insiste. Călugărițele și doctorii o țineau una și bună că așa s-a întâmplat. Având în vedere că părinții noștri erau considerați Roșii, Juliei i-a fost teamă să spună ceva.

— Vrei să spui că au furat fetița Juliei?

Ana încuviințează din cap.

— Doamne..., șoptește el, luând-o pe Ana în brațe. Ce mai face fata Juliei?

— Lali e bine. În copilărie, îi era groaznic de teamă să nu fie despărțită de Julia. Să crească în Vallecas a fost o provocare pentru ea. Am o fotografie recentă de-a ei... Dar nu sunt sigură că ar trebui să ți-o arăt.

— Mi-ar plăcea să o văd.

Ana dă să spună ceva, dar imediat clatină din cap. Se sprijină de Daniel și îl sărută.

— Mi-a fost atât de dor de tine! Nici nu poți să-ți imaginezi cum m-am simțit.

— Ba pot, crede-mă.

— Nu vreau să stric totul, zice Ana.

O lacrimă i se rostogolește pe obraz.

— Dar între noi nu mai pot fi secrete.

— Ana, de ce plângi? Nu vei strica nimic.

— Promiți?

— Promit.

Ea dă din cap. Își stăpânește lacrimile și strecoară o mână în poșetă. Îi întinde o fotografie.

— Ea este Lali.

Daniel se uită la poză. Nu o vede pe Lali, ci pe sora lui, Cristina.

141

Daniel privește cu luare-aminte fotografia.

— Nu înțeleg. Asta e sora mea.

— Nu, este Lali. Sora ta e geamăna lui Lali.

Daniel se sprijină de spetează bancii, încercând să priceapă. Cristina are o soră geamănă. Cristina este fiica Juliei. Adică părinții ei au adoptat-o pe fiica Juliei și a lui Antonio? El e îndrăgostit de mătușa surorii lui?

— Daniel?

— Scuze.

Daniel tace o secundă.

— Sunt șocat. Firește, știam că a fost adoptată și mi-a trecut prin cap că, într-o bună zi, e posibil să se întrebe cine sunt părinții ei biologici.

— Nu, nu îi spune! Te rog, nu încă. E complicat. De ani de zile Julia are bănuieli — crede că sora geamănă a lui Lali trăiește —, dar Rafa nu știe.

Daniel se uită lung la fotografie.

— Daniel, te rog, gândește-te bine. Nimeni nu știe cum se va produce tranziția în Spania, dacă lucrurile se vor schimba sau nu. Julia și Antonio au îndurat multe în ultimii optsprezece ani. Cristina e fiica lor. Mai au încă doi copii, deci Cristina are nu numai o soră geamănă, ci și alți doi frați. Închipuie-ți cât de greu va fi să li se explice lui Lali și fraților ei că există o soră geamănă în America. Câte întrebări vor avea! Te rog, promite-mi că deocamdată n-o să sufli o vorbă. Julia trebuie să decidă în privința asta.

Daniel încuviințează din cap și îi dă fotografia, chinuindu-se să găsească o noimă în toate astea. Cum de s-a întâmplat așa ceva?

— Dacă nu te deranjează, aș vrea să vorbesc cu tatăl meu, să văd ce știe el.

— *Sí*, înțeleg.

Pe de o parte, Daniel ar vrea ca Ana să nu îi fi spus acum, ca să își poată savura revederea și să se bucure de o zi splendidă împreună. Dar, pe de altă parte, se bucură foarte mult că este legat de ea în acest fel. S-a străduit să-și țină în frâu speranțele, dar când a văzut-o pe Ana, în grădina Muzeului Sorolla, inima lui a explodat.

Ana își mușcă buza de jos.

— Ai căzut pe gânduri. Ești supărat?

— Nu, nu sunt supărat. Doar șocat. Și, din pur egoism, îngrijorat că numai de asta ai vrut să mă vezi.

Ana îi cuprinde obrajii în palme.

— Nu. Așa cum am spus, de atâția ani vreau să fiu cu tine. Abia ieri am aflat adevărul. Nick m-a sunat după ce a văzut-o pe Cristina, la aeroport. Era răvășit, mi-a zis că a văzut o fantomă. Era convins că ai simțit că e ceva în neregulă, că ți-ai dat seama că se purta ciudat.

— Purtarea lui Nick a fost mereu ciudată.

— Da, pentru că încerca să păstreze secretul. Tăcerea deformează totul. Pot accepta să existe tăcere în jurul nostru, dar nu și între noi. Nu și de-acum înainte, Daniel. Așa că a trebuit să-ți spun imediat. Însă îți dau cuvântul meu că nu de asta am vrut să te văd. Am ținut să ne întâlnim — Ana se apleacă spre el — fiindcă îmi doresc să fim împreună. Sper că și tu vrei.

Ea dorește să fie cu el. Ana îi mângâie spatele. Atingerea ei este deopotrivă liniștitoare și răscolitoare. Îl ajută să vadă totul mai limpede. Se gândește la Fuga și la strângerea lor de mână, în cimitir.

Dacă i s-ar fi spus că poate să o aibă pe Ana, dar că va fi complicat, nu i-ar fi păsat. Nenumărate zile și nopți a fost plecat în misiuni, gândindu-se la ea, și acum Ana e lângă el. Capul ei se reazemă de umărul lui. Mâna ei îi mângâie spatele. Cui îi pasă că e complicat? Viața e complicată. El și-a pierdut mama, și-a pierdut cariera, l-a pierdut pe Ben și, timp de optsprezece ani, a pierdut-o pe femeia pe care o iubește. Acum, când stă cu ea aici, amintirile se trezesc iar la viață.

Îl aude pe Ben scăpărând un chibrit.

Este timpul tău, Dan. Fugi. Fă lucrurile pe care le vezi prin filme. Sunt lucrurile pe care nimeni nu ajunge să le facă. Dar tu poți, Matheson. Nu vreau să mă suni peste zece ani, ca să mi te văicărești că ar fi trebuit să faci aia, ar fi trebuit să faci ailaltă. După cum spune proverbul, e mai târziu decât crezi.

Se întoarce spre Ana. O sărută iar și iar, o strânge în brațe și se străduiește din răsputeri să se comporte decent, fiindcă sunt în public.

— Vrei să o cunoști? îi șoptește el. E o femeie frumoasă și puternică.

Zâmbește și adaugă:

— La fel ca tine.

142

Ana și Daniel așteaptă în fața Muzeului Prado.

— Să încercăm să ne purtăm firesc. Nick i-a spus Cristinei că o să mă întâlnesc cu Tom Collins.

— Bărbatul cu multă gheață, chicotește Ana.

— Mă bucur că râzi. Am emoții. Poate că nu ar trebui să ne ținem de mână. Cristina o să fie nedumerită.

Șovăitor, își desprind mâinile. Ana se trage puțin la o parte.

— Iat-o! spune Ana, cu voce gâtuită. *Dios Mío*, ce frumoasă e!

Cristina apare pe treptele muzeului, împreună cu Nick și cu Ruth. Poartă o rochie verde, cu spatele gol, și sandale cu platformă. Nick îl zărește pe Daniel în mulțime și îi face cu mâna.

Cristina vine țintă la fratele ei și turuie în spaniolă.

— Vai, Danny! E cel mai frumos muzeu pe care l-am văzut vreodată! Știi tabloul *Îndrăgostiții din Teruel*? Ți-am cumpărat o vedere, ca să ți-l arăt.

— Ai văzut operele lui Bosch? o întreabă fratele ei. Sunt preferatele mele.

— Da, tablourile lui *El Bosco*. Foarte derutante. Exact ca tine.

Nick o salută pe Ana și o împinge spre ceilalți.

— Cristina, ea e prietena noastră, Ana. Ana, ți-o prezint pe sora lui Daniel.

Cristina o salută cu entuziasm și o sărută pe obraji.

— Știi povestea care a inspirat *Îndrăgostiții din Teruel*? o întreabă Ana. E de un romantism tragic.

Cristina o ia de brat.

— Povestește-mi!

— Diego și Isabela erau îndrăgostiți nebunește, dar tatăl fetei nu vedea cu ochi buni relația lor. Diego a promis că în cinci ani va deveni un om important și că se va întoarce să ceară mâna Isabelei.

— Cinci ani? se miră Cristina. O grămadă de timp!

— Cinci ani e un fleac, îi dă replica Daniel, râzând.

În timp ce Ana îi povestește Cristinei legenda celor doi îndrăgostiți, Nick îl trage pe Daniel deoparte și întreabă:

— Ești bine?

— Nu. Mă simt amețit.

Nick îl cercetează cu luare-aminte.

— Dar sper că e o amețeală plăcută. E din cauză că te-ai întâlnit cu Ana?

— Da. Nu pot să-ți descriu. E cea mai frumoasă zi din viața mea. Iar acum... se-ntâmplă asta...

— Probabil că mi-ai văzut uluirea când ne-am întâlnit cu toții, în aeroport. Ana ți-a arătat fotografia, nu? M-a pus să jur că voi păstra secretul. Trebuie să o vezi pe Lali. Nu încape îndoială. Ce ai de gând să faci?

— Trebuie să-l sun pe tata.

— Hai să te duc înapoi la hotel. Să-ți limpezești gândurile. Sună-l pe tatăl tău. Ne întâlnim mai târziu, să luăm cina împreună.

— Dar vine și Ana, da?

Nick pufnește în râs.

— Dan, vino-ți în fire! Ana a visat la tine optsprezece ani. Pun pariu că a făcut cerere să i se elibereze un pașaport chiar în ziua în care a murit Franco. N-o să se desprindă de tine cât timp o să stai aici.

Daniel se uită la Ana și la sora lui. În vreme ce Cristina pălăvrăgește, ochii celeilalte femei îi caută pe ai lui. Ana îi zâmbește. Surâsul ei îl umple de speranță. Iar speranța asta compensează timpul pierdut.

143

Cristina stă întinsă pe patul ei de hotel, cu ochii închiși.

— Te porți ciudat, declară ea.

— Nu-i adevărat.

— Ba da. Îți simt asta în glas.

— E din cauza diferenței de fus orar.

— Mincinosule!

Nu și-a mințit niciodată sora. Ea îl înțelege chiar mai bine decât l-a înțeles vreodată mama lor. Cristina simte cu adevărat nuanțele din vocea lui. Asta înseamnă că îi poate citi și chipul. Trebuie să îi spună ceva. Daniel tace câteva minute, sperând ca ea să adoarmă.

— Îți amintești că ieri ai făcut cunoștință cu Ana? întreabă el, încetișor.

Poate că deja a ațipit.

Cristina se ridică iute în capul oaselor.

— Da! *Îndrăgostiții din Teruel.* Povestește-mi totul, imediat!

Replica teatrală al surorii lui îl face să râdă.

— Păi, știi... O plac pe Ana de foarte multă vreme. E o persoană minunată.

Cristina dă ochii peste cap.

— Mai slăbește-mă, Danny! Ne place poștașul nostru de multă vreme. *El* e o persoană minunată. Hai, spune adevărul!

Cu ochii minții, Daniel o revede pe Ana alergând în brațele lui, în grădina Muzeului Sorolla.

— Stai puțin! Roșești? Ia te uită! Daniel Matheson, ce-ai pățit?

Emoțiile îl copleșesc. E foarte entuziasmat și arde de nerăbdare să îi spună totul Cristinei.

— Cris, am ales să rămân singur până acum fiindcă...

Dă drumul cuvintelor dintr-o suflare:

— ...am fost și sunt îndrăgostit iremediabil de Ana.

— De cât timp?

— De optsprezece ani. De când am fost ultima oară la Madrid. Ea lucra aici, la hotel.

Dintr-un salt, Cristina ajunge lângă fratele ei.

— POFTIM? Tata știe? De asta ai fost un lup trist și singuratic? Ai cutreierat lumea în lung și în lat, încercând să uiți de unica și adevărata ta iubire? Doamne! Ce chestie fabuloasă!

— Mă bucur că gândești așa.

— Bineînțeles că gândesc așa!

Ochii Cristinei înoată în lacrimi.

— M-am simțit tare vinovată atâta vreme! În Dallas, lumea insinuează că ți-ai sacrificat fericirea ca să ai grijă de mine.

— Nu-i adevărat.

— Acum am aflat și eu! Nu din pricina mea ai fost împovărat... Doar tu ești vinovat pentru singurătatea ta. Ai tânjit în chip jalnic după o femeie care era la mii de kilometri depărtare!

Daniel zâmbește.

— Ei, poate nu chiar jalnic.

— Măcar ai sărutat-o? Știe că ai renunțat la cariera de fotograf în schimbul petrolului? Când o să vină Ana în Dallas? Stai așa! Ai de gând să te muți la Madrid? Pot să mă mut și eu cu tine?

El râde în hohote.

— Odihnește-te! O s-o văd pe Ana diseară, la cină. Eu am puțină treabă la biroul de afaceri al hotelului.

Cristina se trântește pe pat, cu brațele larg deschise.

— Afaceri? Cine se mai poate gândi la afaceri acum? Fratele meu e îndrăgostit! Asta-i varianta cu final fericit a *Îndrăgostiților din Teruel*!

{ 144 }

Daniel și-l imaginează pe tatăl lui stând singur, în camera lui de lucru. Biroul imens, din mahon, este așezat în fața unui perete plin cu rafturi încărcate de cărți. Fotografiile cu mama lui, cândva prezente acolo, au ajuns acum în camera de lucru a lui Daniel. Pe biroul tatei tronează acum o fotografie a lui Sissy, într-o ramă de argint, între un telefon și o carafă de whisky.

— Bineînțeles că am plătit. Adopțiile nu sunt gratuite. Dar totul a fost absolut legal și făcut ca la carte, îl asigură tatăl său. Sunt sigur că avocatul nostru încă are toate documentele. Ai văzut-o pe fată? Mulți oameni seamănă izbitor între ei, dar asta nu înseamnă că sunt înrudiți.

— Am văzut o poză recentă. Am crezut că e Cristina. Fetele sunt identice. Când Nick a văzut-o pe Cristina, aproape că a leșinat. Îți mai aduci aminte numele persoanei de contact cu care ai discutat despre adopție, la Inclusa?

— S-a întâmplat acum optsprezece ani... Nu-mi mai amintesc. Bineînțeles, mama ta și-ar aminti.

— Tată, crezi că mama a știut adevărul?

Tatăl lui tace o secundă.

— Greu de spus. Îți repet, totul s-a petrecut absolut legal, prin intermediul ambasadei. Îmi amintesc totuși... Mama ta a pus întrebări în legătură cu părinții fetei și cu descendența ei. Călugărița a declarat că Cristina e *sin datos*. Îmi aduc aminte că a trebuit s-o întreb pe mama ta ce înseamnă asta. Ni s-a spus că a fost pur și simplu abandonată la orfelinat, fără niciun bilet

însoțitor. Nu știau nimic despre copilă și ne-au zis că nu erau siguri cu privire la data ei de naștere. Au adăugat că alte cupluri de americani catolici, de la baza militară, au adoptat copii. Nu știu dacă e adevărat.

— Bine, tată, dar tu făceai afaceri cu Franco. Sunt sigur că aveai anumite avantaje.

— Fii serios, Dan! Am fost în Spania doar de câteva ori.

— Ei, acum Franco e mort. Dacă e adevărat că au luat copii de lângă familiile lor, treaba asta o să fie dată în vileag. Va trebui să se dea seamă și să se îndrepte lucrurile.

Tatăl său oftează adânc.

— Nu prea cred că așa o să se-ntâmple, Dan. Depinde de drumul pe care va apuca Spania. Un furnizor a spus că Spania se îndreaptă spre democrație și că se vorbește de amnistie.

— Amnistie? Deci crimele trecutului vor fi pur și simplu șterse cu buretele? Nu se poate.

— E greu să pui sub acuzare fărădelegi vechi de treizeci de ani. Poporul spaniol a îndurat multe. Poate că vrea să nu se mai uite în urmă și să se lepede de orice umbră de dictatură.

Tatăl său își drege glasul.

— Dan, prietena asta a ta... familia ei vrea să profite cumva? Are pretenții? A făcut acuzații?

— Nu, tată. Singura lor pretenție este să se știe adevărul, e doar între noi. Deocamdată nici măcar nu mi-au sugerat să-i spun Cristinei.

— O decizie înțeleaptă. Asta ar deschide cutia Pandorei înainte de vreme.

O nouă tăcere. Daniel aude clinchetul dopului de cristal al carafei și sunetul băuturii turnate în pahar.

— Fiule, ai fost ca un tată pentru Cristina. Tu ce părere ai?

Tatăl său e un bărbat mândru. Faptul că îi cere părerea dă de înțeles că își respectă enorm fiul.

— Dacă putem confirma totul, vreau să îi spun. Cristina știe că a fost adoptată. Din punct de vedere legal este adultă și, într-o bună zi, va dori să-și găsească părinții biologici. Face față greutăților. Când am pierdut-o pe mama, ne-a sprijinit moral mai mult decât am sprijinit-o noi.

— Cu siguranță. Dar să nu grăbim lucrurile. Trebuie să procedăm cum se cuvine și să fim corecți cu toată lumea. Eu, unul, cred că ar trebui să păstrăm tăcerea. Mama ta așa ar fi vrut. Cunosc un om de știință de la Centrul Medical din Houston. Ultima oară când am jucat golf împreună, mi-a pomenit ceva despre un așa-zis „test de paternitate". Lasă-mă să vorbesc cu el. Dacă părinții din Madrid ai Cristinei sunt de acord, putem face testul, dar trebuie făcut aici, în Texas. Nu vreau să prindă de veste Cristina înainte să obținem rezultate confirmate.

— Da, ar fi mai înțelept să obținem întâi confirmarea.

— Explică-i asta prietenei tale și poate reușești să stai de vorbă cu sora ei. Voi stabili o întâlnire cu avocații mei.

„Prietena ta." Așa o numește tatăl său pe Ana. Habar nu are ce simte Dan pentru ea, nici că o iubește de atâția ani.

— Chestia asta a picat din senin. Cristina bănuiește ceva?

— Nu. Se distrează de minune, îi spune Dan.

— Bine. Asta-i o convorbire internațională, așa că o să închid. Îți închipui că am multe la care să mă gândesc.

— Și eu la fel, zice Daniel.

{ 145 }

— Ruth, vino lângă mine. Daniel, tu așază-te lângă Ana, îi spune Cristina, jucând rolul lui Cupidon.

Cât durează cina, se uită la cei doi îndrăgostiți și zâmbește întruna, cu subînțeles.

— Habar n-are că vorbim despre ea, îi zice Daniel Anei.

— E adorabilă. Propunerea tatălui tău e înțeleaptă, spune Ana. Nu știu cum se poate face un test în Texas, din moment ce Antonio este aici, dar oare Nick ne-ar putea ajuta? Cred că Julia s-ar simți mult mai în largul ei dacă testul s-ar face în străinătate. I-ar da puțin răgaz. O îngrozește gândul că vreo rudă sau vreun prieten de familie o s-o vadă pe Cristina în Madrid. Se teme că vor crede că și-a abandonat copilul. Sau, mai rău, că ar putea fi pedepsită.

— Nu ea este cea care trebuie pedepsită. Deși Madridul e un oraș mare, nu vreau ca Julia să se simtă stânjenită. Am putea vizita obiectivele turistice din alte orașe. Dar Antonio și Julia vor fi de acord să ne întâlnim?

— Da. Bineînțeles că vor dori să o vadă pe Cristina. Nick are o idee și a spus că va organiza o întâlnire. Julia și Antonio vor fi de față, dar Cristina nu va bănui nimic.

Daniel dă din cap, încercând să cântărească totul și, în același timp, să pară nonșalant.

— E o nebunie.

— Știu. Nu pare să fie real. Hai să-ți zic ceva, îi șoptește Ana.

— Ce?

Se apleacă spre el și îi răspunde:

— Suntem împreună, într-un restaurant.

Privirea ei scânteiază de încântare.

Daniel privește ochii întunecați ai Anei, părul ei moale, buzele pline și mâinile delicate. Fiecare trăsătură e specială. Lumina care cade de sus îi accentuează curba gâtului. Poartă o rochie cafenie. Faldurile ei i se mulează pe trup, distrăgând atenția lui Dan.

Ana are dreptate. În sfârșit, sunt împreună, într-un restaurant. Dan ar vrea să fie singuri în seara asta. Să comande cina în camera de hotel și să stea pe jos, ascultând melodiile Lolei Flores la radio. Să stea treaz toată noaptea, să recupereze timpul pierdut. Să o sărute.

Ana întinde o mână pe sub masă și i-o strânge pe a lui. Îi șoptește:

— Știu. Și eu vreau.

146

Daniel așteaptă în holul hotelului. Comandă cafea, sperând să se învioreze, să își recapete energia pentru această după-amiază. Probabil că arată precum Ben odinioară, răvășit după o noapte madrilenă nebună. Timp de două nopți, el și Ana au stat treji, în foaier, mult timp după ce Cristina a spus că e obosită și s-a retras în camera ei.

Azi-noapte, Ana l-a convins să se strecoare amândoi în subsol.

— N-o să ne vadă nimeni. O să stăm în cantină, la masa noastră din colț. Va fi liniște.

S-au așezat la masa lor din colț și s-au ținut de mână până când atracția dintre ei a scăpărat cu atâta forță, încât a tras-o pe Ana mai aproape, pe genunchii săi. Un angajat stânjenit i-a descoperit și l-a chemat pe șeful lui.

Gândul acesta îl face să zâmbească.

Acum, când Ana intră în hol, însoțită de Julia și de Antonio, Daniel se ridică în picioare. Chipul Juliei, ochii ei sunt aceiași ca ai fetiței ce obișnuia să se ascundă în camioneta lui, aceiași ca ai tinerei femei care i-a oferit locul de la fereastră, în avion.

— *Bienvenido, caballero,* îl salută Antonio.

Saluturile lor sunt calde și sincere, dar pe chipul Juliei se întrevede povara constantă a secretelor. Ochii ei se plimbă neîncetat prin foaier, încolo și încoace.

— Nu eram sigură dacă să venim sau nu, începe Julia.

— Am ales o masă mai ferită, în spate, spune Daniel.

— *Gracias*, îi zice Antonio, apoi se așază. Am bătut-o la cap că trebuie să venim. Ceea ce ne-a spus Ana a confirmat ce ne spun inimile noastre de ani buni.

Daniel scoate o poză din portofel. Cu inima bătând nebunește, i-o dă Juliei.

— *¡Ay, Dios Mío!*

Mâinile Juliei tremură. Începe să plângă.

— *Virgen Santa*, șoptește Antonio, cu răsuflarea tăiată. Matadorul lui Rafa a avut dreptate.

Cei doi rămân cu ochii la fotografie, dând din cap.

— Tu îi spui „Cristina", zice Antonio.

— *Sí.* Cristina María Alonso Moya Matheson.

— *Muy guapa*, oftează Julia.

— Tatăl meu mi-a zis că în dosarul de la Inclusa al Cristinei scria că ea era *sin datos*, le explică Daniel. Cei de la Inclusa le-au spus părinților mei că data de naștere a Cristinei este în jur de douăzeci și doi martie, dar Ana mi-a zis că ziua de naștere a lui Lali e pe douăzeci februarie.

— Gemenele s-au născut prematur. Erau foarte micuțe, povestește Ana. Daniel și eu ne întrebăm dacă fetele au fost despărțite intenționat, la naștere. Probabil că oamenii de la Inclusa voiau ca părinții adoptivi să creadă că luau acasă un copil aproape nou-născut.

— Sau poate că voiau doar să le despartă, își dă cu părerea Daniel.

Julia își frânge mâinile.

— *Señor* Matheson...

— Te rog, spune-mi Daniel.

— Daniel..., începe Julia. Te asigur că nu te acuzăm de nimic. Au trecut mulți ani. Erai doar un copil. Dar sora ta și fiica mea arată identic. Le-am ținut pe fete în brațe, la scurtă vreme după naștere. Le-am sărutat pe amândouă, așa cum face o proaspătă

mămică, din creștet până în vârful... *degetelor de la picioare*, subliniază ea. Înțelegi ce vreau să spun?

Daniel încuviințează.

— Desigur.

Apoi încremenește. Face ochii mari.

— Stai puțin. Acum înțeleg.

— *¿Sí?* întreabă Julia.

Mâinile ei se încleștează, într-o așteptare plină de speranță.

— *Sí*, degețelul ei de bebeluș.

— La care picior? întreabă Antonio.

— La stângul. Eu îl numesc „trifoiaș", zice Daniel.

Antonio își plesnește genunchii. Ana cuprinde cu brațul umerii Juliei.

— Așa e? întreabă Daniel.

— *Sí*, confirmă Antonio. Cu ani în urmă, când Rafa și Fuga bănuiau că se întâmpla ceva necurat, s-au gândit că ar putea fi cazul a sute de copii.

— După ce Spania va face tranziția către un nou regim, poate că adopțiile vor fi recunoscute, sugerează Daniel.

Julia zâmbește.

— Ești optimist. Deocamdată, treaba asta va rămâne doar între noi. Te rog, să fim cu băgare de seamă.

— Sunt convins că și tata ar vrea același lucru. Dar există o problemă. Nu sunt sigur că știți, dar, cu optsprezece ani în urmă, când am cunoscut-o pe Ana...

Daniel o ia de mână.

— *Amigo* — îi spune Antonio, râzând —, crede-mă pe cuvânt că știm.

— Așa e, întărește Ana. Mi-au suportat lacrimile ani în șir.

— *Ay*, și cum mai plângea! „Daniel, Daniel al meu!" La fel ca în *Îndrăgostiții din Teruel*! glumește Julia.

Tace o clipă, apoi zâmbește sincer.

— Dar chiar sunt tare fericită pentru sora mea.

— Deci înțelegeți că nu vreau ca familiile noastre să rămână despărțite, spune Daniel.

— Îți apreciem răbdarea. Julia și cu mine vom discuta, îl asigură Antonio.

Ana intervine:

— Nick spune că după-amiază va fi o recepție la hotel, în Salonul Toledo. Din câte se pare, va veni multă lume, deci o veți putea vedea pe Cristina fără să aveți senzația că forțați lucrurile.

Se întoarce spre Julia și o previne:

— Cristina e o fată extraordinară și vorbește minunat spaniola. Dar pregătește-te sufletește. E cât se poate de... americancă.

— Nu-mi pasă, șoptește Julia. E fiica mea.

Era fascinant să fii de față. Din punct de vedere profesional, e un spectacol captivant să vezi cum o țară care a suportat aproape patruzeci de ani de dictatură se transformă treptat într-o democrație foarte reușită.

WELLS STABLER, ambasadorul Statelor Unite în Spania (1975–1978)

Februarie 1991,
Extras din Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe,
Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică,
VA www.adst.org

147

— Nu cred că am văzut vreodată partea asta de hotel, zice Daniel.

— La fel ca *Placita*, Salonul Toledo face parte din palatul original, îi explică Ana.

— Acum mulți ani, plănuiai să mă conduci într-un tur complet al hotelului, dar am fost distrași de alte lucruri.

— Și sper să fim distrași din nou, cât de curând.

Ana îi zâmbește.

— *Hola*, amice! răcnește Nick, din hol. Vino cu mine!

Îl conduce pe Daniel pe coridor, spre Salonul Toledo, și deschide larg ușa.

— *¡Bienvenido!* îl salută în cor un mic grup.

Daniel se uită în jur. Pe cine salută cu atâta entuziasm? Stai puțin. Chiar pe el? Recepția asta e organizată în cinstea lui?

Răsună acordurile unei chitare spaniole. Cristina aleargă la el, plină de entuziasm.

— Te rog să nu te superi. Știu că urăști să fii în centrul atenției, dar când Nick a sugerat să organizăm o mică petrecere de bun-venit, m-am gândit că o să fie distractiv!

O masă rotundă, încărcată cu mâncăruri și băuturi, tronează în mijlocul încăperii somptuoase, în nuanțe de albastru. Nick își salută colegii de la ambasadă. Daniel se strâmbă. Nu îi plac petrecerile, dar știe de ce a organizat-o Nick pe aceasta. Julia și Antonio stau la ușă.

— Am o mică surpriză pentru tine, îl anunță Nick, trăgându-l în celălalt capăt al încăperii.

Pe perete sunt etalate niște fotografii din cele pe care le-a făcut Daniel, în 1957. Hotelul. Străzile exotice ale Madridului. Dineul familiei Van Dorn. Rafa. Fuga. Vallecas. Nick. Ana. Lângă fotografii stă, mândru nevoie mare, un bărbat în vârstă, cu sprâncene încărunțite și stufoase.

— Miguel? se minunează Daniel. Miguel, tu ești?

Bărbatul deschide larg brațele și cei doi fotografi se cuprind într-o îmbrățișare strânsă.

— Miguel, ce bine-mi pare să te văd! M-am gândit deseori la tine. Nu-mi vine să cred! Ai păstrat atâția ani copii ale fotografiilor mele?

— *Sí.* Făgăduiala dată e datorie curată.

Miguel ia de pe masă un exemplar din revista *National Geographic.*

— Te-am urmărit de-a lungul anilor, *Texano.* Ana dădea din când în când o fugă la magazin, să-mi pună întrebări despre fotografiile tale. Împreună, am disecat fiecare detaliu și ți-am urmărit traseul, marcându-l pe o hartă. *Caramba*, câte griji ne-am făcut!

Miguel pune o mână pe umărul lui Daniel. Are vocea gâtuită de emoție.

— Ce aventură ai trăit! Sunt tare mândru de tine, *amigo.* Și Capa ar fi mândru.

Lui Daniel nu îi pasă că lăcrimează în văzul lumii. La fel ca Ben, bărbatul din fața lui a crezut în el atunci când alții nu au crezut. Îl îmbrățișează din nou pe Miguel. Apoi dă cu ochii de Julia și de Antonio, care stau de vorbă cu Cristina. Conversația pare lejeră și veselă. Cristina, afectuoasă de felul ei, întinde o mână și o atinge pe Julia înainte de a se despărți și de a se îndrepta spre fotografii. Chiar și de la distanță, se vede că Julia radiază de bucurie. Ana zâmbește și îl strânge de braț.

Nick îl delectează pe un atașat de presă cu istorioare despre fotografiile expuse.

— Uite ce față pocită aveam în poza asta! exclamă Nick. După bătaia pe care am încasat-o atunci, am avut nevoie de două operații de sinusuri. Dar să fi văzut ce le-a făcut Danny tipilor! A făcut fotografia asta de pe locul din dreapta șoferului, într-un taxi, în drum spre spital.

Daniel își privește autoportretul făcut după încăierare, în oglinda liftului. Din poză îl privește un băiat de optsprezece ani, cu spatele drept, plin de sânge și fără pic de remușcare, gata să se ia la bătaie până și cu umbra lui.

Mâna lui Miguel îi atinge spatele.

— *Ay*, ai rămas la fel, îi spune el lui Daniel, blând.

Cristina se apropie de grup și întreabă:

— Cine-i bărbatul care fumează în atâtea poze? E Ben? Ben al tău?

Bărbatul care fumează. Daniel se uită la o fotografie în care Ben e singur, pe ringul de dans. Se mișcă într-un ritm pe care îl aude numai el și e plin de viață. A trăit dur și a jucat și mai dur. A muncit din greu.

— Da, e Ben. L-ai întâlnit o dată, când erai mică. El mi-a făcut rost de slujba de la revistă. Aveau nevoie de un fotograf bilingv pentru niște proiecte în America de Sud.

Cristina îi arată cu degetul o poză de-a lui Fuga.

— Și toreadorul cine e?

Fuga stă pe bancheta din spate a mașinii. Poza a fost făcută înainte de *capea*. Liote de copii zâmbitori, din Vallecas, stau cu fețele lipite de geamurile mașinii. Mâna lui Fuga atinge sticla, schițând un gest care le întoarce dragostea și respectul.

— Doamne, tipul ăsta era legendar! exclamă Nick. Mânca jar la micul dejun. Atât de aprig era.

Daniel îl contrazice:

— Ba deloc. Era mult mai mult de atât. Era special.

Întinde mâna spre fotografia lui Fuga. Își amintește îngrijorarea toreadorului pentru Ana și pentru el, bănuiala pe care o avea despre copiii furați.

— Vino.

Ana îl conduce cu blândețe spre un colț al încăperii. Acolo stă așezat la masă Paco Lobo, îmbătrânit și adus de spate. Și-a sprijinit bastonul de masă. Sacoul costumului său, care pe vremuri i se potrivea perfect, acum atârnă pe trupul împuținat.

— Iată-l, Paco!

Mâna bătrânului tremură când își îndreaptă ochelarii pe nas. Mijește ochii, ca să îl vadă mai bine pe Daniel. Pupilele îi sunt acoperite de cataracte lăptoase.

— Bine ai revenit acasă, Matheson! Ai cam lăsat-o pe Ana să aștepte.

— Sunt un prost, așa-i?

— Foarte prost, aș zice. Dar Ben mă contrazicea. Îmi tot spunea: „N-o lăsa să se mărite cu nimeni, Paco. Dan o să se întoarcă". Ben a fost cel mai mare fan al tău, să știi.

— Și eu l-am admirat mult.

— Normal că îl admirai. Care altul te-ar fi lăsat să îi furi legitimația de presă? îi spune Paco Lobo.

Daniel simte o bătaie ușoară pe umăr. Se întoarce și dă cu ochii de Cristina. Se ține de mână cu un tânăr îmbrăcat în costum.

Sora lui face prezentările:

— Daniel, el e Jamie.

Fratele ei îl salută, căutând un răspuns în ochii Anei.

Tânărul este politicos, vorbește frumos și se vede limpede că e emoționat. Mâna lui o strânge cu putere pe a Cristinei.

— Unde v-ați întâlnit? întreabă Ana.

— Jaime lucrează la hotel vara asta. El mi-a cărat mormanul de bagaje când am sosit la InterContinental și pe urmă pur și simplu ne-am înțeles de minune. I-am povestit despre Texas. Jaime începe facultatea aici, la toamnă. Vrea să mă scoată la

cină, diseară, și să-mi arate orașul săptămâna asta, dar, bineînțeles, i-am spus că mai întâi trebuie să-ți cer voie.

Daniel se uită uimit la sora lui. Când s-au întâmplat toate astea și ce-o fi în capul ei? Tatăl lor s-ar împotrivi, mai mult ca sigur.

Simte mâna Anei într-a lui.

— O, cred că..., începe Daniel. E în regulă. De fapt, mă gândeam să o duc pe Ana la Valencia, în weekend. Poate vreți să ne însoțiți.

— Serios? se miră Jaime.

— Da, dacă părinții tăi sunt de acord.

— Ți-am spus eu, îi zice Cristina băiatului. E cel mai bun frate din lume.

— Distracție plăcută la cină! Să te întorci înainte de miezul nopții, îi atrage atenția Daniel.

— La miezul nopții? repetă nedumerit Jaime.

— *Mi amor*, suntem în Madrid, îi șoptește Ana.

Daniel se învoiește ca sora lui să se întoarcă la o oră mai târzie, iar cei doi tineri pleacă împreună.

— Oare ne-a tras pe sfoară? întreabă el. Crezi că, serile astea, Cristina a fost într-adevăr în camera ei de hotel, obosită din cauza diferenței de fus orar?

— O fi fost în camera ei, dar nu cred că a fost nici singură, nici obosită, râde Ana. Și, fiindcă tot veni vorba despre camere de hotel, în sfârșit, suntem singuri.

Ridică privirea spre Daniel, își plimbă ușor degetele de-a lungul brațului său.

Deodată, el simte nevoia de a părăsi petrecerea. Se apleacă și îi șoptește la ureche:

— Room-service sau mergem să mâncăm la Lhardy?

— Room-service. O să-mi aduc furculiță și cuțit.

{ 148 }

— Nu-ți face probleme, i-a zis Ana, a doua zi dimineață. Nu-i vor da Cristinei nicio informație. Crede-mă, vor susține varianta *sin datos*. Dar poate că tu vei afla ceva.

Acum, Daniel și sora lui au ajuns la Inclusa. Daniel o conduce pe poarta de la intrare. Îi povestește cum a găsit pe stradă un băiețel care plângea și l-a dus în birou.

— Ți se rupe inima. Și eu am fost abandonată pe stradă, ca Oliver Twist?

— Tu erai într-o formă foarte bună când mama și tata te-au adoptat. Nu rătăceai pe străzi.

Cristina ridică privirea spre clădirea impunătoare.

— Arată așa de... auster. Nu mi-o pot imagina pe mama venind aici, spune ea. Dar mulțumesc lui Dumnezeu că a venit.

Înăuntru, orfelinatul e cufundat în liniște. Mai solemn decât și-l amintește Daniel. Pașii lor răsună pe gresia cenușie, roasă de timp. Se îndreaptă spre biroul de recepție. După câteva minute, își face apariția o călugăriță.

— *Buenos días*. Cu ce vă pot ajuta?

— Am venit să vorbim cu Sora Purificación.

— Vă așteaptă?

— Nu cred. Vă rog, spuneți-i că un vechi prieten dorește să o salute.

Călugărița îi privește cu ochi iscoditori.

— Luați loc în bibliotecă. A doua ușă pe dreapta.

Înaintând pe coridor, Cristina își ține fratele de mână. Tăcerea din Inclusa îi impune să vorbească în șoaptă.

— Deci ăsta a fost primul meu cămin.

— Ești bine? se interesează Daniel.

Ea încuviințează.

Se așază la o masă, în biblioteca mohorâtă și pustie. Rochia scurtă a Cristinei, cu galben și portocaliu, e un amestec de culori vesele ce contrastează cu aceste cărți, pe care apasă povara deceniilor de tăcere. După un timp îndelungat, o călugăriță se ivește în prag. Nu intră. Rămâne în picioare, aruncă o privire în încăpere. E voinică, potrivit de înaltă. Are un chip comun. Strânge din buze.

Daniel se ridică.

— Soră Purificación, ce bine-mi pare să te revăd!

— Bună ziua.

A vorbit atât de încet, încât cuvintele abia dacă se deslușesc.

Cu prudență, călugărița face un pas spre cei doi vizitatori, uitându-se lung la ei.

— Au trecut mulți ani, Soră. Sunt Daniel Matheson, din Texas. Ne-am întâlnit într-o vară, acum mulți ani, când am venit în vizită la Madrid. Eram cazat la Castellana Hilton. Sunt prieten cu verișoara dumitale, Ana.

Puri se uită la Daniel. În colțul gurii, un mușchi îi zvâcnește. Apoi se zgâiește la Cristina, fără să clipească.

— Îți mai aduci aminte de mine?

Privirea lui Puri se întoarce spre Daniel. Îi evită ochii.

— Îmi pare rău. Nu cred că-mi mai amintesc.

Călugărița își flexează degetele, apoi le încleștează.

— Te rog să iei loc. Ea e sora mea, Cristina.

Puri se așază la masă cu grijă, de parcă scaunul ar sta să explodeze.

Daniel se uită la Cristina și schițează un gest aprobator.

— Bună ziua, Soră. Mă bucur mult să vă cunosc. Vă mulțumesc că v-ați făcut timp pentru noi. Știți, eu am pornit într-o călătorie pe calea amintirilor. De fapt, nu am amintiri. Știu numai ce mi-au spus părinții mei. Am ajuns la Inclusa în primăvara lui 1957. Eram *sin datos*. Părinții mei au călătorit din Texas până în Spania, iar mama mea își dorea mult încă un copil și... Ei, prea multe detalii. Părinții mei au venit aici, la Inclusa, și dumneavoastră i-ați convins să mă adopte.

Puri face ochii mari.

— Nu, nu i-am convins eu.

— Iertați-mă, dar mama povestea că o tânără călugăriță le-a vorbit foarte frumos despre mine. I-a convins că meritam să fiu adoptată și că eram potrivită pentru familia lor. M-am gândit că, poate, despre dumneavoastră era vorba. Dacă așa e, ați jucat un rol crucial în viața mea.

— Scuzați-mă că nu... nu îmi amintesc de acea situație, neagă Puri.

Se uită la Daniel, apoi ochii ei alunecă iar către Cristina.

— Spune-mi, copilă, ești fericită?

— Da, Soră.

— Și ai fost crescută în Texas ca vorbitoare de limbă spaniolă?

— Da. Mama era de baștină din Galicia și a insistat să învățăm spaniola.

— Ai fost crescută cu învățăturile Bisericii Catolice?

— Da, Soră.

— Ce mai fac părinții tăi?

— Mama a murit acum șase ani.

— O, biata de tine!

Chipul lui Puri se transfigurează de milă.

— Dar fratele și tatăl meu s-au descurcat de minune să mă crească.

— Tatăl tău lucrează în continuare în domeniul petrolului? întreabă ea.

— A, vi-l amintiți pe tata? întreabă Daniel.

Puri face o pauză, după care scutură iute din cap și explică:

— Pe atunci, în Madrid erau mulți afaceriști care lucrau în acest domeniu.

— Da, tata încă are o afacere de mare succes în industria petrolului, spune Cristina. Daniel lucrează cu el... A fost un fotograf grozav, dar a renunțat la slujba asta după moartea mamei. S-a întors acasă, ca să-l ajute pe tata să mă crească.

Puri dă din cap, cu băgare de seamă.

— Condoleanțele mele.

— Mulțumesc, Soră. Am absolvit liceul anul ăsta, în mai, cu note foarte mari, și am fost admisă la Universitatea Vanderbilt. Anul trecut, am participat la balul meu de debut.

Chipul lui Puri se luminează.

— Minunat! Ce copil binecuvântat ești! O domnișoară frumoasă, cu o familie iubitoare și prosperă. Viitorul tău pare foarte promițător.

Daniel o urmărește cu atenție pe călugăriță. Este sinceră, dar solemnă. Detașată. Și-o amintește vag ca pe o fată veselă, care punea o mulțime de întrebări. Dar ceva i-a răpit lumina din ochi. Probabil că Puri seamănă cu tatăl ei. Este verișoara Anei, dar nu seamănă deloc cu ea. Mai mult ca sigur, Puri a observat asemănarea dintre Cristina și Lali. Se preface oare că nu o vede? De aceea conversația lor pare să o tulbure atât de mult? Bineînțeles, nu știe că Daniel s-a reîntâlnit cu Ana.

— Dacă părinții mei naturali ar veni vreodată să se intereseze de mine, există un dosar, vreo dovadă scrisă că am trecut pe aici? o întreabă Cristina.

Întrebarea ei îl îndurerează pe Daniel. Trebuie să îi spună adevărul surorii sale.

Puri clatină din cap.

— Așa cum ai spus chiar tu, erai *sin datos*. Ai sosit aici fără nume, fără informații. Probabil că ți s-a atribuit un număr.

La adopție, s-a eliberat un certificat de naștere. În Spania, părinții adoptivi sunt trecuți în acte drept părinți naturali.

Cristina dă din cap, resemnată.

— Aș putea face un tur al orfelinatului? cere fata. Aș vrea să văd unde am dormit și unde m-am jucat.

— Nu e mare lucru de văzut. Acum, Inclusa noastră e mult mai liniștită. Nu mai avem nici pe departe la fel de mulți copii. Dacă ai rămas aici pentru scurt timp, ca bebeluș, probabil că ai stat în creșă, spune Puri. Dar, dacă vrei, pot ruga pe cineva să-ți arate totul.

Puri roagă o tânără asistentă să o însoțească pe Cristina.

— Am să te aștept aici, îi spune Daniel surorii lui.

Puri se ridică și dă să plece.

— Soră Purificación, poți să mai rămâi o clipă, te rog?

149

Puri se așază, uitându-se lung la Daniel. Este relaxat. Liniștit și încrezător. Atât de chipeș. Și pare că nu e conștient de ceea ce se întâmplă.

— Mă bucur să te revăd, îi spune el.

Puri reușește să schițeze un zâmbet.

— Stau și mă întreb, Soră. Multe familii adoptive provin din afara Spaniei?

— Îmi pare rău, nu știu, spune călugărița, ridicând din umeri.

Își sprijină cu grijă pe masă mâinile împreunate.

— *Señor* Matheson, ce viață frumoasă duce sora dumitale! Evident, nu-i lipsește nimic și are toate șansele să reușească. Mă bucur nespus să văd cât de mult bine i-a făcut adopția. Nu se întâmplă mereu așa.

Daniel se uită la ea și nervii lui Puri încep să vibreze. De ce o privește așa? Oare știe ceva? Se simte obligată să umple golul din conversație.

— Ai zis că ai mai fost pe aici. O mai ții minte pe fosta noastră directoare, Sora Hortensia? Acum e la Domnul. Ea s-a ocupat de majoritatea adopțiilor.

— Da, mi-o amintesc puțin, spune Daniel.

— Probabil că ea i-a găsit o familie surorii dumitale. S-a ocupat de adopția a numeroși copii. Mulți s-au întors să o caute — Puri își drege glasul — și îmi imaginez că vor veni și mai mulți.

Daniel nu spune nimic. Se mulțumește să dea din cap. Tăcerea continuă să se dilate între ei.

Expresia lui îi trădează disconfortul.

— Nu te simți bine, *Señor* Matheson?

— Iartă-mă, Soră. Mă simt foarte bine, dar sunt puțin dezamăgit că nu îți amintești de mine. Am venit aici cu o mulțime de întrebări în minte. Îmi mai aduc și acum aminte de ziua în care am stat de vorbă amândoi, în fața hotelului. Mi-ai spus că nu mă pricep deloc să păstrez un secret și că îmi plăcea verișoara dumitale, Ana. Ai avut dreptate. Chiar îmi plăcea tare mult de Ana. Ai avut dreptate și în altă privință: nu mă pricep deloc să păstrez un secret. Nu îmi plac secretele.

Dar el nu a avut de-a face, de fapt, cu secretele, se gândește Puri.

— Soră, oare ai știut cine erau părinții naturali ai Cristinei?

Chipul lui Puri se umple de tristețe. Ea încă nu a aflat cine sunt propriii părinți naturali.

— Vorbești despre a ști, *Señor* Matheson. La vremea aceea, eu trebuie să fi fost adolescentă. Pe deasupra, o adolescentă speriată. Probabil că nu știam prea multe. Din experiența mea, am aflat că „știința" evoluează. În realitate, ceea ce ne închipuim că știm la un moment dat poate fi foarte departe de adevăr. Dacă nu încetăm să căutăm și să punem întrebări, e posibil să aflăm răspunsul, într-o bună zi. Dar câteodată răspunsurile duc doar la alte întrebări.

Daniel cugetă la cuvintele ei.

— Că tot veni vorba de întrebări, ce-ar fi dacă într-o zi m-aș reîntâlni cu Ana și am rămâne împreună... pentru totdeauna?

Puri zâmbește larg. Chipul ei e transfigurat de bucurie sinceră.

— O, ar fi minunat! Ana are un suflet frumos. Merită toată fericirea din lume.

— De acord. Sigur, n-am cum să știu ce se va întâmpla între mine și Ana, dar sunt optimist.

Daniel dă din umeri și zâmbește, apoi adaugă:

— Încerc să-mi imaginez cum ar fi să unim cele două familii: Julia, Antonio, Rafa, tatăl meu — aici, Daniel face o scurtă

pauză —, fiica Juliei, Lali, și sora mea, Cristina. Din câte am înțeles, fetele sunt de aceeași vârstă.

Îi aruncă lui Puri o privire întrebătoare.

— Poate că Lali și Cristina vor descoperi că au lucruri în comun și se vor împrieteni.

Daniel vorbește ipotetic sau chiar știe ceva? Înoată într-o mare de suspiciune, căutând o deschidere să ia o gură de aer, între două valuri. Ea știe foarte bine cum e și îi pare rău pentru el. Îl însuflețește dorința de a căuta și de a răscoli pretutindeni, dar, totodată, îi e teamă de ce s-ar putea ascunde dedesubt. Atâția ani, frica a amuțit-o pe Puri și a împins-o către singurătate.

— Să se împrietenească..., repetă încetișor Puri. Da, s-ar putea să devină prietene. Poate că, într-o bună zi, vom putea fi cu toții prieteni.

După o tăcere scurtă, Daniel vorbește:

— Iartă-mă că ți-o spun pe șleau, Soră Purificación: faptul că te-ai călugărit m-a surprins. Dar mă bucur că ți-ai găsit liniștea sufletească.

Puri simte din nou acea împunsătură atât de familiară. El vorbește de liniște sufletească. Probabil că lui starea asta îi este bine cunoscută. Cu siguranță, o simte deseori. Daniel pune întrebările cu un aer autoritar. El niciodată nu a fost pedepsit, amenințat sau luat în derâdere fiindcă era în căutare de răspunsuri. Puri aude și acum cuvintele amenințătoare ale Sorei Hortensia.

Purificación, prin întrebările tale, Dumnezeu te pune la încercare. În loc să rostești cu voce tare astfel de întrebări păcătoase, te vei cufunda în contemplare și rugăciune. Așa o să faci.

Puri se ridică și dă să plece. Când îl privește, își dă seama: chipeșul, amabilul Daniel Matheson știe ce este liniștea sufletească, deci își închipuie că și ea o cunoaște.

— Nu e liniște sufletească, mărturisește Puri, îndreptându-se spre ușă. E o vocație. Cuvântul provine din latinescul *vocare* — „a chema". Să iubești și să slujești este o chemare.

Toată lumea alege să își trăiască vocația în alt mod. Tatăl dumitale a auzit chemarea petrolului. Sora dumitale a pomenit de chemarea pe care o ai spre fotografie. Fosta noastră directoare, Sora Hortensia, avea o chemare spre orfani și ne-a găsit familii adoptive multora dintre noi.

Surprins, Daniel ridică din sprâncene. Puri adaugă:

— Da. Toate alegerile pe care le facem în viață presupun sacrificii. Pesemne că și dumneata ai descoperit asta. Eu am ales să mă călugăresc căutându-l pe Dumnezeu, nu explicații. *Señor* Matheson, după mulți ani de întrebări și rugăciuni, am simțit, în sfârșit, chemarea mea. Și ea a fost spre tăcere.

— Ai spus ceva care mi-a atras atenția. Ai zis că știința evoluează, că ceea ce credem că știm poate fi foarte departe de adevăr.

— Da.

— Dar dacă ajungem la o certitudine?

Daniel se uită în ochii ei și întreabă:

— După părerea ta, Soră, ce ar trebui să facem, odată ce descoperim adevărul?

O undă de speranță se naște în inima lui Puri.

El știe.

Călugărița se întoarce la masă.

— Când descoperi adevărul, trebuie să-l rostești în gura mare și să-i ajuți pe ceilalți să facă la fel, *Señor* Matheson. Adevărul rupe lanțurile tăcerii.

Puri duce la piept o mână tremurândă. Vocea ei devine o șoaptă.

— Adevărul ne eliberează pe toți.

În timpul dictaturii lui Franco, în Spania, mii de nou-născuți au fost furați de la părinții lor, dar acest lucru a fost ținut secret zeci de ani. Acum, primul dosar instrumentat în cazul unui copil furat a ajuns în instanță. E de așteptat ca procesul să dureze luni de zile. După cum raportează Lucía Benavides, această parte întunecată a istoriei spaniole începe, în sfârșit, să fie recunoscută.
Între 1939 și sfârșitul anilor 1980, se crede că peste 300 000 de nou-născuți au fost furați de la mamele lor biologice și vânduți, spre a fi adoptați.

— Lucía Benavides

Fragment din „Primul dosar în cazul unui copil furat de dictatura lui Franco ajunge la tribunal, în Spania"
NPR, 14 august 2018

După moartea lui Franco și în timpul tranziției spre democrație, spaniolii au intrat în ceea ce multă vreme s-a numit aici pactul tăcerii, pe care noile legi tindeau să-l revoce. După cum spunea istoricul Hugh Trevor-Roper, acum patruzeci de ani, vorbind despre un alt regim, „Un despot poate prelungi niște idei învechite mult peste termenul lor natural, dar schimbarea generațiilor trebuie, în cele din urmă, să le șteargă din existență".

— Michael Kimmelman

Extras din „În Spania, o monumentală tăcere"
The New York Times, *13 ianuarie 2008*

NOTA AUTOAREI

Fântânile tăcerii este o lucrare de ficțiune istorică.

Desigur, Războiul Civil Spaniol și dictatura lui Francisco Franco, întinsă pe durata a treizeci și șase de ani, sunt cât se poate de reale. Dacă acest roman v-a pus pe gânduri, citiți, vă rog, mai multe despre istoria Spaniei, despre Războiul Civil Spaniol și despre dictatura lui Franco.

Le sunt îndatorată multor scriitori, istorici, erudiți, diplomați, artiști, fotografi și jurnaliști incredibili, care au realizat o cronică atât a dictaturii, cât și a Războiului Civil Spaniol. Dacă romanele istorice vă stârnesc interesul, vă încurajez să urmăriți faptele, volumele de nonficțiune, memoriile și mărturiile personale publicate. Acestea sunt umerii pe care se sprijină ficțiunea istorică.

Am explorat pentru prima oară Spania în timpul unui turneu de promovare a romanului meu de debut. M-am îndrăgostit nu numai de țară, ci și de locuitorii ei. De la Bilbao la Barcelona, din Madrid până la Valencia, Tarragona și chiar mai departe, am întâlnit cititori din diverse medii familiale, care nutreau un interes profund pentru istoria ascunsă. M-au întâmpinat cu brațele deschise și mi-au împărtășit noi perspective asupra conflictului, asupra suferinței umane și a puterii de a îndura. Am descoperit că Spania este o sală de clasă pentru spiritul uman.

În 2011, Tamra Tuller și Michael Green, de la *imprint*-ul Philomel, mi-au trimis un articol scris de Raphael Minder, publicat în *New York Times*. Articolul era intitulat „Spania rememorează decenii de suferință provocată de copiii pierduți".

Am început să fac muncă de cercetare despre Războiul Civil Spaniol, despre perioada postbelică — din 1936 până la moartea lui Franco, în 1975 —, precum și despre perioada de tranziție către democrație. Am studiat drepturile dobândite prin naștere, numeroasele definiții ale *norocului* și ale *șansei*, precum și liniile care trasează granițe între oameni. Am făcut călătorii de documentare în Spania, întâlnindu-mă cu martori care au insuflat viață istoriei spaniole și mi-au povestit despre cât de grea era viața pe atunci. În timpul acestor călătorii, am auzit refrenele obișnuite:

E foarte greu de explicat.

Pentru un străin, situația e nuanțată, complexă.

Pur și simplu n-ai cum să înțelegi.

Ca și personajul meu, Daniel, am vrut să înțeleg. Am vrut să răspund cu aceeași monedă afecțiunii, înțelegerii și compasiunii pe care oamenii din Spania le-au manifestat față de mine și față de istoria prezentată în cărțile mele. Pe măsură ce înaintam cu cercetarea, mi-am dat seama că refrenele auzite erau corecte. Nu numai că unui străin îi vine greu să înțeleagă, dar, de multe ori, chiar și eu m-am trezit întrebându-mă: „Ce drept avem să povestim altceva decât istoria noastră personală?".

Proiectele mele anterioare au conținut fire narative din istoria familiei mele, așa că am putut să scriu acele povești de la interior spre exterior. Când am început cercetările pentru cartea *Fântânile tăcerii*, mi-am dat seama că, dacă voiam să scriu despre Spania, de data asta trebuia să scriu de la exterior spre interior.

Prin urmare, am studiat relațiile postbelice dintre Statele Unite ale Americii și Spania, analizând dificultățile dintre aceste două națiuni foarte diferite, care încearcă să interacționeze și să coopereze, dar în tot acest timp urmăresc, de asemenea, și obiective individuale.

Cum pot ele elimina prăpastia care le desparte, pentru a ajunge la înțelegere?

Apoi mi-am focalizat aria de cercetare; am zugrăvit tineri din medii sociale diferite, care își doresc să coopereze, să își exprime dragostea și să urmeze calea adevărului, dar care sunt îngrădiți de cultură și de împrejurări.

Cum pot ei elimina prăpastia care îi desparte, pentru a ajunge la înțelegere?

În timpul cercetărilor mele, a ieșit la suprafață conflictul dintre istorie și memorie. Unii doreau cu disperare să își amintească, iar alții doreau cu disperare să uite. Am fost bântuită de descrierile Războiului Civil și, de asemenea, de descrierile războiului de după război: foamea, izolarea, frica și integrarea tăcerii. Suferința a ieșit învingătoare în Spania, afectând toate părțile implicate și frângând multe inimi.

Istoria dezvăluie că, în timpul războaielor, cel mai greu tribut este plătit adesea de către cei mai tineri. Copii și adolescenți neajutorați devin victime nevinovate ale violenței abjecte și ale presiunii ideologice. Unii copii spanioli au rămas orfani sau au fost despărțiți de familiile lor. Alții, precum Rafa și Fuga, au fost trimiși în „căminele" de ajutor social, unde au fost supuși constant la chinuri. În perioada postbelică și în timpul dictaturii din Spania, tinerii au fost lăsați singuri, în mijlocul dezastrului, să facă față unei moșteniri de suferință și să poarte responsabilitatea pentru niște evenimente în care nu au jucat niciun rol. În cartea de față, am ales să zugrăvesc povestea unor tineri nevinovați care, în loc să își urmeze speranțele și visurile, au acceptat să devină fântâni ale tăcerii.

După moartea lui Franco, în 1975, Spania a început formidabilul efort de tranziție spre democrație. În speranța că progresele vor fi pașnice, în 1977 a fost adoptată o lege a amnistiei, care a eliberat prizonierii politici și le-a permis celor aflați în exil să se întoarcă în Spania. Legea acorda impunitate persoanelor despre care se bănuia că ar fi comis sau ar fi participat la diverse crime în timpul războiului și al dictaturii lui Franco.

În Spania, această lege a deschis calea pentru *El pacto del olvido* — Pactul Uitării.

Unii istorici l-au considerat necesar pentru o tranziție lină și pașnică. Alții pun sub semnul întrebării efectele pe care tăcerea le are, pe termen lung, asupra memoriei istorice, asupra construirii identității și asupra demnității umane. Erudiții se întreabă dacă absența unei narațiuni istorice comune pune piedici dureroase în calea dreptății și încrederii.

Anumite studii estimează că peste 300 000 de copii spanioli au fost furați la naștere și dați sau vânduți familiilor considerate „mai puțin degenerate". Adopțiile și furturile au început în 1939 și au durat până în anii '80. În timpul Războiului Civil și după aceea, unii nou-născuți au fost luați de lângă părinți, drept pedeapsă impusă celor care i se opuneau lui Franco. În perioada postbelică, furturile de copii au fost considerate o modalitate de „reabilitare" a copiilor care aveau părinți sau bunici cu „gena Roșie". În anii care au urmat, s-a susținut că micuții furați făceau parte dintr-o rețea permanentă de trafic de carne vie, rețea în care erau implicați medici și unii membri ai clerului.

Astăzi, în Spania există multe grupuri minunate, care pledează neobosit pentru copiii furați. Organizația Națiunilor Unite a cerut insistent demararea unor investigații referitor la modul în care drepturile omului au fost respectate în Spania. Unii au sugerat crearea unei baze speciale de date ADN (așa cum s-a procedat în Argentina, pentru copiii furați acolo), pentru a urmări firul adevărului și reunirea familiilor. Deși acest proiect este incredibil de complex, sunt convinsă că se pot face progrese. De asemenea, sunt încrezătoare că cititorii pot contribui la aceste progrese — în special cei tineri.

Sunt considerată o autoare „universală" deoarece cărțile mele sunt citite în întreaga lume, atât de către adolescenți, cât și de către adulți. Tinerii cititori vor fi cei care vor purta mai departe vechile noastre povești, provocările care vin odată cu acestea, precum și dialogul de care avem atâta nevoie. Am toată încrederea

că generația tânără — o generație plină de empatie și înțelegere — va curăța cu blândețe rănile provocate de evenimentele istoriei și va face eforturi pentru a le vindeca.

Fiecare națiune are cicatrice și o istorie ascunsă. Când poveștile despre conflicte istorice sunt citite și discutate, avem ocazia de a fi uniți în studiu și în rememorare. În acest fel, cărțile ne apropie unii de ceilalți, unindu-ne într-o comunitate globală de lectură, dar și o comunitate globală umană care se străduiește să învețe din trecut.

Le mulțumesc din tot sufletul locuitorilor Spaniei și ai regiunilor din interiorul granițelor sale. Vă mulțumesc că mi-ați permis să vă studiez istoria. Sper că acest roman îi va inspira pe alții să facă la rândul lor cercetări, într-un efort de a învăța, de a se dezvolta și de a construi poduri care vor trece testul timpului și al memoriei istorice. Când acest lucru se va întâmpla, istoria nu ne va mai despărți, ci va curge prin noi.

— Ruta Sepetys

CERCETARE ȘI SURSE

Munca de cercetare pentru scrierea volumului de față a fost un efort global de colaborare, întins pe durata a opt ani. Acestea fiind spuse, orice eroare prezentă în carte îmi aparține exclusiv.

Editoarea mea spaniolă, Maeva, mi-a înlesnit contactul cu persoane, locuri și experiențe care m-au ajutat să dau viață acestei povești. Laura Russo a făcut nenumărate eforturi. Le sunt etern recunoscătoare lui Maite Cuadros, Mathildei Sommeregger, Evei Cuadros, lui Rocio de Isasa, Sarei Frnandez, lui Montse Vintró, precum și întregii echipe a Maevei, din cadrul editurii SGEL.

Traducătoarea și scenarista Marta Armengol Royo, din Barcelona, îmi este adesea translator când particip la evenimente, în Spania. Marta mi-a fost consultant și partener în acest proiect, a citit multe ciorne de-ale mele, mi-a călăuzit cu devotament munca de cercetare și m-a corectat, cu îngăduință, atunci când încercam, în mod lamentabil, să folosesc cuvinte în spaniolă. Vechiul meu prieten, Claus Pedersen, este profesor de istorie și de spaniolă în Danemarca. A colaborat cu mine ani întregi, m-a ajutat să găsesc materiale pentru cercetare, m-a sfătuit în privința multor teme și m-a încurajat atunci când aveam mare nevoie. Dr. Almudena Cros este profesoară de istorie în Madrid și cea care m-a ajutat să-mi organizez și să-mi completez documentarea. Când eram în Spania, Almudena m-a însoțit zile de-a rândul, iar ani de zile după aceea, m-a ajutat să explorez istoria și nenumăratele emoții care se manifestă odată cu rememorarea acesteia. Jon Galdos și-a pus la bătaie răbdarea și timpul, servindu-mi drept ghid prin Bilbao, Guernica, Getaria, Hendaye, Irún, San Sebastián, precum și prin uluitorul peisaj din Țara Bascilor.

Soledad Luque Delgado este profesoară universitară și președinta organizației *Todos los niños robados son también mis niños* (*Toți copiii furați sunt și copiii mei*), pe care a înființat-o cu scopul de a mobiliza și de a educa publicul cu privire la dispariția copiilor în timpul dictaturii lui Franco și în perioada post-dictatură. Soledad crede că fratele ei geamăn a fost furat și a petrecut mulți ani susținând conferințe despre acest subiect și militând neobosit pentru alții. Soledad mi-a acordat din timpul ei în Madrid și m-a ajutat enorm cu munca de cercetare.

Ángel Casero, președintele organizației *Adelante Bebés Robados*, a acceptat să ne întâlnim. Mi-a explicat istoria din spatele furturilor de copii, al adopțiilor, precum și tratamentul la care erau supuse femeile în acea perioadă. În anii '60, fratele mai mic al lui Ángel a dispărut dintr-o unitate spitalicească, iar fraților săi mai mari le-a fost arătat corpul neînsuflețit și înghețat al unui copil, spunându-li-se că ar fi fratele lor decedat.

Soledad și Ángel m-au invitat să particip la o prezentare — urmată de o discuție — pe tema copiilor dispăruți, organizată în Madrid. Încăperea înăbușitoare era plină până la refuz cu participanți. Poveștile personale mărturisite în cadrul evenimentului au fost atât sfâșietoare — de pildă, căutarea adevăratei identități —, cât și îngrozitoare — un caz prezentat a fost al unui bebeluș îngropat și exhumat, doar pentru a se constata că sicriul nu conținea rămășițele unui copil, ci oasele unui braț de adult. Le sunt recunoscătoare tuturor participanților care și-au împărtășit atunci poveștile de viață, fotografiile și speranțele de viitor. Mă gândesc deseori la ei.

În timpul cercetărilor mele, am descoperit volumul grafic de memorii al lui Carlos Giménez, intitulat *Paracuellos: Children of the Defeated in Franco's Fascist Spain* (*Paracuellos: copiii învinșilor în Spania fascistă a lui Franco*). Istoriile personale răvășitoare, punctate cu umor, prezentate în acest volum m-au impresionat profund și au inspirat personajele Rafa și Fuga.

Părintele Fernando Cerracedo, preot în Vallecas mai mult de patruzeci de ani, mi-a povestit cu generozitate despre spiritul și

detaliile istorice ale zonei, ajutându-mă să zugrăvesc în cartea mea frumusețea satului Vallecas și a locuitorilor săi.

Dr. José Ignacio de Arana a lucrat ca medic la Inclusa din Madrid peste patruzeci de ani. Mi-a explicat modul de organizare și de funcționare al instituției, subliniind afecțiunea și devotamentul medicilor și al celorlalți angajați față de copiii din orfelinat.

Mariluz Antolín și Elena Nieto m-au primit la InterContinental — fostul hotel Castellana Hilton — pentru lungi sejururi. Mariluz mi-a dat acces la materiale de arhivă, mi-a pus la dispoziție un spațiu unde să îmi desfășor întâlnirile în vederea muncii de cercetare și mi-a dat voie să explorez toate ungherele hotelului, pentru a crea lumea lui Daniel și a Anei, așa cum este înfățișată în carte.

Antonio López Fuentes, maestru croitor la Atelierul Fermín, în Madrid, a răspuns nenumăratelor mele întrebări și mi-a acordat permisiunea de a sta în atelierul de croitorie, împreună cu echipa sa, pentru a vedea cum se creează costumele de lumini și a învăța despre tradițiile asociate acestora.

Eduardo Fernández și tatăl său, Antonio Fernández, mi-au povestit istoria familiei lor și au depănat amintiri. Antonio a supraviețuit instituției Asilo Durán, un „cămin" pentru băieți, aflat în Barcelona, și a devenit chelner la Castellana Hilton.

Efraín Royo Lascorz mi-a împărtășit răbdător detalii și amintiri personale despre munca lui la un abator, ajutându-mă să construiesc personajul Rafa.

Îi mulțumesc în mod deosebit Adelaidei Caro, angajată a Bibliotecii Naționale Spaniole, care m-a făcut să mă simt bine-venită și m-a ajutat cu munca de cercetare.

Javier Pagola și angajații restaurantului Lhardy au împrumutat magie tuturor vizitelor mele la Madrid.

Toată recunoștința mea se îndreaptă către curatorul Luis Alberto Pérez Velarde și către Blanca Pons-Sorolla Ruiz de la Prada, de la Muzeul Sorolla, pentru ajutorul lor nemijlocit, pentru generozitatea și răbdarea pe care le-au dovedit de-a lungul numeroaselor mele vizite.

Între 1956 și 1960, J. Edgar Williams a fost angajat al ambasadei Statelor Unite în Spania, cu sediul în Madrid, și a lucrat alături de ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Spania, John Lodge. Domnul Williams a răspuns la întrebările mele referitoare la relațiile externe și mi-a povestit despre Spania acelor vremuri.

Domnul Pierce Allman, fost ziarist, a locuit o viață în Highland Park, în Dallas, și mi-a oferit informații care m-au ajutat să construiesc și să înțeleg personajul Daniel Matheson.

Scriitoarea și ziarista Karen Blumenthal m-a îndrumat spre numeroase resurse și mi-a făcut turul proprietății Preston Hollow, ca să îmi pot forma o imagine despre casa lui Daniel. În timp ce îmi desfășuram cercetările și scriam cartea, m-am întors frecvent la inestimabilele opere ale următorilor autori: Robert Capa, Gerda Taro, Paul Preston, Helen Graham, Adam Hochschild, Neil M. Rosendorf, Ángela Cenarro, Larry Collins și Dominique Lapierre.

De asemenea, pentru ajutorul oferit cu mărinimie și pentru sursele de inspirație le mulțumesc tuturor persoanelor și instituțiilor următoare:

Anadir, Asociația pentru Studii și Formare Diplomatică, Asociația Ministerului de Afaceri Externe al Statelor Unite ale Americii, Asociația pentru Recuperarea Memoriei Istorice, Mary Ann Campbell, orașul Vallecas, Niki Coffman, Corral de la Moreria, *D Magazine*, Biblioteca Prezidențială „Dwight D. Eisenhower", Hilda Farfante, Arhivele departamentului jurnalistic al Ministerului de Afaceri Externe, Biblioteca Prezidențială „Gerald R. Ford", Biblioteca Hargrett de Cărți și Manuscrise Rare, din cadrul University of Georgia, Școala Hockaday, Arhivele Industriei Hoteliere ale Facultății de Management Hotelier și al Restaurantelor, din cadrul University of Houston, Centrul Internațional de Fotografie, Juan de Isasa, Biblioteca Prezidențială „John F. Kennedy", La Venencia, La Violeta, Lucía Lijtmaer, Low Media, Magnum Photos, Andrew Maraniss, Gerard Solé Martinez, Muzeul Meadows din cadrul Southern Methodist University, Arhivele Naționale din Washington, D.C.,

National Geographic, Dr. Ann Neely, *The New York Times*, familia Ordóñez, Manuel Benítez Pérez, Muzeul Prado, Restaurantul Botín, The Rockefeller Foundation Bellagio Center, Sim Smiley, S.O.S. de Bebés Robados, Școala St. Mark's din Texas, Steve Norris-Tari, Carol Stoltz, Taberna de Antonio Sánchez, Arhivele Bibliotecii Prezidențiale „Harry S. Truman", Dr. Mark E. Young, Patty Young.

Cartea *Fântânile tăcerii* a fost scrisă cu sprijinul următoarelor volume, lucrări academice, articole, filme și alte resurse:

An American Diplomat in Franco Spain, de Michael Aaron Rockland

El año que tú naciste: 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960

Aquel Madrid que se nos fue... 1957–1967, de Antonio Alcoba López

The Basque History of the World: The Story of a Nation, de Mark Kurlansky

Be My Guest, de Conrad Hilton

Big D: Triumphs and Troubles of an American Supercity in the 20th Century, de Darwin Payne

The Big Rich: The Rise and Fall of the Greatest Texas Oil Fortunes, de Bryan Burrough

Castellana Magazine: Castellana Hilton Hotel Monthly, 1957–1959

Child of Our Time, de Michel del Castillo

Colores del toreo, de Paco Delgado

Dances and Cooking Specialties of Spain, Clubul Femeilor Americane din Madrid

The Dangerous Summer, de Ernest Hemingway

The Death of Manolete, de Barnade Conrad

Exhuming Loss: Memory, Materiality and Mass Graves of the Spanish Civil War, de Layla Renshaw

„Facing up to Franco: Spain 40 Years On", de Tobias Buck, *Financial Times*

„Families of Spain's 'Stolen Babies' Seek Answers — And Reunions", de Sylvia Poggioli, *Morning Edition*, NPR, 14 decembrie 2012

Fiesta, de Ernest Hemingway

Franco, de Paul Preston

„Francoist Crimes: Denial and Invisibility, 1936–2017", de Jorge Marco

„The Francoist Repression in the Catalan Countries", de Conxita Mir y Curcó

Franco Sells Spain to America: Hollywood, Tourism and Public Relations as Postwar Spanish Soft Power, de Neal M. Rosendorf
Franco's Forgotten Children, film documentar regizat de Montse Armengou și Ricard Belis, TV3
Freedom and Catholic Power in Spain and Portugal: An American Interpretation, de Paul Blanshard
From Bullfights to Bikinis: Tourism and Spain's Transition to Modernity Under the Franco Regime, de Alexandra Lawrence
Ghosts of Spain: Travels Through Spain and Its Silent Past, de Giles Tremlett
Give Me Back My Child!, film documentar regizat de Montse Armengou și Ricard Belis, TV3
Guide Museo Sorolla
„Haute Couture, High Fashion in the 50s", de Dr. Mercedes Pasalodos Salgado
Hidden Madrid, de Mark Besas și Peter Besas
The Hiltons: The True Story of an American Dynasty, de J. Randy Taraborrelli
Iberia, de James A. Michener
La inclusa que yo viví: 1945–1990, de Dr. Javier Matos Aguilar
Interrogating Francoism: History and Dictatorship in Twentieth-Century Spain, volum editat de Helen Graham
Lavapiés y el rastro, de Carlos Osorio
„*LIFE* Goes to a Fancy Madrid Hotel Opening, U.S. Guests Launch Hilton's Latest", *LIFE*, 3 august 1953
„Lorca's Bones: Can Spain Finally Confront Its Civil War Past?", de Jo Lee Anderson, *The New Yorker*
Madrid a pie de calle: fotografías de Manuel Urech, de Miguel Á. Urech Ribera
„Memories of Repression and Resistance: Narratives of Children Institutionalized de Auxilio Social in Postwar Spain", de Ángela Cenarro
The Mexican Suitcase, film documentar regizat de Trisha Ziff
Moarte după-amiaza, de Ernest Hemingway
Nada, de Carmen Laforet
National Geographic Live! — serie de interviuri cu fotografi
Never in Doubt: A History of the Delta Drilling Company, de James Presley
New Guide to the Prado Gallery, 1957
Niños robados, de María José Esteso Poves
„El niño y los pediatras en la Guerra Civil Española", *Cuadernos de Historia de la Pediatría Española*, nr. 10

Nos encargamos de todo: Robo y tráfico de niños en España, de Francisco González de Tena
Nosotros, los niños de los años 50, de Margarita Gómez Borrás și Lucía Molina Zamora
Of Hearts and Mind: The Hockaday Experience, 1913–1988, volum editat de Camille R. Kraeplin
The Oral History Reader: Spain 1931–1995, Colecția de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociația Arlington pentru Studii și Formare Diplomatică, VA; www.adst.org
Or I'll Dress You in Mourning, de Larry Collins și Dominique Lapierre
Paracuellos: Children of the Defeated in Franco's Fascist Spain, de Carlos Giménez
Pentru cine bat clopotele, de Ernest Hemingway
„Petroleum in the Spanish Iberian Peninsula", de Octavio Puche Riart, Luis F. Mazadiego Martínez și José E. Ortiz Menéndez
Povestea unuia care nu știa ce-i aia groaza, Frații Grimm
Practical Guide for the Diplomatic Corps Accredited in Spain
The Prado Guide: Museo Nacional Del Prado
Proof: The Photographers on Photography, serie *National Geographic*
A Saga of Wealth: The Rise of the Texas Oilmen, de James Presley
St. Mark's School of Texas: The First 100 Years, de William R. Simon
La Sección Femenina, de Luis Otero
„La Sección Femenina: Women's Role in Francoist Spain", de Lara Pugh
The Silence of Others, film documentar regizat de Almudena Carracedo și Robert Bahar
Silk Hats and No Breakfast: Notes on a Spanish Journey, de Honor Tracy
The Sleeping Voice, de Dulce Chacón
Slightly out of Focus, de Robert Capa
Social Register of Dallas, 1953
The Society of Timid Souls: or, How To Be Brave, de Polly Morland
Spain and the United States: Since World War II, de R. Richard Rubottom și J. Carter Murphy
„Spain Confronts Decades of Pain Over Lost Babies", de Raphael Minder, *The New York Times*, 6 iulie 2011
Spain in Our Hearts: Americans in the Spanish Civil War, 1936–1939, de Adam Hochschild
Spain in Your Pocket, de Peggy Donovan
The Spanish Civil War: A Very Short Introduction, de Helen Graham
The Spanish Cockpit: An Eye-Witness Account of the Political and Social Conflicts of the Spanish Civil War, de Franz Borkenau

The Spanish Holocaust: Inquisition and Extermination in Twentieth-Century Spain, de Paul Preston
Spanish Leaves, de Honor Tracy
„A Spanish Rose for Beatrice. Madrid Applauds U.S. Ambassador's Popular Daughter on Her Debut", *LIFE*, 9 iulie 1956
„Spanish Village. A Photo Essay", de Eugene Smith, *LIFE*, 9 aprilie 1951
„Spain's First 'Re-Branding Effort' in the Postwar Franco Era", de Neal M. Rosendorf
„Spain's Stolen Babies", *This World* — documentar BBC, 18 octombrie 2011
„Spain's 'Stolen Babies' Attempt to Blow Lid Off Scandal", de Giles Tremlett, *The Guardian*, 5 ianuarie 2012
„Spain's Stolen-Babies Scandal: Empty Graves and a Silent Nun", de Lisa Abend, *Time*, 13 aprilie 2012
Stolen Babies in Spain: Human Rights Abuses and Post-Transitional Justice, de Kimberly Josephson
„Stolen Babies Scandal Haunts Spain", de Atika Shubert, CNN, 26 aprilie 2012
Texas Rich: The Hunt Dynasty from the Early Oil Days Through the Silver Crash, de Harry Hurt al III-lea
The Time of the Doves, de Mercè Rodoreda
Transition in Spain: From Franco to Democracy, de Víctor Alba
„The Untold Story of the Texaco Oil Tycoon Who Loved Fascism", de Adam Hochschild, *The Nation*
Vallecas: Fotos Antiguas, de Sixto Rodríguez Leal
Wind in the Olive Trees: Spain from the Inside, de Abel Plenn
Writers in Arms: The Literary Impact of the Spanish Civil War, de Frederick R. Benson
A Young Mother in Franco's Prisons: Señora Pilar Fidalgo's Story, de Pilar Fidalgo

MULȚUMIRI

Mă uimesc scriitorii care creează și reușesc de unii singuri. Eu nu mă număr printre aceștia.

Incredibilul meu agent literar, Steven Malk, îmi călăuzește pașii. Nici nu mi-aș putea dori un mentor și un prieten mai bun. Kacie Wheeler îmi organizează programul zilnic, cu o dragoste și cu o grijă incredibile. Ea este întruchiparea harului divin.

Liza Kaplan, editoarea mea genială și neobosită, a dedicat ani întregi acestui roman și procesului realizării aferente. Talentul, creativitatea și inspirația Lizei mă ajută să merg mai departe. Îi sunt foarte recunoscătoare lui Michael Green, care a crezut în mine încă de la început. Le mulțumesc din tot sufletul lui Ken Wright, Jill Santopolo, Taliei Benamy, Shantei Newlin, lui Kim Ryan, lui Jen Loja, Feliciei Frazier, lui Emily Romero, lui Erin Berger, Carmelei Iaria, lui Trevor Ingerson, Theresei Evangelista, lui Ellice Lee și „familiei" mele de la Philomel Books, pentru că au dat glas istoriei și le-au oferit un cămin poveștilor mele.

Nimic din toate acestea nu ar fi posibil fără oamenii minunați de la Philomel și Penguin Young Readers Group sau fără celelalte departamente ale editurii Penguin: Penguin Subsidiary Rights, Writers House, UTA, Penguin Audio, Penguin Random House Speakers Bureau și SCBWI. Sincera mea recunoștință se îndreaptă către minunații mei editori străini, agenți intermediari și traducători, pentru că mi-au făcut cunoscute cuvintele în întreaga lume.

Mâinile și inima lui Court Stevens au atins fiecare pagină a acestui roman. Împreună, am parcurs (la propriu) sute de kilometri discutând despre intriga cărții, despre istorie și memorie.

Grupul meu literar este primul care citește absolut tot ce iese din mâna mea. Sharon Cameron, Amy Eytchison, Howard Shirley și Angelika Stegmann, vă mulțumesc că îmi dăruiți devotament și prietenie de peste un deceniu. Nu mi-aș putea face munca fără voi și nici nu mi-aș dori.

Pam Aanenson, Ruta Allen, Genetta Adair, familia Baysons, Mike Cortese, băieții Faber, Brian Geffen, Beth Kephart, comunitatea lituaniană, Hannah Mann, Marius Markevicius, Andrea Morrison, familia Myers, Niels Bye Nielsen, familia Peales, Claus Pedersen, familia Reid, Jason Richman, frații Rocket, Emmett Russell, J.W. Scott, Yvonne Seivertson, familia Sepetys, familia Smith, echipa Schefsky, Mary Tucker și Steve Vai — cu toții au contribuit la eforturile mele literare.

Îmi exprim cea mai profundă recunoștință pentru cei mai înfocați susținători ai mei: profesorii, bibliotecarii și librarii. Și, mai ales, pentru cititori. Vă apreciez pe absolut toți.

Mama și tata m-au învățat să visez îndrăzneț și să iubesc pe măsură.

John și Kristina sunt eroii mei și cei mai buni prieteni pe care o soră mai mică și i-ar putea dori.

Michael, a cărui iubire mi-a dat curaj și aripi, este totul pentru mine.

GLOSAR

Adelante	Intră! (invitație de a intra într-o încăpere)
¿Ah, sí?	Serios?
¡Ahí no!	Nu acolo!
Alternativa	Ceremonie de promovare de la rangul de luptător amator cu taurii la cel de matador
Americano	American / Americanule (în adresări)
Amigo	Prieten
El Auxilio Social	În timpul dictaturii lui Franco, organizația de asistență socială din Spania
Ave María Purísima	Sfântă Fecioară! — expresie folosită pentru a exprima diverse emoții: bucurie, uimire, neplăcere, teamă
¡Ay, no!¡Ay, no!	Vai, nu! Vai, nu!
¡Ay, porfavor! No me vengas con tonterías.	Te rog, mai scutește-mă!
Basta	Destul
El bebé	Bebelușul
Bien hecho	Bravo!
Bien venido	Bine ai venit!
El Bosco	Pictorul Hieronymus Bosch
Botones	Butoane / Hamal angajat al unui hotel
Braceros	Muncitori
Bueno	Bine
Buenos días	Bună dimineața
Buenas noches	Bună seara / Noapte bună
Buenas tardes	Bună ziua
Caballero	Domnule
Cálmate	Ușurel! / Calmează-te!
Capea	Luptă cu tauri desfășurată la nivel sătesc

Caramba	Uau!
Caray	Uau!
Cariño	Scumpule
El Caudillo	Conducător / Conducătorul armatei (cu referire la Franco)
Cava	Vin spumant
Chabolas	Cocioabe
Chaquetilla	Jachetă scurtă, purtată de toreadori
Chico	Băiete
Churros	Gogoși presărate cu zahăr pudră
Claro	Desigur / Bineînțeles
Cocido a la madrileña	Ghiveci cu carne, legume și năut
Corrida	Coridă
¡Cúcú!	Cucu! / Cucu-bau!
Culón	Cu fundul mare
De nada	Pentru puțin
¡Dios Mío!	Doamne!
Entonces	Așadar / Atunci
España	Spania
¡Espere!	Așteaptă!
Estamos más guapas con la boca cerrada	Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecetluite.
¿Estás ahí?	Ești aici?
¿Estás bien?	Te simți bine?
Estás loco	Ești nebun
Exactamente	Exact
Excelentes	Excelent
Fabulosa	Fabulos
La Falange	Mișcare fascistă înființată în Spania, în 1933
¡Qué fantástico!	Minunat!
Felicidades	Felicitări!
El fin	Sfârșit
Flamenco	Gen de muzică spaniolă și de dans, originar din Andaluzia

Franco ha muerto	Franco a murit
Fuga	Evadare
Futbolista	Fotbalist
Generalísimo	Generalisim (cu referire la Franco)
González Byass	Celebru producător spaniol de xeres
Goya	Francisco Goya — pictor și gravor spaniol
Gracias	Mulțumesc
Los grises	Cenușiii. Termen argotic pentru polițiștii în uniforme gri
Hermano	Frate
Hola	Bună!
Huérfano	Orfan
Inclusa	Orfelinat
Jerez	Xeres
Federico García Lorca	Poet spaniol, dramaturg și regizor de teatru
Lo siento	Îmi pare rău
Madre	Mamă
Maletilla	Toreador amator, novice
Manzanilla	Mușețel; de asemenea, un sortiment de xeres
Maravilloso	Minunat
El matadero	Abator
Matador	Matador
Mentirosos	Mincinoși(i)
Mi amor	Dragostea mea
Ay, mi madre	Of! Măiculiță!
Miedo	Frică
El momento	Momentul
Morcilla	Sângerete
Mucho gusto	Încântat(ă) de cunoștință
Muleta	Muletă, o bucată de stofă roșie, folosită în runda finală a coridelor
Muy bonito	Foarte frumos
Muy guapa	Foarte drăguță
Nenaza	Fătălău, fraier, laș

Nepotismo	Nepotism
Niño	Copil
No era mi intención asustarte	Nu am vrut să te sperii
No le hagas daño	Nu îi face rău!
Novilladas	Un spectacol cu toreadori mai tineri, care nu au ajuns încă la rangul de matadori
No, soy yo el que lo lamenta	Nu, mie îmi pare rău
Novillero	Toreador începător
Oh, qué chiquitita	Vai, ce micuță este!
Olé	Exclamație aprobatoare în timpul coridelor
Padre	Părinte (cu referire la preoți)
Papá	Tati
Pasodoble	Marș militar spaniol
Pequeñines	Micuții
Perdón	Scuzați-mă
Periodista	Jurnalist
Permiso marital	Set de legi care interziceau femeilor căsătorite să se angajeze, să dețină proprietăți și să călătorească fără permisiunea soților. În majoritatea cazurilor, era vorba de un acord scris
Pesetas	Monedă utilizată în Spania până în 2002
Placita	Piațetă
Por favor	Te (Vă) rog
¿Por qué?	De ce?
Portales	Poarta de la intrarea într-o clădire cu apartamente
Qué bien	Ce bine! Grozav!
Qué bonito	Ce frumos!
Qué duro	Ce greu!
¿Qué haces aquí?	Ce faci aici?
¿Qué hay, amigo?	Care-i treaba, prietene?
¿Qué pasa?	Ce s-a întâmplat?
¿Qué piensas?	Ce crezi?
Él quería ser torero	Voia să fie toreador
Querida	Draga mea

Rioja	Vin spaniol / Regiune din Spania
Rojilla	Termen peiorativ pentru o femeie adeptă a politicii de stânga
Sección Femenina	Aripa feminină a Falangei, mișcare politică spaniolă
Señor	Domnule (în adresări) / Domnul
Señora	Doamnă (în adresări) / Doamna
Sensacional	Senzațional
Sentido	Termen utilizat în coridă pentru a indica faptul că taurul își dă seama că omul este adversarul, nu capa
El Sereno	Paznic de noapte
Sí	Da
Siesta	Pauză în timpul după-amiezii, când este cel mai cald
Sin datos	Fără date sau informații
Sí, tú	Da, tu
Sorolla	Joaquín Sorolla, pictor spaniol
Suerte	Noroc
Tandas	Termen utilizat în coridă pentru a descrie pasele efectuate de toreadori cu taurul
Tesoro	Comoară
Texano	Texanule (în adresări) / Texan
Tío Pepe	O marcă de xeres produs de González Byass
El torero	Toreador
El torno	Strung sau roată
Toro	Taur
Tortilla de patata	Omletă de cartofi
Traje de luces	Costum de lumini
Tranquilo	Calmează-te!
Uy	Au! Ups!
El Valle de los Caídos	Valea celor Căzuți
Virgen Santa	Sfânta Fecioară
¡Viva España!	Trăiască Spania!
Voy aser torero	Voi fi toreador
¿Y qué?	Așa, și?
Ya lo veo	Îmi dau seama / Văd și eu
Yo	Eu
Yo hablo español	Eu vorbesc spaniola

Generalul Francisco Franco

Francisco Franco salutând de la balconul Palatului Regal

Copii spanioli salutând imaginea lui Francisco Franco, pe stradă

Sală de nașteri, în Madrid

Cămin de băieți al organizației Auxilio Social

Hotelul Castellana Hilton
– reclamă –

Garda Civilă

Valea celor Căzuți, unde se găsesc rămășițele a 40 000 de oameni
care au luptat în Războiul Civil Spaniol.
În Spania, monumentul este controversat.

Pictură naționalistă pe o clădire din Bilbao,
în care se regăsesc simboluri ale Falangei